

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 11653

MENTSH UN VUNDER

Jules Verne

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

ז ש ו ל ו ו ע ר ן

מענטש אין ווונדער

ר א מ א ן

יידיש: מ. גרין.

ערשטער טייל.

פ א ר ל א ג א . ג י ט ל י ן , ו ו א ר ש ע

Printed in Poland.

Druk. Sikora i Mylner. Warszawa, Nowolipki 6.

מענטש און ווינדער

א קורין פארווארט.

דער זומער פון יאר 888. איז געווען זייער א הייסער. איך בין נאך דעמאלט געווען גאנץ ווייניק באקאנט מיט אמעריקע, און האב נישט געהאט קיין באשטימטע בעשעפטיקונג. זיצן אין א הייסן זומערטאג אין די ענגע פארשטיקטע חדרים פון א ניו-יארקער טענעמענט - הויז איז נישט פון די גרויסע פארגעניגנס. איך פלעג דעריבער ארומשפאצירן, אדער, ריכטיקער, ארומבלאנדזשען איבער די גאסן פון דער וועלטשטאט ניו-יארק, דערעיקרשט אבער אין האפן, ווו די שיפן קומען אן און גייען אוועק.

תחילת פלעג איך גיין אין האפן, ווייל דאָרט איז קילער, ווי אין די גאסן, באַלד אָבער בין איך דאָרט אזוי צוגעוויינט גע-וואָרן, אז איך פלעג אוועקזיצן שעהנלאַנג אויף די ברעטער און קלעצער און פלעג קוקן אויף די שמוציקע וואסערן און אויף די הונדערטער שיפן, באַטן, סקונערס און שלעפדאָמפערס, וואָס גלייטשן זיך לייכט, לויפן, קומען, פייפן, רוישן און ליאַרמען אין דעם גרויסן און ברייטן האַפן.

עס איז מיר געפעלן דאָס האַפן - לעבן. עס איז מיר געפעלן דאָס קאַכן, זידן, רוישן, ווירקן אין שאַפן אויף די דאָזיקע שווימענ-דיקע שטעט און דערפער, וועלכע הייסן ש י פ נ. עס איז מיר געפעלן דער טומל און געשריי פון די אַרבעטער און מאַראָן, ווען זיי לאָרן אויס די שיפן. איך פלעג באַטראַכטן מיט גרויס חידוש די טויזענטער אַרטיקלען, וועלכע די שיפן שלעפן אָן פון אַלע עקן וועלט, און גיבן עס איבער אין די פליסיקע הענט פון די ניו-יאַרקער פאַבריקאַנטן און סוחרים.

און איך פלעג מיך קיינמאָל נישט לאַנגוויילן. איך פלעג קע-גען אוועקזיצן אין האַפן פון אינדערפרי ביז שפעט אין דער נאַכט, און האָב פארגעסן אָן עסן, טרינקען און שלאָפן. מיינע גע-דאַנקען האָבן געלעבט מיט די מענטשן פון האַפן. איך פלעג זייער אָפט מקנא זיין די מאַטראָן און די מענטשן פון די שיפן. איך פלעג מקנא זיין זייער לעבעדיקע און פריילעכע אַרבעט.

יעדן פרייטיק פלעגט קומען אַ סקווער מיט גרינוואַרג און אַנדערע דאָרפפראָדוקטן, ווי היי, שטרוי, קארטאָפֿל, עפֿל, באַרנעס, פֿלוימען און דאָסגלייכן. דאָס איז נישט קיין נייס. אין ניו-יאַרקער האַפן קומען אַלע טאָג הונדערטער אַזעלכע באַטן און סקווערס. איך האָבן מיך דעריבער תחילת ווייניק צוגעקוקט צו דעמדאָזיקן סקווער-ער האַט געהייסן „ליי-ליי-ליי-ליי-ליי-ליי“. דאָס האָט מיך אויך זייער ווייניק אינטערעסירט. יעדער באַט און יעדער סקווער האָט אַ נאָמען, ווייל דאָס קינד מוז דאָך האָבען אַ נאָמען.

באַלד אָבער האָט מיר דער סקווער „ליי-ליי-ליי-ליי-ליי-ליי“ פאַראינ-טערעסירט. איך האָב דערזען אויף אים אַ געגער און צוויי ווייסע מענטשן, ענגלענדער. דאָס איז אַפילו אויך נישט קיין נייס: מען טרעפט זייער אָפט געגערס אויף די אַמעריקאַנישע שיפן. דאָס מערקווירדיקע איז אָבער געווען דאָס, וואָס דער געגער איז געווען

זער עלטערער, דער שיפסקאפיטאן אָדער דער באַלעבאַס פון סקווער.

דאָס האָט מען זייער לייכט געקענט באַמערקן, ווייל דער נע-
נער פלעגט זיך שאַפן מיט די ווייסע מענטשן, מיט די צוויי יונגע
ענגלענדער. ער פלעגט זיי הייסן טאַן אַלץ, וואָס מען האָט נאָר
געדאַרפט טאַן אויפן סקווער און צו אים פלעגען זיך ווענדן די
אַלע, וועלכע פלעגן קומען קויפן די פראָדוקטן פון סקווער.
דאָס איז שוין ביי מיר געווען אַ ניס. ביז אַהער האָב איך גע-
זען נעגערס אַרבעטער, אָבער נעגערס שיפסקאפיטאַנעס האָב איך
קיינמאָל נישט געזען, און איך האָב אָנגעהייבן זיך בעסער צו צוקוקן
צום סקווער „לייף - פּאַלאַס“.

דער נעגער איז געווען אַן עכטער אַפריקאַנער, אַ געבוירע-
נער אַפריקאַנער מיט אַ פּלאַך געזיכט, הויכע באַקנבייער און
אומגעוויינלעכע גראַבע לייפן. זיינע האָר זענען געווען ווייס, ווי
שניי, און די באַקן צוקנייטשט און ערטערווייז איז די הויט אַראָפּ-
געהאַנגען פון זיי. ווי אַלט דער נעגער איז געווען, האָב איך נישט
געקענט וויסן: אויף אַ נעגער - פנים איז זייער שווער צו טרעפן
די יאָרן. נאָך מיין חשבון האָט ער געדאַרפט אַלט זיין אַ יאָר
פופציק. ער איז אָבער נאָך געווען גאַנץ שטאַרק, און אין זיינע
טיפע, שוואַרצע אויגן האָט נאָך געברענט אַ יונג פייערל.

איך האָב זיך אַזוי פאַראינטערעסירט מיט דעמדאָזיקן נעגער
אַז איך פלעג וואַרטן אויף דער „לייף - פּאַלאַס“ מיט דער גרעסטער
אומגעוויינלעכער פלעגט קומען געוויינלעך פרייטיק אינ-
דערפרי, פלעגט פאַרברענגען אין האַפן דעם פרייטיק און זע
שבת און זונטיק פלעגט ער זיך אַוועקפאַרן.

אינמאָל, פרייטיק נאָך מיטאַג, ווען איך בין אַזוי געזעסן
און געקוקט אויפן סקווער, האָב איך געזען, ווי אַ רייכער מענטש
פון אַ יאָר עטליכע און פערציק איז פלוצלונג אויסגעוואַקסן אין

האפן. ער איז גלייך אַרויפגעגאַנגען אויפן סקווער און האָט אויסגע-
שטרעקט ביידע הענט צום נעגער.

— האַלאָ, סנאַי! — האָט ער אויסגערופן פריינטלעך און
האַרציק, ווי צו אַ ברודער.

— האַלאָ, בילי! — האָט דער נעגער געענטפערט אין דעם
זעלבן טאָן, און האָט אים געדריקט די הענט.

איך בין געווען איבעראַשט, ווען איך האָב דערזען, ווי דעם
נעגערס אַלטע, שוואַרצע, פאַרשמירטע הענט האָבן געדריקט אזוי
פריינטלעך און ברידערלעך די הענט פון דעם רייכן אַמעריקאַנער.
דערמיט האָט זיך אָבער דער ווייזט נישט געענדיקט. דער נעגער
האַט באַלד געהייסן זיינע ווייסע מאַטראָזן, זיי זאָלן אַרויפברענגען
אויפן דעק צוויי שטולן און זאָלן אַרויפלייגן אויף אַ פעסל קאַר-
טאַפּל אַ פאַר ברעטער.

עס איז באַלד געוואָרן אַ פּראָוויזאָרישער טיש, און ביידע
פריינט, דער נעגער און דער רייכער אַמעריקאַנער, האָבן זיך
אַנידערגעזעצט. מען האָט אַריינגעבראַכט אַ פּלאַש וויין, גלעזער,
טעלער, ברויט און פירות.

איך בין געבליבן זיצן אויף מיין אָרט, ווי אַ צוגעשמידטער
און האָב באַטראַכט דעם גאַסט פון אַלע זייטן. ער האָט מיר אויס-
געוויזן צו זיין אַ רייכער באַנקיר פון וואָל - סטריט אָדער אַ פאַב-
ריקאַנט. ער האָט געגעסן מיט אַפּעטיט, און האָט בעת מעשה גע-
רעדט מיטן נעגער, ווי מען רעדט מיט אַ ברודער אָדער מיט אַ
גאַנץ נאַענטן פריינט. איך בין אפילו געזעסן צו ווייט פון זיי, אַז
איך זאָל קענען הערן אַלץ, וואָס זיי רעדן, אָבער איך האָב געקענט
ייער גוט זיי באַטראַכטן. דער טאָן, מיט וועלכן זיי האָבן גערעדט, זייע-
רע מינעס אין העוויות, זייער שמייכלען, זייערע געלעכטערלעך, —
אַלץ האָט גאַנץ דייטלעך עדות געזאָגט, אַז דאָס זענען צוויי אַלטע
פריינט.

„ווער זענען זיי?“ — האָב איך געפרעגט זיך אליין. — ווי קומען זיי איינער צום אנדערן? וואָס קערן זיי זיך אָן? אמת, אמעריקע איז אַ פריי לאַנד און די נעגערס האָבן אַלע רעכט, ווי די ווייסע בירגער. איך האָב אָבער געוויסט, אז די ווייסע אַמע-ריקאַנער האָבן נישט שטאַרק לייב די שוואַרצע אַמעריקאַנער, און איך האָב בייגעוויינט אַ פאַר, ווען מען האָט נישט געוואָלט פאַר-קויפן אַ נעגער אַ גלאַז ביר. דער שטאַלצער, רייכער יענקי שעמט זיך צו רעדן מיט אַ נעגער אויף דער גאַס. מען וויל אים נישט אַרײַבן-לאָזן אין אַן אָנשטענדיקן האַטעל.“

פונדאָנען נעמט זיך דאָך דידאָזיקע פריינטשאַפט צווישן דעם דייכן אַמעריקאַנער און דעם נעגער? ווי שעמט זיך עס נישט אַ באַנקיר צו עסן מיט אַ נעגער פראַנק און פריי אויפן דעק פון סקווער, ווי טויזנטער אויגן קוקן זיך צו צו זיי?

איך בין געווען געוואָלדיק איבעראשט און פאַראינטריגירט, פּמעט בין אַ נערוון-אַטאַק. ווען איך וואָלט מיך נישט געשראָקן פאַר אַ קלאַפּ, וואָלט איך צוגעגאַנגען צו זיי און וואָלט זיי געפרעגט, פונדאָנען זיי קענען זיך. דאָס איז אָבער געווען אימעגלעך. און דעריבער האָב איך באַשלאָסן לייבערשט איבערצוווארטן. איך מוז מיך באַקענען מיטן נעגער און אים אויספרעגן ווער ער איז. אָבער אַ זאַך טוט זיך נישט אַזוי שנעל, ווי עס רעדט זיך. באַ-שליסן עפעס איז זייער לייכט, ווען עס קומט אָבער אויסצופירן די זאַך, זעט מען ערשט, ווי שווער עס איז.

איך האָב געהערט, ווי דער רייכער אַמעריקאַנער האָט גע-רופן דעם נעגער סנאי. איז דאָס אָבער אַ נאָמען? — סנאי איז אויף ענגליש שניי; סנאי הייסט אַ פאַרשנייטער. איז דאָס אפשר אַ צונאָמען? — דער נעגער האָט גערופן דעם אַמעריקאַנער בילי-דאָס איז שוין אַ נאָמען. בילי הייסט ווילהעלם אָדער וויליאַם. וואָס ווערט אָבער דערפון? דאָס איז אַ געוויינלעכער נאָמען. אין

ניו יארק געפינען זיך צענער טויזנטער מענטשן מיטן נאָמען וויליאַם.

דער רייכער ענגלאַנדער איז אַוועקגעזעסן מיטן בעגער אַ פיינע פּאַר שעה. דאן האָבן זיי זיך ווידער געגעבן די הענט פריינטלעך און דער אַמעריקאַנער איז זיך אַוועקגעגאַנגען. איך האָב געברענט פון בייגיר און אויפּרעגונג. איך וואָלט אַוועקגעגעבן אַ יאָר פון מיין לעבן, ווען מען זאָל מיר זאָגן, ווי אזוי דידאַזיקלע מענטשן געהערן זיך איינאַנדער און וואָס איז עס פאַר אַ פריינטשאַפט צווישן אַ שוואַרצן און ווייסן. דערווייל אַבער איז געוואָרן נאכט און איך האָב געמוזט גיין אַהיים.

צומאָרגנס בין איך גאַנץ פרי געקומען אין האַפּן. דער נע־ גער איז געווען שטאַרק פאַרטאַראַראַמט מיט זיינע קונים און איך האָב נישט געקענט צוטערעטן צו אים. עס איז אזוי אַוועק דער גאַנצער טאָג און איך האָב בשום אופן נישט געקענט געוואָרן ווערן ווערדער בעגער איז.

דנטיק אינדערפרי אין דער סקווער „ליילי - פּאַלאַ“ אַוועק געשווומען. אַ גאַנצע וואָך בין איך אַרומגעגאַנגען, ווי משוגע. איך האָב ווידער אָפּגעוואַרט די „ליילי - פּאַלאַ“ מיטן בעגער, און מיינע גערוון זענען געווען געוואַלדיק אַנגעשרויפט. דאָנערשטיק ביינאַכט אַבער איז ער ווידער אַנגעקומען.

דאָסמאָל מוז איך מיך מיט אים באַקענען! עס מעג דוגערן און בליצן! ווי אזוי אַבער?

איך האָב באַמערקט, אַז דער בעגער פּיפקעט אַ קירצע פיימענע פּוילקע, ווי עס רויכערן געוויינלעך די מאַטראָזן. געוויסט האָב איך, אַז אַ רויכערער, אַ טרינקער און אַ קאַרטנשפּילער באַקענען זיך זייער פיינט, און אזוי ווי איך רויכער אויך, האָב איך באלד גענומען אַ פּאַפּיראַס אין מויל און בין אַרויפגעגאַנגען אויפן סקווער בעטן פייער ביים בעגער.

דאָסמאָל האָב איך געטרעפן. דער בעגער האָט מיר געגעבן
א שוועבעלע אין האָט מיך געלאָזט שטיין אויפן דעק פון סקווער.
איך האָב אים געפרעגט, פונדאנען ער איז, און ער האָט מיר גאָנץ
פשוט געענטפערט, אז ער וווינט אין ניו - יאָרק.

א וואָרט פאר א וואָרט, און מיר האָבן זיך צערעדט. דער
בעגער האָט מיר דערציילט, אז דער סקווער איז טאָקע זיין אייגע-
נער. ער איז דער קאָמיסיאָנער, דער בעל - עגלה און דער פאר-
מיטלער צווישן די פערמער פון ניו - יאָרדאָן און ניו - יאָרק. ער
נעמט זייערע פראָדוקטן און ברענגט זיי קיין ניו - יאָרק. אלע האָבן
צוטרוי צו אים און ציילן איז ער א גאָנץ פארמעגלעכער מענטש.

מיר האָבן געשמועסט א היבש שטיקל צייט און זענען זיך
צוגאָנגען, ווי אלטע גוטע פריינט. פארנאָכט איז דער רייכער אַמע-
ריקאָנער ווידער געקומען צו זיין פריינט. דאָסמאָל אָבער האָט
ער פארבראָכט אויפן סקווער בלויז געציילטע מינוטן.

פון דעמאָלט אָן בין איך געוואָרן אַן אָפטער גאָסט ביים בע-
גער סנאָי. איך בין אים געפעלן און מיר זענען געוואָרן גוטע פריינט.
ער האָט מיך אַמאָל מיטגענומען צו זיך אַהיים און איך האָב
איבערגעגעבן ביי אים.

ווען איך בין שוין געווען מיט אים גוט באַקאָנט, האָב איך
אים א מאָל געפרעגט, ווער איז דער רייכער אַמעריקאָנער, וואָס
ער רופט אים מיטן נאָמען בילי און פונדאנען זיי קענען זיך ?

„עס איז אן אַלטע געשיכטע“, — האָט דער בעגער געזאָגט. —
„איך הייס נישט, צי דאָס איז אַ פריילעכע, צי אַ טרויעריקע געשיכ-
טע, עס איז אָבער אַ וונדערלעכע געשיכטע.“

דער בעגער האָט זיך פארטראַכט און האָט נאָכדעם צוגעגעבן:
„איך בין אַ שלעכטער דערציילער. בילי קען עס בעסער, ווי
איך. ער וועט אייך דערציילן. בילי איז אַ מענטש אַ געלערנטער.“

די אנדערע וואָן איז דער רייכער אמעריקאנער ווידער גע-
קומען צו זיין פריינט אויף א באַזוך. דער נעגער האָט מיך באַ-
קענט מיט אים און דערביי באַמערקט, אַז איך בין אַ בעלן צו וויסן
די געשיכטע, וואָס האָט פאַסירט מיט זיי ביידן.
דער שטאַלצער אמעריקאנער האָט אַפילו תחילת נישט גע-
וואָלט רעדן מיט מיר. ער האָט געזען, אַז איך טראָג נישט קיין
גאַלדענע קייט און קיין דימענטענע רינגען. צום גליק אָבער,
טראָג איך גאַלדענע בריילן, און דער נעגער האָט אים דערציילט,
אַז איך בין אַ שרייבער און בין זיין בעסטער פריינט.
דער נעגער האָט אונדז אַראָפּגערופּן אין דער קאַיוטע, האָט
אַנידערגעשטעלט פאַר אונדז אַ פּלאַש וויין און געבעטן זיי פריינט
בילי, ער זאָל אָנהייבן דערציילן זייער געשיכטע.
אַט די געשיכטע וויל איך איצט איבערגעבן מיינע לעזער
וואָרט אין וואָרט. איך געפין, אַז זי איז אינטערעסאַנט און ניצלעך.
צו דער גאַנצער געשיכטע האָב איך נאָר צוגעלייגט אייניקע דער-
קלערונגען און אויסטייטשונגען.

קאפיטל איינס.

ביי היינט אָנגעהייבן :

„איך בין אלס געווען זיבעצן יאָר, ווען איך בין אָנט-
לאָפן פון מיינע עלטערן. פאַרוואָס בין איך אָנטלאָפן? איך האָב
עס אליין נישט געוואָסט און ווייס עס נאָך עד היום נישט.
איך בין געבוירן געוואָרן אין אַ קליין שטעטל אין ענגלאַנד.
מיין פאָטער איז געווען אַ פערמער. ער איז געווען נישט רייך. זיין
פערמע אָבער האָט אים אַריינגעטראָגן אזויפיל, אַז ער האָט גע-
קענט מפרנס זיין די פאָמיליע גאַנץ אָנשטענדיק און האָט נאָך אָפגע-
שפּאַרט עטלעכע פונט סטערלינג אויף אַ שלעכטער צייט, אָדער
אויף אַ „רעגנטאָג“, ווי די ענגלענדער זאָגן.
מיין מוטער איז געווען אַ פעיקע פרוי. זי האָט געפירט די
באַלעבאטישקייט און פלעגט נאָך העלפן מיין פאָטער אין זיין שווע-
רער פעלדאַרבעט.

מיינע עלטערן האָבן מיך ליב געהאַט און האָבן זייער גע-
וואָלט מאַכן פון מיר אַ לייט. זיי האָבן מיך נישט געלאָזט אַרבעטן

אין פעלד. זיי האָבן בעסער געוואָלט מאַכן פון מיר אַן אינזשיניער.
זיי האָבן מיך דעריבער געהאַלטן אין אַ שולע. פאַר די לעצטע
גראַדשנס פּלעגן זיי מיר קויפן לערנביכער און די אַלע מכשירים,
וועלכע זענען נייטיק אין אַ שולע.

איך בין געווען אַ פליסיקער תלמיד און מיינע לערער זע-
נען געווען גאַנץ צעפּרידן מיט מיר.

עס פּרעגט זיך דעריבער: פארוואָס בין איך אַנטלאָפּן פון
מיינע עלטערן?

דאָס שטעטל, וווּ איך בין געבוירן געוואָרן, איז געלעגן
ביים ים. פון קינדווייז אָן האָבן איך ליב געהאַט דעם ים. עפעס
האַט מיך געצויגן צו אים. אין דער פרייער צייט פלעג איך
אוועקליגן שעהנלאַנג אויף אַ בערגל לעבן ים און פלעג קוקן, ווי
ער רוישט, ווי ער קאַכט, ווי זיינע כוואליעס קומען צו צום ברעג,
פארגיסן אים, פארטרינקען אים און גייען זיך אוועק צוריק.

איך פלעג זיך נישט שפּילן, ווי אַנדערע קינדער אין סאָל-
דאָטן, אין פּערדלעך און אין אַנדערע שפּילערייען. מיין איינציק
פאָרגעניגן איז געווען דער ים. איך פלעג רעדן צום ים, איך פלעג
זינגען צום ים. פונקט ווי ער וואָלט געווען אַ לעבעדיקער מענטש.
דער ים האָט מיך פאַרפּישופט. ער פלעגט מיך ציען צו זיך
מיט אַזאַ כוח, אַז איך פלעג זייער אָפּט גיין פון דער שולע גלייך
צום ים. דער גרויסער וועלט = ים איז געווען פאַר מיר אַ סוד,
וואָס איך האָב געוואָלט אַנטפּלעקן, א רעטעניש, וועלכן איך האָב
געוואָלט טרעפן, אַ פאַרפּישופטער שלאָט, וואָס האָט פאַרכאַפט מיין
נשמה.

איך פלעג מקנא זיין די מאַטראָזן, וועלכע פּאָרן אַרום יאָרנ-
לאַנג אויפן ים. מיין יונגער קינדערשער קאַפּ האָט זיך פּאַרגע-
שטעלט, אַז עס קענען גאַרנישט זיין קיין גליקלעכערע מענטשן

אין דער וועלט, ווי מאטראָן, וועלכע פארברענגען זייער לעבן אויפן ים.

איך פלעג עס זאָגן מיינע עלטערן אין פלעג זיי בעטן, זיי זאָלן מיך מאכן פאר א מאטראָן. זיי האָבן אָבער דערפון נישט געוואָלט הערן, און האָבן מיר תמיד באַוווּזן, אז עס זענען דאָ פיל בעסערע און ניצלעכערע פראַפעסיעס, ווי די פראַפעסיע פון א מאטראָן אָדער אפילו א שיפאָפּיטאָן.

צום אומגליק, האָט זיך באַזעצט ביי אונדז אין שטעטל מיין מוטערס א קרוב.

מיר, קינדער, פלעגן אים רופן פעטער. ער איז אָבער גע-
ווען נאָר א ווייטער קרוב פון מיין מוטער. דאָס איז געווען אַן
אָלטער מאַן פון א יאָר זעכציק, א מאטראָן, וועלכער האָט פערציק
יאָר פון זיין לעבן פארבראַכט אויפן ים.

ער איז אויסגעפאָרן אַלע ימים און אָקעאַנען פון דער וועלט
און האָט איבערגעזען אַלע לענדער, וואָס ליגן ביים ים.

איצט פאַרשטיי איך, אז אין דער צייט פון די פערציק יאָר
האָט ער זיך אָפגעשפאָרט עטלעכע הונדערט פונט סטערלינג אויף
דער עלטער. דעמאָלט אָבער האָב איך עס נישט פארשטאנען. איך
האָב געמיינט, אז ער איז זייער רייך, און האָט געבראַכט פון די
ווייטע לענדער פעסלעך מיט גאָלד.

ער פלעגט קומען זייער אָפט צו אונדז און פלעגט אַוועק-
זיצן ביי אונדז שעהנלאַנג. אין די פינסטערע אין לאַנגע ווינטער-
נעכט פלעגט ער אונדז דערציילן פון די ווונדער, וועלכע ער האָט
געזען אין די ווייטע לענדער, פון די זעלטענע פיש און חיות,
וועלכע ער האָט געזען אין ים און אין די לענדער ביים ים.

ער האָט געקענט זייער שיין דערציילן און האָט נישט פיינט
געהאַט צו זאָגן א ליגן.

איך פלעג אויסהערן זיינע מעשיות און מיין קינדערשע פאנ-
טאזיע האָט זיך צעברענט. איך האָב אויך געוואָלט פאָרן קיין אינ-
דיע, קיין כינע, קיין אוסטראַליע, צו די ווייטע און כישופדיקע
אינדזלען, און אָט האָב איך באַשלאָסן צו אַנטלויפן פון מיינע על-
טערן און ווערן אַ מאַטראָז.

איך בין דעמאָלט אַלט געווען פּערצן יאָר.
אין דעם שטעטל, וווּ איך בין געבאָרן געוואָרן, איז דאָ אַ
קליינער האַפּן. אַהער קומען זייער אָפט שיפן, שטייען על פּי רוב
עטלעכע טעג און פאָרן זיך ווייטער אַוועק. איך האָב גערעכנט, אז
איך וועל קומען צו אַ קאָפיטאַן פון אַ שיף און וועל אים זאָגן,
אז איך וויל ווערן אַ מאַטראָז, וועט ער מיך באַלד אויפנעמען.
אַנדערש האָב איך עס מיר נישט געקענט פאַרשטעלן.

אין אַ שיינעם פּרימאָרגן בין איך אַוועק אין האַפּן און בין
אַרויפגעגאַנגען אויף דער ערשטער, בעסטער שיף, וואָס איז דאָרט
געשטאַנען. איך האָב מיר דערפּרעגט צום קאָפיטאַן און האָב אים
דערציילט, אז איך וויל ווערן אַ מאַטראָז.

„האַסטו עלטערן?“ — האָט מיר דער ערלעכער קאָפיטאַן
געפּרעגט.

„געוויס האָב איך עלטערן.“

„טאָ שיק מיר צו דייןע עלטערן. איך מוז מיט זיי
רעדן, — האָט ער אַ זאָג געטאָן און מער נישט גערעדט
מיט מיר.“

איך בין אַרויפגעגאַנגען אויף אַ צווייטער שיף און האָב
דערציילט דעם קאָפיטאַן, וואָס איך וויל, האָט ער מיך אָבער אויס-
געלאָכט.

„גיי בעסער אין שולע און לערן עפעס. דו ביזט נאָך
צו יונג.“

איך האָב מיך געפילט באַליידיקט און דערשלאָגן: מען האַלט

מיך נאָך פאַר אַ קינד! דאָס האָט מיך נאָך אָבער מער אויפֿ-
גערייצט און האָט נאָכמער פאַרשטאַרקט מיין חשק צו ווערן אַ
מאַטראָן.

איך בין אויסגעווען אַלע שיפן אינם האַפן. קיינער האָט מיך
אָבער נישט געוואָלט אויפנעמען. מיט אייניקע וואָכן שפעטער האָב
איך מיך נאָכאַמאָל געפרווט בעטן, מען זאָל מיך אָנעמען אויף
אַ שיף. קיינער האָט ווידעראַמאָל נישט געוואָלט. דאָס איז אלץ
געווען זומערצייט.

ווינטער פלעגן קומען צו אונדזער פאַרט ווייניקער שיפן און
איך פלעג זיין מער באַשעפטיקט אין שולע. דער חשק צום ים
פלעגט דעמאָלט אַ ביסל נאָכלאָזן.

זוויי זענען פאַרגאַנגען דריי יאָר. אַלע זומער פלעג איך
אַרומגיין איבער די שיפן און פלעג בעטן יעדן קאַפיטאַן, ער זאָל
מיך אָנעמען פאַר אַ מאַטראָן; עס האָט זיך אָבער נישט געפונען
אַזאַ איינער, וואָס האָט זיך געוואָלט צוהערן צו מיין בקשה. און
אַט געדענק איך: זומער, אין יאָר 1857 איז אָנגעקומען אין
אונדזער האַפן אַ גרויסע שוואַרצע שיף מיט דריי הויכע זעגלביימער.
אויף איר האָט געפלאַטערט אין דער הויך דער פלאַג פון בראַזיליע.
דאָס איז געווען אַ נייע ביי אונדז. אין אונדזער קליינעם האַפן
פלעגן זייער זעלטן קומען שיפן פון ווייטע לענדער. איך האָב תחילת
גאָרנישט געוואוסט, וואָס פאַר אַ פלאַג דאָס איז. אַ באַקאַנטער
מאַטראָן האָט עס מיר אָבער דערקלערט.

בראַזיליע איז דעמאָלט געווען ביי מיר אַ ווונדערלאַנד, אַ
פישוף-לאַנד. פון דער געאָגראַפיע האָב איך געוואוסט, אַז אין
בראַזיליע רעדט מען פאַרטויגזיש. איך האָב אָבער, אויסער
ענגליש און אַ ביסל פראַנצויזיש, נישט פאַרשטאַנען קיין אַנדער
שון.

ווי וועל איך רעדן מיטן קאַפיטאַן, ווען איך פאַרשטיי

קיין וואָרט נישט פאַרטונצוויש? — „האַב איך געפרעגט זיך אליין. —
עס העלפט אָבער נישט! איך מוז פרוּוון.“

איך בין ארויפגעגאַנגען אויף דער פאַרטונגעזשער שיף און
האַב מיך דערפרעגט צום שיפקאַפיטאַן. איך האָב מיך באַלד
דערשלאָגן צו אים און איך האָב אים געזאָגט, וואָס איך פאַרלאַנג.
צו מיין גרעסטן חידוש האָב איך דערהערט, אז דער שיף-
קאַפיטאַן רעדט זייער גוט ענגליש. ער האָט מיך באטראַכט פון
קאָפּ ביז די פיס, ווי אַ פּערדהענדלעך באטראַכט אַ פּערד און האָט
געזאָגט, אז ער וועט מיך אָנעמען. איך האָב אַ טאַנץ געטאַן
פאַר פרייד. אָן אַ גומאַ קאָן איך זאָגן, אז איך בין דעמאָלט
געווען דער גליקלעכסטער מענטש אויף דער וועלט.

דער קאַפיטאַן האָט מיך אויסגעפרעגט, ווער איך בין און צו
האַב איך עלטערן. איך האָב אים אַלץ דערציילט. ער האָט מיך
נישט געפרעגט, צו מיינע עלטערן זענען מסכים מיך אַוועקצולאָזן.
ער האָט זייער גוט געוואוסט, אז איך אנטלויף פון מיינע עלטערן
און ער האָט זיך זייער ווייניק געקומערט דערביבער. ער האָט מיך
באַלד פאַרשריבן אין זיין בוך אַלס לערנינגל און די זאַך איז
אויסארום באַשלאָסן געוואָרן.

איך בין געווען אזוי צעפּרידן און גליקלעך, אז איך האָב
אַפילו פאַרגעסן זיך צו באַדינגען מיט מיין שיפקאַפיטאַן. איך האָב
פאַרגעסן צו רערן מיט אים, וויפּל יאָר איך דאַרף ביי אים דיגען
און וואָס ער דאַרף מיר צאָלן פאַר מיינ אַרבעט. וואָס האָבן מיך
געאַרט אַזעלכע קלייניקייטן? — איך בין אַ מאַטראָז און וועל
פאַרן אויפן ים! און מער ווי דאָס האָב איך נישט געוואָלט.

אין בין מיך מודה, אז איך האָב פאַרגעסן צו פרעגן, ווהיין
די שיף גייט און וואָס פאַר אַ סחורות זי פירט. וואָס אַרט עס
מיך? איך האָב אָבער נישט פאַרגעסן צו פרעגן, ווען די שיף וועט
וועט אָפּגיין.

„איבערמאָרגן גאַנץ פרי, זעקס א זיגער!“ — האָט דער קאַפיטאַן אָפּגעהאַקט. — „בין דער צייט דארף איך דיך נישט. און איך עצה דיר טאַקע, אז דו זאָלסט זיך בכלל נישט ווייזן אויף דער שיף ביז דערדאָזיקער צייט.“

מיט דידאָזיקע ווערטער האָט ער זיך אויסגעדרייט צו מיר מיטן רוקן און איז זיך אוועקגעגאַנגען.

די צוויי טעג, וואָס די שיף איז נאָך געשטאַנען ביי אונדז אין האַפן, בין איך אַרומגעגאַנגען, ווי אַ משוגענער. איך האָב מיר קיין אָרט נישט געפונען. איך האָב נישט געגעסן, נישט געטרונקען און נישט געשלאָפן. מיין גוטע מוטער האָט עס באַמערקט און איז געוואָרן זייער אומרויק. זי האָט געמיינט, אז איך בין עפעס נישט געזונט. איך האָב זי אָבער באַרויקט און האָב געזוכט נישט צו זיין אינדערהיים.

דעם לעצטן אָונט פאַר מיין אוועקפאַרן האָב איך געגעסן צוזאַמען מיט טאַטע = מאַמע, ברידער און שוועסטער. איך האָב געפילט, אז איך טו זייער שלעכט, וואָס איך אַנטלויף פונדאָנען. עס זענען געווען מינוטן, ווען איך האָב מיך געוואָלט ארויפּוואַרפן מיין מאַמען אויפן האַלדז און איר אַלץ דערצייילן. איך האָב מיך אָבער איינגעהאַלטן. און אַט, פינף אַ זיגער פאַרטאָג בין איך שוין געווען אָנגעטאָן און בין געלאָפן אין האַפן.

אין אַ שעה אַרום איז די שיף אַרויסגעפאַרן אין גרויסן ווייטן וועלט = ים.

קאפיטל צוויי.

אין די ערשטע עטלעכע שעה בין איך געווען גאנץ גליק-
לעך אויף דער שיף.

עס זענען דאך עפעס דערפילט געוואָרן אלע מיינע פאַר-
לאַנגען. אָט בין איך אויך אַ מאַטראָז און שוים מיט לייטן צו-
גלייך אויפן גרויסן און ברייטן וועלט = אַקעאַן.

מיין שמחה האָט אַבער נישט לאַנג געדויערט. קוים זענען
מיר אַרויסגעפאַרן אויפן גרויסן פרייען וועלט = אַקעאַן, האָב איך
מיך אָנגעהייבן צו פילן זייער שלעכט. דער קאַפּ האָט מיר גע-
שווינדלט, עס איז מיר פינטער געוואָרן אין די אויגן און איך
האַב אָנגעהייבן צו ברעכן.

איך האָב באַקומען די באַקאַנטע ים = קראַנקהייט...
איך בין פאַרקראַכן אין אַ ווינקעלע און האָב געבראַכן,
געקרעכצט, גערופן עמעצן צו הילף — קיינער האָט מיר אַבער
נישט געענטפערט. קיינער האָט זיך אויף מיר נישט אומגעקוקט
אַך, ווי אָפּט האָב איך מיר געוונטשן, אַז דער ים זאָל מיך פּערשלינגען!
צוזאַמען מיט דער שיף און מיט אלע מענטשן אויף איר!

צום גליק פאר מיר, איז ביי מיר די ים-קראנקהייט געווען
אזוי שטארק, אז זי האָט מער נישט געדויערט ווי א פאָר
מעט לעת. אן אַלט שפּריכוואָרט זאָגט, אז שטרענגע מושלים הערשן
נישט לאַנג. אזוי איז עס אויך געווען מיט דער ים-קראַנקהייט. ווען
א חולאת קומט אָן פּלוצלונג און זייער שטאַרק, דויערט ער
נישט לאַנג.

צומאָרגנס ביינאָכט האָב איך מיך געפילט אַ סך בעסער. איך
האָב מיך אויפגעהייבן פון מיין געלעגער און בין געגאנגען נאָך אַ ביסל
וואַסער. ליידער, איז די טיר פון קיך געווען פארשלאָסן און אַלע
מאטראָזן, אויסער די וואָך, האָבן געשלאָסן. איך בין צוגעגאנגען
צו די מאטראָזן, וועלכע זענען געשטאַנען אויף דער וואָך, אין געבעטן
ביי זיי אַ ביסל וואַסער. זיי האָבן מיך אויסגעלאַכט.

איך האָב געמוזט צוריק קריכן אין מיין ווינקעלע און
איבערלייגן די נאָכט. צומאָרגנס האָט זיך אָנגעהייבן מיין אַרבעט
און מיינע יסורים. דער קאַפיטאַן האָט מיר געהייסן פּוצן זיינע
שטיוול, וואָשן זיינע וועש און רייניקן זיין קאָזיטע. דאָסוועלבע האָט
מיר געהייסן טאָן דער ערשטער אָפיציר אין אַלע אַנדערע, וואָס
האָבן נאָר געהאט אַ שטיקל דעה אויף דער שיף.

פיר מענטשן זענען געווען די עלטסטע אויף דער שיף.
איך האָב מיך באַלד מיט זיי באַקענט און עס איז מיר קלאָר
געוואָרן, אז איך בין שטאַרק באַשטראַפט געוואָרן דערפאַר, וואָס
איך בין אַנטלאָפן פון מיינע גוטע עלטערן.

דער שיפקאַפיטאַן איז געווען אַ גראַבער ברוטאַלער מענטש.
ער פלעגט זעלטן זיין נישטער. איז ער געווען שפּור, האָט ער ממש
דערמאָנט אין אַ ווילדער חיה; איז ער, ווידער, געווען נישטער,
האָט מען געזען, אז דאָס איז אַ קאַלטפּלוצטיקער, באַדאַכטער
רוצח.

איך בין איצט זיבנאוונטערציק יאָר אלט. איך האָב מיך
אַנגעזען אין מיין לעבן גענוג שלעכטע מענטשן, אָבער אזאָ ווילדן
גראָבן ברוטאַלן כאַראַקטער האָב איך מער נישט געזען, און איך
בעט טאָקע גאָט, איך זאָל עס אויך נישט זען.

דער ערשטער אָפיציר איז געווען נישט פיל בעסער פון זיין
קאָפיטאַן. דער אונטערשייד צווישן זיי איז באַשטאנען דערין, וואָס
דער ערשטער אָפיציער פלעגט ווייניק טרינקען. אזוי ווי דער קאָ-
פיטאַן איז זעלטן געווען פעיק צו פירן די שיף, פלעגט עס טאָן
דער ערשטער אָפיציער.

אויפן שיף איז נאָך געווען אַ צווייטער אָפיציר. דאָס איז
אָבער געווען אַ שטילער, רויקער מענטש, וועלכער פלעגט זיך אין
קיין זאך נישט מיטן, און ווען ער פלעגט הייסן עפעס טאָן, פלעגט
אים קיינער נישט פאַלגן. ער פלעגט זיך האלטן ווייט פון אַלעמען
און אַלע פלעגן זיך דערווייטערן פון אים.

דער אויפזעער פון דער שיף איז געווען אַן אַלטער
מאַן מיט אַ רויטער נאַז און מיט אַ מיאוס געזיכט. נאָכן ערשטן
אָפיציר איז ער געווען דער עלטסטער אויף דער שיף. אים פלעגן
אַלע פאַלגן און ער פלעגט קאָמאנדעווען מיט די מאַטראָזן, ווי אַ
פרייטישער אונטער־אָפיציר מיט זיינע סאָלדאַטן. די מאַטראָזן פלעגן
ציטערן פאַר אים.

תחילת האָב איך נישט פאַרשטאַנען, פארוואָס אַלע האָבן אזוי
מורא געהאַט פאַר אים. ערשט שפעטער, ליידער, צו שפעט, בין
געוואָר געוואָרן, וואָס פאַר אַ ראַל ער האָט געשפילט אויף
דער שיף.

דער פערטער באַאָמטער אויפן שיף איז געווען דער קיכער.
דאָס איז געווען אַ יונגער און קרעפטיקער נעגער. ער איז געווען
דער אַליינהערשער אין קיך און דער פאַרוואַלטער פון פראָוויאַנטן
ער איז געווען, אזוי צו זאָגן, פראָוויאַנטמייסטער פון דער שיף. די

מאטראָן פֿעגן זיך לֶעקן צו אים, ער זאָל זיי געבן אַ גלעזל
ראָם, אָדער מער מיט אַ שטיקעלע פֿלייש..

איך מוז נאָך זאָגן אַ פּאָר ווערטער וועגן די מאטראָן. איך
האָב שוין דערציילט, אַז די שיף איז אַריינגעקומען אין אונדזער
האפן מיטן פֿלאַג פון בראַזיליע. איך האָב געמיינט, אַז דאָס איז אַ
בראַזילישע שיף און די מאטראָן דארפן רעדן פּאַרטוגעזיש. צו
מיין גרעסטן חידוש אָבער, האָבן די מאטראָן גערעדט אַלע מעג-
לעכע שפראַכן פון וועלט. מאַנכע האָבן געקנאַקט שפּאַניש, אַנדערע
האָבן געהאַקט פראַנצויזיש, עס האָט געקלונגען דייטש, עַל פי רוב
אָבער האָט מען גערעדט ענגליש.

אַלע זענען געווען ווילד, אויסגעלאָסן און ברוטאַל. אמת'
צווישן זיי האָבן זיך אויך געפונען גוטע מענטשן, אָבער נאָר צוויי.
דאָס בין איך געוואָר געוואָרן ערשט שפּעטער.

שטעלט איך פּאָר מיין לאַגע. איך בין אַנטלאָפן פון גוטע
ערלעכע עלטערן, וועלכע האָבן מיך דערצויגן, געלערנט, און אַט
פון אַזאַ ליבן נעסט בין איך מיטאַמאָל אַריינגעפאלן אין אַ
שוואַרצער קאַטאַרגע.

ערשט שפּעט, צו שפּעט בין איך געוואָר געוואָרן, אַז איך
האָב מיך אַייין פאַרקויפט פאַר אַ קנעכט. ווען דער שיפּקאַפיטאַן
האַט מיך אויפגענומען, האָט ער מיר געגעבן אַ געדורקטן בויגן
פּאַפּיר, איך זאָל אים עפעס אונטערשרייבן. איך האָב עס אַפילו
נישט געלייענט און האָב אים אונטערגעשריבן. שפּעטער אָבער
בין איך געוואָר געוואָרן, אַז דאָס איז געווען אַ קאַנטראַקט אויף
פינף יאָר. אויף גאַנצע פינף יאָר האָב איך מיך פאַרקויפט מיט
לייב און זעל פאַר אַ קנעכט. אַזוי האָבן מיר שפּעטער געזאָגט
דער שיפּקאַפיטאַן און דער ערשטער אָפּיציר. איך האָב געמוזט זיי
גלויבן, ווייל פאַר יעדער קלייניקייט האָט מען מיך געשלאַגן אַ
רחמנות. האָב איך נאָר עפעס געטאַן נישט אַזוי, ווי דער קאַפיטאַן

האַט געוואָלט, דאָס ער גענומען דעם עק פון אַ שטרעק מיט אַ
קנפּ אונטן און האָט מיך געשלאָגן, וווּ ער האָט געטראָפּן: אויף
די פלייצעס, אויפן רוקן, אויפן בויך, אויפן פנים, איבער די הענט
און פיס.

איך קען נישט דערציילן, וואָס איך האָב איבערגעליטן און
וואָס איך בין אויסגעשטאַנען אויף דער שיף. וואָס דער שוואַרצער
קיכער פלעגט מיר געבן, פלעג איך מוין עסן. אזוי ווי איך האָב
נישט געהאַט קיין געלט און נישט געהאַט וואָס צו שענקען דעם
געגער, פלעגט ער מיר געבן צו עסן דווקא אזעלכע זאַכן, וועלכע
מען האָט געדארפט אַרויסוואַרפן. אַ הונט וואָלט עס נישט געגעסן.
איך בין אַנטלאָפּן פון מיינע עלטערן אין מיינע לייכטע
זומער-מלבושים. איך האָב נישט געהאַט נישט קיין מאַטראַן, נישט
קיין האַמאַק, נישט קיין קאַלדרע, נישט עפעס זיך אונטערצובעטן,
גאַרנישט, גאַרנישט. דאָס ערגסטע אָבער איז געווען, וואָס איך
האַב נישט געהאַט וווּ צו שלאָפן.

די מאַטראַזן פלעגן שלאָפן אין פאַרקאַסל - די פּאָדערשטע
זייט פון דער שיף. יעדער האָט געהאַט אַ באַנק און פון אויבן
איז געהאַנגען אַ האַמאַק. פאַר מיר איז אָבער קיין אַרט נישט גע-
ווען, וווּ צו שלאָפן. אין פאַרקאַסל פלעגן די מאַטראַזן האַלטן
זייערע קעסטלעך. יעדער מאַטראַז האָט געהאַט זיין אייגענעם
קאַסטן. אזוי ווי אויפן דעק פלעגט אַמאָל זיין זייער קאַלט ביי-
נאַכט, פלעג איך אַריינגיין אין פאַרקאַסל און מיך צולייגן אויף
די קאַסטנעס פון די מאַטראַזן. זיי האָבן עס אָבער דערנען, האָבן
זיי מיך געשלאָגן און אַרויסגעטריבן.

די פּאָדלאַגע אין פאַרקאַסל איז געווען זייער שמוציק,
אויפן דעק אָבער פלעגט עפטער זיין זייער קאַלט. פלעג איך מיך
צולייגן אויף דער פּאָדלאַגע אין פאַרקאַסל, אַבי איך זאָל מיך
כאַטש אַ ביסל אַנוואַרעמען. אָבער אויך דאָס האָט מען מיר נישט

דערלויבט. די מאטראָן האָבן מיך אַרויסגעיאָגט פון פּאַרקאָסל אין
האַבן מיר אָנגעוואַנט, אז זיי וועלן מיר צעברעכן די ביינער, ווען
איך וועל מיך נאָכאָמאַל אַנידערלייגן לעבן זיי.

צו דעם אַלעם האָב איך נאָך נישט געהאַט קיין מינוט רו.
איך האָב געמוזט אַרבעטן פון פינף אינדערפרי ביז אַכט, ניין
אַ זייער ביינאַכט. עס איז נישט געווען קיין שמוציקערע אַרבעט
פון דער, וואָס איך האָב געמוזט טאָן. איך פלעג מוזן רייניקן,
קראַצן, ראָמען, קערן און וואַשן אלע קאַזיטעס, און טיילמאָל פלעגט
מיר פשוט קערן צו דער גאַל.

דאָס ערגסטע איז געווען, וואָס איך פלעג מוזן באַדינען
אַפילו דעם נעגער. אויך ער פלעגט מיך שלאָגן אָן שום רחמנות
ווען איך האָב עפעס געטאָן נישט ווי ער האָט געוואָלט. ער פלעגט
זייער אָפט מיך שלאָגן פון תענוג וועגן, ווייל וווּ האָט ער נאָך
געקענט האָבן אַ געלעגנהייט צו שלאָגן אַ ווייסן מענטשן?

איך ווייס אַפילו זייער גוט, אַז א סך מאַטראָן האָבן דורכ-
געמאַכט אזא שרעקלעכע שוילע, ווען זיי ענען אָנגעקומען אויף אַ שיף.
זיי האָבן אָבער אַלץ געדינט צווישן מענטשן. איך האָב מיך גע-
פונען צווישן ווילדע חיות.

אך, ווי שרעקלעך איך בין באַשטראַכט געוואָרן דערפאַר,
וואָס איך בין אַנטלאָפן פון מיינע עלטערן!

קאפיטל דריי.

און אָט אזוי זענען פארגאנגען א סך שווערע און טרויעריקע
טעג. איך האָב אַלץ איבערגעטראָגן און האָב מיך פאַר קיינעם
נישט געקלאָגט. פאַר וועמען זאָל איך מיך קלאָגן? ווער וועט מיך
הערן? ווער וועט מיר ענטפערן? ווער עס האָט נאָר געקענט, האָט
זיך באַדינט מיט מיר און האָט מיך געשלאָגן און געממיתט. איך
בין געווען פאַרצווייפלט און האָב נישט איינמאָל געטראַכט, איך
זאָל מיך אַריינװאַרטן אין וואַסער און זאָל מיט איינמאָל זיך ענדיקן.
מיין לעבן און מיינע יטורים. איך פלעג מיך אָבער שטאַרקן. איך
פלעג מיר אַלץ קלערן: מיר וועלן דאָך אַמאָל צוקומען צו אַ האַסן
דאָרט געפינט זיך געוויס אַן ענגלישער קאַנסול. איך וועל מיך
ווענדן צו אים, וועל אים דערציילן מיין געשיכטע און וועל אים
בעטן, ער זאָל מיך אָפשיקן אַהיים.

איינמאָל האָט מיר אַ צופאַל פאַרשאַפט אַ פריינט און אַ
באַשיצער. אמת, ער האָט מיך נישט געקענט פאַרטוידיקן און באַ
שיצן קעגן דעם קאפיטאַן און דעם ערשטן אָפיציר. ער האָט מיך

אָבער באשיצט און באשירמט קעגן די גראַבקיטן און אכוריות פון די איבעריקע מאַטראָן.

צווישן די מאַטראָן איז געווען איינער מיטן נאָמען בען בראַס, אָדער בנימין בראַס. געווען איז ער איינער פון די בעסטע און פעיקסטע מאַטראָן. אַליין יונג און שטאַרק, האָבן פאַר זיינע צוויי אייזערנע הענט געציטערט אַלע מאַטראָן. דער שיפקאָפיטאַן און דער ערשטער אָפיציר האָבן געוויסט זיין ווערט. בען בראַס האָט געקענט פירן די שיף אזוי ווי דער קאָפיטאַן און ווי דער ערשטער אָפיציר.

ווי איך בין שפעטער געוואָר געוואָרן, האָט בען בראַס אויך געליטן זייער פיל אין זיין לעבן. ער איז געווען אַ גוטער מענטש פון דער נאַטור, אָבער פאַרגרעבט און פאַרווילדעוועט צווישן די חיות, מיט וועלכע ער האָט געלעבט אין דער לעצטער צייט.

ווי קום איך אָבער צו בען בראַס? ווי קומט עס, וואָס ער האָט זיך אָנגענומען פאַר מיר? און ווי איז ער געוואָרן מײן פריינט און באַשיצער?

איך האָב שוין דערציילט, אַז די מאַטראָן אויף דער שיף האָבן גערעדט אַלע מעגלעכע שפראַכן. זיי זענען טאַקע על פּי רוב געווען אַנטלאָפּענע פאַרברעכער, גולנים און רוצחים פון אַלע לענ. דער פון דער וועלט. זיי זענען געווען דער אויסוואַרף און דער אָפּשוים פון דער גאַנצער וועלט.

בען בראַס איז געווען אַ האַלענדער. אויפן שיף איז אָבער געווען נאָך אַ מאַטראָן אַ פראַנצויז, לע - גראַ (*). דאָס איז געווען אַ הויכער יונג פון אַ יאָר עטלעכע און דרייסיק מיט אַ ווילד פנים און ווילדע אייגנשאַפטן. אין אַט דעם מענטשן זענען געווען פאַרייניקט אַלע שלעכטע אייגנשאַפטן פון אַלע מאַטראָן צוזאַמען.

(* לע = גראַ - דער דיקער.)

ער איז געווען דער ערגסטער פון זיי אלע, דערפאר איז ער אָבער
געווען אַ גוטער מאַטראָן, נישט ערגער פון בען בראַסן.
ווען מען זאָל געווען פרעגן דעם שיבקאָפיטאָן, ווער עס
איז אַ בעסערער מאַטראָן: בען בראַס, צי לע - גראָ, וואָלט ער
זיכער נישט געוואָסט וואָס צו ענטפערן. זיי זענען ביידע געווען
גוטע מאַטראָן. דערמאָר אָבער זענען זיי געווען דם - שונאים
צווישן זיך. יעדער פֿון זיי האָט געוואָלט זיין דער ערשטער. יע-
דער האָט זיך געהאַלטן מאַרן בעסטן און פעיקסטן מענטשן
אויפן שיף.

לע - גראָ פלעגט מיך פֿיניקן און באַליידיקן. איינמאָל
האָט ער מיר געהייסן אויסוואַשן זיינע העמדער. איך האָב עס
געטאָן, ווי איך האָב געקענט. אים איז אָבער מיין אַרבעט נישט,
געפעלן. האָט ער אָנגעהייבן מיך צו שלאָגן און האָט מיר געגעבן
זאָז זעץ אין פנים, אַז עס האָט אָנגעהייבן פֿלייצן בלוט פון נאָז
און מויל.

אין דער מינוט איז אָנגעקומען בען בראַס. ער האָט דער-
לען, ווי איך שטיי אַ פאַרבלוטיקטער, און עס האָט אים, קענטיק
פאַרקלעמט ביים האַרצן. אין אים האָט זיך אויפגעכאַפט דאָס
מענטשלעכע געפיל. אין אים האָט אויפגעפלאַקערט אַ פונק פון
מיטלייך און רחמנות... ער איז צוגעלאָפן צום מאַטראָן לע-גראָ
און האָט אים געגעבן אַ טאראַבעניץ אין פֿלייצע, אַזוי, אז לע-גראָ
האָט זיך איבערגעקערט און איז אומגעפאלן. ער איז אָבער באַלד
אויפגעשפרונגען און האָט צענויפגעלייגט די הענט אין שטאַרקע
פויסטן.

בען בראַס האָט זיך פאַר אים נישט איבערגעשראַקן. ער
האָט אויך אויסגעשטעלט זיינע שטאַרקע הענט.
אַלע מאַטראָן זענען זיך צונויפלאָפן און האָבן זיך אַרומ-
געשטעלט אַרום ביידע קעגנער.

שלאָגן! פייטן! „מוזיקן!“ — האָט מען געשריען פון אלע

זייטן.

בען בראס און לע - גרא האָבן זיך געשטעלט איינער קעגן דעם אנדערן און האָבן זיך צוגעגרייט צו א פויסקאמף. ווי טרויעריק און דערשלאָגן איך בין געווען, האָב איך דאָך באַמערקט, אַז קיינער מיסט זיך נישט אין דעמדאָזיקן געראַנגל. קיינער וויל אים נישט שטערן. אפילו די עלטסטע פון דער שיף: דער קאַפּי-טאַן, ביידע אָפּיצירן, דער שוואַרצער קיכער און די אַנדערע, וועלכע זענען געווען געוויינט, מען וויל זיך שלאָגן, זענען אויך געקומען צו לויפן. זיי זענען געשטאַנען רויק און האָבן געקוקט אויף די צוויי ווילדע מאַטראָזן, וואָס האָבן אויסגעזען, ווי צוויי צערייצטע טיגערט.

דאָס געשלינג האָט זיך באַלד אָנגעהייבן. לע - גראַ איז אפשר געווען שטאַרקער פון בען בראַסן. דערפאַר אָבער איז בען בראַס געווען פּלינקער און געשיקטער. ער איז געווען אַ באַקסער אַ שלאַגער, אַ געלערנטער און געאיבטער ביינברעכער. אין אייניקע מינוט אַרום איז לע - גראַ געווען צעשלאָגן, ווי אַ ווייניקער עפל, און אַרום זיינע אויגן האָבן זיך באַוווּזן צוויי גרויסע, שוואַרצע רעדער. צוילעצט אָבער האָט אים בען בראַס דערלאַנגט אַ טאַראַבענין אין בוך. דער פראַנצויז איז אומגעפאלן, ווי אַ בוים, וועלכן מען האָט אונטערגעזעגט.

„נא דיר, פראַנצויזישער פּלעב!“ — האָט בען בראַס געשריען.. — „דו וועסט מיך שוין געדענקען! וועסטו נאָכאַמאָל שלאָגן אָט דאָס יונגל, וועסטו נאָכמער קריגן...“

בען בראַס האָט זיך דאָן געווענדט צו אלע מאַטראָזן, האָט זיי געוווּזן אויף מיר און געזאָגט:

„איך וואָרן אייך אַלעמען, איר זאָלט נישט אָנרירן דעם-דאָזיקן אומגליקלעכן יונג. ער איז נאָך אַ קינד. ווער עס וועט

אויף אים אַרויפלייגן אַ פינגער, דעם וועל אים ווייזן, ווער עס
איז עלטער."

מיט די ווערטער איז ער זיך אַוועקגעגאַנגען אין האָט זיך
אַנידערגעזעצט אויפן שטריקלייטער פון אַ זעגלבוים, גלייך ווי ער
האַט געוואָלט זען פון דער הויך, צי זיינע ווערטער האָבן געמאַכט
אַן אייבדרוק אויף די מענטשן.

לע - גראַץ איז געווען קראַנק עטלעכע טעג. זיין שטאַרקע
נאַטור האָט אָבער אויסגעהאַלטן, און ער איז באַלד געוונט
געוואָרן.

פון דער צייט אָן האָט קיינער פון די מאַטראָן זיך נישט
דערוועגט מיך אָנצורירן. ווען איך פלעג באגעגענען לע - גראַץ,
פלעגט ער מיך אָנקוקן מיט אַ בייזן, ווילדן בליק, פונקט ווי ער
וואָלט מיך געוואָלט איינשלינגען. ער פלעגט אָבער באַלד אַוועק-
גיין. בען בראַס האָט אים געגעבן אַ גוטע לעקציע. די איבעריקע
מאַטראָן האָבן מיך אויך געלאָזט צו רן.

מיינט אָבער נישט, אז מײן לאַגע איז דורכדעם געוואָרן
פיל בעסער. דער קאַפיטאַן, דער ערשטער אָפיציר און דער אויפ-
זעער פלעגן מיך כּסדר שלאָגן און באַליידיקן, ווי פריער. איך האָב
נאָך געאַרבעט שווער און ביטער. די מאַטראָן אָבער האָבן אויפ-
געהערט מיך צו שלאָגן און צו מאַטערן. איך האָב פאַרט
פרייער אָפגעצויגן דעם אַטעם. לאַמיר אָבער דערציילן כּסדר.

ווי האָט געהייסן די שיף, אויף וועלכער איך האָב אַווייפיל
געליטן? דאָס וועט איר געוויס וועלן וויסן. ליידער אָבער איז עס
פאַר מיר אויך געווען אַ סוד. ווען די שיף איז אָנגעקומען אין האַפן
האַב איך איבערגעלייענט אויף אירע ווענט דעם נאָמען „דאָם פעדראַ“
שפּעטער, ווען מיר זענען געווען אין דער מיט פונם גרויסן וועלט.
אָקעאַן, איז דער נאָמען „דאָם פעדראַ“ פאַרשוונדן געוואָרן און
אנשטאַט אים האָט זיך באַוויזן דער נאָמען „ראַפּינאַ“. מיך האָט

עס נישט אינטערעסירט. אזוי ווי איך האָב נישט פאַרשטאַנען, פאַר-
וואָס עס האָט געהייסן „דאָס פּעדראָ“, אזוי האָב איך נישט פאַר-
שטאַנען, פאַרוואָס עס הייסט איצט „ראַפינאַ“. איך האָב אויך
נישט פאַרשטאַנען, פאַרוואָס מען האָט דער שיף פּלוצלונג געגעבן
אַן אַנדער נאָמען.

איך האָב נישט פאַרשטאַנען גאָר אַ סך אַנדערע זאַכן. איך
האָב געזען, אַז אויף דער „ראַפינאַ“ געפינען זיך עטלעכע און
זעכציק מאַטראָן. איך בין געווען זייער יונג און האָב נישט
געוואָסט, וויפיל מאַטראָן דארפן זיך געפינען אויף אַזאַ שיף, ווי
די „ראַפינאַ“.

דאָס אָבער האָב איך באַלד באַמערקט: די גרעסטע העלפט
מאַטראָן איז געוועסן ליידיק. זיי האָבן גאָר קיין אַרבעט נישט
געהאַט. עס פֿלעגן אַרבעטן אַ צען, פּונפּצן מאָן יעדן טאָג. די אי-
בעריקע פֿלעגן עסן, טרינקען, שלאָפן, שפּילן אין קאָרטן, אַרומ-
קריגן זיך און זייער אָפט זיך שלאָגן.

„צו וואָס דאַרף מען אזויפיל מאַטראָן?“ — פֿלעג איך זייער
אָפט זיך פּרעגן. — „אמת, דער קאָפיטאַן איז מער שיכור, ווי
ניכטער. אזויפיל דאַרף ער אָבער דאָך פאַרשטיין, אַז די איבערי-
קע מאַטראָן קאָסטן אים דאָך זייער טייער.“

דאָן האָב איך ווידער באַמערקט, אַז די מאַטראָן פּרעסן און
זויפן און זענען אַלע טאָג שיכור. ווי יונג איך בין געווען, האָב
איך דאָך געוואָסט, אַז מאַטראָן אויף אַ שיף טאָרן נישט טרינקען
אַן איבעריק גלעזל. זיי טאָרן נישט זיין שיכור. די זיכערקייט
פון דער שיף פּאָדערט עס, אַז אַלע זאָלן זיין ניכטער. ווי קומט עס,
פּרעגט זיך דעריבער, וואָס די מאַטראָן פון דער „ראַפינאַ“ זענען
טויט שיכור גאַנצע טעג און קיינער זאָגט זיי נישט אַ וואָרט?

איך האָב ווייטער באַמערקט, אַז די מאַטראָן קימערן זיך
זייער ווייניק וועגן שיפּקאָפיטאַן. נישט אַלע פּאָלן אים. איך האָב

געוואוסט, אז יעדער קאפיטאן איז אויף זיין שיף א קיסער. אלע זיינע באפעלן מוזן אויסגעפירט ווערן פינקטלעך און ווי מעגלעך שנעל. דאָס לעבן פון אלעמען און דער גורל פון דער גאנצער שיף הענגט אַמאָל אָפּ פון דער אויספירונג פון דעם קאפיטאָנס באפעל. אויף דער „ראַפּינאַ“ אָבער האָט יעדער געטאָן, וואָס ער האָט געוואָלט. נאָר אין אַ גרויסער געפאר, אין דער צייט פון אַ שטורעם, פלעגן די מאַטראָון זיך צוהערן צו דעם קאפיטאָנס באפעלן. אָבער אויך דעמאָלט פלעגן זיי עס טאָן נאָר דערפאר, ווייל זיי האָבן געוואָלט ראַטעווען זייער אייגן לעבן.

אויף אָט די אלע פראַגן האָב איך אָבער נישט געפונען קיין ענטפער און איך האָב נישט געהאַט צו וועמען זיך צו ווענדן נאָך אַ דערקלערונג.

זינט בען בראַס האָט זיך אָנגענומען פאַר מיר, האָט זיך מײן לאַגע שטאַרק פאַרבעסערט. מען האָט מיר אָנגעהייבן צו געבן אַ פאַרציע עסן גלייך מיט אלע מאַטראָון. מען פלעגט מיך שוין לאָזן שלאָפן אין פאַרקאסל. מען האָט מיר אַפילו דערלויבט צו לייגן זיך אויף אַ קאסטן. דאָס איז שוין געווען אַ גליק פאַר מיר.

ווען עס גייט אַ מענטשן גוט, גייט עס פון אלע זיטן. איינער פון בען בראַס גוטע פריינט האָט מיר געשענקט אַן אַלמע קאַלדרע. איר קענט אייך לייכט פאַרשטיין, ווי גליקלעך איך בין געווען, ווען איך האָב געהאַט וואָס זיך אונטערצובעטן און מיט וואָס זיך צוזודעקן.

בען בראַס האָט מיר געשענקט אַ מאַטראָונמעסער. דאָס איז אויך געווען זייער אַ נייטיקע זאַך אויף אַ שיף. אַן אנדער מאַטראָון האָט מיר געשענקט אַן אַלט העמד. איך האָב אייך שוין דערציילט, אז איך בין אַנטלאָפן פון דערהיים אַין מיינע זומערדיקע מלבושים. איך האָב געהאַט נאָר דאָס העמד, אין וועלכן איך בין אַנטלאָפן. דאָס העמד איז סוף פל סוף צעפאלן געוואָרן אויף מיר.

איך פלעג ציוניפבינדן, ציוניפקניפן די שטיקער, אבי איך זאל נישט
גיין אדם - נאקעט. צולעצט אָבער איז דאָס העמד אזוי צעפאלן,
אז איך האָב עס געמוזט אוועקוואַרפן.

איצט קענט איר פאַרשטיין, ווי דאָנקבאַר איך בין געווען
דעם מאַטראָן, וועלכער האָט מיר געשענקט אַ העמד. עס איז אַפילו
נישט געווען קיין באַטיטט העמד, אָבער דאָך אַ העמד, וואָס האָט
פאַרדעקט מיין צעשלאָגענעם אויסגעמוטשעטן גוף.

אַנדערע מאַטראָן האָבן מיר געשענקט קלייניקייטן. באַזונג-
דערס דאָנקבאַר בין איך געווען איינעם, וועלכער האָט מיר גע-
שענקט אַ מאַטראָזמאַנטל, וואָס לאָזט נישט דורך קיין נעץ.
ביז אַהער, אז עס פלעג טרעגענען, אָדער ווען דער ים איז געווען
אומרויק און פלעגט שפּריצן זיינע געזאַלצענע וואַסערן אויפן דעק.
פלעג איך דורכגענעצט ווערן ביז די ביינער. אויף מיין לייב האָבן
זיך געוויזן קרעצלעך און ווונדן. איצט האָב איך שוין געקענט
שטאַלצירן מיט מיין געלן מאַטראָזמאַנטל. איך האָב שוין קיין
מורא נישט געהאַט פאַרן זאַלציקן וואַסער פונם ים.

מיינט אָבער נישט, אז מיר איז געווען צו גוט. איך פלעג
אַרבעטן איבער די פּווחות, ווי פּריער, און דער שיפקאַפיטאַן, דער
ערשטער אַפּיציר, דער אויפזעער מיטן קיכער, דעם נעגער, פלעגן
מיך שלאָגן אָן רחמנות. דער אונטערשייד איז נאָר געווען, וואָס
זייט בען בראַס האָט זיך אָנגענומען פאַר מיר, האָב איך געהאַט
ווי צו שלאָפן און פלעג שוין מער נישט ליידן קיין הונגער.

איך קען מיך אייגנטלעך דערויף נישט פאַקלאָגן, ווייל אזוי
איז שוין איינגעפירט אויף אַלע שיפן. דעם יונג אָדער דעם נייעם
מאַטראָן באַהאַנדלט מען עף פי רוב זייער שלעכט. די יונגע מאַ-
טראָן אויף די ענגלישע קריגשיפן שטייען אויס דעם אמתן
גיחום. איך האָב עס אָבער דעמאָלט נישט געוואוסט. איך בין נישט
געווען באַקאַנט מיט די טראַדיציעס און מנהגים פון אַ שיף.

ווען איך האָב צום ערשטן מאל גערעדט מיטן שיפקאפיטאן פון דער „ראפינא“, האָב איך אים געבעטן, מען זאל מיך לערנען צו זיין אַ מאַטראָז. איך האָב געוואָלט וויסן, ווי יעדע זאך הייסט און צו וואָס זי ווערט געברויכט.

דער קאפיטאן האָט עס מיר צוגעזאָגט, אָבער ער האָט זיין וואָרט נישט געהאַלטן. איך בין געווען זעקס וואָכן אויף דער „ראפינא“ און האָב נישט אָנגעהייבן צו וויסן, צו וואָס מען דאַרף דאָס קלענסטע שטריקל. איך האָב געהערט, ווי מען הייסט אַ מאַטראָז אַרויפקריכן אויפן פּאַקמאַסט, אָבער איך האָב נישט געוויסט, וואָסער זעגלבוים הייסט פּאַקמאַסט, און וואָס דאַרף מען דאַרט צו רעכט מאַכן.

איך האָב מיך אויסגעלערנט עטלעכע ווערטער פון דער שיף - טערמינאָלאָגיע און מער האָב איך נישט געוויסט. דאָס פלעגט מיך אָפט זייער קרענקען. ווען איך בין אויף אַ שיף און ווען איך לייד שוין אַזויפיל, לאָמיק ווייניקסטנס עפעס לערנען, לאָמיק ווייניקסטנס עפעס קענען.

ליידער, האָב איך נישט געהאַט מיט וועמען צו רעדן וועגן דעם. דער קאפיטאן וואָלט מיך זיכער געשלאָגן מכות רבות, ווען איך וואָלט אים געזאָגט אַ וואָרט. איך האָב דעריבער געמוזט שווייגן. איך האָב אפילו געקענט פּרעגן בען בראַסן אָדער אַן אַנדער מאַטראָז. איך האָב אָבער געהאַט ווייניק צייט דערצו און נישט אַלעמאל זענען זיי געווען געשטימט מיר צו ענטפערן.

איינע פון די שווערסטע אַרבעטן פאַר אַ מאַטראָז איז דאָס קלעטערן אויף די שטריקלייטערס אויף די זעגלביימער. דערצו מוז מען זיך צוגעוויינען. ווען מען קריכט אַרויף גאַנץ הויך אויפן זעגלבוים צום ערשטן מאל, פאַרדרייט זיך תיכף דער קאָפּ און עס הייבט אָן צו שווינדלען פאַר די אויגן. אַרויפקלעטערן ביזן

שפיץ פונם זעגלבוים איז א שטיק ארבעט. וועלכע נישט יעדער
מאטראן קען עס באווייזן.

איך האָב עס זייער גוט געוואוסט און האָב מיך געוואָלט עפעס
לערנען. יעדעס מאָל, ווען איך האָב נאָר געהאט אַ פרייע מינוט
פלעג איך ארויפקלעטערן אויף די שטריקלייטערס.

איך מוז דאָ זאָגן אַ פאָר ווערטער איבער דעם בנין פון אַ
זעגלשיף. איך האָלט, אַז דאָס וועט בעסער אויפקלערן די זאָך.

יעדע גרויסע זעגלשיף האָט דריי זעגלביימער (מאַסטן) -
דער זעגלבוים פון פאַרנט - די נאָז פון דער שיף. היינט פאָך
מאַסט. דער זעגלבוים אין דער מיט פון דעם שיף הייסט גרויסמאַסט.
דאָס איז איינגיטלעך דער הויפטזעגל פונם שיף. ער האָלט אויף
די גאנצע שיף און זיינע זעגל געוועלטיקן איבערן גאַנצן שיף - בנין.
דער דריטער זעגלבוים הייסט אָפטמאַסט. פון איין זעגלבוים צום
אַנדערן ציט זיך אַ דראָטענער שטריק.

דער „גרויסמאַסט“ אָדער דער מיטעלסטער זעגלבוים באַ-
שטייט געוויינלעך פון דריי פאַרשידענע שטיקער, פון דריי פאַר-
שידענע חלקים. יעדער חלק האָט אַ באַזונדער נאָמען. ווען דער
ערשטער טייל ענדיגט זיך, געפינט זיך דאָרט אַ קיילעכדיק אָדער
האַלב קיילעכדיק ברייטל, אָדער אַ סאָרט דעכל. פון אָט דעם בריקל
הייבט זיך אָן דער צווייטער טייל פונם זעגלבוים.

די שטריקלייטערס ציען זיך געוויינלעך נאָר ביז דעם צווייטן
חלק פונם זעגלבוים. פון דעם צווייטן חלק ביזן דריטן, דאָס הייסט
ביזן שפיץ פונם זעגלבוים ציען זיך נאָר עטלעכע שטריק. אויבן
אויפן קנאָפ פונם זעגלבוים געפינט זיך דער דראָטשטריק, וועלכער
האַלט צוזאַמען אַלע דריי זעגלביימער.

דאָס ערשע מאָל, ווען איך האָב געהאט אַ ביסל צייט, האָב
איך אַרויפגעקלעטערט אויפן ערשטן זעגלבוים ביז צום בריקל,
אָדער „וויגלעך“, ווי די מאטראָן רופן עס. פון קינדווייז

אָן פֿלעג איך וועלן זיין אויף דעמדאויקן בריקל און פון
דאָרטן, פון דערהויך באַטראַכטן דעם ים. איך פֿלעג מיר פֿאַרשטעלן,
אַז עס קען נישט זיין קיין גרעסערער תענוג, ווי צו זיצן דאָרט
אין דערהויך און אַראָפֿסקען אויפן ים, אויף דער שיף און די
מאַטראָזן.

עס פֿאַרשטייט זיך, אַז מײַן ערשטע אַרבעט, דאָס הייסט
מײַן ערשטער תענוג אויף דער „ראַפינאַ“ איז געווען אַרױפֿצו-
קלעערן אויפן גרויסמאַסט און זיך אַנידערזעצן אויפן בריקל. איך
האַב באַלד פֿאַרשטאַנען, פֿאַרוואָס די מאַטראָזן רופֿן עס „וויגעלע“.
דאָס בריקל שאַקלט און וויגט זיך, ווי אַ גוט ווייך וויגעלע. עס
איז באַמת אַ וויגעלע און עס איז ווירקלעך אַ פֿאַרגעניגן דאָרט צו
זיצן און קוקן אויפן רושיקן באַוועגלעכן ים.

די איינציקע פֿרייע צייט, וואָס איך האָב געהאַט, פֿלעגט
זיין פֿאַרנאַכט אָדער זונטיק נאַכמיטאַג. קוים האָב איך איין מאָל
פֿאַרוזכט דעם תענוג צו זיצן אַ פֿאַר מינוט אין „וויגעלע“, האָט
עס מיך שוין געצויגן אַהין, ווי אַ מאַנגעט. פֿלעג איך נאָר האָבן
אַ פֿרייע מינוט, פֿלעג איך אַרױפֿקלעטערן אויפן גרויסמאַסט און
פֿלעג מיך אַנידערזעצן אין „וויגעלע“.

דאָרט פֿלעג איך מיך דערמאָנען אָן מײַנע עלטערן,
אָן מײַנע ברידער און שוועסטער; דאָרט פֿלעג איך טראַכטן,
ווי אַזוי צו אַנטלױפֿן פֿון דער „ראַפינאַ“; דאָרט פֿלעג
איך מיר אויסוויינען מײַן ביטער האַרץ און צומאָל אויך דאָרט
איינשלאָפֿן...

איך שעם מיך נישט צו זאָגן, אַז איך פֿלעג אומישנע קומען
אַהין זיך אויסצורזען אַ ביסל פֿון מײַן שווערער און, געוויינלעך,
זייער שמוציקער אַרבעט.

אין דער אַכטער וואָך פֿון אונדזער נסיעה, אין עפעס אַ
זונטיק נאַכמיטאַג, האָב איך מיך ווידער באַנוצט מיט דער געלעגן-

הייט ארויפצוקריכן אויף מיין „וויגעלע“. דאָס וועטער איז געווען זייער שיין. די זון האָט געברענגט אויפן דעק. דער איז ים געווען גלאַט, ווי אַ שפיגל אין רויק.

דער קאפיטאַן איז געווען שיכור, ווי געוויינלעך. די מאַטראָן האָבן נישט געהאַט וואָס צו טאָן אין האָבן געשפּילט אין קאָרטן. דער ערשטער אַפיציר האָט זיך געלייגט שלאָפן. קיינער האָט מיך נישט געדאַרפט.

איך בין ארויפגעקראָכן אויפן זעגלבוים, האָב מיך אַנידער-געזעצט אין „וויגעלע“ און האָב זיך פאַרטראַכט. דאָסמאָל האָט זיך עס געוויגט אזוי שטיל און אזוי אָנגענעם, און איך בין באַלד אַנטשלאָפן געוואָרן.

ווי לאַנג איך האָב געשלאָפן, האָב איך נישט געקענט וויסן. איך בין געשלאָפן געשמאַק און האָב געזען אין חלום טאַטע = מאַמע, ברידער און שוועסטער. עס האָט זיך מיר אויסגעווייזן, און איך בין ווידער ביי זיי, רעד מיט זיי און פריי מיך מיט זיי. פּלוצלונג האָב איך אָבער דערפילט אַ שטאַרקן זעץ איבער די פיס. איך האָב מיך אויפגעכאַפט, בין מיטאַמאָל אויפגעשפרונגן. גען און האָב דערזען לעבן מיר דעם מאַטראָן לע - גראַץ מיט אַ שטריק אין דער האַנט.

ער האָט אויפגעהייבן דעם שטריק, וואָס האָט זיך געענדיקט מיט אַ דיקן קנופּ און האָט מיר געוואָלט געבן נאָך אַ זעץ איבער די נאַקעטע פיס. וועלנדיק אויסמיידן דעם צווייטן קלאַפּ, האָב איך אָנגעהייבן צו קלעטערן העכער. דאָס איז געווען דאָס איינציקע מיטל זיך צו ראַטעווען פון זיין אכזריות.

איך מוז דאָ באַמערקן, און אַ זעץ מיט אַ פאַרקניפּטן עק פון אַ שטריק, באַזונדערס פון אַ שיפּשטריק, טוט שרעקלעך וויי. ווען מען גיט אַ שטאַרקן זעץ מיט אַזאַ שטריק אויף דער נאַקעטער פלייצע, שפּריצט אָפּט אַרויס בלוט פון דער פלייצע. די שטריק

אויף אַ שיף זענען על פּי רוב פּאַרגאַסן מיט פּעך. זיי זענען
האַרט ווי אייז און פּרעסן זיך איין אין מענטשליעכן לייב, ווי
מיט מעסערס.

מען קען זיך לייכט פּאַרשטעלן, ווי איך האָב געציטערט
פאַר אַזאַ שטריק. אַרויפגעקלעטערט אַ ביסל העכער, האָב איך מיך
אומגעקוקט.

מיר איז געווען אַ ווונדער, וואָס לע - גראַ דערוועגט זיך
מיך צו שלאָגן. בען - בראַס האָט דאָך אים אָנגעוואָגט, ער זאָל
מיך נישט אָנרירן. און בען - בראַסן מוז מען פּאַלגן. ווי קומט עס
וואָס ער האָט פּלוצלונג אָנגעהייבן מיך ווידער צו שלאָגן? ה -
קומט עס, וואָס ער האָט קיין מורא נישט פאַר מיין באַשיצער?
איך מוז שרייען. בען בראַס וועט מיך דערהערן און וועט מיך
נאַכאַמאָל באַפּרייען פון דערדאָזיקער חיה.

איך האָב אַראָפּגעקוקט] אויפן דעך און האָב געוואָלט אַ גע-
שריי טאָן:

„בראַס! בען - בראַס!“

אַבער מיין שמימע איז מיר דערשטיקט געוואָרן אין האַלדז,
ווען איך האָב דערזען אויפן דעך דעם קאַפּיטאַן און זיין ערשטן
אַפיציר. איך האָב געזען, ווי זיי קוקן אויף מיר און דאָס בלוט
איז מיר פאַרקילט געוואָרן אין די אַדערן.

איצט האָב איך אַלץ פאַרשטאַנען. לע - גראַ וואָלט מורא
געהאַט מיך צו שלאָגן, ווען דער קאַפּיטאַן וואָלט עס אים נישט
געווען הייסן.

„אַך, עס איז שלעכט!“ - האָב איך מיך געטראַכט. -
„לע - גראַ וועט זיך נוקם זיין פאַר די קלעפּ, וואָס ער האָט באַ-
קומען פון בען בראַסן.“

אזוי ווי איך האָב געווסט, אז לע - גראַ איז זייער שטאַרק
אין ער קען מיך ממש טויטן אויפן אָרט, האָב איך געזוכט מיך צו

ראטעווען, ווי איך האָב געקענט. דאָס בעסטע מיטל איז מאַכן
פליטה. אָבער ווהיין אַנטלויפט מען? אינדערהויך?
פּרוּצלונג האָב איך דערהערט אַ געשריי פון אונטן:
„שלאָג דעם פוילן יונג! ממית אים, מיטן שטריק, לע -
גראָ! מוזק אים, דעם קליינעם פּלוב! ער האָט זיך גאַר געלייגט
שלאָפן אינמיטן טאָג!“

דאָס האָט געשריען דער ערשטער אָפיציר. לע - גראָ האָט
אים געפּאָלגט. ער האָט אויפגעהייבן דעם האַרטן, שטייפן שטריק
און האָט אָנגעהייבן צו שלאָגן אויף מיינע נאַקעטע פיס.
עס איז מיר שווער צו רעדן וועגן די יסורים פון די שמיץ.
יעדער זעץ מיטן שטריק, וואָס לע - גראָ האָט געגעבן, איז מיר
געפּאָלן אויפן לייב, ווי אַ הייס - אָנגעברענט אייזן...
„טרייב אים אַרויף צום שפיץ פונם זעגלבוים!“ — האָט גע-
שריען דער קאַפיטאַן. — „לערן אים צו ווערן אַ מאַטראָן! טרייב
אים, לע - גראָ!“

דערביי האָט ער זיך צעלאַכט מיט אַ ווילד געלעכטער פון
אַ פּיאַק...

לע - גראָ האָט אים געפּאָלגט און האָט מיך אָנגעהייבן צו
טרייבן אינדערהויך.

אזוי, ווי ער איז געווען אַ געשיקטער מאַטראָן, האָט ער
געקלעטערט אויף די שטריקלייטערס שנעלער פון מיר. עס האָט זיך
אָנגעהייבן אַן אויסטערלישער יאָגד. לע - גראָ האָט געהאַלטן אין
איינ האַנט דעם שטריק און מיט דער אנדערער האַנט האָט ער
געקלעטערט נאָך מיר אויף די שטריקלייטערס.

„אַרויף העכער!“ — האָט ער געשריען, ווי אַ חיה. — „גי-
אַרויף! לויף! לויף צום שפיץ! צום שפיץ! אַ רוח אין דיין טאַטן
אַריין!“

לע - גראָ האָט מיך געיאָגט, ווי אַ צערייצטע חיה.

לאפיטל פיר

תחילת האב איך געקלעטערט גאנץ שניעל.
דאס האט אָבער געדויערט נישט לאַנג. ערשטנס, בין איך
דאָך נישט געווען געוויינט צו קלעטערן אויף די שטריק פון אַ
זעגלבוים. צווייטנס, האָב איך אויך מער נישט געקענט. ווער עס
האָט גוט באַטראַכט אַ זעגלשיף, דער האָט געוויס באַמערקט, אַז
דער שטריקלייטער גייט העכסטנס ביז צום צווייטן טייל פון דעם
הויפטמאַסט, אָדער גרויסמאַסט. העכער גייט נאָר אַ דינער שטריק
פון דראָט.

בין איך אָבער געקומען צו דעם אָרט, וווּ דער שטריקלייטער
האָט זיך געענדיקט, האָב איך געמוזט בלייבן שטיין אַ פאַר מינוט
אפילו אַן אַרטער מאַטראָז קען נישט אַזוי לייכט אַריבערשפּרינגען
פון דעם שטריקלייטער אויפן שטריק, בפרט נאָך פאַר מיר, אַ
קינד, וואָס האָט נאָך קיינמאַל נישט געפרוּווט אַרויפקלעטערן אויף
אַ הויכן בוים.

איך האָב מיך געמוזט אויסרווען. איך האָט געמוזט בלייבן
שטיין, איידער איך האָב מיך אָנגעכאַפט אָן שטריק. איך האָב גע-
מוזט מיך פארהאַלטן רויק אייניקע מינוט. לע - גראָ האָט אָבער
עס נישט געמוזט. ער האָט געהאַלטן דעם שטריק אין די הענט
און האָט אָנגעהייבן שמייסן. ווי אַ רעגן זענען געפאַלן זיינע קלעפּ
אויף מיין נאַקעטן גופל. יעדער זעץ מיטן שטריק האָט אַרויסגע-
ריסן פון מיין לייב אַ שטיק פלייש.

איך האָב געמוזט אַנטלויפן, אַריבערשפּרינגען און מיך אָנ-
כאַפן אָן שטריק. איך האָב מיך געמוזט ראַטעווען. איך בין איצט
געהאַנגען אין דער לופט. מיט ביידע הענט האָב איך אַרומגעכאַפט
דעם שטריק און געקלעטערט, ווי ווייט מיינע כוחות האָבן מיר
געקלעקט.

וויילאנג אָבער קענען אויסהאַלטן די כוחות פון אַזאַ ייגל,
ווי איך? איך בין מיד געוואָרן. איך האָב אַ קוק געטאָן אויפן
דעק. די מענטשן האָבן אויסגעוויזן, ווי פליגן, די שיף אליין האָט
מיר אויסגעוויזן, ווי אַ גרויס פאַס. ווער עס איז קיינמאַל נישט
געווען אויפן שפיץ פון אַ זעגלבוים, דער קאָן גאָר קיין באַגריף
נישט האָבן, וואָס פאַר אַ בילדער מען האָט פון אויבן. דער מענטש
הייבט ערשט אָן צו פילן, ווי קליין ער איז.

איך האָב אָבער קיין צייט נישט געהאַט לאַנג צו טראַכטן. דאָס
ערשטע מאָל אין מיין לעבן האָב איך אַרויפגעקלעטערט אַזוי הויך;
צום ערשטן מאָל אין מיין לעבן בין איך געווען אַזוי איבעראַשט
פונם גרויסן וועלט - ים, אָבער אינגער מיר איז געשטאַנען
לע - גראָ מיט דעם שטריק אין דער האַנט.

איך האָב געמוזט ווייטער קלעטערן. איך האָב געמוזט קריכן
העכער און העכער. מיינע הענט זענען געווען צעקראַצט און צע-
בלויטקט פון דעם איינורגעם שטריק. מיינע פיס זענען געווען
צעמזיקט און צעכניטה. איך האָב מיך מער נישט געקענט האַלטן.

דער קאָפּ האָט מיר אָנגעהייבן צו שווינדלען. עס איז מיר געוואָרן
פּינסטער אין די אויגן. דער אָטעם האָט זיך פאַרהאַקט.

„ווייטער! העכער! טרייב אים ווייטער!“ — האָט ווילד
געשריען דער קאַפּיטאַן. — „לערן אים אויס, לײַג־גראָ!“

פּלוצלונג אָבער האָט גענומען קלינגען אַן אַנדער שטימע:
„האַלט! שמייט נישט! ער איז אין געפאַר! ער קען נאָך
אַראָפּפאַלן!“

זינדאָזיקע שטימע אָבער האָב איך קוים, קוים געהערט. איך
האַב געוואָלט קריכן ווייטער, האָב איך מיך אַ שאַקל געטאָן, זיך
אויסגעגליטשט און בין אַראָפּגעפאַלן.

איך געדענק נישט גענוי דעם פאַר פון דער הויך. עס איז
געשען פּלוצלונג, מיטאַמאַל, אומגעריכט. ווען איך האָב געעפנט די
אויגן, האָב איך געזען, אז איך לייג אין וואַסער.

שפּעטער בין איך געווייר געוואָרן, אז איך בין אַראָפּגעפאַלן
מיטן קאָפּ אַראָפּ. ווען איך וואָלט געווען פאַלן אויפן דעק פונם
שיף, וואָלט פון מיין געביין קיין זכר נישט געבליבן. צו מיין גליק,
האַט זיך פריער אויפגעהייבן אַ שטאַרקער ווינט און האָט אָנגע-
בלאָזן די זעגל. איך בין אַרויפגעפאַלן אויפן גרויסן זעגל. דאָס
האַט מיר געראַטעוועט דאָס לעבן. פונם זעגל האָב איך מיך אַראָפּ-
געקייקלט אין ים אַריין מיט די פיס אַראָפּ.

עס איז באַקאַנט אין דער וויסנשאַפט, אז ווען איינער פאַלט
אַריין אין וואַסער מיטן קאָפּ אַראָפּ, קען ער דערהרגעט ווערן. ער
קען זיך צעברעכן דעם קאָפּ אָן דער מאַסע פון וואַסער. ווען מען
פאַלט אָבער אַראָפּ מיט די פיס אַראָפּ, בלייבט מען זאָך לעבן.

וואָס /ס איז ווייטער מיט מיר געשען, ווייס איך נישט.
ווען איך האָב געעפנט די אויגן, האָב איך געזען, אז איך לייג אין
וואַסער אין אַ שטאַרקע האַנט האַלט מיך. איך האָב מיך אַרויפגע-

קוקט און האָב דערזען דאָס ערנסטע און בריינטלעכע געזיכט פון
בען בראַס.

„צו וואָס האָט איר מיך געראַטעוועט, בען?“ — האָב איך אים
געפרעגט. — „לאָזט מיך בעסער שטאַרבן! לאָזט מיך אַראָפּ אין
ים, בען?“

„האַלט דיך פעסט אָן מיר!“ — האָט ער מיר געענטפערט.

איך בין געווען אַ גוטער שווימער. פון זיבן — אַכט יאָר
אָן פֿלעג איך אין די הייסע זומערטעג איבערלאָגן גאַנצע טעג אין
וואַסער אין האָב מיך אויסגעלערנט שווימען. איך פֿלעג שווימען,
ווי אַ פיש. איך פֿלעג עס אָבער טאָן בלוז פון פאַרגעניגן וועגן.
איצט איז מיר דאָס שווימען צונויף געקומען.

איך מוז אָבער פריער דערציילן, וואָס עס איז פאַרגעקומען
אויף דער שיף, איידער איך בין אַריינגעפאלן אין וואַסער.

ער קאָפיטאָן איז געווען שיכור. פֿלוצלונג האָט ער זיך
דערמאָנט, אַז ער דארף עפעס, און האָט מיך אָנגעהייבן צו רופן.
איך בין נישט געקומען, ווייל איך האָב דעמאָלט געשלאָפּן אין
„וויגעלע“. איז ער אַרויסגעלאָפּן אויפן דעק מיך זוכן. אַזוי ווי ער
האַט מיך נישט געפונען אויפן דעק, האָט ער אָנגעהייבן שרייען
מיט רציחה, אַזוי ווי ער קען. דער ערשטער אָפיציר און מאַנכע
מאַטראָן זענען צוגעגאַנגען צו אים.

„ווי איז דער יונג? ווי איז בילי?“ — האָט ער געשריען.

ער שלאָפט אויבן, אין „וויגעלע“, — האָט ער גראָ גע-
ענטפערט.

„גי אַרויף און וועק אים אויף מיט אַ שטעקן אָדער מיט אַ

שטריק!“ — האָט דער קאָפיטאָן געהייסן.

ע - גראָ איז געווען ביז אויף מיר, און דעריבער האָט

אים באַזונדערס גוט געשמעקט דעם קאָפיטאָנס באַפעל.

די מאַטראָן האָט געזען אַלץ, וואָס עס איז פאַרגעקומען
און האָבן זיך צוגעקוקט צו דעם ווי צו אַן אינטערעסאַנטער סצענע
אין אַ טעאַטער. זיי האָבן אַפילו געוווּסט, אז מיין לעבן איז אין
געפאַר; זיי האָבן דאָך זייער גוט געוווּסט, אז אַפילו אַן אַלטער
מאַטראָן מוז זיין זייער פאַרוזיכטיק, ווען ער קריכט אַרויף אויף
אַזאַ הויך. פאַר מיר אָבער, פאַר אַ יונגן יינגל, איז עס געווען אַ
זיכערער טויט. זיי איז עס אָבער ווייניק אָנגעגאנגען. די סצענע
פון געיעג האָט זיי אינגאַנצן פאַרכאַפט. בען בראַס האָט בעת
מעשה געשלאָפן. עמעץ האָט אים אָבער אויפגעוועקט.

„גיי שנעל!“ — האָט אים יענער געזאָגט. — „זיי טויטן
דאָס יינגל.“

בען בראַס איז אויפגעשפרונגען און איז געקומען צו לויפן
גראַדע אין דער צייט, ווען איך האָב געקלעטערט אויף די איי-
בערשטע שטריק. ער האָט אַ געשריי געטאָן:
„האַלט! איר טויט אַ קינד!“

דער קאַפיטאַן האָט געהייסן לע = גראָן, ער זאָל אָפטרעטן
פון מיר. עס איז שוין אָבער געווען צו שפעט. מיר האָט זיך שוין
פאַרדרייט דער קאַפּ און איך בין אַראָפגעפאלן. בען בראַס איז
מיר נאָכגעשפרונגען אין וואַסער. ער איז אויך געווען אַ גוטער
שווימער און האָט מיך באַלד אַרויסגעראַטעוועט.

איין זאַך האָט בען בראַס פאַרגעסן, ווען ער איז אַריינגע-
שפרונגען אין וואַסער: ער האָט פאַרגעסן מיטצונעמען אַ שטריק.
אַז אַ מאַטראָן שפּרינגט אַריין אין וואַסער, נעמט ער אַן עק שטריק אין
דער האַנט אַריין און דעם אנדערן עק האַלטן זיינע חברים. אַזוי
צרום שלעפט מען אים אַרויף אויף דער שיף.

בען בראַס האָט זיך אָבער אַזוי געאַיילט מיך צו ראַטעווען,
אַז ער האָט פאַרגעסן מיטצונעמען אַ שטריק. די שיף איז אָבער
דערווייַל נישט געשטאַנען אויף איין אָרט. איידער ער האָט מיך

ארויסגענומען פון וואסער, איידער ער האָט מיך אָפגעמינטערט,
איידער איך האָב געקענט ארויסזאָגן א וואָרט, איז די שיף אַוועק-
געגאַנגען אויף אַ פּאַר הונדערט שריט. ערשט איצט האָט זיך בען
בראַס דערמאַנט, אַז ער האָט ביי זיך נישט קיין שטריק.

בען בראַס האָט מיך אייליק אַ פּרעג געטאָן:

„קענסטו שווימען?“

„ווי אַ פּיש“, — האָב איך אים געענטפערט.

„מאָ שפּאַר זיך אָן אויף מיר און לאַמיר שווימען. מען וועט

אונדז צוואַרפן אַ שטריק.“

ווי שוואַך איך בין געווען, האָב איך דאָך אָנגעהייבן צו
שווימען מיט אלע כוחות. לעבן איז ליב, בפרט נאָך פאַר אַ
מענטשן פון זיבעצן יאָר!

„אהאַי! שיף, אַהאַי!“ — האָט בען בראַס געשריען מיט

זיינע שוואַרצע לונגען.

דערמיט האָט ער געגעבן אַ צייכן זיינע חברים, זיי זאָלן

אַנגרייטן פאַר אונדז אַ שטריק.

„איך וועל מיך נוקם זיין פאַר דיר, בילי“, — האָט ער

מיר געזאָגט אין דער צייט, ווען מיר זענען געשווומען צום שיף.

„אהאַי! שיף, אַהאַי!“ — האָט ער געשריען נאָכאַמאָל.

דער קאפיטאַן אָדער דער ערשטער אָפיציר האָט געהייסן

אויסדרייען די שיף צו אונדז. שפעטער בין איך געוואָר געוואָרן

אַז ער האָט עס געטאָן נישט צוליב מיר. ווען איך זאָל געווען

זיין אין וואסער אליין, וואָלט דער שיכורער קאפיטאַן מיך געלאָזט

דערטרונקען ווערן. איך בין אָבער געווען מיט בען בראַסן אין

דער קאפיטאַן האָט זייער גוט געוואוסט, וואָס פאַר אַ ווערט בען

בראַס האָט פאַר אים. בען בראַס איז דאָך געווען דער בעסטער

מאַטראַן אויף דער „ראַפינאַ“. אַזאַ מאַטראַן פאַרלירט מען נישט

אַזוי לייכט.

די שיף האָט זיך לאַנגזאַם צוגערקט צו אונדז. מען האָט
אונדז אַראָפּגעוואָרפן שטריק. אין אַ פּאַר מינוט אַרום זענען מיר
שוין געווען אויפן שיף.

איך האָב געזוכט מיט די אויגן דעם קאָפיטאַן, דעם ערשטן
אַפיציר אָדער לע - גראָ. איך האָב זיי נישט געזען. ווי עס ווייזט
אויס, האָבן זיי זיך געטעמט צו ווייזן אויפן דעק. זיי האָבן היינט
געהאַנדלט צו גראָב.

און איך האָב זיי נישט געזען אַ גאַנצן טאָג. זיי האָבן מיך
אַלץ אויסגעמידן.

קאפיטל מינף.

זייט איך בין אריינגעפאלן אין וואסער, האָט מען אָנגעהייבן מיך צו באַהאַנדלען בעסער און מענטשלעכער. אַפילו דער ווילדער קאפיטאַן און דער בייזער ערשטער אָפיציר פלעגן מיך באַהאַנדלען פריינטלעכער. זיי האָבן עס געטאָן נישט דערפאַר, וואָס זיי האָבן מיטלייד געהאַט מיט מיר, נאָר ווייל זיי האָבן געזען, אַז די מאַט. ראָזן זענען געווען אַ ביסל אומצופרידן, וואָס מען האָט מיך אַזוי געמאַטערט און געפייניקט.

איך בין שפעטער געפאָרן אויף זייער פיל שיפן און האָב אויף קיין איין שיף נישט געזען, אַז דער קאפיטאַן און זיינע אָפיצירן, זאָלן מורא האָבן פאַר זייערע מאַטראָזן, ווי אויף דער „ראַפינאַ“. די מאַטראָזן זענען באַמת געווען די הערשער אויפן שיף. זיי האָבן געטאָן, וואָס זיי האָבן געוואָלט.

ווי איך בין שפעטער געוואָרן געוואָרן, האָבן אַלע מאַטראָזן שטאַרק פאַרגעוואָרפן דעם קאפיטאַן און דעם ערשטן אָפיציר, פֿאַמי זיי האָבן זיך אַזוי מיאָס און מערדעריש געשפילט מיט מיר. דער קאפיטאַן האָט אַראָפּגעלאָזט די שיכורע נאָן.

פון דעמאלט אן אָבער האָט מען מיר דערלויבט צו לערנען
דאָס אַלץ, וואָס אַ מאַטראָן דאַרף קענען. איך פלעג קלעטערן
אויף די שטריקלייטערס און קריכן אויף די רייען. דאָס איז אויך
נישט געווען קיין לייכטע אַרבעט.

ווער עס האָט נאָר געזען אַ שוף, דער ווייס, אַז אויפן
זעגלבוים הענגען אין דער ברייט גראַבע קלעצער. דידאָזיקע
קלעצער הייסן רייען. אויף אַ גרויסער שוף געפינען זיך ביי אַ
זעקס - זיבן רייען אויף יעדן זעגלבוים.

צו קריכן ביז צום עק פון דער רייע און דאָרט צורעכט
מאָכן דעם זעגל איז אזא קונצשטיק, וואָס מען מוז לערנען אַ
לאַנגע צייט און אויך דאָן, ווען מען קען עס שוין, איז עס אַ
גרויסער ריוויקע. אַרבעטן אויף די אייבערשטע רייען הייסט אייגנט-
לעך איינשטעלן דאָס לעבן.

נאַטירלעך, ווען מען זאָל מיך געווען צוריק ברענגען צו
מיינע עלטערן, וואָלט איך שוין פאַרזאָגט קינדס קינדער, צו זיין
אַ מאַטראָן. איך האָב דאָך אָבער געוואַלט, אז איך וועל אַזוי גיך
נישט קומען אַהיים, און דעריבער מוז איך מיך לערנען, און איך
בין געווען גליקלעך, וואָס מען האָט מיר עס דערלויבט.

בען בראַט האָט פאַרשטאַנען, ווי אַזוי אַרומצוגיין מיטן ווידער
און ווי אַזוי צו באַנוצן דעם קאַמפּאַט. דאָס זענען אַפילו נישט
קיין שווערע זאַכן, אָבער מען דאַרף זיי קענען. מען דאַרף זיך
געוויינען אַ לאַנגע צייט צו דרייען דעם ראַד און צו וויסן ווהיין
צו פירן די שוף.

אזוי ווי איך האָב געלערנט אין אַ שולע און מיינע, ערער
פלעגן זאָגן, אז איך בין אַ פעיק יינגל, האָב איר בעצם בעסער
געטויגט צו גייטטיקע אַרבעט, ווי צו פּיזיש

מיינט אָבער נישט, אז איך בין געווען אינגאַנצן פריי פון
גראַבער פּיזישער אַרבעט. איך בין נאָך אַלץ געווען אַ דינער, אַ

שטוילפּוּצער און אַ וואַשער ביים קאַפּיטאַן און ביים ערשטן
אַפיציר. זיי פּלעגן מיך אָבער מער נישט מאַטערן, ווי פּריער ;
איך פּלעג איצט קענען אַרומקלעטערן און אַרומקריכן, וווּ איך האָב
געוואָלט.

אַז איך בין פּרייער געוואָרן, האָב איך מיך גענומען פּרעגן :
ווהיין פּאָרן מיר דען ? שוין זייט אַכט וואָכן ווי מיר פּאַרן אַרום
אויפן גרויסן וועלט - ים. וווהיין פּאָרן מיר ?

איך האָב נאָך באַמערקט אַ זאַך, וואָס איז מיר געווען
געוואָלדיק אומפאַרשטענדלעך. זייט מיר זענען אַרויסגעפּאָרן פּון
ענגלאַנד, האָבן מיר קיין שום שיף נישט באַגעגנט אויפן וועג.
תּחילת האָב איך גערעכנט, אַז דאָס איז אַ צופּאַל. עס האָט זיך
גראַדע אַזוי געמאַכט, אַז מיר האָבן קיינעם נישט באַגעגנט. אויסער-
דעם האָב איך אין דער ערשטער צייט געמוזט אַרבעטן אַזויפּיל,
אַז איך האָב גאָר קיין צייט נישט געהאַט צו טראַכטן פּון עפּער
איצט אָבער, ווען איך האָב געקענט אַביסל אָפּציען דעם
אַטעם, האָב איך מיך אומגעקוקט אויף דעמדאָזיקן אומשטאַנד און
האַב מיך געפּרעגט : וווּ קומט עס, וואָס מיר באַגעגענען נישט קיין
שיף אויפן וועג ?

מיין יונגער קאַפּ האָט געאַרבעט און איך האָב מיר געזאָגט :
אָדער מיר פּאָרן אין אַזאַ ווינקעלע אויפן ים, וווּ קיין אנדערע
שיפן פּאָרן נישט, אָדער אונזער שיף ווייכט עמעצן אויס. מיר
אַנטלויפן פּון אנדערע שיפן. פּאַרוואָס ?

אַ צופּאַל האָט מיר באַלד געוויזן, אַז איך האָב מיך נישט
טועה געווען. די „ראַפּינאַ“ ווייכט אויס אנדערע שיפן.

אין אַ שיינעם פּרימאָרגן, ווען איך געאַרבעט אין דער
קאָיוטע פּונם ערשטן אָפיציר, האָב איך דערהערט אַ פּיף. איך
בין נישט געווען באַקאַנט מיט אַלע צייכנס און מיט אַלע סיגנאַלן
פּון אַ שיף. איך האָב אָבער געוויסט, אַז דאָס פּייפט דער מאַטראָו,

וועלכער שטייט אויף דער וואך אויפן בריקל. איך האָב געוואוסט אז יעדער מאַטראַן, וועלכער שטייט אויף דער וואך, האָט ביי זיך אַ פייפּעלע, און ווען ער דאַרף האָבן דעם קאַפיטאַן, אָדער דעם ערשטן אָפּיציר, גיט ער אַ פייף און זיי קומען צו אים. ער אַליין טאָר נישט אַראָפּגיין פון בריקל, ווי ער האַלט די וואך.

איך האָב גוט געוואוסט, אז ביי יעדער געלעגנהייט גיט דער דער מאַטראַן, וואָס שטייט אויף דער וואך, אַן אנדער פייף. דאָס מאַל איז עס געווען אַ לאַנגער פייף, וואָס איז באַשטאַנען פון דריי טייף. דער ערשטער אָפּיציר איז אויפגעשפּרונגען פון אַרשט און איז באַלד אַרויפגעלאָפּן אויפן דעק.

איך בין געוואָרן נייגעריק און בין אים נאָכגעלאָפּן. איך האָב געוואָלט וויסן, וואָס איז עס פאַר אַ סיגנאַל. איך האָב מיך אומגעקוקט אין אַלע זייטן און האָב גאַרנישט געזען, אויסער אַ גאַנץ קליינעם פּלעק אויפן הימל העט ווייט, ווייט. עס האָט מיר אויסגע-וויון, אז אַ גרויסער פייגל פלייט ערגעץ, און האָב געוואָלט גיין צו מיין אַרבעט.

פלוצלונג האָב איך אַ קוק געטאָן אויפן ערשטן אָפּיציר. ער איז געשטאַנען אויפן בריקל לעבן דער וואך און האָט געקוקט דורך אַ שפּאַקטיוו. נאָכדעם איז ער אַראָפּגעלאָפּן פון בריקל און איז צוגעלאָפּן צום ראַד. ער האָט אויסגעדרייט אונדזער שיף אין אַן אנדער זייט.

דאָס האָב איך שוין נישט געקענט פאַרשטיין. איך בין גע-ווען גענוג קלויג צו וויסן, אז דאָס שיף האָט זיך אויסגעדרייט אין אַן אנדער זייט, אָבער איך האָב מיך געפּרעגט: פאַרוואָס? אַנט-לויפן מיר? פאַר וועמען? וואָס האָט דערזען דער מאַטראַן אויף דער וואך? פאַרוואָס האָט זיך דער ערשטער אָפּיציר אַזוי דער-שראַקן?

איך בין אַמילי באַלד צוריקגעגאַנגען צו מיין אַרבעט. איך

האָב אָבער נישט געלעבט און נישט גערוט. איך האָב געוואָלט
וויסן, פאָרוואָס מיר זענען אַנטלאָפֿן. עס האָט מיך געוואָרפֿן אין
היץ און אין קעלט.

אָבער אַט האָט מען גענומען קלינגען צום פרישטיק. אַלע
מאַטראָן זענען געלאָפֿן אין קיך נעמען זייערע פאַרציעס, און איך
בין געלאָפֿן זוכן בען בראַסן און האָב אים באַלד געפונען. איך
האָב אים דערציילט פון אַלעם, וואָס איך האָב געזען און האָב
אים געבעטן, ער זאָל עס מיר דערקלערן.

„פרעג נישט, ביילי“, — האָט מיר בען בראַס געענטפערט. —
„וועסט עס שפעטער וויסן“.

„זאָגט מיר, לפחות, צי זענען מיר נישט אַנטלאָפֿן?“

ער האָט קוים געשמייכלט.

„יאָ, ביילי, מיר זענען אַנטלאָפֿן“

„פאַר וועמען?“

„דאָס ווייס איך נישט. איך האָב דעמאָלט געשלאָפֿן“, —

האָט ער געענטפערט.

מער האָט ער מיר נישט געוואָלט זאָגן.

איך בין געשטאַנען און געטראַכט:

„אונדזער שיף אַנטלויפט פאַר וועמען, האָט מורא פאַר ווע-“

מען און ווייכט אויס וועמען. וווּ בין איך? מיט וואָסערע מענטשן

האָב איך דאָ צו טאָן אויף דער שיף?

מיין ערשטער געדאַנק איז געווען, אַז איך געפין מיך צווישן

ים - באַנדיטן. די „ראַפינאַ“ איז אַ פיראַטן - שיף. איך האָב נאָך

אינדערהיים געוואוסט, אַז אַזוי ווי עס געפינען זיך באַנדיטן אויף

דער יבשה, אַזוי געפינען זיך אויך באַנדיטן אויפן ים. די ים -

באַנדיטן הייסן פיראַטן. איך געפין מיך, אַלזוי, צווישן פיראַטן!

איר קענט אייך לייכט פאַרשטעלן, ווי אַט דער געדאַנק האָט

מיך באַאומרויקט. איך בין געווען דערשלאָפֿן און שטאַרק איבער-

געשראָקן. איך בין אַנטלאָפֿן פֿון מיינע גוטע, ליבֿע עלטערן, צו באַנדיטן און מערדערן. אינדערהיים האָט מען ביי אונדו פֿאַרצייילט שרעֿלעכע מעשיות וועגן פיראַטן. מען פֿלעגט אָפֿט דערציילן, ווי זיי פֿאַלן אָן אויף אַ שיף, טויטן די מאַטראָזן און שלעפֿן אַוועק אַלץ, וואָס געפינט זיך אויף דער שיף. די שיף אַליין לעכערן זיי דורך און לאָזן זי אראָפֿ אויפֿן דגאָ.

איך פֿלעג שטענדיק מורא האָבן פֿאַר פיראַטן און איצט בין איך אַליין צווישן פיראַטן!

דערדאָזיקער געדאַנק איז געווען אַ שרעקלעכער. איך האָב פֿאַרגעסן אין עסן, אין טרינקען און שלאָפֿן. זיין צווישן באַנדיטן און מערדער איז נישט גאַנץ אַנגענעם.

אזוי איז פֿאַרגאַנגען דער טאָג. אין אַוונט האָב איך געטראַכט:

„ווען די „ראַפינאַ“ וואָלט געווען אַ פיראַטן - שיף, וואָלט זי דאָך באַדארפט האָבן האַרמאַטן אויפֿן דעק? ווען פיראַטן פֿאַלן אָן אויף אַ שיף, מוזן זיי האָבן האַרמאַטן. מיט אַ האַרמאַט קען מען שיסן פֿון דער ווייטן, מיט אַ האַרמאַט קען מען צווינגען אַן אַנדער שיף, זי זאָל גלייבן שטיין.

אויף דער „ראַפינאַ“ זענען אפילו אויך געווען האַרמאַטן. אָבער בלויז צוויי קליינע, אַלטע האַרמאַטלעך, וואָס האָבן שוין לאַנג פֿאַרגעסן דעם ריח פֿון פּוילווער. מיט אַזוינע האַרמאַטן שיסט מען נישט.

איך בין געוואָרן פֿריילעכער ביי דעם געדאַנק, אַז די „ראַפינאַ“ איז נישט קיין פיראַטן - שיף. איך בין געווען גליקלעך, וואָס איך געפֿין מיך נישט צווישן באַנדיטן און מערדער.

וואָס פֿאַר אַ שיף איז אָבער טאָרט די „ראַפינאַ“? — האָב איך מיך געפרעגט. — „פֿאַרוואָס וויל בען בראַס, מיין איינציקער

פריינט און באשיצער, נישט רערקלערן, למאי מיר זענען אנטלאפן
היינט אינדערפרי?"

איך האָב מיר פעסט באשלאָסן, איך זאָל עס וויסן, איך זאָל
עס אויספאָרשן. איך מוז עס געוואָר ווערן. איך מוז וויסן, אויב
וואָס פאַר אַ שייך איך געפין מיך

אַזוי ווי איך האָב איצט געהאט אַ ביסל מער צייט, ווי
פריער, האָב איך אָנגעהייבן ארומצוגיין אין אלע קאָמערן און קע-
מערלעך פון דער „ראַפינאַ“. איך האָב אָנגעהייבן אויסצופאָרשן ד'
„ראַפינאַ“. איך האָב זי גענומען שטודירן מיט דעם גרעסטן
ערנסט.

איינמאָל בין איך אַראָפגעגאנגען אין די אונטערשטע קאָמערן
פון דער „ראַפינאַ“. איך האָב געוואָלט וויסן, וואָס פאַר אַ סאָרט
סחורה זי פירט און מיט וואָס זי באשעפטיקט זיך.

אין מאַנכע קאָמערן האָב איך געפונען פעסלעך. דער ריח
האַט מיר געזאָגט, אַז דאָס זענען פעסלעך מיט ראָם, שנאַפס און
קאָניאַק.

„מסתמא האַנדלט די „ראַפינאַ“ מיט שנאַפס און אנדערע
משקאות“, — האָב איך מיך געטראַכט. — דאָס איז נאָך נישט
קיין אומגליק. די „ראַפינאַ“ איז אַ פראַכטשיף. אַ סחורה, אַ גרוי-
סער שנאַפסהענדלער האָט זי געדונגען, זי זאָל אַריבערפירן אַ
גרויסן טראַנספאָרט שנאַפס.“

איך האָב מיך אַ ביסל באַרויקט און בין ווייטער געגאַנגען
שטעלט אייך אָבער פאַר מיין צעמישטקייט, ווען איך בין
אַריינגעקומען אין אַנדער אָפטיילונג און האָב דאָרט געפונען
אַרטיקלען פון אייזן. אָבער וואָסערע אַרטיקלען? — קייטן!
איך האָב געזען אלע מעגלעכע סאָרטן קייטן, — קייטן פאַר די
הענט, פאַר די פיס, פאַרן האַלדז און אלע אַנדערע מאָדנע קייטן
פאַרן מענטשן.

זיי יונג איך בין געווען, האָב איך דאָך אַ ציטער געטאָן
ביי דער פראַגע:

„צו וואָס דאַרף מען אזויפיל קייטן? ווהין פירט מען אזוי-
פיל קייטן?“

לויט מיין חשבון, האָבן זיך דאָרטן געפונען קייטן, מיט
וועלכע מען וואָלט געקענט איינשמידן אַ טויזנט נפשות.
איך בין געווען צעמישט, מבולבל, פארווונדערט.

וועמען זאָל איך פרעגן? און ווער וועט מיר ענטפערן? ווער
וועט מיר דערקלערן דעם תכלית פון דערדאָזיקער שיף? וואָס
איז דאָס פאַר אַ שיף!

איך בין געוואָרן אומרויק. עס איז מיר נישט ליב געווען
דאָס לעבן. איך האָב נישט געקענט עסן און טרינקען. עס
האָט מיך שטענדיק געפלאַגט דער געדאַנק: אויף וואָס פאַר אַ
שיף געבין איך זיך? צו וואָס פירט זי אזויפיל אייזערנע קייטן?
ווהין פאָרן מיר? צו וואָס דאַרף מען אזויפיל מאַטראָן?

איזי זענען פאַרגאַנגען עטלעכע שווערע, שווערע, פיינלעכע
טעג. צום ערשטן מאָל אין מיין לעבן האָב איך געפילט גייסטיקע
ליידן. צום ערשטן מאָל איך אָנגעהייבן צו פאַרשטיין, אַז
מען קען האָבן אַלץ, וואָס מען דאַרף און דאָך זאָל מען ליידן
אומדערטרעגלעך, איבערגאַטירלעך.

פלוצלינג האָב איך באַמערקט אַ נייע אויף אינדזער שיף.
קליאַטשע, דער פלומרשטער אויפזעער פון דער „ראַפינאַ“, וועלכער
האָט די גאַנצע צייט פון אינדזער נסיעה גאַרנישט געטאָן, ווייל
ער האָט נישט געהאַט וואָס צו טאָן, האָט זיך פלוצלינג גענומען
צו דער אַרבעט.

ער און נאָך צוויי מאַטראָן האָבן אָנגעהייבן צו זעגן ברע-
טער און צו מאַכן פון זיי קראַטעס. די קראַטעס האָבן זיי אַריינגע-
געשטעלט אין אונטערדעק פון דער שיף. זיי האָבן געמאַכט אַפּ-

טיילונגען, קאמערן אָדער גרויסע שטייגן. די דאָזיקע קאמערן אָדער
שטייגן האָבן פאַרנומען דעם גאַנצן פּאָדערשטן טייל פון דער שיף.
תחילת בין איך געווען איבעראשט אין מוושטש. איך האָב
אויף קיין פּאָל נישט געקענט פארשטיין, וואָס דאָס איז און צו
וואָס דאָס איז. איך האָב אָנגעהייבן צו זוכן אַרבעט לעבן קלייאָ
טשען און זיך צוצוהערן צו די רייד פון די מאַטראָזן, וועלכע
האָבן געאַרבעט ביי די קראַטעס און איך בין טאַקע געוואָר געוואָרן.
וואָס דאָס איז פאַר אַ שיף די „ראַפינאַ“.
יא, דאָס איז געווען אַ שקלאַפּנשיף און דער קאפיטאַן איז
געווען אַ שקלאַפּנהענדלער...

קאפיטל זעקס.

אמאל, אין די אלטע צייטן, האָט דער שקלאַסנהאַנדל שטאַרק געבליט. הוּדערטער ענגלישע, פראנצויזישע און אמעריקאנישע שיפן פלעגן יעדעס יאָר צוקוימען צו די ברעגעס פון אמריקע און דאָרט זיך פארזאָגן מיט מענטשנפלייש.

מען פלעגט אָנפאַלן אויף אַ דאָרף פון געגערט. די אלטע און שוואַכע פלעגט מען טויטן, און די יונגע און שטאַרקע, מאַנס-לייט און פרויען, פלעגט מען שמידן אין קייטן און אַוועקפירן קיין אמעריקע. דער בעסטער מאַרק פון מענטשנפלייש איז געווען ניו־ארליאנס אין די פארייניקטע שטאַטן און ריאָ דע זשאַנירא אין בראַזיליע. די פערמער אין די רייכע פלאַנטאַטאָרס פלעגן קויפן די געגערט, ווי מען קויפט פערד און אַקסן פאַר פעלדאַרבעט.

דער געגער איז גישט געווען קיין מענטש. ער איז געווען אַ סחורה, אַן אַרטיקל, וועלכן מען האָט געקויפט און פאַרקויפט. מען האָט פאַרקויפט איין פערמער דעם פאַטער, דעם אַנדערן פער-מער די מוטער און דעם דריטן פערמער די קינדער.

מאנכע פערמער און שקלאפנהענדלער פלעגן אפילו שטעמ-
פלען זייערע נעגערס. זיי פלעגן אויסברענען מיט א הייסן אייזן
אויף די פלייצעס פון זייערע נעגער און אונטן אונטן א געוויסן
צייכן, פון וועלכן מען האָט געקענט דערקענען דעם נעגער, אויב
ער איז אנטלאָפן.

דער שקלאפנהאַנדל איז געווען זייער אַ גוט געשעפט. ווען
אַ שקלאפנהענדלער האָט געקויפט אין אַפריקע טויזנט נעגערס, האָט
ער גרענעכנט, און ער וועט ברענגען קיין אַמעריקע נאָר פינפהונ-
דערט, ווייל זייער פיל פלעגן אויסשטאַרבן אויפן וועג פון
דער שלעכטער באַהאַנדלונג און דערפון, וואָס זיי פלעגן זיין פאַר-
שפאַרט אונטן אין שיף אין גרויסע שטייגן, ווי בהמות. אָבער
ווען ער האָט אפילו געבראַכט אין אַמעריקע די העלפט פון זיין
לעבעדיקער סחורה האָט ער אויך געמאַכט אַ גוט געשעפט.

אַ יונגער און שטאַרקער נעגער איז ווערט געווען פון צוויי
ביו דריי הונדערט דאָלאַר. אין אַפריקע האָט געקאָסט אַזאָ נעגער
פון אַכט ביו צען דאָלאַר. די הכנסה איז געווען אַ געוואַלדיקע.
עס איז דעריבער נישט קיין ווונדער, וואָס דער נעגער -
האַנדל, אָדער דער שקלאפנהאַנדל האָט אַזוי געבליט אין
יענער צייט

דעם שקלאפנהענדלער האָט מען אָבער שטאַרק פאַרהאַסט.
מען האָט אים געהאַלטן פאַר דעם ערגסטן. יעדער האָט געוואָסט,
אַז אַ שקלאפנהענדלער מוז זיין ווילד, גראָב, שלעכט, פאַרדאַרבן
און אומענטשלעך. יעדער האָט געוואָסט, אַז אַ שקלאפנהענדלער
איז אַ פשוטער רוצח, אַ באַנדיט און אַ מערדער.

דאָך האָבן זיך געפונען גענויג אויסוואַרפן אין אייראָפּע און
אַמעריקע, וועלכע פלעגן זיך באַשעפטיקן מיט דערדאָזיקער פיינער
מלאכה, און אַ סך פון די איצטיקע אַמעריקאַנער מיליאָנערן האָבן
טאַקע געמאַכט זייערע מיליאָנען פון שקלאפנהאַנדל.

עס האָבן זיך אָבער געפונען איידעלע יענשן, וועלכע
האָבן געזאָגט, אז דער שקלאַפּנהאַנדל איז אַ חרפה פאַר דער
מענטשהייט. דער בערער איז אויך אַ מענטש און מען טאָר אים נישט
באַהאַנדלען, ווי אַ הויז - חיה.

טוף פל סוף האָבן די ענגלישע און פראַנצויזישע רעגירונגען
פאַרבאָטן דעם שקלאַפּנהאַנדל. זיי האָבן אַרויסגעשיקט קריגס-
שיפן אויף אַלע ימים, וווּ די שקלאַפּנהענדלער פלעגן געוויינלעך
אַרומפאַרן, און ווען זיי פלעגן טרעפן אַ שיף מיט שקלאַפּן, פלעגן
זיי באַפרייען די נעגערס און דעם שיפּקאָפיטאַן מיט זיינע מאַטראָן
פלעגט מען אויפהענגען אויף די זעגלביימער פון זייער אייגע-
נער שיף.

אין יאָר 1857, דאָס הייסט אין דער צייט, ווען די „ראַפינאַ“
האָט געאַרבעט אויפן ים, האָט ענגלאַנד זייער שטאַרק באַוואַכט
אַלע ימים אַרום אַפריקע. דאָס האָט אָבער זייער ווייניג געהאַלפן
די שקלאַפּנהענדלער פלעגן שוין געפונען זייערע מיטלען, ווי זיך
אויסצודרייען פון די ענגלישע קריגשיפן. דאָס געשעפט איז געווען
אַזוי גוט, אז מען האָט זיך נישט געוואָלט אָפּזאָגן פון אים...

איך מוז אייך זאָגן, אז איך בין ביסלעכווייז געקומען צו
דער דעה, אז איך געפין מיך אויף אַ שיף מיט שקלאַפּנהענדלער.
איצט האָב איך שוין פאַרשטאַנען אַ סך זאַכן, וואָס זענען געווע
ביז אַהער פאַר מיר אַ רעטעניש. איך האָב פאַרשטאַנען, צו וואָס
די „ראַפינאַ“ האָט אַזויפיל מאַטראָן. איך האָב פאַרשטאַנען, צו
וואָס מען מאַכט די קייטן. איך האָב פאַרשטאַנען, צו וואָס מען
מאַכט די קראַטעס. איך האָב שוין געוואוסט וווּהין מיר פאַרן.
מיר פאַרן קיין אַפריקע קויפן נעגערס.

עס איז מיר קלאָר געוואָרן, פאַרהאָט דער שיפּקאָפיטאַן האָט
פון מיר נישט פאַרלאַנגט קיין דערלויבעניש פון מיינע עלטערן
אז איך מעג אויפגענומען ווערן צו אים אויף דער שיף. אן ער

לעכער שימקאפיטאן וואָלט מיך נישט געווען אויפגענומען, אַ
שקלאַפּנהענדלער אָבער מעג אַלץ.

איך האָב מיך אָנגעהייבן צוצוקוקן בעסער צו דער שיף און
האַב אויך געפונען, אַז זי האָט גענוג ביקסן און שווערדן.

איך האָב פאַרשטאַנען, אַז מיר זענען שוין נישט ווייט פון
אַפריקע, די מאַטראָן האָבן שוין פראַנק און פריי גערעדט וועגן די
פונקציעס פון דער „ראַפינאַ“. זיי האָבן איצט אָנגעהייבן נאָכמער צו
טרינקען און צו דערלויבן זיך אַלע מעגלעכע פרייהייטן. ווער עס
האַט נאָר געוואָלט, דער האָט געטרונקען ראָם און קאַניאַק. עס
איז געשטאַנען אַן אָפן פעסל ראָם אין איינער פון די אונטערשטע
קאָיטעס אין יעדער האָט געטרונקען, וויפל ער האָט געוואָלט.

פלעגט מען זיך אָנטרינקען, פלעגט מען אָנהייבן זינגען
לידער, ווי עס איז פריילעך צו לעבן אויף אַ שקלאַפּנשיף, ווי עס
איז פרייליך זיך נאָכצוואַגן נאָך געגערס און ווי עס איז גוט צו
שיכורן און צו זויפן און צו פאַרדינען בלוטיק געלט...

דאָס בלוט האָט מיר געקילט אין די אַדערן. וואָס האָב איך
אָבער געקענט העלפן? איך בין דעמאָלט געווען נאָך אַ קינד. איך
האַב אַפילו געוואָלט, אַז דער שקלאַפּנהאַנדל איז פאַרבאָטן און
איך האָב שטענדיק געהאַפט, אַז אַן ענגלישע קריגסשיף וועט אינדרו
אָנצוגן און וועט אונדז סוף פל סוף אַרעסטירן. דאָן וועל איך
קענען דערציילן מיי פיינלעכע געשיכטע און וועל בעטן, מען זאָל
מיך צוריקשיקן צו מיינע עלטערן.

דאָס זענען אָבער געווען קינדערשע האַפענונגען. ערשט
שפעטער בין איך געוואָרן געוואָרן, אַז אַ סך מיניסטראָן האָבן זיך
באַטייליקט אין שקלאַפּנהאַנדל. פיל ענגלישע לאַרדן זענען רייך
געוואָרן פון דערדאָזיקער באַשעפטיקונג. מען פלעגט כאַפן איין
שקלאַפּנשיף פון הונדערט. ווען דער שימקאפיטאן האָט געוואָלט צו

וועמען זיך צו ווענדן און מיט וועמען צו מאכן א שותפות, האָט מען אים קיינמאָל נישט גכאפט.

דער שקלאַפּנהאַנדל האָט אויפגעהערט נאָר דאָן, ווען אַמע-ריקע האָט אויפגעהערט צו קויפן שקלאַפּן, ווען אַמעריקע האָט באַפרייט אַלע נעגערס און האָט פאַרבאָטן צו האַלטן נעגערס אַלס שקלאַפּן. וויליאַנג דער נעגער איז געווען אַ סחורה אין די פאַרייניקטע שטאַטן און אין בראַזיליע, האָבן די ענגלישע און פראַנצויזישע קריגסשיפן גאָרנישט געקענט העלפּן. און, יאָ — זיי האָבן אויך נישט געוואָלט העלפּן...

איך האָב פאַרשטאַנען, אַז מיר זענען שוין גאָרנישט ווייט פון אַפריקע. עס איז געוואָרן הייסער און הייסער. צייטנווייז פלעגט זיין אומעגלעך צו שטיין אויפן דעק. יעדעס שטיקל אייזן אויפן שיף האָט זיך צעגלייט. די מאַטראָזן פלעגן שעפן וואַסער פונם ים און פלעגן זיך אָפּגיין.

אַט באַלד, באַלד וועט זיך אָנהייבן דער יאָגד אויף מענטשן! — פלעג איך זיך זאָגן. — וואָס טוט מען? ווי אַזוי אַנטלויפט מען פון דער שיף, פון שיפּקאַפיטאַן, פון די מאַטראָזן? איך האָב געטראַכט, איך זאָל אַנטלויפן, ווען מיר וועלן קומען קיין אַפריקע. איך האָב געראַכט, איך זאָל מיך אַריינארפן אין וואַסער. איך האָב איבערגעזאָגט און האָב איבערגעקלערט טויזנטער אומעגלעכע זאַכן. איך ווייס נישט, וואָס אַן אַנדערער וואָלט געטאָן אויף מיין אָרט. איך בין אָבער געווען אַ קינד און האָב מיר גיעט געקענט העלפּן.

דערצו נאָך האָב איך געהאַט זיין ווייניק ציט פיל צו טראַכטן. וואָס נענטער מיר זענען צוגעקומען צו לאַנד, אַלץ מער ארבעט האָב איך געהאַט. איצט האָבן אַלע מאַטראָזן אָנגעהייבן צו אַרבעטן. מען האָט גערייניקט, מען האָט געמאַט אַ אָרדענינג אויף דער שיף. מען האָט גענייט נייע זעגל, אויסגעשמרט מיט פּעך

שטיקער לייזונט, צורעכט געמאכט די קייטן, אריינגעשלאגן גרויסע האָקן אין די הילצערנע קראַטעס, און צו יעדן האָק האָט מען צו-געבונדן אַ קייט.

אַלע האָבן געאַרבעט. דער שיפקאַפיטאַן האָט שוין געטרונקען ווייניקער, ווי פריער. ער פלעגט אַרומגיין יעדן טאַג אויפן שיף און פלעגט אַכטונג געבן אויף די אַרבעטן און הכנות, וואָס די מאַטראָן האָבן געמאַכט. איך האָב בײַ אַהער געמיינט, אַז דער שיפקאַפיטאַן איז אַ פּוילער און אַ גאַרנישט, וואָס ווייס נישט, וואָס עס טוט זיך מיט אים. איצט האָב איך איינגעזען, אַז ער איז אַ פּעיקער מענטש, ווען ער איז נאָר נישט שיכור.

די מאַטראָן האָבן אויפגעדעקט די קאַרטן.

זיי האָבן געזאָגט:

„דאָ וועט מען האַלטן די שטאַרקע נעגערס. וועט איינער פון זיי ווערן צופיל אומרויק, וועט מען אים אַנטאָן און אייזערנעם רינג אויפן האַלדז און אים צושמידן צו די קראַטעס. אין דאָ, ווידער וועט מען האַלטן קינדער און דאָרט וועט מען האַלטן ווייבער...“

דער שיפקאַפיטאַן איז געווען אַ שטאַרקער מענטש. ווען ער, פלעגט אַנכאַפן אַ קייט און פלעגט זי אַפרייסן פון דעם אָרט, ווי זי איז צוגעשמידט, פלעגט ער שרייען אויף קליאַטשען און ד' מאַטראָן, וועלכע האָבן געאַרבעט דערביי. ער פלעגט שרייען גראָב, ווילד און ברוטאַל. עס האָט אָבער קיינעם נישט געאַרט פאַרן קאַפיטאַן האָט מען זיך נישט געשראַקן.

איך האָב נאָך אַלץ געטראַכט דערפון, אַז איך דאַרף אַנטלויפן.

ווהין אָבער אַנטלויפט מען? אַפריקע איז אַ ווילד לאַנד. און דעריבער איז עס בשום אופן נישט גינסטיק פאַר מיינע פלענער. איך מוז האָבן זייטיקע הילף, און אַט די הילף וועל איך אין דער ווילדער אַפריקע נישט געפינען.

קאפיטל זיבן.

דאָס ערגסטע איז געווען, וואָס איך האָב מיך געמוזט אויס
צאהאלטן מיט מיינע געדאַנקען, איך האָב זיי קיינעם נישט געקענט
אַרויסגעבן. איך האָב אַמאָל געפרוווט רעדן פון דעם שקלאַפּנהאַנדל
און זאָגן, אז עס איז אַ חרפה און אַ בושה פאַר יעדן מענטשן.
די מאַטראָן האָבן מיך אויסגעלאַכט און האָבן מיך גערופן „גרינג-
האַרן“, נאר, שלים - מוז און נאָך אַזעלכע שיינע און אָנגענעמע
ײַעמען.

עס איז זייער מעגלעך, אז זיי וואָלטן מיך אויך געשלאָגן,
ווען זיי וואָלטן קיין מורא נישט געהאַט נאר בען בראַסן. מיט
„מיינע“ חברים האָב איך נישט געקענט רעדן איבער דעם פּונקט
איך האָב דעריבער באַשלאָסן צו כאַפּן אַ שמועס מיט מיין
איינציקן פריינט און באַשיצער בען בראַס
אַ מאַדנע זאך, בען בראַס פלעגט מיך באַשיצן און פלעגט
כאַמט זאָרגן פאַר מיר, ווי אַ גוטער פריינט. ער פלעגט מיך אָבער
אויסמיידן און פלעגט נישט וועלן רעדן מיט מיר איבער ערנסטע
זאַכן. לכתחילה האָב איך געמיינט, אז ער האַלט מיך פאַר אַ קינד,

און דערפאר וויל ער מיט מיר נישט רעדן, אָבער שפעטער האָב
איך איינגעזען, אז ער אליין ליידט אויך. ער אליין איז אויך זיי-
ער אומצושפרידן מיט זיין לאַגע.

איך בין געקומען צו דער איבערצייגונג, אז בען בראַס איז
נישט קיין געוויינלעכער מאַטראַז פון אַ שקלאַפּנשיף: מיט אים
האָט געוויס עפעס פאַסירט. אין זיין לעבן איז פאַרגעקומען עטוואָס
אַזעלכעס, וואָס האָט אים געצוונגען צו ווערן דאָס, וואָס ער איז.

איך האָב באַמערקט, אז ער איז נישט אזוי שלעכט און
נישט אזוי פאַרדאָרפן, ווי די איבעריקע מאַטראַזן פון דער
„ראַפינאַ“. ער פלעגט זיך נישט אזוי זידלען, נישט רעדן אזוי
גראַב, ווי די איבעריקע און פלעגט זיך באַנעמען, ווי אַ מענטש
מיט אַ גוטער נשמה.

עס איז אמת, אז מען לעבט אַ שטיק צייט צווישן אַ געוויסן
סאַרט מענטשן, ווערט מען געוויינט צו זיי און מען נעמט איבער
זייער לשון און זייערע מנהגים. בען בראַס האָט אויך, נישט ווילנ-
דיק, אַ סך גענאַשט פון זיינע חברים. עס איז אָבער אין אים נאָך
לעבליכן גענוג מענטש, מען זאָל אים קענען דערקענען. אן עפל
ווערט נישט פאַרפוילט מיט אַמאָל. ער הייבט אָן צו פוילן אין איין
צײַט. ווען מען פאַרהיט אים צו דער צייט, קען מען אים נאָך
אַפראַטעווען.

איך האָב באַמערקט, אז בען בראַס האָט ליב צו זיצן שעהג-
לאַנג אליין אויפן פּאָדערשטן טייל פון דער שיף, דאָרט, וווּ עס
שטעקט אַרויס איבערן וואַסער אַ לאַנגער קלאַק, וועלכן די מאַט-
ראַזן רופן פאַר-זעגלבוים. דאָס איז איינס פון די
שטיקסטע און רויקסטע ערטער אויף אַ שיף. דאָרט קענען זיצן
נישט מער, ווי אַ דריי-פיר מענטשן און מען קען גאַנץ רויק
זיך דורכשמועסן. דאָרט בלאָזט שטענדיק אַ קילערע לופט.

אין א הייסער געגנט, ווי ביי די ברעגעס פון אפריקע, איז
עס פאָרט אַ תּענוּג צו זיצן דאָרט.

אין בען בראַס פּלעגט תּמיד דאָרט זיצן שעהגלאַנג אַליין,
פּאַרטימט און פּאַרזונקען אין זיינע רעיונות. תּחילת פּלעג איך
איך מורא האָבן אים צו שטערן. איך האָב געמיינט, אז ער וויל
נישט, מען זאָל אים שטערן. איך פּלעג צוקומען צו אים, פּלעג
שטיין אַ וויילע לעבן אים און פּלעג מיר אַוועקגיין. ווען איך האָב
אַבער געזען, אז ער טרייבט מיך נישט אַוועק, האָב איך מיר דער-
לויבט זיך אַנדערצוזעצן און איך בין אים געווען זייער דאַנקבאַר,
וואָס ער טרייבט מיך נישט אַוועק.

איינמאָל, אין אַווגט, ווען אויפן שיף איז געווען שטיל און
רויק און איך האָב שוין אָפּגעטאַן אַלע אַרבעטן, וואָס איך האָב
געדאַרפט, האָב איך מיך געמאַכט האַרץ און בין צוגעקומען צום
פּראָנט פון דער שיף. בען בראַס איז געזעסן אויף זיין אָרט,
שטאַרק פּאַרטימט אין זיינע מחשבות. פּאוואָליע האָב איך מיך
אַנדערגעזעצט לעבן אים.

ביידע האָבן מיר געשוויגן. צולעצט האָב איך מיר נישט גע-
קענט איינהאַלטן און אַ זאָג געטאַן:

„בען, ליבער בען!“

בען בראַס האָט אויפגעשוידערט. איך האָב דערזען זיינע
פּאַרטימטע אומעטיקע אויגן.

„וואָס ווילסטו, בילי?“ — האָט ער זיך אָנגערופן.

„וואָס איז דאָס פאַר אַ שיף, אויף וועלכער מיר פּאַרן?“ —

האָב איך קורץ געפּרעגט.

„עס איז גאַרנישט קיין שיף, נאָר אַ באַרקע.“ — האָט ער

געענטפּערט.

איך בין געווען יונג אין האָב נאָך נישט געקענט וויסן דעם
אונטערשיד פון אַ שיף און אַ באַרקע. איך האָב דעמאָלט גערעכנט.

זו קוים זענען דאָ דריי זעגלביימער, איז דאָס מסתמא אַ שיף.
אַבער נישט דאָס איז אייגנטלעך געווען מיין פראַגע. מיר איז
נאַרנישט אָנגעגאַנגען, צי די „ראַפינאַ“ איז אַ ריכטיקע שיף, אָדער
אַ באַרקע. דאָס האָט מיך איצט זייער ווייניק געקיימערט. איך האָב
געוואָלט, אַז בען בראַס זאָל מיר דערקלערן, מיט וואָס אונדזער
שיף באַשעפטיקט זיך.

איך האָב געזאָגט:

„נישט דאָס פּרעג איך, לייבער בען. איך פּרעג בכלל, וואָס
פאַר אַ סאַרט שיף איז די „ראַפינאַ“...“

די „ראַפינאַ“ איז זייער אַ גוטע שיף, — האָט בען בראַס
געענטפּערט. — „ווען זי האָט גענוג ווינט, איז זי די שנעלסטע
שיף אויפן וועלט-ים...“ זי האָט נאָר איין פעלער: זי בויגט זיך
אָן צו שטאַרק אויף דער רעכטער זייט אין דער צייט פון
אַ שטורם...“

„בען, בען!“ — האָב איך אויסגערופּן. — „דאָס אַלץ ווייט
איך שוין. איר האָט עס מיר שוין איינמאַל געזאָגט...“

„אַלוי, וואָס ווילסטו, בילי? וואָס פּרעגסטו נאָך?
זאָגט מיר די וואַרהייט, בען, מיט וואָס באַשעפטיקט
זיך אונדזער שיף?“

בען האָט געזאָגט:

„עס איז אַ שיף, וואָס פירט סחורה, בילי...“
„וואָס פאַר אַ סחורה פירט די „ראַפינאַ“? — האָב איך אַ פּרעג
געטאָן און האָב אים אָנגענומען ביי דער האַנט.
„געגערס פירט זי!“ האָט ער געענטפּערט און האָט זיך
אוועקגעקערט פון מיר.“

אַס האָב איך געדאַרפט. איך האָב געוואָלט עפענען מיין
האַרץ פאַר דעם איינציקן מענטשן אויף דער שיף, מיט וועלכן איך
האָב געקענט רעדן אַ וואָרט איבער מיין לאַגע.

„צו וואָס זאָל איך זיך באהאַלטן פאַר דיר? — האָט ער
 ווייטער געזאָגט. — „דו וועסט עס דאָך שפעטער סיי ווי געוואָר
 ווערן. די „ראַפּינאַ“ איז אַ רעגלמעסיקע שקלאַפּנשיף. זי באַשעמ-
 טיקט זיך בלויז מיטן קויף און פאַרקויף פון די שוואַרצע שקלאַפּן...“
 „אַבער בען! — האָב איך האַלב געשריען, — „עס איז דאָך
 שרעקלעך! אַ שקלאַפּנהענדלער איז דאָך נאָך ערגער פּוין א פּיראט!“
 „יאַ, ביילי!“ — האָט בען בראַס געענטפערט. — „עס איין
 נישט פאַר דיר צו דינען אויף אַ שקלאַפּנשיף. איך האָב דיך געזע
 דאָס ערשטע מאָל, ווען דו ביזט אַרויפגעקומען אויף דער שיף
 זיך בעטן, מען זאָל דיך אויפנעמען. איך האָב דיר געוואָלט טאַקע
 וואַרען. איך האָב דיר געוואָלט זאָגן, דו זאָלסט אַוועק פון דער
 „ראַפּינאַ“. איך האָב עס אָבער נישט געקענט טאָן. אונדזער קאַ-
 פּיטאַן האָט געדאַרפט אַ יונג, וועלכער זאָל אים באַדינען און ער
 האָט דיך אויפגעכאַפט. ער איז געווען צעפּרידן, וואָס דו אַנטלויפסט
 פון דינע עלטערן, וואָרים אין אַזאַ פאַל וועט ער קענען טאָן מיט
 דיר, וואָס ער וויל. ווען דינע עלטערן וואָלטן זיך אָפּגעגעבן צו
 אים אויף אַ נאַטירלעכן וועג, וואָלטן זיי געמאַכט אַ קאָנטראַקט.
 מען וואָלט געמוזט גיין צו אַן אַדוואָקאַט אָדער צו אַ נאַטאַריוס.
 דאָס טויג נישט פאַר אונדזער קאַפּיטאַן. ער האָט פּיינט אַדוואָקאַטן,
 נאַטאַריוסן און פּאַליצייי...“

איך בין געזעסן און געשוויגן. עס איז מיר געווען הייס און
 קאַלט פון זיינע ווערטער.

צולעצט האָב איך נישט אויסגעהאַלטן און געפרעגט:

„אַבער ווי קומט איר אויף אַזאַ שיף, בען? איר זענט דאָך
 שוין אַן עלטערער מענטש און אַן אויסגעצייכנטער מאַטראָן. ווי
 קומט עס, וואָס איר ארבעט אויף אַזאַ שיף?“

בען בראַס האָט שטיל געזאָגט:

„דו ביזט גערעכט... דאָס איז אַ שווערע פּראָגע, מיין ליב
יינגעלע...“

אין אַ וויילע ארום האָט ער צוגעגעבן :

„דו ביזט נאָך יונג, בילי, — דו קענסט נאָך נישט דאָס
לעבן. דו וויסט נאָך נישט, וואָס די אומשטענדן קענען מאַכן פון
אַ מענטשן. איך בין אַמאָל געווען אַזוי גוט, אַזוי ריין און אַזוי
אומשוואַדיק, ווי דו. מען האָט מיך געצוונגען צו ווערן שלעכט!
פאַרשטייסט? איך קיין עס אָבער נישט... איך קען קיין שלעכטער
נישט זיין!“

אַ טיפער זיפן האָט פאַרהאַלטן זיינע ווערטער. ער האָט
אָועקגעדרייט זיין פנים.

מיר האָבן ווידער געשוויגן. אַ לייכט ים = ווינטל האָט אונדז
געגלעט די באַקן, און דערפון איז עפעס לייכטער געוואָרן אויפן
געמיט.

און אַט האָט פּלוצלונג דערדאָזיקער שטאַרקער דערוואַק-
סענער מענטש זיך ערנסט אָנגערופן צו דעם שוואַכן יינגעלע מיט
אַ טאָן, ווי מען רעדט צו אַ קלונגן חבר :

„בילי, דו ביזט יונג, אָבער איך קוק נישט דערויף... איך
וועל דיר דערציילן מיין געשיכטע...“

„בען...“ — האָב איך אים אָנגענומען ביי דער האַנט. —
„דערציילט...“

דאָנקבאַרע טרערן האָבן מיר אָנגעפילט די אויגן.

„מיין געשיכטע איז אַ קורצע,“ — האָט ער געזאָגט.

„דערציילט אַ קורצע, בען!...“

„איך דערציילט,“ — האָט ער צוגעשאַקלט מיטן קאַפּ.

און ער האָט אָנגעהייבן :

„איך בין אַליין אַ האַלבענדער. מיין פאָטער האָט געהאַט אַן
אייגענע שיף, אויף וועלכער ער איז אַליין געווען דער קאַפיטאַן.

ווען איך זאָג קאָפיטאַן, איז עס נישט ריכטיק. קאָפיטאַן הייסט דער פירער פון אַ קריגשיף אָדער פון אַ פּאַסאַזשירשיף, אָבער דער פירער פון אַ געוויינלעכער שיף, וואָס פירט נאָר סחורה. הייסט אַ סקיפער. און מיין פּאָטער איז געווען אַ סקיפער. מיך אָבער האָט ער נישט געוואָלט מאַכן פאַר אַן איינפאַכן סקיפער, נאָר פאַר אַן אמתן קאָפיטאַן. אזוי ווי ענגלאַנד האָט דעם גרעסטן און דעם בעסטן פּלאַט אויף דער וועלט, האָט ער מיך אַריינגעגעבן אין אַן ענגלישער ים - שולע, איך זאָל דאָרט לערנען אַלץ, וואָס מען דאַרף קענען צו ווערן אַ שיפּקאָפיטאַן.

מיין פּאָטער איז געפּלויגן זייער הויך. ער האָט געוואוסט, אז איך האָב גוטע פעיקייטן, דאָס הייסט אַ גוטן קאָפּ און ער האָט זיך פאַרגעשטלט, אז איך וועל באַלד ווערן אַן אַדמיראַל, אַ קאָמאַנ-דאַר, אַ קאָמאַנדיר פון אַ גאַנצן פּלאַט. איך וועל מיר אויסצייכענען אין מלחמות און מיין נאָמען וועט קלינגען פון איין עק וועלט ביז צום אַנדערן.

דעמאָלט איז געווען זייער באַרימט דער ענגלישער אַדמיראַל געלסאָן. אַלע האָבן גערעדט פון אים. מען האָט דערציילט פון אים ממש נסים און מיין פּאָטער האָט געמיינט, אז איך וועל ווערן אַ צווייטער געלסאָן, אַ קאָלומבוס, אַ וואַסקאָ דע גאַמאַ, אַ קאָפיטאַן קוק...
איך האָב געלערנט זייער פלייסיק און האָב גאַנץ גוט אויס-
געהאַלטן דעם עקזאַמען. איך האָב געמיינט, אז קוים האַלט איך
אויס דעם עקזאַמען, וועט מען מיר באַלד געבן אַ שיף מיט האַר-
מאַטן, מיט מאַטראָזן, און איך וועל באַלד אַרויספאַרן איינעמען די גאַנצע
וועלט. מיין פּאָטער האָט איך אזוי געמיינט, און דידאָזיקע מיינונג
האַט זיך אין אים פאַרשטאַרקט, ווען ער האָט מיך איינמאַל מיט-
גענומען אויף זיין שיף און האָט איינגעזען, אז איך פיר זי בעסער
פון אים. ער איז געווען אַ פּראַקטישער מאַטראָז, ער האָט פון

פראקטיק זיך אויסגעלערנט צו פירן א שיף. איך האָב עס אָבער
געלערנט אין דער גוטער ענגלישער ים = שולע, וווּ מען קען טאקע
אַרויס אַ לייט.

ווען איך בין צוריקגעקומען פון דער קורצער נסיעה מיט
מיין פאָטער, זענען מיר באַלד געפאָרן קיין ענגלאַנד און האָבן
זיך געמעלדעט צום פּלאַט = מיניסטער מיט אַ בקשה, ער זאָל מיך
אויסנעמען אַלס אָפיציר אינם ענגלישן פּלאַט. דער מיניסטער האָט
אונדז אויסגענומען גאַנץ פריינטלעך, האָט ערנסט אַריינגעקוקט אין
מיין דיפּלאָם און זיך אָנגערופן:

„לויט די ענגלישע געזעצן קען א יונגערמאַן אַריינטרעטן
אין פּלאַט, ווי אַ יונג. מיט דער צייט קען ער ווערן דער פּערטער
אָפיציר. אויב ער וועט זיך גוט אויפירן, וועט ער שטייגן, נאַטיר-
לעך. דאָס מוז אָבער צוגיין זייער לאַנגזאַם. אַזעלכע יונגעלייט
קענען מיר נישט פאַרטרויען קיין שיף“.

איך בין אַראָפּגעפאַלן פון מיינע זיבן הימלען. מען גיט מיר
נאָך אַזוי גיך נישט קיין שיף. איך קען נאָך נישט אַרויספאַרן
איינעמען די וועלט. איך בין געווען שטאַרק דערשלאָגן און
צעקלאַפט. פון אַלע מיינע האָפענונגען האָט זיך אויסגעלאָזט אַ
בארג אַש. מיין פּאָטער האָט אָבער די האָפענונג נישט פאַרלאָרן
ער האָט נאָך אַלץ געטראַכט, אַז איך וועל ווערן אַ נעלסאָן, אַ
קאַלומבוס, אָדער אַ קאַפיטאַן קוק...
ער האָט מיר איינגערעדט, איך זאָל אָנעמען די קלייניטשקע

באַטיידענע שטעלע, וואָס דער ענגלישער מיניסטער לעגט מיר
פאַר. איך האָב אים געאַלאָגט, און אין אַ קורצער צייט אַרום האָב
איך שוין געטראָגן דעם מונדיר פון אַ ענגלישן ים = סאַלדאַט מיטן
טיטל קאַפּראַל.

אינדער שיף איז געשטאַנען אין פּאָרט פּלימוט. מיר האָבן
נישט געהאַט וואָס צו טאָן און פלעגן אַרומלויפן גאַנצע טעג אין

די גאסן. איך האָב געהאַט גענוג געלט און האָב געלעבט אַ פריילעך פאַרשווענדעריש לעבן.

צו יענער צייט האָב איך מיך באַקענט מיט אַ מיידל אין האָב מיך פאַרליבט אין מיר. דאָס איז געווען גאַנץ נאַטירלעך אין מיינע יאָרן. אזוי ווי איך האָב גאָר קין אַרבעט נישט געהאַט אויף דער שיף, פלעג איך פאַרברענגען מײן צייט בײַ מײן געליבטער טער. איך פלעג פירן צו איר מײנע חברים, און מיר האָבן טאָג און נאַכט געהוליעט.

אין אַ שײנעם פרימאָרגן האָב איך אויסגעפונען, אַז דער דריטער אָפיציר פון אונדזער שיף גייט אַרום מיט מײן געליבטער אונטערן אָרעם. עס איז געווען קלאָר, אַז איך פאַרליר מײן געליבטע.

דו ביזט נאָך צו יונג, בידי, איך קען דיר נישט אַלץ דער-צײלן, וואָס עס האָט פאַסירט צווישן מיר און דעם דריטן אָפיציר. מיר האָט אויסגעוויזן, אַז איך בין אַזאַ בעל-חוס, ווי ער, און מיר מעגן זיך שלאָגן אויף אַ דזעל. מײן קעגנער איז אָבער געווען קליגער פון מיר. ער האָט נישט געוואָלט ריוויקירן מיטן לעבן איבער אַ לייכטזיניק מיידל, און ער האָט מיך בעסער פאַרקלאָגט ביים שיפ-קאַפיטאַן.

ביי די דאָזיקע ווערטער האָט בען בראַס אַראָפּגעוואָרפן פון זיך זיין מאַטראָנאָהעמד און האָט מיר געוויזן דאָס לייב. דער גאַנצער רוקן איז אים געווען באַדעקט מיט לאַנגע רויטע צײכנס, ווי מיט אַ נעץ.

„וויסטו, וואָס דאָס זענען פאַר אַ צײכנס, ביליג? — האָט בען געפרעגט.

„איך ווייס נישט“, — האָב איך געזאָגט.

„האַסטו געהערט פון דער „קאַץ מיט בײן עקן“? — האָט ער געפרעגט מיט אַ בלאַס שמייכעלע.

„איך האָב נישט געהערט“, — האָב איך געענטפערט.

טאָ מענטש וויסן, אז די גוטע און פֿרומע ענגלישע רעגירונג האָט איבערגעלאָזן אויף אירע שיפן פֿון די גוטע אלטע צייטן אַ שטראַף פֿאַר אירע סאַלדאַטן, — אַ לעדערנע בייטש מיט ניין רימעס... יעדער רימען איז אונטן פֿארגאַסן מיט בליי. די מאַט-ראָזן רופן עס טאַקע „די קאַץ מיט ניין עקן“...

מיט אַט דער „קאַץ“ האָט מען מיך באשטראַפֿט דערפֿאַר, וואָס איך האָב ארויסגערופן דעם דריטן אָפיציר אויף אַ דויעל! איך האָב נאָטירלעך, פֿראַטעסטירט, געשריען, געגוואַלדעוועט איבער גאַנץ ענגלאַנד. עס האָט מיר אָבער געהאַלפֿן, ווי אַ טויטן באַנקעס. דער ענגלישער מאַטראָז איז דער אומגליקלעכסטער מענטש אין דער וועלט. קיינער ווייס נישט אזוי ווי צו מאַטערן זיינע מענטשן, ווי אַן ענגלישער שיפֿקאַפיטאַן

נאָך אזאָ באַליידיקונג האָב איך מער נישט געקענט בלייבן אויף דער שיף. אָפּוואַגן זיך האָב איך נישט געקענט, ווייל איך האָב אונטערגעשריבן אַ קאָנטראַקט אויף פינף יאָר. וואָס האָב איך דען געקענט טאָן? איך האָב געמוזט אַנטלויפֿן. ווייסטו, בילי, ווי מען הייסט, ווען מען אַנטלויפט פֿון אַ קריגסשיף?

„מען הייסט אַ דעזערטיר“, — האָב איך געענטפערט.

„יאָ, בילי, מען הייסט אַ דעזערטיר, און דאָס מענטשנפֿריינט-לעכע ענגלאַנד ווייס ווי צו באַשטראַפֿן אזאָ איינעם. אין קיין לאַנד אין דער וועלט זענען נישט איינגעפֿירט אַזעלכע האַרבע שטראַפֿן, ווי אין דער ענגלישער אַרמיי און פֿלאַט. יעדער שיפֿקאַפיטאַן איז אַ מלך אויף זיין שיף און ער מעג טאָן מיט די מאַטראָזן, וואָס ער וויל.“

איצט, בילי, קענסטו שוין אַוודאי פֿאַרשטיין, פֿאַרוואָס איך געפֿין מיך אויף דערדאָזיקער שיף. איך בין אַנטלאָפֿן אויף איר פֿון ענגלאַנד. נאָר אויף אזאָ שיף בין איך זיכער פֿאַר דער ענג-

לישער „קאץ מיט די ניין עקן“. איך דארף דיר נישט זאגן, אז
איך האָב נישט געוואוּט, וואָס פאַר אַ שיף דאָס איז. די „ראַפּינאַ“
איז געקומען קיין פּלימוט אונטער דעם רוסישן פּלאַג. איך האָב
גערעכנט, אז אויף אַ רוסישער שיף וועל איך זיין זיכער“.

„אַ רוסישן פּלאַג?“ — האָב איך געפרעגט — „צו אונדז
איז זי דאָך געקומען אונטער אַ בראַזילישן פּלאַג! איך מיינ דאָך,
אַז די „ראַפּינאַ“ איז אַ בראַזילישע שיף“.

בען בראַס האָט זיך צעלאַכט.

„וואַרט, בילי“, — האָט ער געזאָגט, — „דו וועסט נאָך זען
אויף אונדזער שיף אַן ענגלישן פּלאַג און אַ טערקישן פּלאַג און אפילו
אַ כינעזישן. די „ראַפּינאַ“, ווי יעדע פּיראַטן-שיף, געהערט נישט
צו אַ באַשטימטן לאַנד און האָט נישט קיין באַשטימטן פּלאַג. יע-
דעס מאַך ציט זי אַרויף אַן אַנדער פּלאַג, ווי עס פאַסט איר...“

בען בראַס האָט זיך פאַרטראַכט. די זכרונות פון דער ענג-
לישער שיף האָבן אים זייער וויי געטאַן.

איך בין געזעסן און געשוויגן. דאָס האַרץ האָט מיר שטאַרק
געקלאַפּט.

די צייט האָט זיך געצויגן. איך האָב נישט אויסגעהאַלטן
און געזאָגט:

„בען, איך קען נישט לעבן אויף אונדזער שיף, עס שטיקט

מיך דאָ...“

ער האָט נישט געענטפערט, און איך האָב ווייטער געזאָגט:

„איך האָב מיך אנטשלאָסן צו אַנטלויפן ביי דער ערשטער

בעסטער געלעגנהייט, בען...“

ער האָט געפרעגט:

„דו מיינסט עס ערנבט, בילי?“

„יאָ“, — האָב איך געזאָגט.

„וועלן מיר לויפן צוזאַמען...“

„בען!“ — האָב איך אויסגערוּפּן.

אין ער האָט געזאָגט:

„מיר פּאָרן איצט קיין אַפּריקע. דאָרט איז אומגעלעך צי אַנטלויפּן. אַ ווילד לאַנד מיט ווילדע מענטשן און חיות. מיר מוזן איבערוואַרטן, ביז די „ראַפינאַ“ וועט אַנקומען קיין אַמעריקע דאָרט וועלן מיר שוין געפיגען אַ מיטל, ווי אזוי פּטור צו ווערן פּון דער „ראַפינאַ“...“

„אַבער, אַך, ווילאַנג, ווילאַנג וועט עס נאָך דויערן?“ —

האָב איך מיר געצאָפּלט. — „ווילאַנג וועל איך נאָך ליידן?“

„דו וועכט מער נישט ליידן, ביילי“, — האָט בען ווייך גע-

ענטפּערט. — „זאָג קיינעם נישט פּון דעם אַלעם, וואָס מיר האָבן איצט גערעדט. שווייג און שווייג אין שווייג...“

מיט די דאָזיקע ווערטער האָט ער זיך אויפּגעהייבן און איז

אזועק מיט זיכערע טריט.

דאָס איז געווען די ער. מע נאכט, וואָס איך האָב רויק גע-

שלאָפּן מיט גוטע לויטערע חלומות...

קאפיטל אכט.

מיר זענען איצט געפאָרן מיט אַלע זעגלען. אונדזער קאפיטל טאן האָט זיך געאייילט. ער פלעגט אַליין שטיין ביים ראָד אין האָט אָנגעפירט מיט דער שיף.

לכתחילה האָב איך, נאטירלעך, נישט געקענט פארשטיין פארוואָס אונדזער קאפיטאן איז פלוצלונג געוואָרן אזוי נישטער און אזוי פאָרויכטיק. ביז אָהער פלעגט ער זיך פאַרלאָזן אויף זיין ערשטן אָפיציר און אַליין פלעגט ער זיך וואַלגערן אין קאָנטע אַ שיפורער. די זאך איז מיר אָבער באַלד קלאָר געוואָרן.

וואָס גענטער מיר זענען צוגעקומען צום יבשה - ברעג, אַלץ עפטער האָבן מיר באַגעגנט שיפן. דער קאפיטאן פלעגט שטיין אויפן בריק מיט אַ שפּאַקטיוו אין דער האַנט און פלעגט זיך גוט צוקוקן צו יעדער שיף, וואָס ער פלעגט דערזען פון דערווייטנס.

איך האָב געזען, ווי מען האָט אַרויפגעצויגן אויף אונדזער שיף דעם פראַנצוישן פלאַג, דעם שפּאַנישן פלאַג, דעם שוועדישן פלאַג און אַפילו דעם רוסישן פלאַג...

בען בראס האָט מיר דערקלערט, וואָס דאָס איז. ווען דער קאָפיטאָן דערזעט, אז מען ציט אַרויף דעם פּלאַג אויף אַן אַנבאַ-געגנטער שיף, איז דאָס אַ צייכן, אז מען באַגריסט די פּרעמדע שיף און מען פּרעגט, ווער זי איז און פּונדאָנען זי איז. אונדזער קאָפיטאָן נארט אַזויאָרום אָפּ די פּרעמדע שיפּן. ווען אַ שיף שטעלט אַרויס אַ פּלאַג פּון שפּאַניע, דאָס הייסט, אַז זי זאָגט, אז זי איז אַ שפּאַנישע שיף, שטעלט אונדזער קאָפיטאָן אַרויס אַ רויסישן פּלאַג. שפּאַניע מיט רוסלאַנד געהערן זיך נישט אָן. אַזויאָרום האָט די פּרעמדע שיף נישט וואָס צו קומען נענטער צו אינדרו און פּאַזט אונדז צורוי.

אין אַ שיינעם פּרימאָרגן האָב איך דערזען, ווי אַלע מאַ-טראָנן אויפן דעק לויפן אַרום זייער אומרויק. דער קאָפיטאָן מיטן ערשטן אָפּיציר זענען געשטאַנען אויפן בריקל, יעדער מיט אַ שפּאַקטיוו אין דער האַנט.

אַלע האָבן געקוקט אויף אַ געוויסן פּונקט ערגעץ ווייט אין ים. איך האָב אויך אַ קוק געטאָן אויף יענעם פּונקט און האָב דערזען אַ רויך.

„א דאַמפּער!“ — האָב איך אויסגערופן מיט גרויס שמחה. וואָס האָב איך מיך געפּרייט, ווייס איך נישט. איך האָב מיך געפּילט בעסער, מוטיקער און פּריילעכער, ווען איך האָב דער-זען דעם רויך פּון אַ דאַמפּער. איך האָב געוואַסט, אז אַ דאַמפּער איז געוויס נישט קיין שקלאַפּנשיף. איך האָב אויך געוואַסט, — בען בראַס האָט עס מיר געזאָגט, — אז די פּראַכטשיפּן, וועלכע פּאַרן אין דער סביבה פּון אַפּריקע, זענען געוויינלעך זעגלשיפּן. „וואָס קען עס זיין פאַר אַ דאַמפּער?“ האָב איך מיך גע-פּרעגט. — „אפּשר איז עס אַ קריגסשיף? אפּשר אַ שיף, וועלכע יאָגט זיך נאָך די שקלאַפּנהענדלער?“

איך האָב געזוכט בען בראַסן מיט די אויגן און האָב אים

נישב געקענט געפינען. דער קאפיטאן האט אים ארויפגעשיקט אויף א זעגלבוים.

באלד בין איך געוואָר געוואָרן, וואָס דאָס איז פאַר אַ סאָרט שיף. איך האָב געזען, ווי דער קאפיטאן האָט געגעבן אַ באַפעל מען זאָל אַרויפציען אַלע זעגלען. ווי עס איז נאָר געווען אַ שטיקל לייזונג, האָט מען עס צוגעפונדן צו די זעגלביימער.

ווען אַלע זעגלען זענען געווען אָנגעצויגן, האָט דער קאָפיטאָן אויסגעדרייט די שיף.

עס איז קלאָר: מיר אַנטלויפן. דער דאמפער איז אַ קריגס-שיף, וואָס יאָגט נאָך די שקלאַפּנהענדלער.

איך האָב געציטערט פאַר פרייד. איך בין געווען זיכער, אז דער דאמפער וועט אונדז אָנפאַנגן, מען וועט אונדז כאַפן, איך וועל מיין עלטערן. צום גליק, איז דער קאפיטאן און דער ערשטער אָפּציר געווען אזוי אַריינגעטאָן אין זייער אַרבעט, אז זיי האָבן לחלוטין אין מיר פאַרגעסן. זיי האָבן מיר נישט געגעבן קיין אַרבעט און איך האָב צייט צו שטיין אויפן דעק און צו באַטראַכטן, וואָס דאָ וועט פאַרקומען.

און עס איז געווען וואָס צו זען. קוים האָט דער דאמפער באַמערקט, אז די „ראַפינאַ“ דרייט זיך אויס, האָט ער „אַרויסגע-וויזן“ זיינע פאַרבן. ער האָט אַרויפגעצויגן די גרויסע ענגלישע קריגספּאַן, אַ גרויסע ווייסע פּאַן מיט אַ רויטן קרייץ אינדערמיט און אויבן אַ בלויער קאסטן מיט אַ רויטן טאָפּלקרייץ.

אך, איך האָב איצט דערזען די פּאַן פון מיין היימלאַנד איך האָב באַלד דערזען, אז אונטער דעם גרויסן זייערעקן פּלאַג האָט מען אַרויסגעאַנגען אַ קלענערן פּלאַג, אַ דרייעקיקן, מיט אַן אַנדער פאַרבן. איך האָב נישט געוויסט, ווי דאָס הייסט און וואָס עס מיינט דערמיט. ערשט שפעטער בין איך געוואָרן געוואָרן, אז דאָס

האַט מען געהייסן אונדזער שיף, זי זאל בלייבן שטיין. אונדזער קאפיטאן האָט אָבער נישט געהערט, וואָס מען רעדט צו אים אויפן שטרענגן פּלאַג - לשון און האָט געמאַכט פּליטה.

ער איז געשטאַנען אויף זיין בריקל מיט אַ זילבערן פייפעלע אין מויל אין צוגעוואָרפן זיינע באַפעלן צו די מאַטראָן. ערשט איצט האָב איך געזען דעם אונטערשיד צווישן אַ גוטן מאַטראָן און אַ שלעכטן. די גוטע מאַטראָן האָבן געקלעטערט, ווי די קעץ אויף די זעגליימער, האָבן געצויגן די זעגלען, אויסגעדרייט די רייען, האָבן געבוידן, געקניפט, געשניטן און געארבעט, ווי די שדים. איך האָב געזען, ווי בען בראַס האָט געאַרבעט. ער איז באַמט געווען דער בעסטער מאַטראָן אויף דער שיף. ער האָט געאַרבעט פאַר צען מענטשן. איך האָב אָבער געוווּסט, פאַרוואָס עס ברענט אים אזוי אונטער די הענט: ווען די ענגלישע שיף זאל אים כאַפן, וועט מען אים דערשיסן. ער איז דאָך אַ דעזערטיר. איך אליין האָב איצט געוואָלט, מיר זאלן זיך ראַטעווען פּונם ענגלישן קרייצער, ווי מען האָט אים גערופּן.

און אַט אזוי ווי איך בין געשטאַנען און האָב מיך צוגעקוקט צו דערדאָזיקער אויסטערלישער סצענע, וואָס האָט זיך אָפּגעשפּילט פאַר מיינע אויגן, האָב איך דערזען, ווי פון דעם ענגלישן קרייצער האָט זיך געוויזן אַ רויך און באַלד דערויף — טראַך = טאַראַך! דער קרייצער האָט אויסגעשאַסן צו אונדז. די שווערע האַרמאַטן - קויל איז געפאלן אַ פּאַר הונדערט שריט פון אונדזער שיף. איך האָב געזען, ווי זי איז אַריינגעפאלן אין וואַסער. איך האָב געזען, ווי דאָס וואַסער האָט אויפגעשפּריצט און אויפגעקאַכט אויף דעם אָרט, וווּ די קויל איז אַריינגעפאלן.

„מיר זענען פאַרלאָרן!“ — האָב איך אויסגערופּן.

איך בין נאָך געווען צו יונג און האָב צום ערשטן מאל אין מיין לעבן געזען אַ יאָנד אויסן ים. איך האָב פעסט געגלויבט

אז דער קרייצער וועט אונז אָנפֿאַנגן, וועט אַרײַנשיסן אַ שווערע
קויל אין אונזער „ראַפּינאַ“ און מיר וועלן צלע אונטערגיין. איך
האַב נאָך דעמאָלט נישט געוואוסט, אז אַ גוטע זעגלשיף גייט
שנעלער פֿון אַ דאַמפּער. איך האָב דאַמאָלט נישט געוואוסט, אז
אַ גוטער קאַפיטאַן מיט מאַטראָזן, ווי בען בראַס, קען זיך שטענדיק
אויסדרייען פֿון אַ שווערער אומגעלומפּערטער קריגשיף.

אונדזער קאַפיטאַן האָט זיך זייער ווייניק געקומערט, וואָס
דער ענגלישער קרייצער האָט געשאָסן. ער האָט זיך אָנגעהייבן צו-
שפּילן מיט אים. קוים האָט דער קרייצער אויסגעשטעלט זיינע
האַרמאַטן צום שיסן, האָט זיך די „ראַפּינאַ“ אויסגעדרייט, ווי אַ
קאַץ, אין אן אַנדער זייט און האָט זיך קונציק דערזייט.

איך האָב מיר געקענט פֿאַרשטעלן, ווי דאָס האָט מסתּמא
פֿאַרדראָסן דעם קאַפיטאַן פֿונם ענגלישן קרייצער, ווען נר האָט
געזען, ווי די „ראַפּינאַ“ לאַכט פֿון אים און דרייט זיך אים, ווי אַ
שלאַנג ביי אים אונטער דער נאָז.

פינף לאַנגע און שווערע שעה האָט געדויערט דערדאָזיקער
אויסטערלישער יאָגד. דער קרייצער האָט נישט אויפּגעהערט צו
שיסן, די „ראַפּינאַ“ האָט אים אויסגעמיטן. איך בין די גאַנצע צייט
געשטאַנען אויפֿן דעק און האָב, נישט ווילנדיק, געציטערט. איך
פֿלעג אָפט בעטן גאָט אין מיינע געדאַנקען, אז דער ענגלישער
קרייצער זאָל אונדז באַזיגן און זאָל צונעמען אונדזער שיף. באַלד
אַבער האָב איך מיין דערמאָנט, אז קוים וועט מען כאַפֿן בען
בראַסן, אַלס דעזערטיר, איז ער, געבעך, אַ פֿאַרפּאַלענער און איך
האַב שוין ווידער געבעטן גאָט, מיר זאָלן זיך אַרויסדרייען
בשלוּם.

און אָט איז צוגעמאָלן די נאַכט. עס האָט זיך אויפּגעהייבן
אַ ווינטל, די „ראַפּינאַ“ האָט זיך באַנוצט מיט דער געלעגנהייט און איז
געלאָפֿן, ווי ווייט זי האָט געקענט. דער ענגלישער קרייצער האָט

אויפגעהערט צו שיסן. ווהין וועט ער שיסן ביינאכט? אויף וועמען
וועט ער שיסן אינדערפינסטער?

די מאטראָן אויף דער „ראַפינאַ“ זענען געווען שרעקלעך
מיד. זיי האָבן אַ גאַנצן טאָג געארבעט, ווי די פּערד. איך האָב
געזעענט, אַז איצט וועלן זיי זיך שוין אָפורען. צו מיין גרעסטער
פאַרווונדערונג אָבער האָב איך דערהערט אַ שאַרפּן שנעלן קלינג-
געדיקן פּיף. דער קאַפיטאַן האָט געגעבן אַ באַפעל:

„אויפרוים!“

אַלע מאַטראָן זיינען אַראָפּגעלאָפּן אין די קאָיטעס, אינדי
אונטערשטע אָפּטיילונגען פון דער שיף און האָבן אָנגעהייבן צו אַרבעטן.
זיי האָבן צעבראַכן די הילצערנע קראַטעס, אין וועלכע קליאַטשע
מיט זיינע העלפּער האָבן אַריינגעלייגט אַזויפיל מי; זיי האָבן צע-
ריסן און באַהאַלטן די קייטן, פאַרגראָבן די בייסן, שווערדן און
אַנדערע קריגסמאַטעריאַלן, וואָס האָבן זיך געפונען אויף דער שיף.
„ווי אָבער קען מען עפעס באַהאַלטן אויף אַ שיף?“ — האָב
איך געפרעגט זיך אליין.

דאָס בין איך אָבער באַלד געוואָר געוואָרן. די „ראַפינאַ“
האַט געהאַט טאָפּעלע ווענט. צווישן איין וואַנט און דער אַנדערער
איז געווען אַ ליידיקער חלל, ווי אַ מענטש האָט געקענט דורכגיין.
דאָרט האָט מען איצט באַהאַלטן אַלץ, וואָס האָט נאָר געקענט ערות
זאָגן, אַז די „ראַפינאַ“ איז אַ שקלאַפּנשיף.

ווען מען האָט אַלץ באַהאַלטן, האָט מען אָנגעהייבן צו עפע-
זען פאַרשידענע קעמערלעך, ווי מאַנכע מאַטראָן האָבן זיך באַ-
האַלטן. איך האָב שוין פריער דערציילט, אַז אויף דער „ראַפינאַ“
זענען געווען צופיל מאַטראָן. איצט, ווען מען האָט זיך געריכט,
אַז די קריגשיף וועט נישט אָפּלאָזן און עס קען געמאַלט זיין, אַז
מען זאָל זיך מוזן אונטערגעבן, האָט דער קאַפיטאַן זיך געוואַלט
באַוואַרענען אויף אַלע פּאָלן. ער האָט באַשלאָסן, אַז אין ערגסטן

פאָל וועט ער דערקלערן, אז ער איז אַ סוחר און זיין שיף איז אַ געוויינלעכע האַנדלסשיף. דערצו מוז מען אָבער האָבן אַ פּאַספּאָרט. עס איז אַ געזעץ ביי אַלע פעלקער, אַז אַ שיף מוז האָבן אַ פּאַספּאָרט, ווי אַ מענטש. ווען אַ שיף קומט צו אַ גרויסן פּאָרט, האָט די רעגירונג פון יענעם לאַנד דאָס רעכט צו פּאָדערן ביים קאַפיטאַן דעם פּאַספּאָרט פון זיין שיף. אין פּאַספּאָרט שטייט, ווי די שיף איז געבויט געוואָרן, ווי גרויס זי איז, צו וועמען זי געהערט און וואָס פאַר אַ סוחר זי פירט. עס זענען דאָ שיפן וועלכע פירן בלויז שווערע שמוציקע און פייער - געפערלעכע פראַכטן, ווי נאַפט, בענזין און דאָסגלייכן. לאַנדערע שיפן, ווידער, פירן לוקסוס - זאַכן: גאָלד, זילבער, וואַלוטע.

אין פּאַספּאָרט שטייט ווייטער, ווער דער קאַפיטאַן איז און וויפיל מאַטראָן עס געפינען זיך אויף זיין שיף.

דער פּאַספּאָרט פאַר אַ שיף איז אין פּלוג אַ סך נייטיקער. ווי דער פּאַספּאָרט פאַר אַ מענטשן. עס איז געווען אַ צייט, ווען מען איז נישט געווען זיכער אויפן ים. אויפן ים זענען געווען מער באַנדיטן, ווי אויף דער יבשה. עס פלעגן אַרומפאַרן ים - גולנים אָדער פיראַטן, וועלכע פלעגן אָנפאַלן אויף די גרעסטע שיפן, פלעגן טויטן די פּאַסאַזשירן און צונעמען דאָס גאַנצע האָב און גוטס פון די שיפן. די פיראַטן זענען מיט דער צייט גע- וואָרן אזוי פּרעך און הוצפּהדיק, אַז זיי פלעגן אָנפאַלן אפילו אויף קריגשיפן.

דאָס האָט געצווינגען אַלע פעלקער, זיי זאָלן זיך פאַרייניקן און אויסרייניקן די ימים פון פיראַטן. דעמאָלט האָט מען איינגעפירט, אַז יעדע שיף מוז האָבן אַ פּאַספּאָרט. אָט דאָס געזעץ ווערט אָפּגעהיט זייער שטרענג ביז היינט צו טאָג.

אינדזער קאַפיטאַן האָט אויך געהאַט אַזאַ פּאַספּאָרט. צי אַ ריכטיקער, צי אַ פּאַלטער, ווייס איך נישט. מסתמא - אַ פּאַלשער.

איך האָב געהערט גאַנץ גוט, ווי דער קאָפיטאָן האָט געזאָגט צי זיין ערשטן אָפּיציר :

„מיר מוזן ברענגען אין אָרדענונג אונדזערע פּאַפּירן!“. מיט די ווערטער זענען ביידע אַריינגעגאַנגען אין זייערע קאַיטעס. איך בין שפּעטער געוואָר געוואָרן, אַז דער שיפּקאָפיטאָן האָט מורא געהאַט, טאַמער, אַ קשיה אויף אַ מעשה, וועט אָנקומען נאָך אַ קרייצער. קעגן צוויי קרייצערס וועט ער נישט קענען ביי-שטיין, דערפאַר האָט ער זיך געוואָלט באוואַרענען מיט די פּאַפּירן.

אַרום צען אַ זיגער ביינאַכט איז געווען שטיף אויף דער „ראַפּינאַ“. דער קאָפיטאָן האָט געהייסן די מאַטראָזן גיין עסן, אָבער נאָכן עסן מוזן אַלע ווידער זיין אויפן דעק. מען האָט אָפּ-געגעסן. דערפאַר אָבער האָט קיינער נישט געטרונקען. אין אַזאַ צייט טרינקט מען נישט.

נאָכן עסן האָט מען זיך ווידער גענומען צו דער אַרבעט אַזוי ווי עס האָט געבאַזן אַ גינסטיקער ווינט. האָט מען געטריבן ווייטער די שיף. מיר זענען אַנטלאָפּן, ווי די רוחות. צו ראַנגלען יך מיט אַ קרייצער איז, אַפּניג, נישט פּון די געשמאַקע זאַכן. אינדערפרי איז דער ים געווען ריין. מען האָט אין ערגעץ מער נישט געזען קיין ענגלישע שיף. מיר זענען גליקלעך אַנטלאָפּן פּון אונדזערע פּאַרפּאַלגער.

דאָס אַנטלויפן פּונם ענגלישן קרייצער האָט אונדז געקאָסט עטלעכע טעג. מיר זענען אַנטלאָפּן אין אַן אַנדער זייט און האָבן פּאַרלויירן דעם קורס, און איצט האָבן מיר געמוזט נאָך ווייטער לויפן. אונדזער קאָפיטאָן האָט גוט געוואָסט, אַז דער קרייצער וועט אונדז געוויס זוכן. מיר האָבן אים געמוזט אָפּמאַרן און פּאַרן אויף אַן אַנדער וועג.

אַ גאַנצן טאָג זענען מיר אַזוי געפּאַרן און ערשט צומאַרגנס

זוען אונדזער קאפיטאן האָט זיך איבערצייגט, אז מען זעט נישט
מער דעם ענגלענדער, האָט ער אויסגעדרייט זיין שיף צוריק. איצט
זענען מיר געפאָרן שנעל, גלייך צו דעם יפריקאנישן ברעג.
צום גליק פאַר דער „ראַשינאַ“ און צום אומגליק פאַר מיר,
האָט זיך אויפגעהייבן אַ שטארקער ווינט און מיר זענען געפאָרן
זייער שנעל. אויפן דריטן טאָג, פאַרנאַכט, האָבן מיר דערזען דעם
ברעג.

„ערד! ערד!“ — האָט אויסגעשריען דער מאַטראָו, וואָס
איז געשטאַנען אויף דער וואַך.

אַלע זענען ארויסגעלאָפן אויפן דעק. איך בין נישט געווען
דער לעצטער. איך בין אויך געשטאַנען אויפן דעק און האָב גע-
קוקט אויף דער אומגליקלעכער יבשה, ווהיין מיר קומען אויסצו-
הרגענען און אויסצורויבן אַלע מאַנסלייט, פרויען און קינדער.
איך האָב געזען פון ווייטן גרינע בערג, שיינע פעלדער,
פרייע לאַנקעס, הויכע ביימער, קענטיק, אַ לאַנד, אין וועלכן מיי-
ליאַנען מענטשן וואָלטן געקענט גליקלעך לעבן. די מענטשן ווילן
אַבער נישט לעבן גליקלעך. זיי שטיקן און טויטן איינער דעם אַנ-
דערן און פאַרוואַנדלען דאָס לעבן אין אַ גיהנום.

„אומגליקלעכע, שוואַרצע קינדער פון דער שיינער אַפרי-
קע!“ — האָב איך געזען געשעפטשעט. — „איך פאַרפאַלגן די
שטאַלצע ווייסע קינדער פון אייראָפּע! איך פאַרקויפט מען אויף
די גאַסן, גלייך ווי איר וואָלט געווען אַקסן און רינדער! פאַרוואָס
קומט עס איך? מיט וואָס האָט איר זיך פאַרווינדיקט? פאַרוואָס
קומט איך אזא האַרבע שטראָף?“

מיינע אויגן האָבן זיך אָנגעמילט מיט טרערן און עס האָט
מיר פאַרקלעמט ביים האַרצן. איך קען איצט נישט זאָגן, פאַרוואָס
איך האָב דעמאָלט געוויינט: צי דערפאַר, וואָס איך האָב מיך דער-
מאַנט אָן מיינע ליבע עלטערן, אָדער ווייל איך האָב געוואָלט, אז

באלד, באלד וועל איך מיך אויך מוזן באטייליקן אין דערדאָזיקער
העכלעכער גיהנמדיקער אַרבעט.

איך האָב געזען אַ ווילד לאַנד: נישט קיין פּאַרט, נישט קיין
לייכטזאָרעם, נישט קיין האַפּן און נישט קיין זכר פון מענטשן.
„ווהין וועלן מיר דען צופאַרן?“ — האָב איך געפרעגט.

אויף דערדאָזיקער פּראַגע האָט געענטפּערט דער קאַפיטאַן.
ער האָט געהייסן איינציען די זעגלען און זיי צובינדן צו די
מאַסטן. דאָן האָט ער זיך אנדערגעשטעלט לעבן ראַד און האָט
אַנגעהייבן צו פירן די שיף. ער האָט געוואוסט, וווהין ער פּאַרט.
ער האָט שוין גוט געקענט דעם וועג. ביי אים איז עס געווען נישט
דאָס ערשטע מאָל, נישט זיין ערשטע נסיעה קיין אַפריקע צו קויפּן
שוואַרצע סקלאַפּן.

מיר האָט זיך אויסגעוויזן, אז מיר פּאַרן אַרויף גלייך אויפן
ברעג. עס האָבן זיך אפילו געפונען אייניקע מאַטראָנן, וועלכע
האַבן אויסגערופּן מיט ברייט אויפגעריסענע אויגן:

„מיר פּאַרן דאָן אויף די ביימער!“

די עלטערע מאַטראָנן האָבן זיי אויסגעלאַכט. זיי האָבן שוין
געוואוסט, וווהין מיר פּאַרן, ווייל זיי זענען שוין איינמאָל געווען
ביי דעמדאָזיקן ברעג.

באלד האָב איך דערזען, וווהין מיר פּאַרן. אַ שנעלער און
טיפּער טייך האָט זיך דאָ אַריינגעגאַסן אין ים. אין דעם אָרט, ווו
ער איז אַריינגעפאלן אין ים, איז ער געווען גאַנץ שמאַל און פול
ביידע זייטן פאַרשטעלט מיט הויכע ביימער. זיי האָבן אים אינגלייך
גאַנצן פאַרשטעלט און פאַרדעקט. ערשט ווען די „ראַפינאַ“ איז
צוגעקומען נאָענט צום טייך, האָב איך פאַרשטאַנען דעם קאַפּי-
טאַנס אַרבעט.

דערווייל איז געוואָרן נאַכט און די „ראַפינאַ“ האָט געמוזט
אַרצופלאָן דעם אַנקער און בלייבן שטיין. עס איז געווען גאַנץ

פרייעך אויפן דעק. דער קאפיטאן האט געהייסן ארויפקליען
אויפן דעק א פּעסל ראָם. אלע האָבן איצט געמעגט טרינקען. די
ווילדע מאַטראָזן האָבן זיך נישט געלאָזן בעטן און יעדער האָט
געטרונקען, וויפל ער האָט געוואָלט.

איך האָב אָבער נישט געטרונקען. אין מיר האָט געלעבט
עפעס אַ ירושה - האָס צו שנאָפּס. איך האָב נישט געקענט הירן
דעם ריח פון בראָנפן.

איך בין מיר פאַרקראַכן אין אַ ווינקלעלע און האָב געקוקט
אויפן אומבאקאנטן ברעג. אַפּריקע איז אַ ווינדערלאַנד. צום ערשטן
מאָל אין מײַן לעבן האָב איך געזען רייזיקע פאַלמענביימער.

איך בין אַמאָל געווען ביי לאָרד עלפּינגסטאָן אין גאַרטן.
דאָרט האָב איך געזען קליינע נידעריקע פאַלמענביימער, געפלאַנצט
אין פעסער. איך האָב געמיינט, אַז זיי וואַקסן נישט העכער. איצט
אָבער האָב איך דערזען ריזן. יעדער בױם איז געווען אַ וואַסערע
פּופּציק זעכציק פּוס די הויך און די דיק, אַז צוויי מענטשן האָבן
איט נישט געקענט אַרומנעמען.

עס זענען דאָ פאַרשידענע סאַרטן פאַלמען. אויף מאַנכע
וואַקסן טייטלען, אויף אַנדערע קאַקאָסניס.

עפטער זעען מיר די דאָזיקע פירות. מיר עסן זיי צומאָל,
אָבער מיר זעען נישט, ווי זיי וואַקסן.

איצט האָט זיך אויסגעשיילט פאר מיר די אפּריקאנישע
וועלט מיט איר גאַנצן גלאַנץ און רייזן.

איך וואָלט אַוודאי געטאָנצט פאר פרייד, ווען איך זאָל נישט
געווען זיין אויפן דעק פון אַ שקלאַפּנשיף. עס איז שייך, עס איז
וויניק, אָבער די מענטשן... אַך, די מענטשן

איך בין איבערגעזעסן אַ גאַנצע נאַכט אין מײַן ווינקלעלע.
עס איז געווען אַ קלאַרע, העלע, וואַרעמע נאַכט. די שטערן האָבן
געלייכט און געפּינקלט, ווי טראָפעלען גאַלד. אין אַנדערע קאַל-

טע לענדער זענען די שטערן קליין און טונקל, אין דרום-אפריקע
זענען זיי העל און גרויס. עס פארכאפט דאָס אויג.

ערשט גאַנץ פרי בין איך אנטשלאָפן געוואָרן. איך בין אָבער
געשלאָפן נישט לאַנג. קוים איז געוואָרן טאָג, קוים האָט זיך גע-
וויזן די העלע ליכטיקע זון, האָט דער קאפיטאַן אַלעמען אויפגעוועקט.
מיר זענען ווייטער געפאָרן.

דאָסמאָל אָבער זענען מיר געפאָרן נישט לאַנג, אינגאנצן
אַ פאָר שעה. מיר זענען געפאָרן אין טייך מיטן וואַסער אַרויף.
דאָס איז געווען נישט קיין ברייטער טייך, דערפאר אָבער זייער אַ
טיפער. זיינע וואַסערן זענען געווען שוואַרץ.

צולעצט זענען מיר געבליבן שטיין. דער קאפיטאַן האָט גע-
הייסן אַראָפלאָזן ביידע אַנקערס און באַפעסטיקן די שיף. ווי יונג
איך בין געווען, האָב איך דאָך פאַרשטאַנען, אז מיר זענען שוין
אַנגעקומען אין דאָ וועלן מיר אויפנעמען אונדזער לאַדונג פון
מענטשנפלייש.

אין דער צייט, וואָס די מאַטראָזן זענען געווען באַשעפטיקט
מיטן באַפעסטיקן די שיף, האָב איך געקוקט אויף ביידע זייטן
פונם טייך. איך האָב געזוכט אַ מענטשן. איך בין געווען נייגעריק
צו וויסן, וווּ מיר זענען געקומען אין צי וועט אונדז דאָ עמעץ
באַגריסן. איך האָב אָבער געזען בלויז וואַלד און וואַלד.

איך האָב אַ קוק געטאָן אויפן בריקל. דאָרט איז געשטאַנען
דער קאפיטאַן מיטן ערשטן אָפיציר. דער קאפיטאַן האָט געהאַלטן
אין דער האַנט אַ קליינע פּאָן און געפאַכט מיט איר. תחילת האָב
איך געמיינט, אז ער שפּילט זיך אַזוי, באַלד אָבער האָב איך
פאַרשטאַנען, אז אונדזער קאפיטאַן איז נישט דער מענטש פון צו
שפּילן זיך. איך האָב אַ קוק געטאָן אין דער זייט, וווּ דער קאפי-
טאַן האָט געוויזן מיט זיין קליינער פּאָן און איך האָב דערזען,

אז ערגען, נישט הייט, האָט מען אים אויך געענטפערט מיט אַ קליינער פּאָן.

מסתמא געפינען זיך דאָרט מענטשן, וואָס שמועסן זיך איבער דורך צייכנס מיט אונדזער קאָפיטאָן

דאָס האָט נישט לאַנג געדויערט. באַלד האָבן זיך באַוווּן פון וואָלד עטלעכע מענטשן—אַלע זענען געווען שוואַרץ, עכטע נעגערס. צוערשט איז געקומען נאָר אַ גרופּע פון אַ צען — פּופּצן מענטשן. זיי האָבן זיך אַנדערגעשט, לֶט אויפן ברעג קעגן אונדזער שייף אין האָבן געמאַכט פאַרשידענע צייכנס מיט אַ קליינער פּאָן. דער קאָפיטאָן האָט זיי געענטפערט און האָט אויסגערויפן עפעס אַ פּאָר ווערטער, וועלכע איך האָב נישט פאַרשטאַנען.

האָט ער נאָר אַרױטגערעדט דיִאָזיקע ווערטער, זענען אַרױס־געקומען פון וואָלד נאָך אַ דרייסיק נעגערס. מאַנכע פון זיי האָבן געטראָגן אויפן קאָפּ אַ לאַנג און שמאַל שיפּל. זיי זענען צױגע־קומען צום טײך אין האָבן אַראָפּגעלאָזן דאָס שיפּל אין וואַסער.

איך האָב זיי איצט געקענט באַטראַכטן. דאָס זענען געווען הויכע שטאַרקע מענטשן, שוואַרץ ווי קויל, מיט גראָבע לייפן און ווילדע פּנימער. בען בראַס האָט מיר אַמאָל געזאָגט, אז עס איז אומעגלעך צו אַנטלױפן אין אַפּריקע, בפרט נאָך אין דערִדאָזיקער געגנט, וווּ מיר פּאָרן, און בען בראַס איז געווען גערעכט. ביי אַזױנע שוואַרצע שדים קען מען נישט געפּונען קיין הילף.

צוועלף שוואַרצע שדים האָבן זיך צױנגעזעצט אין שיפּל־אַכט פון זיי האָבן אָנגעהייבן צו רודערן און די איבעריקע פיר זענען אַזױ געזעסן אין שיפּל. די אַכט, וועלכע האָבן גערוודערט, זענען געגאַנגען גאַנץ נאַקעט. ווען זיי זאָלן נישט האָבן געטראָגן אַ פּאָר בלעטער אויף זייערע לענדן, האָלט איך געזאָגט, אז זיי זענען געווען נאַקעט, ווי די מאַמע האָט זיי געהאַט.

די איבעריקע פיר זענען שוין פּלומרש געווען אַנגעטאָן —

אַבער וואָס פאַר אַ קליידער זענען עס געווען! באַזונדערס האָט
מיך פאַראַינטערעסירט איינער פון זיי.

דאָס איז געווען אַן עכטער בעגער, שוואַרץ ווי קויל, דיק
און קיילעכדיק, ווי אַ פאַס, מיט שרעקלעך גראָבע ליפן. די ביינער
פון די באַקן האָבן אַרויסגעשטעקט אויף עטלעכע צאָל און דער
קאָפּ איז געווען פלאַך, ווי ביי אַ חיה.

ווען איך האָב אויף אים אַ קוק געטאָן צום ערשטן מאל,
האָב איך נישט געוואָסט וואָס צו טאָן: צי זאל איך לאַכן אָדער
וויינען. מיר האָט זיך אַבער געוואָלט לאַכן.

דערדאָזיקער בעגער איז געגאַנגען באַרוועס, ווי אלע זיינע
חברים. אַ העמד, אינטערוועז און הייזן זענען נאָך נישט אין דער
מאָדע אין אַפריקע. אויפן נאַקטן קערפער האָט ער געטראָגן אַן
אַלטן רויטן מונדיר פון אַ פאַרצייטיקן פראַנצויזישן אונטעראַפּיציר
מיט האַלבע עפאַלעטן און מיט מעשענע קנעפּ. אויפן קאָפּ האָט
ער געטראָגן אַן אַלטן צילינדער.

דער מונדיר איז געווען צו ענג פאַרן דיקן בעגער און האָט
געפלאַצט אין אייניקע ערטער. דער צילינדער, אַ צעפלאַצטער
אין עטלעכע זייטן, איז אויך געווען צו קליין אויף אים און איז
געזעסן אויפן שפיץ קאָפּ.

איך האָב מיך שטאַרק צעלאַכט, אַבער דער קאָפיטאַן האָט
פלאַצונג באַפוילן:

„זיך איינשטעלן! אלע אויפן דעק!“

די מאַטראָן פון דער „ראַפינאַ“ האָבן זיך אויסגעשטעלט
אין צוויי רייען און דער קאָפיטאַן האָט ווייטער געזאָגט:
„דער גרויסער מלך דשינגאַ מוואַמבאַ קומט צו אונדז מיט
אַ ווייט. פּבוד אין רעספּעקט פאַר זיין מאַיעסטעט, דעם מלך
מוואַמבאַ! קיינער זאָל נישט לאַכן, ווען ער וועט זיך מטריח זיין
אויף אונדזער שיף. אלע זאָלן זיך אָנבויען פאַרן גרויסן מלך!“

דאן האָט ער אונדז געהייסן צוגיין צום פּאַרענץ פון דער
שיף און אָפּוואַרטן דעם מלך.
איך האָב קיינמאָל נישט געזען קיין מלך. נאָר איינמאָל איז
געווען ביי אונדז אין שטעטל אַ פרינץ אין דאָס וואָב איך צו אים
נישט געקענט צוקומען. איצט וועל איך זען אַ קיסר אויף אויג-
דזער שיף. דאָס איז אַ זכיה, נישטאַ וואָס צו רעדן.
דער קיסר מוואַמבאַ מיט זיינע מענטשן זענען טאַקע באַלד
צוגעקומען צו אונדזער שיף. מען האָט זיי אַ-אַפּגעוואַרפן אַ ליי-
טער און זיין שוואַרצע מאַיעסטעט, מלך דשינגאַ מוואַמבאַ, האָט
געהאַט דעם פּוּד אַרויפצוקלעטערן אויף דער „ראַפינאַ“.
דער קאַפיטאַן האָט אים דערלאָנגט די האַנט און האָט אים
געהאַלפן אַרויפקריכן אויפן דעק. קוים איז זיין מאַיעסטעט געווען
אויסן דעק, האָט אים דער קאַפיטאַן אויפגענומען מיט גרויס פאַ-
ראד, ווי עס פאַסט פאַר אַ מלך. דאן האָט ער אים אַריינגעפירט
צו זיך אין קאַיוטע. מען האָט געזען, אַז זיי זענען שוין געווען גוט
באַקאַנט פון פּריער.
אין דער צייט, וואָס דער קאַפיטאַן האָט אויפגענומען דעם
שוואַרצן מלך, האָט אונדזער ערשטער אָפיציר אַריינגערופן אין זיין
קאַיוטע די דריי נעגערס, וועלכע זענען געקומען מיט אים. דאָס
זענען געווען זיינע מיניסטאַרן. די אַכט נעגערס, וועלכע האָבן גע-
רודערט, זענען געבליבן אין שיפּל.

קאפיטל ניין.

וואָס אינדזער קאפיטאן האָט גערעדט מיט זיין שוואַרצער מאַיעסטעט, האָב איך, נאַטירלעך, נישט געקענט וויסן. ערשטנס, זענען זיי געזעסן אין דעם קאפיטאנס קאיוטע און קיינער האָט צו זיי נישט געטאָרט אַרײַנקומען, און, צווייטנס, האָב איך נישט פאַרשטאַנען זייער לשון.

אין יענע געגנטן פאַרשטייען די נעגערס, וועלכע וווינען ביי די ברעגעס, אַ ביסל פאַרטוגעזיש, צוליב די פאַרטוגעזישע סוחרים וואָס האַלטן דאָ אין די הענט דעם גאַנצן האַנדל. די נעגערס, האָבן זיך פון זיי אויסגעלערנט עטלעכע ווערטער פאַרטוגעזיש און די סוחרים, ווידער, וואָס קומען אַהער, האָבן געכאַפט עטלעכע ווערטער פון דעם לשון, אויף וועלכן עס רעדן די נעגערס.

פון די אַלע שפּראַכן האָב איך נישט פאַרשטאַנען אַ וואָרט, איך האָב אָבער געוואָסט, פון וואָס זיי רעדן. בען בראַס האָט עס מיר דערקלערט.

די מאַטראָזן פון דער „ראַפינאַ“ גייען נישט אַליין אויף יאָגד נאָך שוואַרצע שקלאַפּן, ווי איך האָב טרייער געמיינט. דאָס

באזארגט שוין דער בלך דשינגאָ מוואַמבאָ. ער מיט זיין ארמיי גייען ארויס אויף יאגד, פאלן אָן אויף אַ דאָרף, צינדן עט אונטער און פירן אַוועק אלע יונגע מענער און פרויען צו זיך.

בען בראַס האָט מיר אָנגעוויזן אויף אַן אָרט אין וואַלד, וווּ מלך דשינגאָ מוואַמבאָ האַלט זיין לעבעדיקע סחורה. ער האַלט זיי אין שטאַרקע שטאַלן, ווי מען האַלט ביי אונדז אַקסן, פערז. ער ווייס, אַז די שקלאַפּנהענדלער וועלן קומען צו אים און וועלן שוין אָפהאַנדלען זיין סחורה.

ווען זיין מאַיעסטעט דאָרף נייטיק געלט און עס איז אים נישט גראַדע געלונגען זיין יאגד, שעמט ער זיך נישט און פאַר-קויפט זיינע אייגענע אונטערטאַנען, דאָס הייסט זיין אייגן פאַליק. דער שקלאַפּנהענדלער איז אָבער מער צעפרידן, ווען ער געפינט אַ סך פרעמדע סחורה, ווייל דאן איז די סחורה אַ ביליקערע. דער מלך מוז דאָך געבן צו עסן זיין לעבעדיקער סחורה, און דאָס טויג אים נישט. ער זוכט דעריבער פון איר פטור צו ווערן אין פאַר-קויפט זי ביליק.

איך האָב דאָ דערמאָנט דאָס וואָרט געלט. מיינט נישט, אַז מלך דשינגאָ דאָרף האָבן די קיילעכדיקע שטיקלעך גאַלד און זילבער, וועלכע מיר רופן געלט. אַזא געלט דאָרף ער נישט. ער דאָרף האָבן ראָם, פּוילווער און בייקסן. ער נעמט אָבער געלט אויך, ווייל ער ווייס שוין, אַז פאַר געלט קען מען אויפקויפן ראָם, פּוילווער און קוילן. ער האָט אָבער בעסער ליב צו בייטן מענטשן אויף ראָם, אויף שנאַפּס. דאָס איז איינפאַכער און לייכטער. פאַר אַ פעסל ראָם קויפט מען געוויינלעך צען שטאַרקע יונגע נעגערס, אָדער צוועלף פרויען, אָדער פּופצן קינדער פון צען - צוועלף יאָר.

אונדזער קאַפיטאַן איז געווען זייער פריילעך, ווען ער איז אַרויסגעגאַנגען פון זיין קאָרטע מיטן מלך מוואַמבאָ, אַ סימן, אַז

דער מלך האָט מסתמא גענוג סחורה צו פארקויפן, און וועט פאר-
קויפן ביליק.

איך האָב גערעכנט, אז מען וועט באַלד אָנהייבן צו פאַקן
אונדזער לעבעדיקע סחורה אין אין אַ דריי - פיר טעג אַרום וועלן
מיר שוין קענען אוועקפאַרן. עס האָט מיך אַפילו זייער געקרענקט,
וואָס איך בין געווען אין אַפריקע און האָב עס נאָר געזען פונ-
דערווייטנס. מיינע פיס זענען נישט אַרויפגעטרעטן אויפן אַפרי-
קאַנישן באַדן.

„וואָס וועל איך זאָגן מיינע עלטערן, מיינע פריינט און באַ-
קאַנטע, ווען איך וועל אַמאָל קומען אַהיים און זיי וועלן מיך
בעטן, איך זאָל זיי עפעס דערציילן פון אַפריקע?“ — האָב איך
געטראַכט. — „איך וועל מיך דאָך שעמען אויפצוהייבן די אויגן.
ווי וועל איך זיי קענען זאָגן, אז איך בין געווען אין אַפריקע און
האָב נאָר געזען דאָס לאַנד פונדערווייטנס?“

דערדאָזיקער געדאַנק האָט מיך באַאומרויקט.

בען בראַס האָט זיך אָבער צעלאַכט, ווען ער האָט דערהערט
פון וואָס איך טראַכט.

„באַרויך זיך, בילי,“ — האָט ער געזאָגט, — „מיר פאַרן נאָך
נישט אזוי גיך. מיר וועלן דאָ נאָך בלייבן ביי אַ דריי - פיר וואָכן.“
„דריי = פיר וואָכן?“ — האָב איך געפרעגט. — „ווי איז
דאָס מעגלעך? וואָס וועלן מיר דאָ טאָן אזוי לאַנג?“

„דו ביזט נאָך יונג, בילי, און ווייסט נאָך נישט, וואָס
מען דאַרף האָבן פאַר אזאָ שיק, ווי די „ראַפּינאַ“. דו פאַרגעסט,
אז דערווייַל געשינען זיך אויף דער שיק עטלעכע און זעכציק
מאַטראָזן. איצט וועלן מיר אויפנעמען פון אַ פינף ביז אַכט הונ-
דערט שקלאַפן. אזאָ מאַסע מענטשן דאַרף דאָך עפעס עסן. מען
מוז זיי געבן וואַסער צום טרינקען. די נסיעה פונדאָנען ביז גוי-

אַרבעט דאַרף דויערן פון צוועלף ביז פופצן וואָכן. איצט פאַר-
עטייטטו שוין, וואָס פאַר אַ גרויסע אַרבעט מיר האָבן נאָך דאָ?
איך האָב מיך פאַרשעמט. איך האָב איינגעזען, אז איך בין
נאָך זייער און זייער נאָיוו. איך האָב געמיינט, אז אויף אַ שיף
זעצט מען זיך אויף און מען פאַרט. בען בראַס האָט מיר דער-
קלערט אזא געוויינלעכע זאַך, אז אַ קינד דאַרף עס פאַרשטיין.

איך האָב געפרעגט בען - בראַסן:

„ווי וועלן מיני נעמען אזויפיל פלייש און אַנדערע מינים
פראָוויאַנט פאַר אזויפיל מענטשן?“

„מיר האָבן נאָך אַ ביסל פראָוויאַנט פון ענגלאַנד“,— האָט בען
בראַס געענטפערט. — „מיר האָבן געקויפט אין ענגלאַנד מעל און
אַנדערע זאַכן, וואָס ווערן נישט אזוי גיך פאַרדאַרבן. דאָס איבע-
ריקע וועלן מיר קויפן ביים מלך מוואַמבאַ.“

„ווי וועט אָבער דער מלך נעמען אזויפיל פראָוויאַנט פאַר
אַכטהונדערט נעגערס?“

„פאַר די נעגערס גרייטן מיר צו צוויי זאַכן: אַפריקאַנישן
הירוז און פאַלמענאייל.“

בען בראַס האָט געפרעגט:

„פאַרשטייטו שוין אַלץ, בילי?“ —

„איך פאַרשטיי שוין אַלץ.“

„אָבער ווי נעמט מען וואַסער?“

אויף אַט דער פראַגע האָב איך מיך נישט געריינט, איך האָב
נישט געוואָסט וואָס צו ענטפערן.

„ווייסטו דען נישט, אז אַכט - ניין הונדערט מענטשן דאַרפן

פאַרברויכן אַ טאָג פופצן הונדערט קוואַרט וואַסער? דו האָסט דאָך

געלערנט אין אַ שולע און וועסט געוויס קענען באַרעכענען

וויפיל וואַסער אַזא שיף דאַרף האָבן אויף אַ נסיעה פון צוועלף-

פופצן וואָכן.

איך האָב מיך נישט געקענט אָנשטרענגען און האָב מין
אָנגערופן:

„דערקלער עס מיר, בען“.

בען האָט געזאָגט:

„יעדע שיף מוז זיין אָנגעלאָדן, בילי. ווען אַ שיף איז אָנגע-
לאָדן מיט משה, גייט זי זיכערער אויפן ים. אַ ליידיקע שיף איז
אויסגעשטעלט אויף דער גרעסטער געפאַר אין דער צייט פון אַ
שטורעם. אַ שיף אָבער, וואָס איז אָנגעלאָדן מיט משה, זיצט פעסט
אין וואַסער און דעריבער איז זי מער געזיכערט אין אַ שטורעם.
עס מאַכט זיך אַמאָל, אַז אַ שיף דאַרף ערגעץ פאַרן און זי האָט
קײן פראַכטן נישט. וואָס טוט זי דעמאָלט? פירט זי שטיינער אָדער
זאַמד. די שטיינער אָדער זאַמד הייסן באַלאַסט. קײן שיף גייט
נישט אַרויס אין ים אָן באַלאַסט.“

„האַט אונדזער „ראַפינאַ“ אויך באַלאַסט?“ — האָב איך

געפרעגט.

„געוויס! מיר האָבן גענומען ליידיקע פעסער און האָבן זיי
אָנגעגאַסן מיט ים - וואַסער. דאָס איז געווען אונדזער באַלאַסט. איצט
וועלן מיר אויסגיסן דאָס וואַסער און וועלן אָנגיסן אין די פעסער
פריש, זיס וואַסער און מיר וועלן ווידער האָבן באַלאַסט.“

„פאַרוואָס אָבער האָט מען אָנגעגאַסן איז די פעסער ים-
וואַסער?“ — האָב איך געפרעגט. — „פאַרוואָס האָט מען זיי לכתחילה
נישט אָנגעגאַסן מיט טייכוואַסער? דאָס איז דאָך דאָס בעסטע און
טייערסטע אויף אַ שיף?“

בען בראַס האָט געזאָגט:

„ווען אונדזער שיף זאָל זיין אַ געוויינלעכע שיף, וואָלטן
מיר געהאַלטן אין די פעסער זיס וואַסער. מיר מוזן זיך אָבער
באהאַלטן. מיר קענען נישט צוקומען צו יעדן פאַרט. דערפאַר האָבן
מיר גענומען ים - וואַסער.“

„איצט פארשטיי איך“, — האָב איך געשמייכלט, — פאַרוואָס מיר
וועלן מוזן דאָ שטיין אַ גאַנצן חודש...“
„ניין, דו פארשטייט נאָך נישט אַלץ“, — האָט בען בראַס
געשאַקלט מיטן קאָפּ. — „דו האָסט דאָך געזען, אַז בשעת דער
ענגלישער קרייצער האָט זיך נאַכגעיאָגט נאָך אינדרו, האָט מען צו-
בראַכן אַלע קראַטעס און ווענטלעך, וואָס קליאַטשע האָט געמאַכט.
איצט מוזן מיר מאַכן גייע. דאָס נעמט אויך צו פיל צייט. מיר
האָבן אַלעזאַר ענוג צייט אַראָפּצוגיין פון שיף און צו מאַכן אַ שפּאַציר
אין די וועלדער פון אַפריקע.“

געענדיקט דעם שמועס, זענען מיר אַרויף אויפן זעק. דאָרט
האָט זיך געקאַכט מיטן מלך פון די שדים. זיין שוואַרצע מאַיעס-
טעט איז געווען טויט-שיכור, און דער קאפיטאַן האָט אים אונטער-
געהאַלטן ביים אַרעם.

ווי עס ווייזט אויס, האָט דער קאפיטאַן אים געגעבן צו
פארויכן דעם ראָם אין דעם קאַניאַק, וואָס ער האָט געבראַכט.
דער קיסר דשינגאַ מוואמבאַ האָט אים אַזוי לאַנג פאַרוואַרט, ביז ער
איז געוואָרן פיל...
אין איין האַנט האָט ער געהאַלטן אַ פלאַש ראָם און אין
דער אַנדערער האָט ער געהאַלטן אַ רויטע קאַלדערע, געשענקט פֿאַר
אונדזער קאפיטאַן.

ער איז געווען זייער פריילעך און האָט אָנגעהייבן צו דער-
ציילן, אַז ער איז אַ גרויסער העלד. ער האָט געפירט גרויסע
מלחמות און האָט איינגענומען אַ סך זערפער. ער האָט זיך באַרימט
אז ער האָט איצט, ביי דעם מאָמענט, פינפהונדערט יונגע און
שטאַרקע שקלאַפּן, אויסער פרויען און קינדער.

נאטירלעך, האָב איך נישט פאַרשטאַנען אַ וואָרט, וואָס ער
האָט גערעדט. בען בראַס האָט מיר אַלץ דערקלערט.
זיין שיכורע מאַיעסטעט האָט נאָך אַוועקגעפלוידערט אַ

לאנגע צייט, און איך בין מיר אוועקגעגאנגען אויף מײן אָרט. איך האָב נאָר געזען, ווי דער שוואַרצער מלך האָט נאָכאָמאָל געפרוווט די פּלאַש ראָם, דאָן האָט ער זי אוועקגעוואָרפֿן. צולעצט האָבן זיינע מיניסטאָרן, וועלכע זענען אויך געווען גאָנץ בגילופנדיק געמױט געמען זײן מאַיעסטעט אונטערן אָרעם און אים אַראָפּשלעפֿן אין זײן שיפֿל.

איך מוז אָבער זאָגן, אַז קיסר דשינגאַ מוואַמבאַ איז געווען אַ העפּלעכער מענטש: ער האָט אײַנגעלאָדן דעם קאַפיטאַן מיט זײנע מענטשן צו זיך אויף אַ באַל.

ווען דער קיסר איז אוועקגעפֿאַרן, האָט אונדזער קאַפיטאַן אָנגעזאָגט דעם צווייטן אָפיציר און קליאַטשען, וואָס זיי האָבן צו טאָן און אַלײן האָט ער מיטגענומען מיט זיך דעם ערשטן אָפיציר און אַ פֿאַר צענדליק מאַטראָזן און איז מיט זיי געפֿאַרן צום מלך אויפֿן באַל.

אַ זײַגער דריי נאָכמיטאָג איז אונדזער קאַפיטאַן מיט זײנע מענטשן אוועקגעפֿאַרן צום שוואַרצן שד, און איצט האָט זיך אָנגע-הויבן אַ באַל בײַ אונדז. די מאַטראָזן האָבן געגעסן, געטרונקען געשפּילט אין קאָרטן, זיך געקריגט און אַרומגעריסן, ווי די קעץ. ביז זיי זענען אלע אַנידעריגעפֿאַלן טויט - שיכור.

דער קאַפיטאַן האָט אַפּילו אײַנגעלאָדן בען בראַסן, ער זאָל אויך מיט אים מיטפֿאַרן אויפֿן באַל. בען בראַס אָבער האָט זיך אָפּגעזאָגט. ער איז ליבערשט געבליבן מיט מיר.

אין דערדאָזיקער אימהדיקער שיכרות זענען נאָר בען בראַס און איך געווען די אײַנציקע מענטשן אויף דער „ראַפּינאַ“, וועלכע זענען אַרומגעגאַנגען מיט נײַכטערע קעפּ.

מיר האָבן זיך אַנידערגעזעצט אויף דער נאָז פון שיף, אין אונדזער ליבן אָרט און האָבן געפּלױדערט.

זעסטו שוין, בילי, אַז מיר קענען אין אַפּריקע נישט אַנט

דירפן. — האָט בען בראַס געזאָגט. — ״וואוּהין קענען מיר אָנט-
לויפן? אַריינפאַלן אין די הענט פון קעניג דשינגאַן איז געוויס פיל
ערגער, ווי אַריינצופאַלן אין מויל פון אַ ווילדן טיגער...״
איך האָב געשוויגן.

מיר זענען אזוי געזעסן ביז שפעט אין דער נאַכט. מיר
האָבן געקוקט אויפן הימל, אויף די געדיכטע פאַלמענוועלדער
און אויפן וואַסער. מיר האָבן געזען פונדערווייטנס גרויסע
מייערן.

דאָס איז דער לאַגער פון מלך דשינגאַן, — האָט בען
בראַס דערקלערט. — ״דאָרט געפינען זיך איצט אונדזערע חברים״.
״פאַרוואָס זענט איר נישט געפאַרן מיט זיי?״ — האָב איך
געפרעגט. — ״דער קאפיטאן האָט דאָן אייך איינגעלאָדן?״
בען בראַס האָט אָנגעשפּאַרט דעם קאַפּ אויף ביידע הענט
און האָט שטיל געזאָגט:

״אן, בילי! ווען דו זאָלסט וויסן, וואָס פאַר אַ סאָרט פאַל
דאָס איז! טראַכט בעסער נישט דערפון. זיין און שווייג!..״

בען בראַס האָט מיר אַפילו צוגעזאָגט, אַז ער וועט מיך
נעמען אויף דער יבשה. דאָס איז אָבער געווען נישט אזוי לייכט.
איך האָב געמוזט זיין אויף דער שיף. איך האָב געדאַרפט יעדן
פאַרדינען. זינט די שיף האָט זיך פאַראַנקערט, האָט דער קאפיטאן
געמאַכט אזא אַרדענונג. די מאַטראָן האָבן זיך איינגעטיילט אין
פאַרטייעס. איין פאַרטייע האָט געאַרבעט און די אַנדערע האָט זיך
אויסגערוט און האָט געזוכט פאַרגעניגן.

נאטירלעך, דאָס איינציקע פאַרגניגן, וואָס מען האָט זיך גע-
קענט פאַרשאַפן אין דערדאָזיקער ווילדער עגנט, איז געווען דער
לאַגער, אָדער דאָס דאָרף פון מלך דשינגאַן מוזאַמבאַ.

מאַנכע מאַטראָן האָבן באַקומען אַ דערלויבעניש אויף עטלעכע
טעג. אַנדערע, ווידער, פלעגן אוועק אינדערפרי און קומען צוריק

פארנאכט. אנדערע פלעגן זיך גלאַט אַרומדרייען פון שיף אויף דער יבשה און פון דער יבשה אויף דער שיף.

איך האָב עטלעכע מאָל געוואָלט מיטפאַרן מיט אייניקע פון זיי. קיינער האָט מיך אָבער נישט געוואָלט מיטנעמען. יעדער האָט מיר געהייסן גיין אַרבעטן.

בען בראַס איז געווען אַ קלוגער און אַ פראַקטישער מאַטראָז. ער האָט געוואָלט פריער אָפּטאָן זיין אַרבעט און דערנאָך גיין זוכן פאַרגעניגן.

איך בין געווען אויסער זיך. צען וואָכן נאָכאַנאַנד בין איך געלעגן פאַרשפאַרט אויף דער שיף און האָב איבערגעטאָן אַלע מעגלעכע שמוציקע אַרבעט, און איצט, ווען מיר זענען צוגעקומען צום ברעג, וווּ מען האָט געקענט אַוועקשטעלן דעם פּוס אויף פעס-טער ערד, האָט מען מיך נישט אַראָפּגעלאָזט פון דער שיף.

ווער עס איז געפאַרן אַ לענגערע צייט אויפן ים, דער ווייס, ווי מען בענקט שוין אַרויסצוקומען אויף דער יבשה. עס ציט צו איר, ווי מיט צוואַנגען. איך וואָלט אַוועקגעגעבן יאָרן פון מיין לעבן, ווען מען זאָל מיר לאָזן פאַרברענגען אַ פאַר שעה אויף דער פעסטער יבשה. עס האָט מיר אָבער גאַרנישט געהאַלפּן. דער קאַפיטאַן האָט אָנגעזאָגט, אַז מען זאָל מיך נישט אַראָפּלאָזן.

עס איז זייער מעגלעך, אַז ער האָט מורא געהאַט, איך זאָל נישט אַנטלויפן. ער האָט גוט פאַרשטאַנען, אַז נאָכדעם ווי ער האָט מיך באַהאַנדלט אויף אונדזער נסיעה קיין אַפריקע, דאַרף איך פון אים אַנטלויפן.

איך האָב אַפילו פאַרגעסן צו דערציילן, אַז אויף אונדזער שיף איז געווען נאָך אַן אומגליקלעכער, וועלכן מען האָט באַהאַנדלט נאָך ערגער, ווי מיך. דאָס איז געווען אַ מאַטראָז, אַ שפּאַניער. ווי שלעכט מען האָט מיך באַהאַנדלט, איז עס נאָך געווען פּיין און

איידל פגנבי דעם, וואָס מען האָט זיך דערלויבט צו טאָן מיטן שפּאַניער.

מיך פֿלעגט מען שלאַגן, ווען איך האָב געטאָן עפעס אַזוינר, וואָס איז נישט געווען געפּעלן. דעם שפּאַניער אָבער פֿלעגט מען ממיתן פון פּאַרגעניגן וועגן. דאָס איז געווען אן אומגליקלעכער מענטש, וועלכער פֿלעגט איינבויען דעם קאָפּ און פֿלעגט איבערליידן און איבערטראָגן אַלע באַלידיקונגען און יסורים.

איך ווייס נישט, ווי ער איז געקומען אויף אונדזער שיף, פּאַרוואָס ער איז געקומען אויף אונדזער שיף און ווילאַנג ער איז ער געווען אויף אונדזער שיף. ער פֿלעגט מיט קיינעם נישט רעדן, פֿלעגט אַרבעטן פֿלייסיק, און ווען ער האָט נישט געהאט וואָס צו טאָן פֿלעגט ער ליגן אין אַ ווינקעלע, ווייט פון אַלעמען, שטאַרק אַריינגעטאָן אין זיינע רעיונות.

איך פֿלעג מיך זייער אָפט פּרעגן: ווער איז אָט דער אומגליקלעכער? ווי קומט ער אַהער? איך האָב אַ פּאַר מאָל געוואָלט מיך באַקענען מיט אים. ליידער, אָבער, האָט ער נישט פּאַרשטאַנען אַ וואָרט שפּאַניש. יעדעס מאָל, ווען איך פֿלעג דערזען דעמדאָזיקן שפּאַניער ליגן אין אַ ווינקעלע, מיט ברייט אויפגעריסעגע אויגן, פֿלעגט מיר פּאַרקלעמען ביים האַרצן און איך פֿלעג אים מער באַדויערן, ווי זיך אַליין.

עטלעכע טעג נאָך אונדזער אָנקומען קיין אַפּריקע, בין איך אַמאָל געשטאַנען אויף מיין באַליבטן אָרט לעבן דער אַנקער-קייט. די זון איז נאָר וואָס אונטערגעגאַנגען, עס איז נאָך אָבער געווען גענוג לייכטיק.

און אָט ווי איך בין אַזוי געשטאַנען פּאַרטיפּט און מיינע געדאַנקען, האָב איך מיטאַמאָל דערפילט, ווי איינער האָט אָנגעריירט

מיין האנט. איך האָב זיך אומגעקוקט — הינטער מיר איז געשטאַ-
נען דער שפּאַניער.

„וואָס ווילסטו, אָרעמער מענטש?“ — האָב איך אים גע-
פרעגט.

ער האָט מיר געגעבן צו פארשטיין דורך ווערטער און דורך
צייכנס, אַז ער וויל אַנטלויפן און האָט מיך איינגעלאָדן, איך זאָל אויך
אַנטלויפן מיט אים. איך האָב אים נישט געדאַרפט פרעגן, פּונדא-
נען ער ווייס, אַז איך וויל אויך אַנטלויפן. דאָס האָט געקענט פאר-
שטיין יעדער איינער, וואָס האָט געזען, ווי מען באַהאַנדלט מיך
אויפן שיף.

ווען איך זאָל נישט געווען פריער רעדן מיט בען בראַסן
און ווען בען בראַס זאָל מיר נישט געווען דערקלערן, אַז דאָ
קען מען נישט אַנטלויפן, וואָלט איך זיכער געמאַכט פליטה מיטן
שפּאַניער.

איך האָב אָנגעהייבן צו דערקלערן דעם אומגליקלעכן שפּאַ-
ניער, אַז דאָ איז אומעגלעך צו אַנטלויפן. מיר מוזן איבערוואַרטן
ביז מיר וועלן אָנקומען אין אַ פּאַרט אין אַמעריקע. דאָרט וועלן
מיר אַנטלויפן. איך האָב אים אַפילו געזאָגט, אַז בען בראַס וועט
אויך אַנטלויפן מיט אונדו.

איך ווייס נישט, פאַרוואָס מיינע רייד האָבן נישט געוירקט
אויף אים. אָדער ער האָט האָט מיך נישט פאַרשטאַנען, אָדער עס
איז אים שוין געווען אזוי שלעכט, אַז ער האָט זיך אַנטשלאָסן צו
ריזיקירן מיט אַץ, אַבי נישט צו בלייבן אויף דער שיף. ער האָט
זייער גוט געוואָסט, אַז ער שטעלט איין זיין לעבן. ער האָט אָבער
געוואָלט בעסער שטארבן, איידער צו ליידן אויף דער „ראַפּינאַ“.

ער האָט מיך נאָכאַמאָל געבעטן, איך זאָל מיט אים אַנט-
לויפן. איך זאָל אים אָבער דערקלערט, אַז איך קען עס נישט טאָן.
דער שפּאַניער איז אַוועק.

שפעטער, ביינאכט ווען אלע האָבן שטאַרק געשלאָפֿן, האָט די וואַך דערהערט, ווי אַ שווערער קערפער איז אריינגעפאלן אין וואסער אַריין.

עמעץ איז אַריינגעפאלן אין וואסער! — האָט מען אָנגע-
הייבן צו שריען אין פאַרקאָס.

אַלע מאַטראָן, ווער עס איז נאָך נישט געווען שיכור, האָבן זיך אויפגעכאַפט און זענען געלאָפֿן זען, ווער איז עס אַריינגעפאלן אין וואסער. איצט, ווען די שיף האָט גענוג לעבעדיקע סחורה, דארף מען האָבן אלע מאַטראָן.

עס איז געווען אַ העלע נאַכט. די לבנה האָט געשיינט העל. דער הימל איז געווען בלוי און ריין. עס איז געווען ליכטיק, ווי בייטאָג.

איך בין אויך צוגעפאלן צום פאַרעניץ פון דער שיף. דאָס האַרץ האָט מיר שטאַרק געקלאַפט.

מיר האָבן געזען עפעס אַ שוואַרץ פינטל זיך אויפהייבן פון וואסער. דאָס איז געווען אַ קאַפּ פון אַ מענטשן. ער האָט זיך אויפגעהייבן פון וואסער, האָט זיך אָפגעטרייסלט און עבערגיש אָנ-
געהייבן צו שווימען.

„דער שפּאַניער! דער שפּאַניער אַנטלויבט!“ — האָט אויס-
גערופן איינער פון די מאַטראָן.

דער קאַפיטאַן און דער ערשטער אָפיציר האָבן זיך אויך אויפגעכאַפט און זענען געקומען צוליפּן.

„שיסט אים!“ — האָט געשריען דער קאַפיטאַן. — „שיסט אים! ברענגט מיר מיין ביקס, איך וועל אים דערשיסן. לאָזט אַראָפּ דעם באַט! יאָגט אים נאָך!“

די מאַטראָן האָבן אָנגעהייבן צו לויפן. אייניקע זענען גע-
לאָפֿן אין דעם קאַפיטאַנס קאָיטע, צו נעמען דאָרט זיין ביקס, אַנדערע זענען געגאַנגען אַראָפּלאָזן דעם באַט.

באלר אָבער האָט מען דערזען, ווי דאָס וואַסער אינדערמיט
טייך האָט אָנגעהייבן צו ציטערן און צו רוישן. אַ לאַנגער, שוואַר-
צער, שפיציקער קאָפּ מיט אַ שרעקלעך מויל האָט זיך אַרויסגע-
וויזן פון וואַסער. איך האָב אזא ווילד פאַרזעניש נאָך קיינמאָל
גישט געזען אין מיין לעבן און האָט גישט געוואוסט וואָס דאָס איז.
„אַ קראַקאָדיל! אַ קראַקאָדיל!“ — האָבן גענומען שרייען
די מאַטראָנן. — „דער יונג איז אַ פאַרפאַלענער!“

דער קאָפיטאן האָט שוין אויסגעשטרעקט זיין ביקס צו דער-
שיסן דעם אוימגליקלעכן שפּאַניער. דערזען אָבער דעם קראַקאָדיל,
זאָט ער אַראָפּגעלאָזן די ביקס און געזאָגט:

„נו, דער קראַקאָדיל וועט שוין טאָן מיין אַרבעט...“

איך האָב געזען אַ ביזן ווילדן שמיכל אויף זיינע
דיקע ליפן.

„אַרעמער שפּאַניער!“ — האָט איינער אויסגערופן לעבן מיר. —
„ער וועט גישט דערגרייכן דעם ברעג! זעט! דער קראַקאָדיל
יאָגט אים נאָך! ער וועט אים איינשלינגען!“

און אָט האָבן מיר געזען, ווי דער קראַקאָדיל האָט אויפגע-
הייבן זיין קערפּער פון וואַסער, האָט געגעבן אַ מוראדיקן שפרונג,
ווי דראַמאַל געעפנט זיין גרויס מויל, פאַרזייט מיט שאַרפע שפי-
ציקע ציין און האָט אָנגעכאַפט דעם אוימגליקלעכן שפּאַניער ביי
דער פלייצע.

אַ טויט = געשריי פון שפּאַניער, עטלעכע רויטע פלעקן אויפן
וואַסער — און ביידע זענען פאַרשווינדן געוואָרן אין ים...

„רעכט אויף אים!“ — האָט געשריען דער קאָפיטאן. — „איך
קען מיך באַגייין אָן אים! איך דאַרף אים גישט!“

„זאָלן זיי טאַקע וויסן, ווי אזוי מען קען אַנטלויפן פון אונדזער
שיף!“ — האָט דער ערשטער אָפיציר אים נאָכגעבעטשעט. —

„ווען ער זײל בעסער לײגן אין בוײך פון א קראַקאַדיל, איידער
אויף זיין געלעגער, טאָ זאָל עס אים ווײל באַקומען!..“
באלד האָט מען פאַרגעסן אָן דעם אומגליקלעכן שפּאַניער.
דער קאַפּיטאַן מיט זײנע מאַטראָון האָבן אַרײַנגעגאַסן אין זיך
עטלעכע פּלעשער ראָם און זענען אַוועק אויף זײער געלעגער. די
גאַנצע זאַך האָט זיך אָפּגעשפּילט ווי אַ קלײניטשקער עפּיזאָד, וואָס
האַט אַ ביסל געוויילט דעם עולם.

„ווער וועט צונעמען זיין פאַרמעגן?“ — האָט פּלאַצאָנג איינער
פון די מאַטראָון אַ פרעג געטאַן.

דער שפּאַניער האָט געהאַט אַ קאַסטן מיט זאַכן, ווי אַלע
מאַטראָון.

„ווער וועט אים ירשענען?“ — האָט אַ צווייטער געפרעגט.
יעדער האָט געוואָלט צונעמען דאָס ביסל שמאַטעס, וואָס
האַבן געהערט צו דעם אומגליקלעכן שפּאַניער. זיי וואָלטן זיך
געוויס געווען צעשלאָגן, ווען דער קאַפּיטאַן וואָלט ווידער נישט
אַרויסגעקראָכן פון זיין געלעגער מיט אַ פאַרטיקן באַפעל:
„וואַרפן גורל!“

דערדאָזיקער באַפעל האָט אויכגענומען און אַלע זענען באלד
אַוועק שלאָפן.

איך בין געבליבן אליין אויפן דעק. איך האָב נישט געקענט
שלאָפן. מײנע אויגן זענען געווען צוגעבונדן צו דעם אָרט אויפן
טייך, וווּ דער אומגליקלעכער שפּאַניער איז פאַרשוונדן געוואָרן.
איך האָב אָבער גאַרנישט געזען. די שוואַרצע האַסערן פונם טייך
האַבן גערוישט שטיי און רויק. פאַר מײנע אויגן זענען געשטאַנען
ווי אַ לעבעדיקן דער קאַפּ פונם שפּאַניער און דאָס מײל פונם קראַך
קאַדיל. אין מײנע אויערן האָט נאָך געקלונגען זיין אימהדיקער
טויטגעשרײ.

קאפיטל צען.

געשלאָפֿן האָב איך זייער ווייניק. גאַנץ פרי בין איך אויפֿ-
געשטאַנען און האָב מיך גענומען צו מײן אַרבעט. געאַרבעט האָב
איך איצט נישט אזוי שווער, ווייל דער קאפיטאַן פלעגט פאַרברענ-
גען גאַנצע טעג אין לאַגער פון קיסר דשינגאַ. אויף דער „ראפינאַ“
איז איצט געווען פרייער.

איך האָב אָבער נישט געקענט שלאָפֿן. די טראַגישע סצענע,
ווי דער קראַקאַדיל האָט אַראָפגעשלאָעפֿט דעם שפּאַניער אונטערן
וואַסער, איז געשטאַנען פאַר מייע אױגן, ווי לעבעדיק. אין שלאָף
האָב איך געהערט דאָס געשריי פונם שפּאַניער און פלעג מיך יעדע
מינוט אויפכאַפֿן.

עס איז מיר געווען אומעטיק ביז צום הלשן, אָבער אויף
אינדזער שיף איז אין דעם טאָג געווען אַ גרויסער יום - טוב. נאָך
אינדערפרי האָט דער קאפיטאַן געהייסן דעם קיכער אָנגרייטן אַ
בוטן מיטאַג.

„מיר וועלן האָפֿן געסט“, — האָט ער אים צוגעוואָרפֿן.

א זייגער צוועלף זענען טאקע געקומען די „געסט“. מלך
דשינגא מוואמבא איז געקומען צו אונדז מיט זיין גאנצן הויף, מיט
אלע זיינע מיניסטארן און גענעראלן און, אויסערדעם, האט דער
מלך מיטגעבראכט א צוואנציק פון זיינע שענסטע פרויען. איך האב
צום ערשטן מאל אין מיין לעבן געזען גאנץ נאקעטע מענטשן.
אויסער דעם מלך, וועלכער האט געטראגן א רויטן מונדיר פון א
פראנצויזישן אדער אן ענגלישן אונטעראפיציר, זענען אלע געווען
מוטער = נאקעט. די פרויען, ווי די מענער, האבן געטראגן א
שטיקל ליוונט ארומגעבונדן ארום זייערע לענדן.

דער קאפיטאן האט אויפגענומען דעם מלך און זיינע לייט
מיט גרויס פאראד. מען האב אויסגעשטעלט טישן אויפן דעק פון
דער „ראפינא“ און מען האט זיך געזעצט עסן און טרינקען.

דערדאזיקער באל האט זיך פארצויגן ביז שפעט אין דער
נאכט. איך קען אייך נישט שילדערן מיט ווערטער, וואס פאר א
באל דאס איז געווען. דעם מלכס שווארצע שענהייטן האבן באוויזן
אז זיי האבן א גאנץ פיינעם אפעטיט. זיי האבן געפרעסן ווי וועלף
און האבן געטרינקען ראם נישט ערגער פון אונדזערע מאטראזן.

נאכן עסן האט זיך אָנגעהייבן א ווילדער טאנץ. דער קא-
פיטאן מיט זיינע אפיצירן און מאטראזן האבן אָנגעהייבן צו טאנצן
מיטן דשינגא מוואמבאס ווייבער.

איך האב נישט געקענט צוזען דידאזיקע ווילדע סצענעס
און בין מיר אוועקגעגאנגען אין מיין ווינקעלע לעבן אנקער און
האב מיך דארט אַנידערגעזעצט.

די נאכט איז דער שווארצער שד מיט זיינע לייט געשלאָפן
ביי אונדז אויף דער שיף און איך האב געהאט דעם כבוד צו
בעכטיקן אויף איין שיף מיט א מלך... איך וואלט אָבער אוועקגע-
געבן די בעסטע צען יאָר פון מיין לעבן, ווען עמעץ וואלט מיר
באפרייט פון דעמדאזיקן כבוד.

צומאָרגנס האָט מען שוין ווייניק געטרונקען. מען האָט אָנגעהייבן צו מאַכן געשעפט. דער קאָפיטאָן האָט געוווּן דעם מלך זיינע סחורות: פעסלעך ראָם, בייקסן, קוילן, פּולווער, מעסערס און מאַנכע ביליקע שטאָפּן, ווי פּערקאָל אָדער מוסלין.

איך האָב געזען ווי דער דיקער פאַרגאַסענער שוואַרצער שד איז אָפּילו גאָנץ קלוג און דורכגעטריבן, ווען עס קומט צו אַ געשעפט. זיין שוואַרצע מאַיעסטעט האָט באַטראַכט יעדן אַרטיקל, וואָס מען האָט אים געבראַכט, ווי אַ גרויסער מבין. ער האָט גע'גומען יעדעס פעסל ראָם און האָט עס אַרומגעשאַקלט. געקנייטשט מיטן שטערן אָן האָט גוט באַטראַכט יעדע זאַך, וואָס מען האָט אים געוווּן.

נאָכדעם האָט ער זיך אָנגעהייבן צו דינגען און צו צייגייערן. עס האָט זיך אָנגעהייבן אַ האַנדל, אַ שווינדלען און אָפּמאַרן פון ביידע צדדים. אונדזער קאָפיטאָן האָט געוואָלט אָפּמאַרן זיין מאַיעסטעט. ער פלעגט וועלן אים איינצייילן אַ פעסל ראָם אָדער אַן אַנדער שטיקל סחורה. דער מלך אָבער האָט זיך נישט געלאָזן. ער האָט זיך געבייזערט, געשפּייט מיט די ליפּן און געגלאַצט מיט די אויגן, ווי אַ שד.

צולעצט האָט מען זיך אויסגעגלייכט. דער מלך האָט איבער-גענומען די סחורות, וואָס ער האָט געקויפט און האָט געדארפט איבערגעבן זיינע שקלאָפּן. דער קאָפיטאָן האָט געהייסן דרייסיק שטאַרקע מאַטראָזן, זיי זאָלן אָנלאָדן זייערע בייקסן, זאָלן מיטנעמען פּולווער און קוילן אויף דרייסיק שאָסן און מען זאָל פאַרן איבער-נעמען זיין לעבעדיקע סחורה.

דשינגאַ האָט געהאַלטן זיינע שקלאָפּן אין גרויסע און פעסטע שטאָלן. ווען דער ענגלישער קרייצער וואָלט אונדז נישט געווען נאָכגעיאָגט און מען וואָלט נישט געמוזט צונעמען די קראַטעס און

די קאמערן, וואָלט דער קאָפיטאָן געהייסן באַלד אַרויפברענגען די שקלאָפן אויף דער שיף.

דער קאָפיטאָן האָט אָבער זייער גוט געוואוסט, אז דעם שוואַרצן מלך טאָר מען נישט טרויען. ער קען נאָך עפעס אראָפּי גיבענען. האָט ער דעריבער מיטגענומען מיט זיך אַ שטאַרקע וואַך פון דרייסיק מאַטראָזן מיט געלאָדענע ביקסן. ביז מען וועט מאַכן אויף דער שיף אַן אָרט פאַר די שקלאָפן, זאָל מען זיי דערווייף באוואַכן אויפן ברעג.

איך בין נישט געווען דערביי, ווען מען האָט איבערגענומען די שקלאָפן. בען בראַס האָט מיר שפעטער דערציילט, ווי אזוי עס איז צוגעגאַנגען, ווייל ער איז אויך געווען איינער פון די דרייסיק מאַטראָזן.

דער קאָפיטאָן מיטן מלך דשינגאַ זענען צוגעקומען צו אַ שטאָל, האָבן אים געעפנט און האָבן אַרויסגעטריבן אַלע שקלאָפן אין דרויסן. דאָ האָט ער זיי איבערגעציילט און באַטראַכט, צי זיי זענען געזונט. מען האָט זיי באַהאַנדלט, ווי פּערדהענדלעך מסהרן מיט פּערד. דשינגאַ האָט געהאַלטן אין די הענט אַ לאַנגע בייטש, אויסגעפלאַכטן פונם לעדער פון אַ קראַקאָדיל. יעדער נעגער, וועלכער פלעגט אַרויסגיין פון שטאָל, פלעגט באַקומען אַ שטאַרקן שמיץ איבערן נאַקעטן לייב. ער האָט געמוזט טאַנצן, שפּרינגען לויפן און ווייזן, אז ער איז פּוילקום געזונט. דאָן פלעגט דער קאָפיטאָן אָדער זיין ערשטער אָפיציר אים באַטראַכטן, אים אויסטאַפן יעדן ביין, דער נעגער האָט געמוזט עפענען דאָס מויל און ווייזן, אז ער האָט אַלע ציין.

דער שוואַרצער מלך האָט זייער אָפט געוואָלט אָפּמאַרן דעם שיפּקאָפיטאָן. ער פלעגט אים וועלן געבן קראַנקע נעגערס פאַר געזונטע, אַלטע פאַר יונגע. דאָס דינגען זיך, דאָס צייגייערן, דאָס

קריגן זיך און דאָס שווינדלען האָט געדויערט אַ גאַנצן טאָג. עס איז נישט לייכט איבערצונעמען זעקסהונדערט מענטשן.

תחילת האָט מיר אַפילו לייד געטאָן, וואָס איך בין נישט געווען דערביי. איך בין דאָך געווען יונג, און יעדער יונגער מענטש איז זייער נייגעריק. יעדער וויל דאָך זען אַ נייע זאך. איך האָב אָבער קיינמאָל נישט געזען קיין בעגער. איך האָב קיינ-מאָל נישט געזען, ווי אַזוי מען האַנדלט מיט שקלאָפּן און איך האָב זייער געוואָלט זען, ווי אַזוי אונדזער קאפיטאַן וועט איבער-נעמען זיין לעבעדיקע סחורה. ווען בען בראַס האָט מיר אָבער דערציילט, ווי אַזוי מען האָט עס געטאָן, בין איך געווען העכסט צעפרידן, וואָס איך בין דערביי נישט געווען. עס איז דאָך נישט קיין גרויס פאַרגעניגן צו זען, ווי מענטשן ליידן.

ווען מען האָט איבערגענומען אַלע שקלאָפּן, האָט מען זיי צוריק אַריינגעטריבן אין די שטאָלן און דער קאפיטאַן האָט אויס-געשטעלט אַ שטרענגע וואַך פון צען מאַטראָן מיט שאַרף געלאָ-דענע ביקסן.

איצט האָט מען זיך גענומען צו דער אַרבעט אויף דער שיף. קודם האָט מען צוגעגרייט אַן אָרט פאַר די זעקסהונדערט פאַסאַזשירן. ביי די שקלאָפּנהענדלער איז איינגעפירט, אַז מען האַלט מענער באַזונדער, פרויען באַזונדער און עלטערע קינדער באַזונדער. זיי טוען עס נישט פון פרומקייט. זיי ווייסן פון דער פראַקטיק, אַז ווען מען האַלט מאַנסלייט און פרויען באַזונדער, פאַרהאַלטן זיי זיך רויקער אויפן וועג. ווען מען האַלט מענער מיט פרויען צוזאַמען, ווערן די מענער אָפט זייער אומרויק און הייבן אָן צו ברעכן די קראַטעס.

דאָן האָט מען אָנגעהייבן צו שלעפּן אויף אונדזער שיף אַפריקאַ-נישן הירוש און פעסער מיט פאַלמענאיייל — פראַוויאַנט פאַר דער

לעבעדיקער סחורה, און מען האָט צוגעגרייט זיס וואסער צום טרינקען.

אינדזערע מאַטראָן אַליין וואָלטן גאַרנישט געווען בכוח זיך אָפּצופאַרטיקן מיט די אַלע ארבעטן. די שקלאַפּן אָבער האָבן צוגע- האָלפּן. עס האָט מיר שטאַרק פאַרקלעמט ביים האַרצן, ווען איך האָב געזען, ווי די געגערס האָבן געהאַלפּן שמידן די קייטן פאַר זייערע אייגענע ברידער.

אַזוי ווי דער קאַפּיטאַן, דער ערשטער אָפּיציר און די בעסטע און שטאַרקסטע מאַטראָן האָבן זיך איצט געפונען אויף דער יבשה און פלעגן קומען נאָר זעלטן אויף דער שיף, האָב איך געהאט גענוגפרייע צייט.

איך פלעג זיצן דורך די נעכט אויפן אַנקער און פלעג אַרויסקוקן אויף דער יבשה. איך פלעג קוקן מיט עפעס אַ פייגלע- כער בענקשאַפט פון אַן אַרעסטירטן מענטשן.

ווי בען בראַט האָט מיר שפּעטער דערציילט, וויינט דע- שוואַרצער מלך ערגעץ ווייט אין לאַנד. ער קומט אהער נאָר צוויי אָדער דריי מאָל אין יאָר, ווען ער האָט אַ גרויסן זאַפּאַס פון שקלאַפּן. אזוי איז דאָ אויפן ברעג שטיל און טויט, ווי אויף אַ בית עולם.

איינמאָל, ווען איך בין אַזוי געזעסן ביינאַכט און האָב גע- קוקט אין געדיכטן וואַלד, האָב איך פּלוצלונג דערהערט דאָס אימהדיקע ברומען פון אַ לייב. אַן אַנדערש מאָל האָב איך גע- הערט אַנדערע ווילדע קולות. עס איז געווען קלאָר, אַז אין דער- דאָזיקער געגנט געפינען זיך אַ סך ווילדע חיות

איך האָב איצט ווייניק געזען בען בראַסן און מיר האָט זיך געדאַכט, אַז ער האָט מיך אינגאַנצן פאַרגעסן. ער איז דאָך געווען דער איינציקער מענטש אויף דער „ראַפינאַ“, וועלכער האָט זיך

אָנגענומען פאר מיר און האָט מיר געזאָגט, אז ער וועט מיך באַשיצן.

שפעטער האָב איך ארויסגעזען, אז איך בין געווען אומגע-
רעכט קעגן אים: ער האָט מיך נישט פאָרגעסן.

צומאָרגנס אינדערפרי איז בען בראַס אַרויף אויף דער שיף
און האָט מיך באַלד אויפגעזוכט.

„וואָס מאַכסטו, בילי?“ — האָט ער מיך געפרעגט מיט זיין
ברייטן, פריינטלעכן געלעכטער. „דו האָסט אוודאי געבענקט
נאָך מיר?“

„אָ, בען!“ — האָב איך געזאָגט — „וואָס פרעגט איר? איך
בין דאָך איצט אַליין ווי אַ יתום... איך האָב געבעטן אייניקע מאַ-
טראָזן, זיי זאָלן מיך מיטנעמען אויפן ברעג, אָבער קיינער האָט
נישט געוואָלט. איך וואָלט געוואָלט זען אַפּריקע... בען, עס ציט
מיך דער ברעג...“

בען האָט מיר פריילעך אַריינגעשמיכלט אין פנים.

„בילי!“ — האָט ער געזאָגט, — „איך האָב געבעטן דעם
קאַפיטאַן, ער זאָל מיר דערלויבן צו גיין אויף יאַגד. איך וועל
דיך אויך מיטנעמען. שלאָף זיך אויס, בילי, מאָרגן יאַנץ פרי לאָזן
מיר זיך אַרויס אין וועג...“

ווער איז איצט געווען גלייך מיט מיר? די דאָזיקע ידיעה
האָט מיך אָפּגעגאַסן ווי מיט פייער. איך האָב פאָרגעסן אין מיין
לאַגע. איך האָב פאָרגעסן, אויף וואָס פאַר אַ שיף איך געפין מיך.
איך האָב אַפילו פאָרגעסן מיינע עלטערן. איך האָב מיך געפילט ווי
אין אַ פייער. איך האָב געברענט פון אומגעדולט.

בען בראַס האָט מיר געהייסן זיך אויסשלאָפן און זיך אויס-
רווען. איך האָב עס אָבער נישט געקענט. איך האָב נישט געשלאָפן אַ
גאַנצע נאַכט.

צומאָרגנס האָב איך אויפגעוועקט בען בראַסן. מיר האָבן

גענומען מיט זיך צוויי גוטע ביקסן, פולווער אין קוילין און נאך
אנדערע נייטיקע מכשירים אין מיר זענען אַרָפּגעגאַנגען פון דער
שיף. באַלד זענען מיר געווען אין וואַלד. איך האָב גערעכנט, אז
מיר וועלן גיין גלייך אין וואַלד און וועלן אָנהייבן שיסן אין
ווילדע חיות. בען בראַס איז אָבער געווען קליגער פון מיר. ער
זאָגט זייער גוט געוואַסט, אז אין די וועלדער פון אַפריקע קען מען
זייער לייכט פאַרבלאָנדזשען, מען קען ווייט פאַרקריכן און נישט
קענען אַרויסקריכן.

ער איז דעריבער פריער געגאַנגען מיט מיר צום לאַגער און
זאָגט געבעטן דעם מלך, ער זאָל אונדז געבן איינעם פון זיינע
שקלאָפּן פאַר אַ וועגווייזער. דער מלך איז געווען אזוי פריינט-
ליך, אז ער האָט אונדז באַלד געגעבן אַ יונגן און שטאַרקן נעגער,
וואָס האָט אונדז באַדאַרפט ווייזן דעם וועג און טראָגן אינד-
זערע זאַכן.

מיר זענען געגאַנגען לאַנגזאַם און האָבן געפּלוידערט איבער
פאַרשידענע זאַכן. אייגנטלעך בין איך גאַרנישט געגאַנגען אויף
יאַגד. איך האָב אין מיין לעבן נישט געשאַסן אין נישט געוואַסט,
ווי צו האַלטן אַ ביקס אין דער האַנט. איך האָב אויך גאַרנישט
געוואַלט זיך נאָכיאָגן נאָך ווילדע חיות און זיי טויטן. איך האָב זיי
נאָר געוואַלט זען

מיר זענען אזוי אַרומגעגאַנגען אַ פאַר שעה אין וואַלד און
האָבן נישט געפונען קיין זכר פון אַ חיה. מיר האָבן אַפילו גע-
הערט דאָס זינגען פון מאַנכע פייגל. מיר האָבן זיי אָבער נישט
געקענט זען. די ביימער זענען געווען זייער הויך און די געדריכט
אויסגעפּלאַכטע צווייגן האָבן אַליץ פאַרשטעלט פון אונדזערע אויגן.

מיר זענען אזוי אַרומגעגאַנגען אַ היבש שטיקל צייט, און
האָבן גאַרנישט געפונען. פּלוצלונג האָבן מיר דערזען אַ גרויסן
פייגל אויף אַ בוים. ער איז געזעסן אויף אַ צווייג און געדערעמלט.

פארוואַלדיע האָבן מיר זיך צוגעגנבעט צו דעם בוים. מיר זענען גע-
ווען זייער פאַרויכטיק, זענען געקראַכן שטיל, האָבן נישט גערעדט
קײן וואָרט און האָבן אַפילו מורא געהאַט צו אָטעמען.

בען בראַס! האָט זיך צוגעצײלט, אויסגעשאַסן אין געטראָפּן.
דער פּײגל איז אַראָפּגעפאלן פון בוים. ער איז געווען טויט. דאָס
איז געווען אַ גרויסער פּײגל מיט שוואַרצע פעדערן. ער האָט
אויסגעוויזן, ווי אַן אינדיק.

מיר האָבן איבערגעגעבן דעם טויטן פּײגל אונדזער בעגער
און זענען ווייטער געגאַנגען. קוים זענען מיר אָבער אָפּגעגאַנגען
ביי אַ הונדערט שריט, האָבן מיר דערזען אויף דער ערד לײגן
עפעט אַ טויטע חיה, וואָס האָט אויסגעזען, ווי אַ הירש.

„וואָס איז עס פאַר אַ חיה?“ — האָב איך געפרעגט בען
בראַסן.

„דאָס איז אַן אַנטילאָפּע“, — האָט מיר בען דערקלערט. —
„אין אַפריקע געפּינען זיך הונדערטער סאַרטן אַנטילאָפּן. עס זענען
דאָ אַנטילאָפּן, וועלכע זענען נישט גרעסער פון אַ קליינעם הונט.
עס זענען אָבער דאָ אזוינע גרויסע, ווי אַקסן, אַ שטייגער.“

אזוי ווי איך האָב נאָך קיינמאַל נישט געזען קיין אַנטילאָפּע,
פּיין איך צוגעגאַנגען נענטער צו דער טויטער חיה. זי איז גע-
ווען אינגאַנצן צעפליקט און צעשטאָכן. אַנשטאַט די אויגן, האָבן
אַרויסגעקוקט צוויי גרויסע לעכער

„זעט נאָר, בען!“ — האָב איך געפרעגט. — „ווער האָט עס
איר אַרויסגעריסן די אויגן? עפעס אַ שרעקלעך בילד...“

בען בראַס האָט באַטראַכט די טויטע אַנטילאָפּע און האָט
זי אָנגערופּן:

„אַ פּײגל, אַ גרויסער פּײגל האָט עס געטאָן...“

און בען האָט זיך פּלוצלונג צעלאַכט.

„וואָס לאַכט איר אזוי, בען?“ — האָב איך געפרעגט.

„מיר זענען גרויסע יעגער“, — האָט בען ווייטער געלאַכט. —
„מיר האָבן געמיינט, אַז מיר האָבן דערשאָסן אַן אינדיק און מיר
האָבן גאָר דערשאָסן דעם „קברן...“
דאָס לעצטע וואָרט האָב איך שוין גאַרנישט פאַרשטאַנען.
בען בראַט האָט מיר דערקלערט:

„דער „קברן“ איז אַ סאַרט אַדלער. ער יאָגט זיך אַליין
נישט נאָך ווילדע חיות, נאָר ער נערט זיך פון נבלות. ווען
ער געפינט אַ נבלה, רייסט ער איר אויס די אויגן. און ווען ער
איז נישט זאָט מיט די אויגן, רייסט ער אַרויס שטיקער פלייש פון
בוך. ווען דער „קברן“ עסט זיך אָן צו דער זעט, פליט ער
אַרויף אויף אַ בוים און זעצט זיך אַגידער. ער איז דאָן אַזוי מיד
און שווער, אַז ער קען זיך נישט רירן. מען קען צוקומען צו אים
נאָך נאָענט און מען קען אים נעמען פשוט מיט די הענט. מען
קען אים דעמאָלט טויטן מיט אַ שטעקן... מיר האָבן אומזיסט גע-
שאָסן, מיין טייערער, וואָרים מיר האָבן אים געקענט נעמען מיט
די הענט... פוי, ס'איז אַ פאַסקודנער פייגל...“

ער האָט צוגערופן דעם נעגער, וועלכער האָט געטראָגן דעם
טויטן פייגל און האָט מיר געהייסן אַ שמעק טאָן פון אים. איך
האָב מיר אָבער געמוזט צוהאַלטן די נאָז... צולעצט האָב איך מיך
אויך צעלאַכט. עס איז געווען פון וואָס צו לאַכן. מיר האָבן אָפּ-
גערעדט, אַז ווען מיר וועלן זיך איינמאַטערן, וועלן מיר זיך ערגעץ
אַנדערזעצן, פאַרלייגן אַ פייער און וועלן אָפּבראַטן דעם פעטן
און שווערן אינדיק. איצט אָבער האָבן מיר געהייסן דעם נעגער
ער זאָל אַוועקוואַרפן דעם פאַסקודנעם פייגל.
מיר זענען ווייטער געגאַנגען.

אין מאַנכע ערטער האָבן מיר געמוזט אַרויסנעמען אונדזערע
מאַטראָזונמעטערס און זיך דורכשניידן אַ וועג אין הויכן גראַז. וווּ
נישט וווּ זענען געלעגן ביימער אויף דער ערד און האָבן אונדז

פארשפארט דעם וועג. מיר האָבן גוט געשוויצט. אָטט זענען מיר פאַרקראַכן אין וועלדער פון פאַלמענאייִל = ביימער. מיר זענען גע-
 גאַנגען ביז די קני צווישן ניס, פון וועלכע מען מאַכט פאַלמענאייִל.
 „אך 1“ — האָב איך מיך אָנגערופֿן. — ווען דער שוואַר-
 צער מלך דשינגא וואַלט געהייסן זיינע שקלאַפֿן, זיי זאָלן אויפֿ-
 זאַמלען דידאַזיקע ניס און מאַכן פון זיי פאַלמענאייִל... וואַלט ער
 אוודאי פון דעם געמאַכט בעסערע געשעפטן, ווי פון זיינע שקלאַפֿן...
 מען קאָן זאָגן, אז דאָ וואַלגערט זיך גאַלד אויף דער ערד, אָבער
 קיינער הייבט עס נישט אויף.”

בען בראַס האָט באַמערקט:

„יאָ, די וועלט איז גרויס, עס איז דאָ אָרט פאַר אַלעמען,
 די מענטשן אָבער ווילן עס נישט. זיי ווילן פייניקן איינער דעם
 אנדערן און יעדער וויל לעבן און געניסן פון יענעם יסורים
 און שווייס...“

ינדזער נעגער האָט אונדז באַלד געבראַכט עטלעכע
 קאקאסניס און מיר האָבן צוגעביסן. נאָכן עסן האָבן מיר זיך אַ
 ביסל אָפּגערוט און זענען ווייטער געגאַנגען. אַזוי ווי מיר האָבן
 זיך נישט געקענט צונגיפרעדן מיט אונדזער נעגער, פלעגן מיר
 מוזן מיט אים רעדן דורך סימנים און האַנטבאַוועגונגען. נישט איך
 אין נישט בען בראַס זענען געווען גרויסע קינסטלער אין אַזאַ מַן
 לשון. מיר האָבן זיך אָבער פאַרשטענדיקט, ווי מיר האָבן געקענט.
 אַרומגעגאַנגען אַ גאַנצן טאָג, האָבן מיר אָבער גאַרנישט
 געזען. פאַרנאַכט האָבן מיר באַמערקט פון דערווייטנס עטלעכע
 אַנטיִלאַפֿעס. בען בראַס האָט געשאַסן אין זיי, אָבער נישט געטראָפֿן. די
 אַנטיִלאַפֿעס זענען געווען צו ווייט פון אונדז.

די זון האָט אָנגעהייבן אויטערצוגיין. עס איז געוואָרן טונ-
 קעלער. מיר האָבן געמוזט טראַכטן פון אַ נאַכטלעגער. אַזוי ווי
 מיר האָבן זיך געריכט צו נעכטיקן אַ פאַר נעכט אין די וועלדער,

האַבן מיר מיטגענומען אונדזערע האמאקעס. מען האָט אָבער געמוזט אויסזוכן אַ פאסעדיקן אָרט וווּ צו שלאָפן. מיר האָבן נישט פאַר-געסן, אז מיר געפינען זיך אין א ווילדן וואַלד.

מיר זענען צוגעקומען צו אַ טייכל אין וואַלד און האָבן אויסגעזוכט אַן אָרט, וואָס האָט זיך געטויגט פאַר אַ נאכטלאַענער-ביידע טייכברעגן זענען געווען באַוואַקסן מיט הויכע ביימער. דאָס טייכל איז געלאָפן אין אַ טיפן טאָל. נאָר אין איין אָרט האָבן מיר געפונען אַ בערגל. אויף אַט דעם בערגל האָבן מיר באַשלאָסן איבערצונעכטיקן.

מיר האָבן באַד אויסגעזוכט צוויי הויכע און דיקע ביימער און האָבן צוגעבונדן צו זיי אונדזערע האמאקעס, אָבער אזוי הויך אז קיין שום ווילדע היה זאָל צו אונדז נישט קענען צוקומען. דאָן האָבן מיר אָנגעגרייט אונדזערע ביסקן, מיר זאָלן זיי האָבן באַד אונטער דער האַנט. נאָכדעם האָבן מיר פאַנאָדערגעלייגט אַ פייער אין האָבן אָפגעקאָכט קאווע. אונדזער אָרעם אָוונטברויט האָט נישט לאַנג געדויערט.

אזוי ווי מיר זענען געווען זייער מיד, זענען מיר נאָכ עסן אַרויפגעקראַכן אויף אונדזערע האמאקעס און זיך געלייגט שלאָפן.

„האַסטו דיין ביסק ביי דער האַנט?“ – האָט בען מיך געפרעגט.

„זי שטייט לעבן מיין האמאק, בען. צו וואָס אָבער פרעגט איר עס?“

ער האָט געזאָגט:

„דאָ איז אַ טיך. ביינאכט קענען קומען ווילדע חיות טריינ-קען. ווען מיר וועלן האָבן אונדזערע ביסקן נאָענט, וועלן מיר קענען שיסן אויף זיי...“

נאָך פריער האָב איך באַמערקט, אז אויף דער ערד ליגן

טויטע ביימער. דאָס האָט מיך אַפילו זייער ווייניק געקיימערט. מיר האָבן שוין געזען אַ סך אַזעלכע ביימער אין וואַלד. איך האָב אויך באַמערקט, אַז אויף די ביימער, צו וועלכע מיר האָבן צוגע-
בוּנדן אונדזערע האַמאַקעס, איז די קאַרע פון אונטן ביז די צווייגן
געווען אָפּגעריסן און אַרומגעביסן.

איך האָב עס געוויזן בען בראַסן.

ער האָט אָבער געשוויגן.

מיר האָבן זיך געלייגט שלאַפן און האָבן זיך ווייניק געקיי-
מערט, וואָס אונדזער נעגער טוט. מיר האָבן געוואַסט, אַז ער איז
דאָ אַ היימישער און וועט שוין געוויס געפינען אַ געלעגער פאַר
זיך. מיר זענען געווען זיכער, אַז ער וועט אַרויפקלעטערן ערגעץ
אויף אַ בוים און וועט דאָרט צוברענגען די גאַכט. איך שעם מיך
צו זאָגן, אַז זייט איך האָב מיך געפינען אין אַפריקע און האָב צו-
געזען, ווי אַזוי מען באַהאַנדלט די נעגערס, האָב איך אויך אָנגע-
הייבן צו קוקן אויף זיי מיט אַנדערע אויגן. איך האָב גענומען
קוקן אויף זיי ווי אויף בהמות, זאָל עס מיר נאָר נישט פאַרעכנט
זוערן פאַר אַ גרויסע עכירה. איך בין זיכער נישט שוילדיק געווען
דערין, נאָר אַנדערע שלעכטע מענטשן.

מיר האָבן זיך אויסגעצויגן אין אונדזערע האַמאַקעס און זע-
נען אַנטשלאַפן געוואָרן. ווי לאַנג מיר זענען געשלאַפן, ווייס איך
נישט. פּלוצלונג האָבן מיר דערהערט אַ ווילד, שרעקלעך טויט -
געשריי

איך האָב זיך אויפגעכאַפט, ווי משוגע און האָב מיך אַרומ-
געקוקט. דאָס פייער איז אויסגעגאַנגען. עס האָבן בלויו קוים,
קוים געגליט עטלעכע קוילן. לעפן פייער איז געשטאַנען דער נע-
נער אויף די קני. זיין שוואַרצע הויט איז געוואָרן אַשפאַרביק, דו-
אויגן זענען אים אַרויסגעקראַכן פון קאַפּ. ער האָט געהאַלטן אָפּן
דאָס מויל און האָט געשריען מיט די לעצטע כוחות.

בען בראס האָט געכאַפּט די ביקס אין האָט געוואָלט שיסן.
"איך זע נישט קיינעם, אויף וועמען איר ווילט שיסן" —
האָב איך געזאָגט. — "פֿאַמיר פּריער זען, וואָס דאָרט איז".
מיר האָבן זיך צוגעקוקט און האָבן דערזען מיט גרויס שרעק
און פחד, ווי עפעס קריכט, עפער דרייט זיך, עפעס וואַרפט זיך
ארום נעגער.

"שלאַנגען!" — האָט בען בראַס אויסגערופֿן, — "שלאַנגען
זענען אָנגעפאלן אויפן נעגער!.."

איך האָב זיך בעסער צוגעקוקט אין דאָס בלוט איז מיר
פאַרקילט געוואָרן אין די אַדערן. אויף דער ערד אַרום נעגער
האָבן זיך געדרייט, געוויקלט, געפלאַנטערט, געקרימט, געבויגן און
געקנייטשט הונדערטער טויזנטער שלאַנגען. די נאכט איז געווען
העל. די לבנה האָט געשיינט און וואָס מער איך האָב מיך צוגע-
קוקט, אלץ קלאָרער און דייטלעכער האָב איך געזען, ווי די שלאַנג-
ען זענען געקראָכן אויפן נעגער און אַרום נעגער.
זעקסאונדרייסיק יאָר זענען פאַרגאַנגען פון יענער שרעקלע-
כער נאַכט און אָט דאָס בילד שטייט מיר נאָך איצט ווי לעבעדיק.
יעדעס מאָל, ווען איך דערמאָן מיך אָן דעם, ציטער איך, ווי
אַ פּיש.

איך האָב דערהערט אַ קלאַפערן און אַ צישען און אַ הוישען
און אַ פייפן. מאַנכע שלאַנגען האָבן געקלאַפּט מיט זייערע עקן.
דאָס האָט געטאָן די קלאַפערשלאַנג, וועלכע האָט אויפן עק פינג -
זעקס גרויסע שופן, מיט וועלכע זי קלאַפּט, ווען זי דערזעט אַ
מענטשן, פונקט ווי זי וואָלט אים געוואָרנט, ער זאָל נישט צוקו-
מען צו איר. מאַנכע האָבן נאָר געמאַכט: "ש.. ש.. ש.." אַנדערע
וידער האָבן געמאַכט: "זש... זש..."

שפעטער בין איך געוואָר געוואָרן, אז די שלאַנגען קענען
נישט פאַרטראַגן דאָס העלע ליכט פון דער זון. אַ שלאַנג האָט

נישט קיין ברעמען, צו פארדעקן אירע אויגן, ווען עס שיינט אויף
איר די זון. זי מוז זיך דעריבער באהאלטן בייטאג, ווען די זון
שיינט. דערפאר אָבער קריכן זיי ארויס ביינאכט און שפילן זיך,
קריכן אַרום, לויפן אַרום און זוכן זייער עסן.

דעם נעגערס קולות זענען געוואָרן אלע מאָל שוואַכער און
שוואַכער. עס איז געווען קלאָר, אז ער שטאַרבט. צולעצט האָבן
מיר געהערט נאָר א שטיל קרעכצן. באַלד אָבער האָט דאָס אויך
אויפגעהערט. דער נעגער איז געווען טויט.

די שלאַנגען זענען אָפגעטרעטן פון אים. א שלאַנג עסט קיינ-
מאָל נישט קיין טויטע זאך. זי דערשלינגט אַ קליין חייהלע אינ-
גאַנצן, אָבער נאָר לעבעדיקערהייט. דער נעגער איז געלעגן מיטן
געזיכט אַרויף. זיינע אויגן זענען געווען אָפן. אין די קאַלטע
שטראַלן פון דער לבנה האָט מיר אויסגעוויזן, אז זיין הויט איז
געוואָרן בלוי - גרין.

ערשט איצט האָבן מיר אָנגעהייבן צו טראַכטן פון אינדז.
עס איז געווען אַ געפאַר, אז די שלאַנגען זאָלן נישט צוקומען
צו אינדז.

דידאָזיקע שלאַנגען קענען קריכן אויף ביימער, — האָט

בען געזאָגט — „וואָס טוט מען?“

איך האָב נישט געוויסט וואָס צו ענטפערן אויף אזא מין
פראַגע. מיר האָבן פאַרגעסן אָן אינדזערע ביקסן. צו וואָס וואָלטן
זיי אינדז געקענט ניצן? שיסן אויף די שלאַנגען איז געווען אוי-
מעגלעך. וואָס וואָלט דען געהאָלפן, ווען מיר וואָלטן געטויט איינע
אָדער צוויי? אונטער אינדז האָבן זיך געדרייט און געפלאַכטן
הונדערטער שלאַנגען.

אינדזער לאַגע איז געווען זייער אַ קריטישע.

„דיין מעסער!“ — האָט בען בראַס געשריען. — „האַלט

דייט זיין מעסער! מיר קענען זיך ווערן נאָר מיטן מעסער...“

מיר האָבן געכאַפט אונדזערע מעסערס, האָבן זיך אויפגעזעצט אין די האַמאַקעס און האָבן געוואַרט. צום גליק אָבער, איז קיין שום שלאַנג נישט געקראָכן צו אונדז. די שלאַנגען האָבן אַ שלאַכט געהער. אונדזערע האַמאַקעס זענען געהאַנגען אין דער הויך. די שלאַנגען האָבן אונדז נישט געהערט. דערשמעקן האָבן זיי אונדז אויך נישט געקענט. מיר זענען געווען צו הויך פאַר זיי.

די שלאַנגען האָבן אונדז נישט באַמערקט. זיי האָבן זיך נאָר געדרייט, און געבויען, און געקנייטשט, און געפלאַכטן און געשפּילט ארום דעם אָרט, וווּ מיר האָבן פאַרלייגט דאָס פייער. זיי האָבן ליב וואַרעמקייט. עס איז זייער מעגלעך, אַז דאָס פייער, וואָס מיר האָבן פאַרלייגט נעכטן ביינאַכט, איז געווען די סיבה, וואָס זיי זענען אַרויסגעקראָכן פון זייערע לעכער און זענען אָנגעפלאָן אויפן אויבגליקלעכן בעגער.

עס האָט שוין גענימען שאַרען אויף טאָג. דער וואַלד האָט אָנגעהייבן צו ווערן לעבעדיקער. מאַנכע פייגל האָבן פאַרגאַסן דעם וואַלד מיט פרימאַרגן - קלאַנגען. איך האָב מיך שוין געפרייט, איך האָב געהאַפט, אַז קוים וועט זיך ווייזן די זון, וועלן זיך די שלאַנגען זען צעלויפן. מיר וועלן דאָן אַראָפּ אויף דער ערד און וועלן גיין צוריק צו אונדזער שיף.

אין וואַלד האָט אָבער אָנגעהייבן צו רוישן און קלאַפן. מיר האָבן געהערט, ווי ווילדע חיות לויפן, ברעכן די צווייגן פון די ביימער און גייען ערגעץ. איך האָב אַ קויק געטאָן אויפן נעגער און מיין בלוט איז פאַרקילט געוואָרן אין מיינע אַדערן. דער נעגער גער איז אָנגעשוואַלן געוואָרן, ווי אַ באַרג. איך האָב געווען פאַר מיר אַ באַרג מיט שוואַרצן פלייש...

עס איז מיר נישט גוט געוואָרן...

„לאַמיר אַראָפּקריכן, בען, און לאַמיר אַנטלויפן,“ — האָב איך מיך אָנגערופן מיט שרעק.

קוים האָב איך אַרויסגערעדט דידאָזיקע ווערטער, האָב איך דערזען אַ ניי בילד. פון וואָלד זענען אָנגעקומען פיר אַנטילאָפּן אַ גאַנצע פאַמיליע: פאַטער, מוטער און צוויי קינדער. זיי זענען געלאָפּן צום וואַסער. דער זכר, וועלכן איך האָב דערקענט פון זיינע הערנער, איז געלאָפּן פאַרויס. ער איז דורכגעלאָפּן אינטער אונדזערע האַמאַקעס און איז שוין געווען אייניצע טריט פונם טייכל. פלוצלונג האָט זיך פון אַ בוים לעבן אינדז אַראָפּגעוואָרפּן אַ לאַנגער, ברייטער פאַס און האָט זיך אַרומגעוויקלט אַרום דער אומגליקלעכער אַנטילאָפּע. מיר האָבן דערהערט אַ שרעקלעך געשריי, דאָס טויט - געשריי פון אַ געפייניקטער חיה. באַלד דערויף האָבן מיר דערהערט אַ קנאַקן פון ביינער. איך האָב נישט געוויסט וואָס דאָס איז.

„דאָס איז די באַאָ!“ — האָט בען בראַס געזאָגט און איז געוואָרן בלייך, ווי קאַלד.

איך האָב געלייענט אין ביכער, אַז עס איז דאָ אַ גרויסע שלאַנג, וועלכע הייסט באַאָ קאָנסטריקטור. איך האָב געוויסט, אַז די באַאָ איז זייער געפערלעך. זי פאַלט אָן אַפילו אויף אַ לייב אָדער אַ טיגער, וויקלט זיך אַרום אים אַרום, פרעסט אים צו צו אַ בוים און צעברעכט אים די ביינער איינעם נאָכן אַנדערן. דאָן שלינגט זי אים איין. די באַאָ שלינגט איין מענטשן זייער לייכט. איר קענט אייך פאַרשטעלן, ווי איך האָב מיך איבערגעשראַקן.

אין מיין שרעק האָב איך קיין צייט נישט געהאַט זיך צו דער מאַנען, אַז אין אַפריקע געפינט זיך נישט קיין באַאָ. דידאָזיקע שלאַנג האַלט זיך נאָר אויף אין אינדיע און אין די הייסע לענדער פון דרום - אַמעריקע. אין אַפריקע געפינט זיך נאָר אַ גרויסע שלאַנג, וואָס הייסט פּיטאָן און וואָס איז אויך אַזוי שטאַרק און געפערלעך, ווי די באַאָ.

מיר האָבן איצט אַפילו געזען, אַז נישט ווייט פון אונדז

געפינען זיך צוויי געפערלעכע שלאנגען פון דעמדאזיקן מין: אן
"ער" און א "זי". ביי די שלאנגען איז לייכט צו דערקענען, ווער
עס איז אן "ער" און ווער א "זי". די נקבה איז תמיד לעג
גער פונם זכר.

עס איז שוין געווען גענוג ליכטיק. די זון האָט זיך נאָר
וואָס געוויזן אויף די שפיצן פון די ביימער און איך האָב דייטלעך
געזען, ווי דער פּיטאָן האָט זיך אַרומגעדרייט אַרום דער אומגליק
לעכער אנטילאָפע, האָט זי אַרומגענומען מיט אירע שרעקלעכע
רונגען, צוגעשלעפט זי צו אַ בוים און גענומען ברעכן אירע
ביינער...

איך האָב מיך נישט געקענט איינהאַלטן, האָב אַרויסגעכאַפט
מיין רעוואָלוצער און האָב אויסגעשאָסן. די שלאנג איז געווען אַזוי
נאָענט פון מיר, אַז איך בין געווען זיכער, אַז איך האָב איר גע-
טראָפּן. צו מיין גרעסטן פחד און אַנגסט, האָט זיך אויפגעהייבן פון
דער ערד די צווייטע שלאנג, די נקבה...

זי האָט זיך צענויפגעדרייט, ווי די מאַטראָן דרייען צונויף
א קנול שטריק אויף דער שיף, האָט אויפגעהייבן איר גרויסן
פלאַכן קאָפּ אין האָט זיך אַ וואָרף געטאָן אויף מיין האַמאַק. צום
גליק פאַר מיר, האָט זי מיך נישט געקענט דערגרייכן. דער פּיטאָן מוז
זיך אַראָפּוואַרפן אויף איר קרבן פון דערהויך. זי מוז פריער
אַרויפקריכן אויף אַ בוים.

איך האָב געזען, ווי אירע פייערדיקע גרינע אויגן האָבן מיך
אַנגעקוקט ביז און גיפטיק, און איך האָב געזען, ווי זי האָט אויפ-
געעפנט איר גרויסן רויטן פּיסק און האָט אַרויסגעשטעקט איר
שוואַרצע, געשפּאַלטענע צונג. איך בין געבליבן זיצן, ווי אַ פאַר-
גליווערטער, ווי אַ פאַרכישופּטער...

נאָכדעם האָט זי זיך גענומען אַרומוויקלען אַרום בוים. צום
גליק אָבער, איז דער בוים געווען צו דיק פאַר איר. ווי איך האָב

געקענט בארעכענען, איז די שלאנג געווען לאנג פון צוואנציק ביז פינפאונצוואנציק פוס, דער בוים אָבער האָט געהאלטן אין דער גרעב עטלעכע אין דרייסיק פוס. די שלאנג איז געוואָרן נאָך בייזער און נאָך ווילדער. זי איז אַראָ געשפרונגען פונם בוים, צו וועלכן מיין האַמאַק איז געווען צוגעבונדן און האָט געזוכט אַ דינערן בוים, פון וועלכן זי זאָל קענען מאַכן אַן אָנפאל אויף מיר. דערווייַל איז אָבער אויפגעגאַנגען די זון, עס איז געוואָרן הייסער און הייסער. איך האָב אַראָפגעקוקט און מיין אויג איז ווי דער געפאַלן אויף דעם באַרג נעגער - פלייש...

איך בין געווען צעמישט. די שלאנג האָט נישט גערוט, זי איז געקראַכן, געשפרונגען, זיך געדרייט און געציטעט.

בען בראס האָט אָבער אויך נישט גערוט. ער האָט געהאַלטן זיין רעוואָלווער אין די הענט און האָט געוואַרט. אזוי ווי די שלאנג האָט זיך פאַראינטערעסירט בלויז מיט מיין נפש, האָט בען בראס געהאַט צייט אויסצושטרעקן זיין רעוואָלווער און צו צילן. ער איז געווען פראַקטישער פון מיר. ער האָט זיך פאַרהאַלטן גאַנץ רויק און האָט אָפגעוואַרט דעם מאַמענט, ער זאָל איר קע-גען טרעפן אין קאַפּ. ער האָט געוואַרט, אַז אַ שלאנג קען מען נאָר טויטן, ווען מען טרעפט איר אין קאַפּ אָדער אין האַרץ. דערצו אָבער מוז מען זיין אַ געשיקטער שיסער. מען מוז גוט טרעפן.

די היץ איז געוואָרן מיט יעדער מינוט שטאַרקער. ווער עס איז נישט געווען אין אַפריקע, דער קען גאָרנישט משיג זיין, וואָס עס הייסט אזוינס אַפריקאַנישע היץ. דער גוף פונם טויטן נעגער האָט אָנגעהייבן פוילן און דער פייטאַן האָט זיך אַלץ געדרייט און געזוכט אַ וועג, ווי אזוי מיך צו פאַקן.

צולעצט האָט בען בראַס זיך דערוואַרט אויף אַ פאַסיקן מאַ-מענט. אַקוראַט אין דער רגע, ווען די שלאנג האָט אויפגעהויבן

דעם קאפ און זיך צוגעמאסטן צו מיר, האָט ער אַ דריק געטאָן
דאָס צינגל פֿון רעוואָלווער און האָט געטראָפֿן דעם פֿיטאָן אין
סאַמע קאָפּ...

די רייזיקע שלאַנג איז אַנדערגעפֿאלן טויט אויפֿן אָרט. מיר
האָבן אָפּגעאַטעמט פֿרייער. איך האָב מיך אויפֿגעכאַפּט ווי פֿון אַ
טיפֿן שלאָף און האָב אויסגערופֿן:

„בען, טייערער בען! מיר האָבן זיך געראַטעוועט!“

דער אַנדערער פֿיטאָן איז באַלד דערויף געלם געוואָרן.

מיר זענען אָבער געווען אזוי איבערגעשראַקן פֿון אַלעמען.

וואָס עס האָט פּאסירט מיט אונדז אין אַט דער נאַכט, אז מיר
האָבן געמוזט זיך אָפרווען אַ געוויסע צייט.

דער נעגער האָט אָבער געזומען פֿוילן און האָט אונדז
פֿאַרסמט די לופֿט.

מיר זענען אראָפּגעשפּרונגען פֿון אונדזערע האַמאַקעס און
האָבן געוואָלט צענויפֿנעמען אונדזערע זאַכן, דאָס ביסל פֿראַוויאַנט
וועלכע מיר האָבן מיטגעבראַכט פֿון דער שיף. בען בראַס האָט
אָבער געזאָגט:

„ריר עס נישט אָן, בילי! עס איז פֿאַרסמט! די שלאַנגען

זענען געקראָכן איבער דעם...“

איך בין אָפּגעשפּרונגען, ווי אַן אָפּגעברייטער. בען בראַס איז
געווען גערעכט. די שלאַנגען זענען געווען אויפֿגערעגט און האָבן
געווייט אויסגעגאַסן זייער סם אויף אונדזער פֿראַוויאַנט. מיר האָבן
עס געמוזט איבערלאָזן דאָרט, וווּ עס איז געלעגן. מיר האָבן נאָר
נענומען אונדזערע ביקסן מיטן ביסל אַמוניציע און זענען אַנטלאָפֿן
פֿון דעמדאָזיקן פֿאַרפֿלוקטן אָרט.

קאפיטל עלן

מיר זענען נישט געגאנגען, נאָר געלאָפן. מיר האָבן געוואָלט אַנטלויפן פון דעם פּאַרשאַלטענעם אָרט, וווּ מיר האָבן פאַרבראַכט אזאַ פיינלעכע נאַכט.

ווען מיר האָבן פאַרשטאַנען, אז מיר זענען שוין ווייט פון דעם שלאָנגען - טייכל, זענען מיר געבליבן שטיין און האָבן זיך אַרומגעקוקט, וווּ מיר זענען ערגעץ אין דער וועלט. אונדזער לאַגע איז געווען זייער אַ טרויעריקע. מיר האָבן זיך געפונען אין אַ ווילדן וואַלד אָן פּראָוויאַנט און אָן אַ וועגווייזער. מיר האָבן זיך נאָר געקאָנט פאַרשטעלן, וווּהין מיר דאַרפן גיין, כדי צו קומען צו אונדזער שיף. אונדזער איינציקער וועגווייזער האָט געקענט זיין די זון. מיר האָבן געוואוסט, אז מיר דאַרפן גיין קיין מערב. אין אַ ווילדן אַפּריקאַנישן וואַלד איז אַבער די זון זייער אַ שלעכטער וועגווייזער.

דערווייל האָט דער מאַגן זיך אויך אריינגעמישט. מיר זענען געווען הונגעריק. מיר האָב נישט געגעסן פון געכטן אָן. איצט איז שוין געווען צוועלף - איינס אַ זייער.

„מיר מוזן דערשיסן עפעס א פייגל, פארלייגן א פייער און
עס אָפּבראַטן“ — האָט בען בראַס געזאָגט.

עס פרעגט זיך אָבער, וווּ נעמט מען דעם פייגל? מיר זען
בען ווייטער געגאנגען. די היץ איז געוואָרן אומדערטרעגלעך. איך
בין געווען מיד און שוואַך און האָב געוואָלט אנידערפאלן. בען
בראָס אָבער האָט אויף קיין פאל נישט געוואָלט בלייבן שטיין.

„מיר מוזן זוכן עפעס צו עסן,“ — האָט ער געזאָגט. —
ביים עסן וועלן מיר זיך אויך אויסרוען.

מיר זענען ווייטער געגאנגען און האָבן געפינען אַ קאָקאָס-
פאלמע. איך קען איך נישט באַשרייבן די פרייד, וואָס איז מיך
בעת מעשה באַפאלן. איך האָב אונטערגעשפרונגען און האָב מיך
הויך צעלאַכט.

בען בראַס האָט באַלד אַרויפגעקלעטערט אויפן בוים און
האָט אָפּגעשניטן עטלעכע גרויסע, שווערע ניס. מיר האָבן זיי צו
בראַכן און האָבן זיי איינגעשלונגען מיטן גרעסטן אָפעטיט.

מיר האָבן זיך געפילט געשטאַרקט און זענען געגאנגען וויי-
טער. איצט זענען מיר שוין געגאנגען אהיים, דאָס הייסט צו אונד-
זער שיף. איך האָב שוין גענוג „געזען“ אַפריקע און איך האָב
שוין געוואָלט בעסער בעכטיקן אויפן דעק פון דער „ראַפינאַ“,
איידער אויף אַ בוים אין אַן אַפריקאנישן וואַלד.

גייענדיק, האָבן מיר דערזען עפעס אַן אויסטערלישן בוים,
אונטן איז ער געווען דינער, ווי אויבן. עס האָט זיך אויסגעוויזן,
ווי איינער וואָלט אים אַרויסגעריסן און וואָלט אים געפלאַנצט
מיטן קאָפּ אַראָפּ און מיט די פיס אַרויף.

דערדאָזיקער בוים האָט אונדז אזוי פאַראינטערעסירט, אַן
מיר זענען צוגעגאנגען נענטער צו אים און האָבן גענומען אים
באַטראַכטן.

בען בראַס האָט געלערנט מער פון מיר אין האָט געוויסט
א סך זאַכן. ער איז אָבער ווייניק געווען אין א ווילדן וואַלד.
אַלע סאָרטן ביימער האָט ער נאָר געקענט פון בוך און נישט פון
דער פראַקטיק

„וואָס איז עס פאַר אַ בוים?“ — האָב איך געפרעגט:

ער האָט געקנייטשט מיטן שטערן און געענטפערט:

„דאָס מוז זיין אַ דראַקאָן = בוים.“

„וואָס איז דאָס פאַר אַ בוים — דער דראַקאָן-בוים?“

„ווען מען האַקט אים איין, הייבט אָן צו רינען פון אים

זאַפט. וואָס איז רויט ווי בלוט.“

איך וואָלט עס געוואָלט זען! האָב איך אויסגערופן.

מיר זענען צוגעגאנגען נאָך נענטער צום בוים. אַרום אונד¹

האַט געוואַקסן אַ סאָרט גראָז מיט לאַנגע דיגע בלעטער, ענלעך צו

קאַרן אָדער ווייץ. ערטערווייז איז דאָס גראָז געווען אזוי הויך

אַז עס האָט געקענט פאַרבאָהאַלטן אַ מענטשן. ווו נישט ווו איז

די ערד געווען צעטרעטן און צעגראָבן, פונקט ווי דאָ וואָלט געווען

אַ געראַנגל פון מענטשן אָדער חיות.

ווען מיר וואָלטן געווען בעסערע יעגער, וואָלטן מיר געדאַרפט

זיך צוקוקן צו דיִדאָזיקע צייכנס און גיין זייער פאַרוזיכטיק. מיר

ענען אָבער ביידע נישט געווען קיין יעגער און זענען זיך גע-

גאַנגען גאַנץ רויק, ביז מיר זענען צוגעקומען צום בוים.

בען בראַס האָט גענומען זיין מאַטראָזמעסער און האָט אים

אַריינגעשטאַכן אין בוים. ער האָט מיר געוואָלט ווייזן, אַז פון

בוים וועט אַרויסשפּריצן אַ מין בלוט, דאָס הייסט אַ רויטער זאַפט.

אין אָט אין דעם מאָמענט איז פונם הויכן גראָז אַרויסגעשפרונגען

אַ חיה און האָט זיך געשטעלט קוקן אויף אונדו.

איך האָב באַלד דערקענט, אַז דאָס איז אַ לייב. דיִדאָזיקע

חיה האָב איך שוין געזען עטלעכע מאָל אין אַ מענאַזשעריע אין

איך האָב זי פאָרד דערקענט. דאָס איז גאַרנישט קיין ווונדער.
ווער פון אונדז וואָלט עס נישט דערקענט קיין לייב.
דער לייב האָט, אפנים, געשלאָפן אין הויכן גראַז און מיר
האָבן אים אויפגעוועקט. ער איז אויך געווען איבעראַשט, וואָס
עמען האָט זיך דערוועגט אים אויפצוועקן פון שלאָף. ער האָט
אויפגעהייבן זיין גרויסן קאָפּ אין האָט געקוקט אויף אונדז מיט
זיינע גרויסע געלע אויגן.

איך און בען בראַס זענען געבליבן שטיין, ווי פאַרשטיינערט
פון שרעק. ווען דער לייב זאָל געווען אַנפאַלן אויף אונדז, וואָלטן
מיר זיך אַפילו נישט געווערט, אזוי דערשראָקן זענען מיר געווען.
צום גליק פאַר אונדז, האָט דער לייב אונדז באַטראַכט עטלעכע
רגעס, האָט אַ ברום געטאָן, אַ פאַר מאָל אויפגעהייבן זיין שרעק-
לעכן עק און איז זיך לאַנגזאַם אַוועקגעגאַנגען.

דאָס ליגט אין כאַראַקטער פון אַ לייב. ווען ער איז נישט
הונגעריק און ווען מען רייצט אים נישט, ווייכט ער אויס דעם
מענטשן. ער פאָלט ליבערשט אָן אויף אַנדערע חיות, איידער אויף
אַ מענטשן.

דער לייב איז זיך אַוועקגעגאַנגען לאַנגזאַם און שטאַלן, ווי
אַ מלך. פון צייט צו צייט פלעגט ער אויסדרייען זיין גרויסן קאָפּ
און אַ קוק טאָן, צי מיר גייען אים נישט נאָך.

עס פאַרשטייט זיך, אַז מיר האָבן גאַרנישט געהאט בדעה
אים נאָכצוגיין. מיר וואָלטן געוויס אַנטלאָפן פון אים, וווּ דער
שוואַרצער פעפער וואַקסט. מיר האָבן אָבער מורא געהאט צו לויפן,
ווייל מיר האָבן געוויסט, אַז קוים וועלן מיר עס טאָן, וועט דער
לייב אונדז נאָכלויפן.

בען בראַס האָט אָבער געמאַכט אַ פעלער. ער איז געווען
אזוי דערשראָקן און אזוי איבעראַשט, אַז ער האָט נישט געוויסט
וואָס צו טאָן. האָט ער געכאַפט זיין ביקס אין האָט אויסגעשאַסן.

דאָס האָט שוין פאַרדראָסן דעם מלך פון די אַפריקאנישע וועלדער.
קוים האָט ער דערהערט דעם קנאַק פון גיקס, האָט ער זיך אומ-
געקערט, האָט אָנגעהייבן צו ברומען און האָט אָנגעהייבן צו שפּרינג-
גען צום בוים, לעבן וועלכע מיר זענען געשטאַנען.

מיר זענען געווען פאַרלאָרן. דער לייב וואָלט אינדזן געוויס
געווען צעריסן אויף שטיקער. אין דער גרעסטער נויט האָבן מיר
געזען פאַר אינדזן נאָר איין מיטל ארויפצוקלעטערן אויפן בוים. אַ
לייב קען נישט קלעטערן אויף ביימער, און אָט האָבן מיר זיך גע-
ראַטעוועט, ווי מיר האָבן געקענט.

איך בין געווען יינגער און פלינקער און בין פאַרד געווען
אויף די אויבערשטע צווייגן פון בוים. בען בראַס איז געווען על-
טער און שוואַכער. איך האָב אים געמוזט העלפן אַרויפקריכן צו
מיר: פאַר גרויס שרעק האָבן מיר ביידע אַראָפּגעוואָרפן פון זיך
אונדזערע ביקסן און פעקלעך. זיי זענען אינדזן געווען צו שווער
און דער בוים איז אונטן געווען גאַנץ גלאַט.

דער לייב איז צוגעשפרונגען צום בוים, פונקט אין דער מי-
נוט, ווען בען בראַס האָט זיך אָנגעכאַפט אָן זיינע העכערע צווייגן.
דער לייב האָט אָנגעהייבן צו רייסן די קאָרע פון בוים מיט זיינע
גרויסע שווערע לאַפּעס און האָט דערביי שרעקלעך געברומט. ער
איז געווען מוראדיק ביז און אויף אַרעגעט. מיר האָבן געזען, ווי
ער רייסט די קאָרע פון בוים אין פרוווט צו שפּרינגען אינדערהויך.
ער האָט עס געפרוּווט עטלעכע מאָל און האָט זיך דאָך נישט אי-
בערצייגט, אז ער וועט אינדזן נישט דערגרייכן.

ער איז אַוועקגעגאַנגען אויף דרייסיק - פערציק טריט פונם
בוים, האָט אַראָפּגעלאָזן זיין גרויסן קאַפּ, אויפגעהייבן זיין שטאַרקן
עק און האָט אַ שפּרונג געטאָן מיטן גאַנצן לייבישן כוח אויפן
בוים, דאָס מאָל איז עס אים געלונגען. ער האָט אַרומגענומען דעם
בוים מיט זיינע שטאַרקע לאַפּעס, איינגעגראָבן זיינע שאַרפע נעגל

אין דער וויכער קארע, און אַרױפגעױבן זײן שווערן קערפער
העכער.

„מיר זענען פאַרלאָרן!“ — האָב איך אויסגערופֿן.

„דיין מעסער, בילי!“ — האָט בען געשריען.

איך האָב נישט פאַרשטאַנען, וואָס בען בראַס האָט מיר גע-
זאָגט און עס איז אויך קיין צײט נישט געווען צו רעדן. מיר האָבן
שוין געמילט דעם ברענענדיקן אָטעם פֿון דעם גרויסן פּיסק. מיר
האָבן שוין געווען, ווי זײנע לאַפּעס האַלטן שוין גאַרנישט
ווייט פֿון אונדז.

בען בראַס האָט געכאַפּט זײן מאַטראָזנמעסער און האָט אַ
שניט געטאָן דעם לײב אין פּוס. אין דערזעלבער צײט האָב איך
אויסגעשאָסן מיטן רעוואָלווער, וועלכן איך האָב געטראָגן אין
קעשענע.

איך קען איצט נישט זאָגן, אויב מײן שאַס מיטן רעוואָלווער
האָט דערשראַקן דעם לײב אָדער בען בראַס האָט אים געגעבן אַזאַ
שטאַרקן שניט אין פּוס, אַז ער האָט געמוזט אָפּלאָזן דעם בוים.
ווי די מעשה איז — דער לײב איז אָבער באַלד אָפּגעשפּרונגען
פֿונם בוים, האָט אָנגעהױבן שטאַרק צו ברײלן און האָט זיך
אָפּגערוקט.

מיר האָבן אויפגעאַטעמט פּרײער. מיר האָבן געמײנט, אַז איצט
זענען מיר שוין זיכער. מיר האָבן גערעכנט, אַז מיר האָבן אים
שטאַרק פאַרווונדעט און ער וועט אונדז שוין גאַרנישט טאָן. מיר
האָבן אָבער אַ טעות געהאַט. דער לײב איז געוואָרן נאָך בײזער
און נאָך ווילדער. מיר האָבן געווען, ווי ער האָט זיך אנידערגע-
זעצט אויף די הינטערשטע פּיט און האָט אָנגעהױבן אָפּצולעקן דאָס
בלויט פֿון זײן פּוס. ערשט איצט האָבן מיר פאַרשטאַנען, אַז בען
בראַס האָט אים געגעבן גאָר אַ גאַנץ לײכטן שניט מיט זײן מעסער.
דער לײב האָט זיך אָפּגערוקט אַ ביסל, און האָט פֿונדאַסניי

אָנגעהייבן זיינע מאַנעוורעס. איך האָב ווידער גענומען מיין רעוואָל-
ווער, און בען בראַס האָט זיך אַ כאַפּ געטאַן צו זיין מעסער. מיר
האָבן זיך אַנידערגעזעצט פעסט אויף די דיקע צווייגן פונם בוים
און האָבן אָפּגעוואַרט אונדזער שונא,

דער לייב האָט געפרווט נאָך עטלעכע מאָל אַרויפּשפּרינגען
אויפן בוים. ער איז שוין אָבער געוואָרן פאַרויכטיקער און האָט
באַוווּן, אַז ער ווייס, וואָס ער טוט. ער איז אָנגפאַלן נישט אויף
דער זייט, וווּ מיר זענען געזעסן מיט אונדזער געווער אין די
הענט, גאָר פון דער אַנדערער זייט.

„מיר האָבן צו טאָן מיט אַ קלוגן און דורכגעטריבענעם
פיינט“, — האָט בען בראַס געזאָגט. — „מיר מוזן זיך אַנידערוועגן
רוקן צו רוקן און זיך פאַרטיידיקן פון ביידע זייטן. פון איין זייט
וועל איך זיך פאַרטיידיקן מיט מיין מעסער און פון דער אַנדערער
זייט וועסטו פייערן מיטן דיין רעוואָלױוער“.

מיר האָבן אַזוי געטאַן און האָבן געהאַלטן גרייט אונדזער
געווער. אין אַ מינוט אַרום האָב איך אויסגעשאָסן. איך האָב אים
אָבער נישט געטראָפּן. עס איז געווען אַ קליינער רעוואָלױוער. שפּעי-
טער בין גיין געוואָרן געוואָרן, אַז אַ לייב קען מען טויטן מיט אַ
קויף נומער 36. מיין רעוואָלױוער אָבער האָט געטראָגן אויף זיך
דעם שטעמפל נומער 22.

דער לייב האָט אונדז אַלץ נישט אָפּגעלאָזט. פּרױצלונג אָבער
האָט ער זיך עפעס אַזוי ווי מיישב געווען און איז גאָר אַוועקגע-
גאַנגען פון אונדז.

„בען!“ — האָב איך געשרייען — „ער גייט דאָך אַוועק. ער
לאָזט אונדז אָפּ“.

„פריי זיך נישט, בילי“, — האָט מיר בען בראַס צוגע-
וואָרפּן. — „אַ לייב לאָזט נישט אָפּ אַזוי שנעל“.

באַלד האָב איך מיך אַווערגעצייגט, אַז בען בראַס איז גע-

רעכט. דער לייב האָט זיך אָפגערוקט אויף אַ דרייסיק שריט פונם
 בוים, האָט זיך אנדערגעלייגט אויף אַלע פיר, פונקט קעגן אונדז,
 אין האָט פון צייט צו צייט אויפגעהייבן דעם קאָפּ און אַ קוק גע-
 טאָן אויף אונדז. עס איז געווען קלאַר, אַז ער וויל אונדז באַלאַ-
 גערן. ער פאַרשטייט, אַז מיר וועלן אייביק נישט זיצן אויפן בוים.
 מיר וועלן זיך געוויס אויסהונגערן אין וועלן מוזן אַראָפּגיין, און
 דאָ וועט ער זיך שוין מיט אונדז אָפּרעכענען אויף דער וועלט.
 דאָס איז געווען אַ מערקווירדיק קלוגע חיה. געלעגן איז
 דער לייב גאַנץ רויק; עפּטער פלעגט אונדז אויסווייזן, אַז ער
 שלאַפּט גאָר. קוים אָבער פלעגן מיר זיך אָנהייבן צו רירן, פלעגט
 ער אויפהייבן זיין גרויסן קאָפּ אין אויסגלאַנצן זיינע גרויסע געלע
 אויגן, פונקט ווי ער וואָלט אונדז געזאָגט:

„ניין, מיינע הערן, איר וועט פונדאָנען נישט אַראָפּגיין...“
 אַמאָל ווידער, פלעגט ער עפּענען זיין גרויסן שוואַרצן פּיסק
 און פלעגט אונדז ווייזן זיינע שאַרפע ציין און באַלד דערויף
 פלעגט ער אָנהייבן צו ברומען אַזוי הויך, אַז מען וואָלט אים גע-
 קענט הערן אויף צען מייל אַרום.

אונדזער לאַגע איז געווען אַ פאַרצווייפּלטע. מיר האָבן גע-
 מוזט זיצן אויפן בוים אין שווייגן. וואָרים קוים האָבן מיר אָנגע-
 הייבן זיך צו רירן, אָדער צו רעדן, האָט דער לייב גענומען ברוי-
 מען און קלאַפּן מיטן עק אָן דער ערד.

מיר זענען געוואָרן שרעקלעך דורשטיק. זייט מיר האָבן
 געגעסן די קאָקאָסניס, האָבן מיר נישט געטרונקען. דער דורשט
 האָט אונדז שטארק געפייניקט.

וואָס טוט מען? אַראָפּגיין פונם בוים איז אומעגלעך. דער
 גערייצטער לייב וועט אונדז צערייסן. בלייבן אויפן בוים איז אויך
 אומעגלעך. מיר וועלן דאָך שטאַרבן פון הונגער און פון דורשט.
 דער לייב האָט נישט געוואָלט אָפּטרעטן. ער איז געלעגן גאַנץ

דריק אין האָט ניט אַראָפּגעלאָזט פון אינדזו קיין אויג. דער בעסטער
שומר אין דער וועלט!

די איינציקע האָפענונג אינדזערע איז געווען, אז דער לייב
זועט דאָך אויך אַמאָל ווערן הונגעריק, אין וועט מוזן גיין זוכן
עפעס צו עסן, דאָן וועלן מיר אַראָפּשפּרינגען פון בוים אין וועלן
אַנטלויפן. מעגלעך, אז ער וועט אַוועקגיין, ווען עס וועט צופאַלן
די נאַכט. אויף אינדזערע חברים פון דער „ראַפינאַ“ האָבן מיר
נישט געקענט האָפן. קען מען דען אויסזוכן אַ נאָדל אין אַ וואַגן
היי? הוצדעם, וועט זיי גאַרנישט איינאַרין צו גיין אינדזו זוכן. אזוי
גוט זענען נאָך קיינמאָל נישט געווען.

דער דורשט האָט אינדזו אָבער שרעקלעך געפייניקט. עס
איז אינדזו טרוקן געוואָרן אין מויל און די צונג האָט זיך צוגע,
קלעפט צום גומען.

פּלוצלונג איז בען בראַס געפאַלן אויף אַ נייער אידעע. ער
האַט געכאַפט זיין מעסער אין האָט אָנגעהייבן צו שניידן דעם
צווייג, אויף וועלכן ער איז געזעסן. ער האָט גערעכנט, אז דער
אַפט פונם בוים וועט אַרויסשפּריצען פון דעם אָרט, וווּ ער וועט
איינשניידן און מיר וועלן קענען ווייניקסטנס איינעצן אינדז-
זערע ליפן.

קוים האָט ער געמאַכט אַ טיפן שניט אין צווייג פונם בוים,
האַט אָנגעהייבן אַרויסצוריינען פון אים אַ רויטער זאַפט. מיר האָבן
צוגעלעגט אינדזערע מיילער צום שניט און האָבן געזויגן דעם
פּלוצטרויסן זאַפט.

אך! ווען מיר זאָלן געווען פאַרשטיין אַ ביסל מעדיצין, וואָלטן
מיר נישט געזויגן דעמדאָזיקן זאַפט. אין דער מעדיצין איז ער
באַקאַנט אונטערן נאָמען „דראַקאָן - בלוט“. ווען מען נעמט אים
אַריין אין מויל, ציט ער שטאַרק צונויף די צונג, דעם גומען און
די ליפן.

מיר האָבן באַרד דערפילט, אַז אונדזער צונג ווערט צוזאַמענגע-
געפרעסט, צוזאַמענגעצויגן און צוזאַמענגעדרייט. זי איז געוואָרן
טרוקן, ווי אַ ביין און האָט אָנגעהייבן אונדז וויי צו טאָן. אויסער
דעם, האָבן מיר ערשט איצט אָנגעהייבן צו פילן די אמתע יסורים
פון דורשט. די צונג איז אונדז פאַרברענט געוואָרן.

ווען מיר זאָלן נישט געווען פראָבירן דעם רויטן זאַפט אָדער
דאָס „דראַקאָן-פלוט“, ווי עס הייסט ביי די געלערנטע, וואָלטן מיר
געוויס געקענט אויסהאַלטן דעם דורשט נאָך עטלעכע שעה איצט
אָבער איז דאָס געווען אומעגלעך. מיר האָבן עס שוין לענגער
נישט געקענט אויסהאַלטן.

עס האָט געהאַלטן אזוי ווייט, אַז מיר האָבן שוין פאַרשלאָסן
אַרמפּצווייגן פונם בוים און זיך לאָזן צערייסן פונם לייב. מיר
האָבן איינגעפונען, אַז עס איז גלייכער צו שטאַרבן מיט אַמאָל
איידער צו ליידן יסורים אָן אַ סוף!

„מיר וועלן עס נישט אויסהאַלטן.“ — האָב איך געזאָגט —
„לאָמיר נעמען אונדזערע מעסערס אין די הענט און לאָמיר אַראָפּ
קריכן פונם בוים. אינדזער לעבן איז סיי ווי קיין לעבן נישט...“

בען בראַס האָט זיך פאַרטראַכט. ער האָט אויך איינגעפונען,
אַז דאָס איז דער איינציקער וועג. ער האָט אָבער אין דערוועלטער
צייט אויך געוואַסט, אַז דאָס איז אַ זיכערער טויט.

אין אַ וויילע אַרום האָט ער געזאָגט:

„דו פאַרגעסט, בילי, אַז מיר האָבן ביקסן.“

„איך פאַרגעס עס גאַרנישט, איך ווייס זייער גוט, אַז זיי

ליגן פארן בוים. ווי אזוי קענען מיר אָבער צוקומען צו זיי?“

„דאָס איז טאַקע אַ פראַגע.“ — האָט בען בראַס געזאָגט. —

„מיר מוזן זיי באַקומען, אונדזערע ביקסן.“

מיר מוזן זיי באַקומען, אונדזערע ביקסן. מיט אַ ביקס קען

מען זיך פאַרט אָן עצה געבן אַפילו קעגן אַ לייב.

ווי באקומט מען אָבער אונדזערע ביקסן?
דער לייב איז נאָך אַלץ געלעגן נישט ווייט און האָט גע-
וואַכט איבער אינדי, ווי אַ גוטער הונט. ווען מיר זענען געווען
שטיף, איז ער געלעגן רויק, קוים אָבער האָבן מיר זיך אָנגעהייבן
צו רירן, האָט ער אויפגעהייבן דעם קאָפּ און האָט אָנגעהייבן צו
ברילן.

בען בראַס האָט געוואָגט:

„ווייסטו וואָס, בילי? איך וועל דיך האַלטן ביי די פיס און
וועל דיך אַראָפּלאָזן. דו וועסט אַ כאַפּ טאָן די ביקס און איך וועל
דיך באַלד אַרויפשלעפּן.“

דערדאָזיקער פּלאַן וואָלט אפשר געווען אַ גוטער, ווען מיינ
קערפער וואָלט געווען גענוג לאַנג אויף צו דערגרייכן די ביקסן.
ליידער אָבער, זענען די ביקסן געלעגן אַ פּאָר שריט ווייט פּונם
בוים, און איך וואָלט זיי נישט געקענט דערגרייכן.

פּלוצלונג איז בען בראַס געפּאָרן אויף אַ נייעם פּלאַן.

„ווייסטו וואָס, בילי? — האָט ער פּלוצלונג אויסגערופּן. —
„לאָמיר מאַכן אַ שלייף אויף אַ שטריק און לאָמיר אים אַזוי לאַנג
וואַרפּן, ביז מיר וועלן אָנכאַפּן די ביקס מיטן שלייף.“

דאָס איז באַמח געווען אַ גוטער איינפאַל.

מיר האָבן געהאט מיט זיך אַ שטריק, אַ מאַטראָז גייט זעלטן
ערגעץ אָן אַ שטריק אין זיינע מאַטראָזן - קעשענעס. דער פּלאַן
האַט, אַלזוי, תּיכּף ומיד געקענט פּאָרווירקלעכט ווערן.

בען האָט געקענט מאַכן אַ שלייף. דאָס קען יעדער מאַטראָז.

אין אַ וויילע אַרום האָט ער אַ וואַרף געטאָן דעם שטריק מיטן
שלייף ווייט פּון דער ביקס.

דער לייב האָט עס דערוען, האָט ער אויפגעהייבן דעם קאָפּ
אַ ברום געטאָן און זיך באַלד צוריק אַנדערגעלייגט. ער האָט גע-
זען, אַז מיר זיצן נאָך אַלץ אויפן בוים און פּאָרהאַלטן זיך גאַנץ

רויק. ווען בען האָט געזען, אַז דער לייב האָט זיך ווידער אַני-
דער געלייגט, האָט ער אָנגעהייבן צו ציען דעם שטריק לאַנגזאַם
און פאַרויכטיק, ביז דער שליף איז אויסגעקומען אונטער דער
קאַפּע פון דער ביקס. דאַן האָט ער אים מיטאַמאַל אַ צי גע-
טאַן צו זיך.

און אָט אין דריי מינוט אַרום האָבן מיר שוין געהאַט די
ביקס ביי זיך אויפן בום.

צום גליק, האָבן מיר געהאַט ביי זיך אונדזער פולווער מיט
די קוילן. דער פלאַן האָט זיך אויסגעצייכנט איינגעגעבן.

דער לייב איז געוואָרן אומרויק, ווען ער האָט געזען, ווי די
ביקס איז אַליין אַרויפגעקראָפּן אויפן בום. ער האָט פאַרשטאַנען
אַז דערדאָזיקער אינסטרומענט וועט אים קיין גוטס נישט ברענגען.
האָט ער זיך אויפגעהייבן, האָט אונדז אָנגעקוקט מיט די געלע
אויגן, און איז געבליבן שטיין אויף איין אָרט, פונקט ווי ער האָט
רעוואָלט זען, וואָס וועלן מיר דאָ טאַן מיט דעמדאָזיקן אינ-
סטרומענט.

„שיס אויס פון דיין רעוואָלווער“, — האָט בען געזאָגט, —
„וועט ער צערייצט ווערן און וועט צוגיין גענטער.“

איך האָב אויסגעשאָסן. דער לייב האָט אָנגעהייבן צו ברוי-
מען און צו שלאָגן זיינע זייטן מיט זיין שטאַרקן עק. ער האָט
זיך אַזער נישט גערירט פון אָרט.

מיר זענען ווידער געווען פאַרצווייפלט. דער לייב איז געווען
צו ווייט פון אונדז און האָט אויף קיין פאַל נישט געוואָלט צוקו-
מען גענטער, אַז בען זאָל קענען אים טרעפן אין קאַפּ. איך האָב
געפרווט אויסשיסן נאָכאַמאַל פון מיין רעוואָלווער. עס האָט אָבער
נישט געהאַלפּן. דער לייב איז שוין געוויינט געוואָרן צו דיִדאָזיקע
קלעפּ און האָט זיך נישט גערירט פון אָרט.

„עס העלפט נישט, אייגער פון אונדז מוז אַראָפּגיין“, — האָט

בען געזאגט. — דו מוזט עס טאן, ביילי. בינד זיך צו צום צווייג
און פרווה זיך אראפלאזן. ווען דער לייב וועט נאך צוקומען נאָענט,
וועל איך אים דערשיסן, ווי אַ הונט.

ווי ריזיקירט מען אָבער אַראָפּצולאָזן זיך פונם בוים? עס
איז אָבער קיין אנדערע ברירה נישט געווען. צוגעבונדן צו אַ
צווייג, האָב איך מיך געפרוּווט אַראָפּלאָזן מיט גרויס פחד.

דאָס האָט געהאַלפּן. קוים האָט דער לייב דערזען, אז איך
האָב אָנגעהייבן אַראָפּצוגיין. איז ער אויפגעשפרונגען און איז
צוגעלאָפּן צום בוים מיט אזאָ גרימצאָרן, אז די ערד האָט געציל
צערט אונטער אים. בען האָט אָבער אויסגעשאָסן. די קויל האָט
אים געטראַפּן פונקט אינדערמיט פון קאָפּ. דער לייב איז אונטערגע
שפרונגען, האָט זיך איבערגעקערט און איז אַנידערגעפאלן.

מיר האָבן נאָך אַלץ מורא געהאַט אַראָפּצוקריכן פון בוים
טאָמער לעבט ער נאָך, דער שד. אָבער אז מיר האָבן איינגעזען,
אז ער ליגט אומבאוועגלעך, ווי אַ שטיין, זענען מיר סוף פּל סוף
אַראָפּגעקראָכן.

בען בראָס האָט געשמייכלט.

„מיר זענען דאָך גוטע יעגער!“ — האָט ער געזאָגט. —
„מיר האָבן דערשאָסן אַ לייב, די שטאַרקסטע חיה אין אַפריקע“.

איך האָב אים נישט געענטפערט, ווייל איך האָב געטראַכט
נאָך פון איין זאך -- וואָסער! דער דורשט האָט מיך אזוי געפיי
ניקט, אז איך האָב נישט געקענט רעדן. עס איז געווען נישט
שווער צו געפינען וואָסער. נישט ווייט פונם בוים, אויף וועלכן מיר
זענען געווען, איז געפלאָסן אַ קליין טייכל. זיך אַנידערגעלייגט אויף
דער ערד, האָבן מיר אָנגעהייבן צו זען דאָס וואָסער, פונקט ווי מיר
וואָלטן געוואָלט אויסטרינקען דעם גאנצן טייך.

איינגעשטילט דעם דורשט, האָב איך געזאָגט צו בען בראָסן:

„בען מיר האָבן שוין גענוג אַפּריקע! לאַמיר גיין צוריק צו
אונדזער שיף“.

מיר גייען, ביילי — האָט ער געזאָגט. — „מיר מיון
אַבער אַראָפּגעמען דאָס פעל פּונם לייב. לאַמיר וועניקסטנס האָבן
עפעס צו ווייזן, ווען מיר וועלן קומען אויף דער „ראַפּינאַ...
איך האָב אַפילו געוואָלט לאָזן ליגן דעם לייב מיט זיין פעל
און האָב בעסער געוואָלט אַנטלויפן אַהיים. עס האָט מיר אַבער
נישט געהאַלפּן. בען בראַס איז געווען אַן איינגעשפּאַרטער, אַן עקשן
און ער האָט אויסגעפירט.“

מיר האָבן זיך אומגעקערט צום אָרט, וווּ דער טויטער לייב
איז געלעגן און האָבן זיך גענומען צו דער ארבעט. אין אַ האַלבע
שעה אַרום האָבן מיר אַראָפּגעצויגן פון לייב זיין שיינעם געלן
פעלן. בען בראַס האָט אים אַרויפגעוואָרפן אויף די פלייצעס און
מיר זענען ווייטער געגאַנגען.

עס איז שוין געווען נישט פרי, ווען מיר האָבן זיך געלאָזן אין
וועג. די זון האָט שוין געהאַלטן ביים אונטערגיין. דערמיט זענען
מיר אַבער געווען זייער צופרידן, ווייל איצט האָבן מיר געוואַסט
אין וואָס פאַר אַ זייט צו גיין. מיר האָבן געוואַסט, אַז די „ראַפּינאַ“
געפינט זיך אין דער מערב-זייט. דאַרפן מיר גיין אין דער זייט, וווּ
די זון גייט אונטער און מיר וועלן באַלד קומען „אַהיים“. דאָס איז
דאַכט זיך, געווען גאַנץ איינפאַך. אזוי, לפחות, האָב איך מיר
געטראַכט.

מיר זענען געגאַנגען שנעל אין יענער זייט, וווּ די זון איז
אינטערגעגאַנגען און מיר זענען צוגעקומען צו אַ טייך. פּלוצלונג האָט
זיך אונדז אויסגעוויזן, אַז מיר גייען נישט ריכטיק. מיר דאַרפן
גיין רעכטס און מיר גייען גאַר לינקס. מיר האָבן זיך אומגעקערט
און זענען געגאַנגען רעכטס.

אזוי זענען מיר אדורכגעגאנגען א פאָר מיר. דערווייל איז
אַבער די זון אונטערגעגאנגען. מיר זענען געווען זייער מיד און
דער מאָגן האָט ווידער דערמאָנט, אז מיר דאַרפן עסן. אויסער
עטלעכע קאָקאָסניס האָבן מיר היינט גאַרנישט געגעסן.

מיר זענען געפליבן שטיין און האָבן זיך אַרומגעקוקט פון
אַלע זייטן. אין דער רעכטער זייט פון אונדז איז געווען אַ בערגל.
אויף אים איז געשטאַנען אַ הויכער און משונה דיקער בוים, אַ
בוים — אַ ריז.

מיר האָבן אַפילו נישט געוואָסט, וואָס פאַר אַ בוים דאָס
איז. מיר האָבן געזען, אז עס הענגען אַראָפּ פון אים פירות און
מיר האָבן באַשלאָסן צו פרוּוון דיִדאָזיקע פירות. מיר האָבן אַזוי
געטאָן. דיִדאָזיקע פירות, ענלעך צו עפֿל, זענען אַבער געווען זייער
אין נישט געשמאַק.

עס איז געוואָרן פינסטערער און פינסטערער.

„מיר מוזן דאָ איבערנעכטיקן“ — האָט בען בראַס געזאָגט. —
„גיין בינאַכט אינדערפינסטער אין די וועלדער פון אַפריקע אין
זייער געסערלעך.“

איך האָב געשוויגן. יא, איך האָב שוין געזען און זיך גענוג
אַנגעליטן אין אַפריקע.

קודם האָט מען געמוזט פאַרלייגן אַ פייער.

בען בראַס האָט געהאַט מיט זיך זיינע פייער - מכשירים. ער
האָט אויפגעשלאָגן אַ פייער און איד ביו געגאנגען צונויפנעמען
טרוקענע צווייגן און בלעטער.

מיר האָבן זיך זייער געפרייט מיטן פייער. וואָס האָט עס
אַבער געהאַלפֿן? מיר האָבן געוואָלט עסן. עס האָט אָנגעהייבן צו
רייסן אין צו קניפן אין מאָגן, — מיר האָבן נישט געקענט
אויס האַלטן.

„פלייב דו ביים פייער, פליי,“ — האָט בען בראַס

וּזְוֹאָגַט, — „איך וועל נעמען די ביקס און וועל גיין זוכן עפעס
צו עסן.

בען בראַס האָט אָנגעלאָדן זיין ביקס און איז זיך אוועק
געגאַנגען. איך בין געבליבן אַליין. איך בין געזעסן ביים פּייער
און האָב באַטראַכט די געגנט אַרום. די רויטע פּייער-צונגען האָבן
געטאַנצט אויפן דיקן בוים. ווען איר ווילט האָבן אַ באַגריף, וו' ^ו
דיק דער בוים איז געוועזן, קען איך אייך זאָגן, אַז ווען דרייסיק
מוענטשן וואָלטן אויסגעשטרעקט זייערע הענט, וואָלטן זיי אים נישט
געקענט אַרוימנעמען.

פּלוצלונג האָט זיך מיר אויסגעוויזן, אַז אונטן איז די קאַרע
פּונם בוים צעשניטן. איך האָב אמילו געוואָלט אַ קוק טאָן, וואָס
דאָס איז, אָבער איך בין געווען אַליין, און האָב זיך מורא געהאַט
צו רירן פּון אַרט. מיין ביקס איז געלעגן לעבן מיר אויף דער
ערד און איך בין געווען גרייט זי צו געברויכן יעדע מינוט.

איך שעם מיך נישט אויסצוזאָגן, אַז איך האָב אָנגעהייבן שטאַרק
מורא צו האָבן און עס האָט מיר באַנק געטאָן, וואָס איך האָב געלָאָזט
בען בראַסן אוועקגיין. פּלוצלונג האָב איך דערהערט אַ קנאַל פּון אַ
ביקס. איך בין אויפגעשפרונגען פּון אַרט.

„עפעס וועט שוין זיין וואָס צו עסן!“ — האָב איך מיט
שמחה געטראַכט.

בען בראַס איז באַלד געקומען צו לויפן. ער האָט געבראַכט
מיט זיך אַ גרויסן פּייגל, וועלכן ער האָט דערשאָסן לעבן טייך.
ווי עס האָט אויסגעוויזן, איז דער פּייגל געגאַנגען טרינקען. בען
בראַס האָט אים דערזען און האָט אים דערשאָסן.

מיר האָבן קיין צייט נישט געהאַט צו באַטראַכטן דעם פּייגל, צי
מען קען אים עסן, צי נישט. מיר זענען געווען אזוי הוינגעריק, אַז
מיר וואָלטן געגעסן שטיינער. בען בראַס האָט אַרויסגענומען דעם

אייזערנעם שטעקן פון זיין ביקס, האָט מיט אים דורכגעשטאַן
דעם פייגל און האָט גענומען אים בראַטן.

מיר זענען געווען אזוי הונגעריק, אז מיר האָבן נישט גע-
וואַרט, ביז דער פייגל וועט זיך גוט אויסבראַטן. מיר האָבן אים
אויפגעגעסן האַלב רוי. מיר האָבן אים אויפגעגעסן מיט די ביינער.
ווער איז איצט געווען גליקלעכער פון אונדז? מיר זענען גע-
ווען זאָט!

אַ זאַטער, האָב איך אַ פּרעג געטאַן בען - בראַסן:
„וואָס איז עס פאַר אַ בוים?“

„מיר ווייזט אויס, אז דאָס איז דער באַאָבאַב, אָדער דער
ברויטבוים“ — האָט בראַס געענטפערט. „מען רופט אים אזוי,
ווייל די מאַלפעס האָבן זייער ליב זיינע פירות. דאָס איז זייער
ברויט. אין אינדיע וואַקסט אַן אַנדער סאַרט פון דעמוזעלבן בוים,
אין מען רופט אים אויך ברויטבוים. פון יענעם בוים אָבער קען
מען מאַכן ברויט פאַר מענטשן. די אינדיער רייסן אָפּ זיינע פירות,
צעהאַקן זיי, צעקעטן זיי און באַקן פון זיי ברויט.“

דאָס איז אייגנטלעך אַ בוים — אַ וואַלד. ער צעוואַקסט
זיך אזוי גרויס און אזוי געדיכט, אז ער מאַכט אַן איינדרוק פון
אַ וואַלד. זיין קאָרע איז זייער דיק און די איינזוינער פון יענע
געגנטן דעקן צו זייערע הייזער מיט איר.

„בען“ — האָב איך פּלוצלונג געזאָגט, — „איך וויל אייך
עפעס ווייזן. גיט נאָר אַ קוק דאָרט אויפן בוים. מיר דאַכט זיך,
אז די קאָרע איז דאָרט אויסגעשניטן.“

בען האָט אַ קוק געטאַן און געענטפערט:

„יא, בילי, דאָ זענען געווען מענטשן. זיי האָבן אויסגעשניטן
די קאָרע פונם בוים.“

„צו וואָס האָבן זיי עס געטאַן?“

„דאָס קען איך נישט וויסן. מסתמא האָבן זיי עפּעס באַ
האַלטן אין בוים.“

„פֿאַמיר זען“ — האָב איך געזאָגט, — „אפשר האָבן די
נעגערס באַהאַלטן דאָרט עסנוואַרג?“

„און אפשר געלט?“ — האָט בען בראַס געשמייכלט.
מיר זענען ביידע געוואָרן נייגעריק. מיר האָבן פאַרגעסן,
אַז מיר זענען מיד און שלעפּעריק און זענען געגאַנגען זען, וואָס
עס טוט זיך אין בוים.

ווען מיר זענען צוגעגאַנגען נענטער צום בוים, האָבן מיר
זערווען, אַז ביי אַ צוויי פוס הויך פון דער ערד איז די קאָרע
צעריסן, צעריבן און צעקנייטשט. אונטן איז געווען אַ גרויסער
שניט, אין וועלכן מען האָט געקענט אַריינשטעקן אַ מעסער. פון
דעמאָזיקן שניט זענען גאָגאַנגען נאָך צוויי אין ביידע זייטן,
און אויבן איז ווידער געווען אַ שניט. אין דער קאָרע איז געווען
אויסגעשניטן אַ פירעקיק ברעטל, גלייך ווי מען וואָלט דאָרט געמאַכט
אַ טיר אָדער אַ פענסטער.

עס איז געווען קלאָר, אַז דאָ האָט געאַרבעט אַ מענטש.
ווער האָט דאָס אָבער געקענט טאָן? מיר האָבן באַטראַכט דעם
בוים פון אַלע זייטן. אומעטום איז ער געווען גלאַט און פאַר-
וואקסן.

„דאָס האָט מען געוויס אויסגעשניטן אַ טירעלע אין בוים.“ —
האָט בען בראַס געזאָגט. — „מיר מוזן אַ קוק טאָן דערין.“

ער האָט אַ קלאַפּ געטאָן מיט זיין ביקס אויף דעם אָרט,
ווי די קאָרע איז געווען אַרומגעשניטן. מיר האָבן דערהערט אַ
טויבן קלאַנג.

„דער בוים איז דאָ אויסגעהוילט!“ — האָט בען געזאָגט. —
„הער זיך גוט צו, בילי!“

„ער האָט אָנגעקלאַפּט מיט דער האַנט. עס האָט געקלאָנגען
אַזוי ווי מען וואָלט געקלאַפּט אין אַ ליידיקן פּאָט
„בילי“ — האָט בען בראַס שוין געשריען. — „מיר האָבן
געפונען אַן אוצר. די נעגערס האָבן דאָ געוויס באַהאַלטן גאָלד
און טייערע זאַכן“.

ער האָט באַלד אַרויסגעכאַפּט זיין מעסער און האָט גענומען
אַרבעטן מיט אים. עס איז אָפּגעשפרונגען אַ שטיק קאַרע. גרויס
ווי אַ פענסטער. מיר האָבן דערוען אַ פּינסטער לאַך אין בוים-
דער בוים איז געווען אויסגעהוילט.

אַזוי ווי מיר זענען געווען איבערגעשראַקן פון אונדזער נעכ-
טיקער געשיכטע מיט די שלאַנגען, האָבן מיר מורא געהאַט אַרייַן-
צושטעקן אַ האַנט דערין. מיר האָבן געזען, אַז דאָרט ליגט עפעס,
אַבער מיר האָבן נישט געקענט זען, וואָס דאָרט ליגט.

בען בראַס האָט נישט גערעדט קיין וואָרט. ער איז באַלד
צוגעגאַנגען צום פייער, האָט געכאַפּט אַ ברענענדיקן שטיק האַלץ
און האָט באַלויכטן די שוואַרצע אויסגעהוילטקייט פון בוים.

מיר זענען ביידע געבליבן שטיין, ווי פאַרגלייוערט. אין די
רויטע פלאַמען פון דעם ברענענדיקן שטיק האַלץ האָב איך געזען,
ווי בען בראַס פינטלט מיט אַן אויג פון שרעק.

דער בוים איז געווען אויסגעהוילט. אין דערמיט איז געווען
אַ פּירעקיק צימער. אין צימער איז געשטאַנען אַ באַנק און
אױף דער באַנק זענען געזעסן פיר מענטשן, אָבער נישט קיין לע-
בעדיקע, נאָר טויטע, אויסגעטריקנטע און פאַרשטיינערטע מענטשן!
די הויט פון זייערע געזיכטער איז איינגעדאַרט געוואָרן און עס
האַבן בלוין אַרויסגעבלישטשעט די ווייסע ציין.

דאָס זענען געווען נעגערס. זיי זענען געזעסן אָנגעשפּאַרט
אַן דער וואַנט, די הענט אַרויפגעלייגט אויף די קני, פּונקט ווי
זיי וואָלטן זיך אויסגערוט.

עס איז געווען עפעס א שרעקלעכע, אימהדיקע סצענע.
 גרויץ אין אַנגסט האָט געפלאָזן פֿונם אויסגעהוילטן בוים.
 „וואָס זאָל זאָס זיין, בען? — האָב איך אַ פֿרעג געטאָן.
 און בען האָט דערקלערט:
 „די ווילדע נעגערס אין מערב - אַפֿריקע ווייסן נישט, ווי
 אַזוי איינצובאַלאָמירן זייערע מתים. טריקענען זיי אויס די טויטע
 גופים אויף דער זון און באַהאַלטן זיי דערנאָך אין אַן אויסגע-
 הוילטן בוים. וויסטו, בילי, ווער די טויטע זענען?“
 „איך ווייס נישט, בען. פֿונאַנגען זאָל איך עס וויסן?“
 „דאָס זענען די גופים פֿון מלכים און פֿירשטן. זיי זענען
 אויך געווען אַזעלכע מלכים, ווי דשינגאַ מוואַמבאַ, מיט וועלכען
 אונדזער שיפֿקאָפיטאַן האָלט אין איין מסחרן. זיי האָבן אַ יך געהאַט
 נעקלאָפֿן און האָבן זיי פֿאַרקויפֿט צו די ווייסע מענטשן... ווער ווייס,
 ווען זיי האָבן געלעבט.“
 „דאָס איז דאָך אַבער נישט קיין לייכטע אַרבעט“, — האָב איך
 באַמערקט. — „אויסהוילן אַזא בוים און מאַכן אין אים אַזא גרויס
 און שיין צימער מיט בענק, דאַרף דאָך צונעמען אַ סך צייט.“
 בען בראַס האָט זיך צעלאַכט.
 „דו ביזט נאָך גאַר אַ קינד, בילי!“ — האָט ער געזאָגט. —
 „דער באַאָבאָב איז זייער ווייך. מען קען אים אויסהוילן מיט אַ
 שאַרפֿן שטיין אָדער אַפֿילו מיט אַ שפיציק האַלץ. זיין קאַרע איז
 בלויז האַרט און שטאַרק. אין אַזא מין באַאָבאָב - צימערל קען זיך
 אַזוי דער טויטער אַפֿזיצן הונדערטער יאָרן, ביז דער בוים שטאַרבט
 אָפֿ און ווערט פֿאַרפוילט. פֿאַרשטייסט, בילי?“
 מיר זענען מוטיקער געוואָרן און זענען אַריין אין בוים.
 דאָס בוים - צימער איז באַמת געווען אַ קונסטווערק. דאָס
 איז געווען אַ פֿיר - עקיק צימער. עס איז געווען גענוג הויך, אַז
 אַ מענטש האָט דאָרט געקענט שטיין. די באַנק איז געווען זייער

קונציק אויסגעשניטן. מען האָט געזען, אז דער שניצער האָט זיך געכטאַרעט צו פאַרשיינען און נאַכצירן די באַנק, אויף וועלכער זיינע מלכים שלאָפן זייער אייביקן שלאָפן.

אין צימער איז געווען ריין, זויבער, פונקט ווי עמעץ וואָלט דאָ אַלע טאָג אַרומגערוימט.

מען האָט נישט געזען קיין פליגן, קיין ווערעם און קיין אַנדערע רמשים, וועלכע האָלטן זיך אויף אין די ביימער. ערשט שפעטער בין איך געוואָר געוואָרן, אז דער זאפט פונם באַאָבאַב איז שטאַרק זויער. די שפּיגען, פליגן און מוראַווקעס קענען אים נישט פאַרטראַגן און מיידן אויס דעמדאָזיקן בוים, און דערפאַר טאַקע דינט ער, דער באַאָבאַב, ביי די נעגערס פאַר בית - עולם פון מלכים.

בען בראַס האָט גענוי באַטראַכט דאָס צימער פון אַלע זיטן. ער האָט עפעס געזוכט. עס איז זייער מעגלעך, אז ער האָט גע-זוכט גאָלד. ליידער, זענען די אַפריקאַנישע מלאכים זייער אַרעם. גאָלד פלעגט אַמאָל ביי זיי גאָר קיין ווערט נישט האָבן, ווייל זיי האָבן נישט געוואוסט, וואָס צו טאָן מיטן גאָלד. ערשט נישט לאַנג זענען זיי געוואָר געוואָרן, אז פאַר גאָלד קען מען אַלץ האָבן.

בען בראַס האָט גאַרנישט געפונען אין דעמדאָזיקן אויס-טערלישן קבר. די טויטע מלכים האָבן גאַרנישט מיטגענומען מיט זיך אויף יענער וועלט.

מיר האָבן נאַכאַמאָל א קוק געטאָן אויף די שטומע אייגן. זוינער פונם אויסגעהוילטן בוים און זענען אַרויסגעגאַנגען פון זייער פאַלאַץ.

„לאָמיר זיי נישט שטערן.“ — האָב איך געזאָגט צו בען בראַסן, — „לאָזן זיי זיך שלאָפן רויק, ווי זיי זענען געשלאָפן ביז אַהער.“

מיר האָבן גענומען דאָס גרויסע שטיק קאַרע אין האָבן עס צוריק אַריינגעשטעלט אויף זיין אָרט. פאַרמאכט די טיר פון דעם דאָזיקן קברל, זענען מיר אַוועקגעגאַנגען צום פייער. באַלד דערויף האָבן מיר זיך אויסגעצויגן אויף דער ערד און זענען איינגעשלאָפן, ווי דערהרגעטע.

איך מוז דאָ באַמערקן, אז אין אַפריקע זענען טיילמאָל די נעכט קאַלטע. ווי הייס עס איז בייטאָג, אַזוי קאַלט ווערט ביינאַכט. עס איז זייער מעגלעך, אז עס איז גאַרנישט אַזוי קאַלט, מען פילט עס נאָר אַזוי, ווייל בייטאָג איז שרעקלעך הייס.

אך, ווי ס'איז גוט צו שלאָפן, ווען מען איז מיד! ווילאנג מיר האָבן געשלאָפן, ווייס איך נישט און איך קען עס נישט זאָגן. איך ווייס נאָר, אז מיר האָבן געשלאָפן זייער גע-שמאַק. ווען מיר וואָלטן אָבער נישט געווען קיין מאַטראָון, דאָס הייסט מענטשן, וועלכע זענען געווינט זיך אויפצוזאָפן ביים קלענסטן גערויש, וואָלט איך געוויס נישט געווען בפּוּח צו דער. ציילן מיין לעבנסגעשיכטע. מיר זענען אָבער געווען מאַטראָון. ווי געשמאַק מיר זענען געשלאָפן, האָבן מיר זיך דאָך אויפגעכאַפט ביים ערשטן גערויש.

דאָס איז געווען עפעס אַ משונהדיקער אומגעוויינלעכער גערויש. דאָס איז געווען אַ ווילד ברומען, אַ מוראדיק שרייען, אַ מוראדיק קוויטשען. איך האָב נאָך קיינמאָל נישט געהערט אַזעלכע ווילדע קולות, וועלכע האָבן אונדז צעריסן דאָס אויער און אַריינגעדרינגען טיף אין האַרץ אַריין.

אין דער ערשטער מינוט האָט זיך אונדז געדאַכט, אז דאָס היילן און שרייען ווערן, היענעס אָדער שאקאַלן. בען בראַס האָט מער געווען די וועלט, ווי איך. ער האָט געהערט די געשרייען פון אַלע ווילדע היות. אַזעלכע געשרייען אָבער האָט ער אויך קיינמאָל נישט געהערט. מען האָט נישט געקענט וויסן, צי דאָס מיאָאקען

קען, צי עס שרייען קליינע קינדער, אָדער עס בילן ווילדע הינט.
אַלע קולות זענען געווען צונויפגעמישט.

מיר זענען אויפגעשפרונגען, ווי די אָפגעברייטע און האָבן
יך ארומגעקוקט. אונדזער פייער האָט געברענט זייער נידעריק.
אין דער צייט, וואָס מיר האָבן געשלאָפן, האָט ער אויסגעברענט.
בען בראַס האָט געכאַפט עטלעכע דאַרע צווייגן און האָט זיי אַרויפ-
געוואָרפן אויפן פייער. מיר האָבן שוין געקענט עפעס זען. מיר
האָבן אָבער גאַרנישט געזען.

די געשרייען, היילן און קוויטשערייען זענען געקומען פון
די פּינסטערע צווייגן פונם באַאָבאָ. מיר האָבן זיי געהערט אַרום
אונדז און איבער אונדזערע קעפּ, און מיר האָבן געפילט, אַז מען
האָט אונדז אַרומגערינגלט פון אַלע זייטן.

מיר האָבן געכאַפט אונדזערע ביקסן און האָבן זיי געהאַלטן
גרייט צום שיסן, אָבער אויף וועמען זאָלן מיר שיסן? ווהין
זאָלן מיר שיסן? — מיר זענען דעריבער געבליבן שטיין
אויף אונדזער אָרט און האָבן נישט געוואוסט וואָס צו טאָן.

דאָס האָט אָבער געדויערט גאַרנישט לאַנג. באַלד האָבן מיר
דערזען פייערלעך צווישן די געדיכטע צווייגן פונם באַאָבאָ. עס
האָט אויסגעזען, ווי ברענענדיקע ליכטלעך. די פייערלעך זענען אָבער
נישט געשטאַנען אויף איין אָרט. זיי האָבן זיך באַוואָעגט. זיי זענען
אומגעשפרונגען פון איין אָרט צום אַנדערן.

דאָס זענען אויגן! — האָב איך אויסגערוּפּן, ״ משוגע.
״אָ, בילי! דאָס זענען אויגן פון ווילדע חיות!״ — האָט בען
באַשטעטיקט. ״ווען די חיות זענען הונגעריק אָדער שטאַרק גערייצט,
לייכטן זייערע אויגן מיט אַ גרינלעך פייער: אַזוי לייכטן די
אויגן פון אַ הונגעריקן וואַלף און אַזוי לייכטן די אויגן פון אַ
גערייצטן טיגער.״

דאָס זענען וועלף, בען? — האָב איך אַ פרעג געטאָן.

„ניין, ביילי, אין אפריקע זענען נישטאָ קיין וועלף. אין אפריקע זענען דאָ שאַקאַלן. זיי האָבן אָבער מורא פאַר א מענטשן און אַנטלויפן פאַר אים.“

„טאָ וואָס זענען עס פאַר אַ חיות?“

„איך ווייס נישט“, — האָט בען קורץ געענטפערט.

מיר האָבן געזען, אז די פּיערדיקע אויגן זענען צוגעקומען אלץ גענטער און גענטער צו אונדז. מיר האָבן געציטערט, ווען מיר האָבן איינגעזען אז דידאָויקע אויגן האָבן אונדז אַרומגרינגלט פון אלע זייטן און האָבן געשאפן אַ מין קייט פון אויגן אַרום אונדז. גענטער אין גענטער זענען זיי צוגעקומען צו אונדז. ענגער און ענגער האָט זיך געשלאָסן דער רינג אָדער די קייט. באַלד האָבן מיר דערזען, וואָס פאַר אַ שונאָ עס איז אויף אונדז אָנגעפאַלן.

„גאַרילעס!“ — האָט בען בראַס אויסגערופן.

איך האָב געוווּסט, וואָס דאָס איז פאַר אַ מאַלפעס. דאָס איז איינע פון די ווילדסטע און שרעקלעכסטע מאַלפעס אין דער וועלט. איך בין אַמאָל געווען אין אַ מענאָזשעריע און האָב געזען אַ פאַר גאַרילעס אין אַ שטייג. איך געדענק, ווי דער וועכטער האָט מיר דעמאָלט געוואָרנט, איך זאָל נישט צוגיין נאָענט צו דעם גאַרילע, ווייל ער איז בייו און געפערלעך.

איך שעם מיך נישט אויסצוזאָגן, אז מיר האָבן זיך פיל מער דערשראָקן פאַר די גאַרילעס, ווי פאַרן לייב. ערשטנס, האָבן מיר מיטן לייב געהאַט צו טאָן בייטאָג. מיר האָבן געקענט זען אונדזער זערי שונאָ. מיר האָבן געקענט זיך היטן פאַר אים. איצט אָבער איז געווען נאָכט. אינדערפינסטער האָבן מיר זיך שלעכט אַריענטירט. צווייטנס, האָבן מיר דעמאָלט געהאַט פאַר זיך נאָר איין שונאָ, און איצט האָבן מיר פאַר זיך אַ גאַנצע באַנדע. מיט אַ לייב איז זיך אויך לייכטער צו ראַנגלען. אַ לייב איז ווייניקסטנס אַן איידעלעך

שונא. ער פאלט אן ווי א העלד. א גארילע אבער קען אויף אייך
אנפאלן פון אלע זייטן, פון אויבן און פון אונטן.
מיר האבן באלד פארשטאנען, אז אויפן באאבאב האט גע-
ווינט א גאנצער פאלק גארילעס. בייטאג זענען זיי ארומגעלאפן
אין וואלד, ביינאכט אבער זענען זיי געקומען אהיים און האבן
דערזען אומגעבעטענע געסט אין זייער מלוכה. די זאך האט זיי,
קענטיק, שטארק פארדראסן.

זייערע געשרייען זענען אבער געווען אומדערטרעגלעך. זיי
האבן תחילת גערעכנט, אז עס געפינען זיך עטלעכע מענטשן, און
האבן זיך עטוואס געשראקן. ווען זיי האבן אבער איינגעזען, אז
מיר זענען נאך צוויי, זענען זיי געווארן מוטיקער און זענען אן-
געפאלן אויף אונדז.

דאס מערקווירדיקסטע דערביי איז געווען, וואס זיי האבן ארויס-
געוויזן געוויסע סטראטעגישע פעיקייטן. זיי האבן זיך איינגעשלאסן
און זענען געגאנגען נאנץ נאענט איינער צום אנדערן, ווי גוט
אויסגעלערנטע סאלדאטן. מיר האבן געזען, ווי זיי הייבן אויף זיי-
ערע געלע קעפ און יעדער קאפ האט אויפגעעפנט א מויל מיט
צוויי גרויסע ציין, ווי ביי א ווילדן חזיר.

וואס טוט מען? ווי אזוי ראטעוועט מען זיך פון זיי? אנט-
לויפן איז געווען אומעגלעך. ווזהין אנטלויפט מען ביינאכט אין א
ווילדן וואלד? אויסערדעם, איז געווען געפערלעך צו אנטלויפן,
ווייל די גאנצע באנדע וואלט אונדז נאכגעיאגט. דאס איז שוין
די טבע פון ווילדע חיות. ווען זיי זעען, אז מען אנטלויפט פון זיי,
ווערן זיי נאכמער צערייזט און לויפן נאך, יאגן נאך און לאזן
בשום אופן נישט אפ.

מיר האבן מיט גרויס פחד געזען, ווי זיי זענען צוגעקומען
אלץ בענטער און מיר זענען ממש פארטויבט געווארן פון זייערע
געשרייען.

פארוואָס אָבער זענען זיי אויף אונדז דאָך נישט אָנגעפאלן
פארוואָס זענען זיי נאָך אַלץ געווען אזוי פאָרויכטיק ?
איך האָב עס נישט פאָרשטאַנען.

בען בראַס האָט עס אָבער יאָ פאָרשטאַנען. זיי האָבן מורא
געהאַט פאַרן פייער. דאָס פייער איז געווען אַ נייס פאַר זיי. זיי
האַב נאָך נישט געוואָסט, וואָס פאַר אַ סאָרט פיינט דאָס איז און
האַבן מורא געהאַט צוצוגיין צו אים. עס איז זייער מעגלעך, אַז
דידאָזיקע ברואים האָבן נאָך אין זייער לעבן נישט געזען קיין
פייער און זיי האָבן זיך שטאַרק געשראַקן פאַר אים.
„קום גענטער צום פייער, בילי ו!“ — האָב בען בראַס גע-
שרייען.

מיט דידאָזיקע ווערטער האָט ער זיך אָנגעבויהן צום פייער,
האַט אַ כאַפּ געטאַן אַ לאַנג ברענענדיק שטיק האַלץ און האָט אָנ-
געהייבן צו דרייען דערמיט אינדערלופטן.
„טו אויך אזוי, בילי“, — האָט ער געזאָגט.

איך האָב אויך געטאַן דאָס אייגענע. פונקען זענען געמלויגן
אין אַלע זייטן.

יא, דאָס האָט געווירקט. די מאַלפעס האָבן זיך דערשראַקן
און האָבן אָפגעטרעטן אויף עטלעכע טריט. זיי זענען אָבער נישט
אנטלאָפן. קוים האָבן מיר אַויפגעהערט צו דרייען מיט די ברענענע-
דיקע שטיקער האַלץ, האָבן זיי זיך באַלד דערנענט צו אונדז.

סוף כל סוף האָבן די גאַרילעס איינגעזען, אַז מיר דראָען
זיי נאָר און קענען זיי גאַרנישט טאָן. זיי זענען געוואָרן בייזער,
וילדער און חוצפהדיקער. זיי האָבן אָנגעהייבן צו פאָרשטיין, אַז
מיר האָבן מורא פאַר זיי און ווילן אַנטלויפן. און צולעצט, זענען
זיי געוואָרן אזוי חוצפהדיק, אַז אַ פאַר פון זיי האָבן אויסגעשטעלט
זייערע לאַנגע, חזירשע פּיסקעס סאַמע אונדז אונטער דער נאָז.

„ס'איז שלעכט, ביילי!“ — האָט בען בראַס געזאָגט. — „זיי האָבן פאַר אונדז קיין מורא נישט. מיר מוזן זיי ווייזן, אַז מיר קענען זיי עפעס טאָן. זיי זענען שוין צו גרויסע עזות = פנימער. מיר מוזן שיסן אויף זיי. זאָלן זיי וויסן, אַז זיי דאַרפן האָבן דרך ארץ פאַר אַ מענטשן!“

אונדזערע ביקסן זענען געווען אָנגעלאָדן. מיר האָבן ביז אַהער נישט געשאָסן, ווייל מיר זענען געווען אזוי איבעראַשט, אַז מיר האָבן אַליין נישט געוווּסט, וואָס צו טאָן.

איצט אָבער האָט בען בראַס באַשלאָסן צו שיסן. ער האָט געציילט אויף איינעם פון די גרעסטע גאָרילעס, וואָס איז געשטאַנען גענטער צו אונדז, און האָט אויסגעשאָסן. דער גאָרילע איז באַלד אַנידערגעפאלן אַ טויטער...

זיינע חברים האָבן גענומען שרייען, ווי משוגע און האָבן זיך פאַרזאַמלט ארום דעם טויטן. איך האָב אויך אויסגעשאָסן און האָב געטראָפן איינעם אין אַ פּויט. מיר האָבן גערעכנט, אַז די מאַוּימדיקע פאַרזעענישן וועלן זיך דערשרעקן פאַר אונדזערע ביקסן און וועלן זיך צעלויפן.

מיר האָבן זיך אָבער טועה געווען. די גאָרילעס זענען נאָכ-מער צערייצט געוואָרן. זיי האָבן זיך דערנענט צו אונדז מיט אַזאַ פּעס און מיט אַזאַ רציחה, אַז מיר האָבן אַ ציטער געטאָן און זע-גען געפליבן שטיין, ווי צעמישטע.

יינער פון זיי האָט שוין אַפילו אָנגעכאַפט בען בראַסן ביי די הויזן. בען האָט אים אַ זעץ געטאָן איבערן פּיסק מיט זיין ביקס. איך האָב געכאַפט אַ ברענענדיקן צווייג און האָב גענומען דרייען דערמיט איבער די אויגן פון די גאָרילעס.

אויף אַ מינוט זענען די גאָרילעס אָפּגעטרעטן פון אונדז, אָבער פּדי באַלד ווידער אָנצופאַלן אויף אונדז מיט מער פּעס און מיט מער רציחה. מיר זענען געווען פאַרלאָרן. מיר האָבן אַפילו

קיין צייט נישט געהאט ווידער אַנצולאָדן אונדזערע ביקסן. מיר האָבן זיי געמוזט האַלטן אין די הענט און זיך פארטיידיקן מיט זיי, גלייך ווי זיי וואַלטן געווען שטיקער האַלץ.

אונדזער לאַגע איז געווען אַ פאַרצווייפלטע. מיר האָבן נישט געזען פאַר אונדז קיין אויסוועג און קיין רעטונג. ווילאָנג האָבן מיר דען געקענט זיך אזוי פארטיידיקן? ווילאָנג האָבן מיר געקענט אויסהאלטן קעגן אַזאַ ווילדער באַנדע, וועלכע איז געוואָרן מיט יעדער מינוט בייווער, ווילדער און פרעכער?

אַלזאַ, וואָס טוט מען? ווי ראַטעוועט מען זיך?

אין אונדזער גרעסטער גויט האָבן אונדזערע אויגן געזוכט אַן אָרט, וווּ מיר זאָלן קענען זיך שיצן אָדער ווייניקסטנס זיך דעקן דעם רוקן, מיר זאָלן כאַטש זיין פון איין אָרט, פון הינטן, געשיצט קעגן די גאָרליעס. פון פאַרבט וואַלטן מיר זיך שוין פארטיידיקט, ווי עס איז.

פּלאַצאָנג האָט בען בראַס אויסגערופּן:

„צום בוים! צום אויסגעהוילטן בוים! דאָרט, וווּ די אויסגע-

טריקנטע מלכים זיצן!“

מיר האָבן אַפילו פריער פארמאכט דעם אויסגעהוילטן בוים מיטן שטיק קאָרע. מיר האָבן זי אָבער נישט באַפעסטיקט און זאָבן זיך נישט געגעבן די מי עס צוצופאַסן און צו באַפעסטיקן, ווי געהעריק. מיר האָבן זיך דעמאָלט זייער ווייניק געקיימערט וועגן די טויטע מלכים.

איצט איז עס אונדז צוגיין געקומען. בען בראַס איז געקומען אין קאָפּ אַ גוטער געדאַנק. פאַרוואָס זאָלן מיר נישט זוכן קיין שוין אין צימער פון די טויטע מלכים? דאָרט זענען מיר דאָך געדעקט פון דריי זייטן און מיר האָבן צו פערטיידיקן נאָר איין טיר אָדער איין פענסטער.

מיר זענען צוגעלאָפּן צום בוים, ווי אַ האַז, וועלכער אַנ-

ו'לויפט פון די הינט, וועלכע יאָגן זיך נאָך אים. מיר האָבן אויפֿ-
זעריסן דאָס שטיק קאָרע, וועלכע האָט געדינט פֿאַר אַ טיר צו
יעם קבר און זענען פֿאַרשווונדן געוואָרן אין אויסגעהוילטן בוים.
מיר האָבן געגלויבט, אַז מיר זענען זיכער, אָבער מיר האָבן עס
נעגלויבט נאָר אַ גאַנץ קורצע צייט.

צווערשט זענען די גערייצטע מאַלפעס זייער מבולבל געוואָרן.
ווי האָבן גאַרנישט געקענט פֿאַרשטיין, ווהיין מיר זענען עס אזוי
פֿלוצלינג פֿאַרשווונדן געוואָרן. זיי זענען געווען צעמישט, אָבער
נישט דערשראָקן. זיי זענען אונדז נאָכגעלאָפֿן, זיי האָבן אָבער
מורא געהאַט נאָכצושפּרינגען נאָך אונדז אין דעם אויסגעהוילטן בוים.
זיי זענען געבליבן שטיין פֿאַר דער טיר און האָבן אָנגעהייבן צו
שרייען און צו קוויטשען נאָך העכער און נאָך שרעקלעכער.

אייניקע מינוט האָבן זיי זיך באַנוגנט מיט ברומען, שרייען
אן ליאַרמען. באַרד אָבער האָבן זיי אָנגעהייבן צוצוקומען גאַנץ
נאָענט צו דער עפענונג פֿונם בוים און אייניקע פֿון זיי האָבן אָפֿילו
אָנגעהייבן אַריינצושטעקן זייערע לאַנגע הענט אין אויסגעהוילטן
בוים.

מיר וואָלטן געדארפט פֿאַרמאָכן די טיר מיט דעמוזעלֿבן
שטיק קאָרע, דאָן וואָלטן מיר אפשר געווען זיכער. מיר האָבן אָבער
קיין צייט נישט געהאַט דאָס צו טאָן. דאָס שטיק קאָרע איז געלעגן
אויף דער ערד פֿאַר אונדזערע אויגן און מיר האָבן נישט געקענט
אַרויסגיין עס אויפהייבן. די מאַלפעס זענען צוגעקומען נענטער און
נענטער. די עלטסטע און שטאַרקסטע פֿון זיי האָבן זיך צוגויפֿגע-
דענגט אַרום דעם אַריינגאַנג אין אויסגעהוילטן בוים, און האָבן
זיך געדערענגט צו אונדז.

איצט זענען מיר הייניקסטנס געווען געדעקט פֿון הינטן. מיר
האָבן געהאַט זיך צו פֿאַרטיידיקן גור פֿון פֿאַרנט. מיר האָבן גע-
האַלטן אונדזערע ביקסן אין די הענט גרייט זיך מיט זיי צו

פארטיידיקן, ווי מיר וועלן קענען. פאר נויט וועלן מיר זיך קענען
פארטיידיקן מיט אונדזערע מעטערס.

ערשט איצט האָט זיך די גאַנצע באַנדע פאַרוואַמלט אַרומ
אונדז. אַ סך יונגע מאַלפּעס, וועלכע זענען ביז אַהער געזעסן אויפן
בויס, זענען אַראָפּגעשפּרונגען און זענען צוגעלאָפּן צו די עלטערן.
איך קען נישט זאָגן, אַז אַלע מאַלפּעס, וועלכע האָבן אונדז באַלאָ-
גערט, זענען געווען גאַרילעס. עס איז זייער מעגלעך, אַז צווישן
זיי זענען געווען גאַנץ אַנדערע מינים. איך ווייס נאָר, אַז אַלע
זענען געווען שרעקלעך ווילד. אַלע האָבן געשפּרונגען, געברומט
און זיך געריסן צו אונדז.

עס האָבן זיך געפונען צווישן זיי אייניקע עזות - פּנימער,
וועלכע האָבן אָנגעהייבן אַרייַנצושטעקן זייערע לאַנגע שנוקעס צו
אונדז. בען בראַס און איך האָבן זיי מכבד געווען מיט די אייזנס
פּון אונדזערע ביקסן. יעדער, וועלכן מיר האָבן אַ זעץ געטאָן,
פלעגט אָפּשפּרינגען, פּלעגט אַרויסלאָזן אַ שרעקלעך געשריי און
פלעגט צוריקקומען מיט נאָך עטלעכע. זיי זענען געוואָרן אַזוי
פּרעך, אַז זיי האָבן אָנגעהייבן אויסצושטרעקן זייערע לאַנגע הענט
צו אונדז. מיר פלעגן זיך אָפווערן פּון איינעם אָדער פּון צוויי, און
פּינף אַנדערע פלעגן קומען און זוכן אונדז אָנצוכאַפּן מיט זייערע
שאַרפע נעגל.

אונדזער לאַגע איז געווען אַ פאַרצווייפּלטע. דאָס פייער
האַט אָנגעהייבן אויסצוגיין. עס איז געוואָרן טונקעלער און טונקע-
לער. מיר האָבן שוין נישט געקענט זען, ווי אַזוי זיך צו פאַר-
טיידיקן.

„מיר כּוון פאַרטרייבן די שדים מיט אונדזערע ביקסן און
אַראָפּגיין נעמען דאָס שטיק קאַרע, כּדי זיך צו פאַרשטעלן פּון
זיי“, — האָב איך געזאָגט.

„ניין, בילי, מיר קענען עס נישט טאָן“, — האָט בען בראַס

געענטפערט. — „די גאָרילעס זענען איצט שטאַרק צערייצט.
קױם גייען מיר אַרויס אויף איין מינוט, וועלן זיי אונדז צערייסן
אויף שטיקער.“

און אָט זענען צוגעלאָפן אַ שטיק צען - פופצן צו דער
עפענונג פון אונדזער בוים און האָבן מיטאמאָל אַריינגעשטעקט זייע-
רע לאַנגע הענט צו אונדז.

אין דער גרעסטער נויט און פאַרצוהייפלוונג האָט בען בראַס
נעכאַפט איינעם פון די טויטע מלכים און האָט אים געהאַלטן פאר
ויך און פאַר מיר, ווי אַ שילד. די גאָרילעס האָבן אים אָנגעכאַפט
און האָבן אָנגעהייבן צו רייסן פון אים שטיקער. בען בראַס האָט
אים צוריקגערוקט אַלעמאָל נענטער צו דער טיר און ענדלעך האָט
ער מיט אים אינגאַנצן פאַרשטעלט דאָס לאַך אין אויסגעהוילטן
בוים.

אין דעם אויסגעהוילטן בוים איז איצט געוואָרן פולשטענדיק
פינסטער. דער קערפער פון דעם טויטן מלך האָט פאַרשטעלט די
איינציקע עפענונג, דאָס איינציקע לאַך, דורך וועלכן מיר האָבן
נאָך געקענט עפעס זען. די שדים האָבן אָבער נישט געשוויגן. זיי
זענען אָנגעפאלן, ווי די הונגעריקע וועלף אויפן אַרעמען טויטן מלך
און האָבן אים געריסן, געביסן אין געצופט.

„נאָך איינעם!“ — האָב געשריען צו מיר בען בראַס. —

גיב מיר נאָך איינעם, ביילי!

איך האָב אים דערלאַנגט נאָך איינעם פון די טויטע, איין-
געדאַרטע און פאַרטריקנטע קערפער. בען האָט אים צוגעשטעלט
צום ערשטן און האָט מיט אים אזוי פאַרשטעלט די עפענונג אין
אויסגעהוילטן בוים, אז ער האָט עס אינגאַנצן פאַרשטעלט. דאָן
האָט ער אים אונטערגעשפּאַרט מיט זיין ביקס און האָט אָפּגע-
אַטעמט אַ ביסל פרייער.

דערווייל זענען מיר אַ ביסל געשיצט, — האָט בען בראַס

געזאגט, -- „ביז די שדים וועלן צערייסן די טויטע קערפער, זענען מיר זיכער.“

„וואָס וועט אָבער ווייטער זיין?“ -- האָב איך געפרעגט. --
„די גאַרילעס וועלן דאָך צערייסן און צעבייסן די טויטע קערפער.
מיט וואָס וועלן מיר זיך פאַרטיידיקן?“

„מיר דאַרפן זיי נישט צולאָזן צו דעם אַריינגאַנג אין
בוים, -- האָט בען בראַס געענטפערט. -- „מיר מוזן זיי האַלטן
פונדערווייטנס.“

„ווי אזוי אָבער?“

„דאָס איז נישט שווער. קום נאָר אַהער, איך וועל דיר ווייזן.
וואָס צו טאָן.“

בען בראַס האָט גענומען זיין ביקס און האָט זי דורכגע-
שטעקט צווישן די צוויי טויטע מלכים.

„טו איך אזוי, בילי,“ -- האָט ער געזאָגט. -- „קום וועלן
די מאַלכעס אָנהייבן צו רייסן און צו בייסן די טיר פון אונדזער
פענסטער, וועלן מיר זיי שלאָגן איבער די קעפּ.“

איך ווייס נישט, צי בען בראַס פלאַן, ווי אזוי מיר זאָלן
זיך פאַרטיידיקן, וואָלט אונדז פיל געהאַלפן. איך ווייס נאָר, אז
מיר וואָלטן זיך פאַרטיידיקן, ווי ווייט מיר וואָלטן געקענט. צו
אונדזער גרעסטער פרייד אָבער האָבן מיר באַמערקט, אז אונדזערע
פיינט האָבן אָפגעטרעטן פון אונדזער פעסטונג.

תחילת האָבן מיר נאָר באַמערקט, אז זיי האָבן אויפגעהערט
צו רייסן און צו בייסן די טויטע. מיר האָבן אַ ביסל אָפגערוקט
ביידע טויטע און האָבן אַ קוק געטאָן אין דרויסן. מיר האָבן אָבער
גאַרנישט געזען. דאָס פייער איז אינגאַנצן פאַרלאָשן געוואָרן.

אין דעם הויפּן בוים, וווּ מיר זענען געשטאַנען, איז געווען
הינסטער, ווי אין אַ קבר. אין דרויסן איז אויך געווען פּינסטער,
אז מיר האָבן נישט געקענט זען אונדזערע שונאים. מיר האָבן

אַבער זיי געהערט. זיי האָבן נישט אויפגעהערט צו שרייען, צו היילן און צו ליארמען.

„זיי וועלן שרייען, שרייען און זיך אוועקגיין,“ — האָב איך געזאָגט.

„אך, בילי!“ — האָט בען בראַס געענטפערט, — „דו קענסט נישט דעם ווילדן, ביזן, שרעקלעכן כאַראַקטער פון די גאַרילעס. זיי זענען נוקם ונוטרס אין טרעטן נישט אָפּ פון זייער פיינט, ביז זיי פארניכטן אים. דער גאַרילע איז דער גרעסטער און דער ווילדסטער פון אַלע מאַלפעס. ער איז גאַנץ קלוג, ווי אַלע מאַלפעס, און קוים רייצט מען אים, ווערט ער שרעקלעך. עס מאַכט זיך אַמאָל, אז זיי פאַלן אָן אויף אַ פיינט, ווי אויף אַ מחנה אַנטילאָפּן. עס געפינען זיך צווישן זיי אייניקע, וואָס האָבן מורא פאַר די הערער פון די אַנטילאָפּן און ווילן נישט אויף זיי אָנפאַלן דאַן קומט דער עלטערער פון זיי, זייער אָנפירער, און הייבט זיי אָן שלאָגן, קנייפן און רייסן, אז זאָלן זיך נישט שרעקן. עס קומט פאַר דאָסזעלבע, ווי אין אַ שלאַכט ביי מענטשן, ווען אייניקע סאָלדאַטן ווילן נישט לויפן אין פייער און דער אָפיציר מוז זיי טרייבן און מוז זיי שלאָגן, אז זאָלן גיין קעגן דעם פיינט.“

„בען!“ — האָב איך אויסגערופן. — „איז עס וואָר? קען עס זיין? זענען די גאַרילעס אזוי קלוג, אז זיי פאַרשטייען, אז מען דאַרף שלאָגן איינעם, ווען ער וויל עפעס נישט טאָן?“

„עס איז אמת, בילי. אַ סך נאַטורפּאָרשער, וואָס זענען באַקאַנט מיטן כאַראַקטער פון די מאַלפעס, האָבן איינגעפונען, אז זיי זענען די קליגסטע חיות.“

„אלווי, זענט איר איבערזייגט, אז זיי וועלן אזוי גיך נישט אָפּטרעטן פינדאָנען?“

„יא, בילי, איך בין איבערזייגט,“ — האָט בען געענטפערט. — „זיי האָבן נישט פאַרוואָס צו אַנטלויפן. זיי האָבן דאָ

גענוג שפיינ. זיי פריעסן מיט פארגעניגן די פירות פון באַאָבאב
וואַסער האָבן זיי דאָ נישט ווייט. זיי זענען ביז אויף אונדז
דערפאַר, וואָס מיר האָבן געטויט איינעם פון זייערע חברים און
האַבן פאַרוונדעט עטלעכע פון זיי.“
פון זיי? וואָס טוט מען? ווי אזוי קענען מיר נצול ווערן
פון זיי?”

„דאָס ווייס איך דערווייל נישט. מיר מוזן וואַרטן.“
„אַך, וואַרטן! ווילאַנג קענען מיר דאָ וואַרטן?“
ווען איך זאָל געווען וויסן, אז אין די וועלדער פון אַפריקע
איז עס אזוי געפערלעך, וואָלט איך בעסער געבליבן אויפן דעק
פון דער „ראַפינאַ“ און וואָלט גאַרנישט געגאַנגען אויף יאַגד.
אין אַ וויילע ארום האָט בען בראַס געזאַגט:
„הער נאָר, בילי, פֿל זמן די גאַרילעס לאָזן אונדז צורו,
מענסטו זיך לייגן שלאָפן. דו קענסט אַראָפּוואַרפן די טויטע מלכים
און זיך לייגן אויף זייער באַנק. ווען איך וועל דיך דאַרפן, וועל
איך דיך אויפוועקן. וועל איך דיך נישט דאַרפן, וועל איך דיך
לאָזן שלאָפן אַ פאַר שעה און איך וועל האַלטן וואָך. דאָן וועל
איך דיך אויפוועקן, דו וועסט האַלטן וואָך און איך וועל אַ ביסל
שלאָפן.“

ווי אומאַנגענעם עס איז מיר געווען צו לייגן זיך אויף דער
באַנק פון די טויטע מלכים, האָב איך עס דאָך געמוזט טאָן. איך
בין געווען זייער מיד און האָב מיך קוים געהאַלטן אויף די פיס.
איך האָב געטאָן, ווי בען האָט מיר געהייסן און האָב מיך
אַנידערגעלייגט אויף דער באַנק. ווי מיד איך בין געווען, האָב
איך אָבער דאָך נישט געקענט אַנטשלאָפן ווערן. איך האָב מיך
געקייקלט, האָב מיך אַנידערגעזעצט, האָב מיך אַנידערגעשטעלט
און האָב מיך צוריק געלייגט. עס איז געווען אומעגלעך צו שלאָפן.
אין אונדזער באַהעלטעניש איז געוואָרן הייס. די טיר איז געווען

פארשטעלט. מיר זענען געווען, ווי איינגעשלאָסן. אויף מיין געזיכט האָבן זיך געוויזן גרויסע טראַפּנס שווייס.

איך בין צוגעלאָפּן צו בען בראַסן און האָב אים געבעטן, ער זאָל עפענען אַ ביסל די טיר און זאָל אַריינלאָזן פּרישע לופט. אים איז אויך געווען הייס. ער האָט אַרויסגענומען פון דער טיר איינעם פון די טויטע מלכים און מיר האָבן איינגעשלאָנגען די פּרישע לופט.

אַזוי איז פּאַרגאַנגען, איין שעה נאָך דער אנדערער. ד' אַכט איז אַוועק. עס איז טאָג געוואָרן. מיר האָבן גערעכנט, אַז קוים וועט ווערן ליכטיק, וועלן זיך די מאַלפעס צעלויפן. צו אונדזער גרעסטן פחד אָבער האָבן זיי זיך נישט גערירט פון אַרט. ערשט איצט האָבן מיר געקענט זען, וואָס פאַר אַ באַנדע מיר האָבן אַרום זיך.

אייניקע זענען געלעגן אויף דער ערד און האָבן זיך אויס־גערוט, אנדערע זענען געשטאַנען אַרום דעם טויטן חבר און האָבן שרעקלעך געהיילט. פּונקט ווי זיי וואָלטן אים באַוויינט; אַנדערע, ווידער, זענען געשטאַנען אַרום די פאַרווונדעטע אין האָבן געלעקט זייערע ווונדן, פּונקט ווי זיי האָבן געוואָלט פאַרלייכטערן זייערע יסורים.

ווען איינער פון די פאַרווונדעטע פלעגט אָנהייבן שטארק צו שרייען פון ווייטיק, פלעגן אַרויסשפּרינגען עטלעכע, פלעגן זיך צונויפנעמען און פלעגן זיך אַ וואָרף טאָן צו אונדז. מיר פלעגן זיך פּוּזן פאַרטיידיקן, ווי מיר האָבן געקענט אָדער שטעלן פאַר אונדז דעם קערפּער פון אַ טויטן מלך אַלס פּאַנצער.

די זון איז אױפגעאַנגען העכער און העכער. עס איז גע־וואָרן הייסער אין הייסער. עס איז אויף אונדז אָנגעפאַלן אַ נייער פיינט. ריכטיקער געזאָגט דער אַלטער פיינט פון נעכטן — דער דורשט. מיר האָבן אָנגעהייבן צו פילן, אַז מיר ווערן דורשטיק

וואָס הייסער פֿס איז געוואָרן, אַלץ שרעקלעכער האָט אונדז גע-
פלאַגט דער דורשט.

ס'איז טרויעריק בען, — האָב איך געזאָגט, — „עס שטייט
שלעכט מיט אונדז. וואָס וועלן מיר טאָן, ווען די שדים וועלן
נישט אָפטרעטן אַ גאנצן טאָג? וועלן מיר דען קענען אויסהאַלטן אַ
צאָן טאָג אָן וואַסער?“

בען בראַס האָט נישט געענטפערט. וואָס האָט ער געקענט
מיר ענטפערן? ער האָט זייער גוט געזען, אַז די גאַרילעס טראַכטן
גאַרנישט אַוועקצוגיין פֿון אונדז. ווען איינער פֿון זיי איז הונגע-
ריק געוואָרן, איז ער אַוועקגעגאנגען אויף אייניקע מינוט און איז
באַלד צוריקגעקומען.

אַ זייגער צוועלף האָבן זיי אונדז געוויזן אַן אַנדער קינד.
שטיק. אייניקע פֿון זיי זענען אַרויפגעקראַכן אויפן באַאַבאָב, האָבן
אַנגעהייבן צו רייסן פירות און זיי אַראָפצוואַרפֿן זייערע חברים.
עס איז געווען קלאַר, אַז מען האָט אַזוי אָפגערעדט צווישן זיך,
אַז מען זאָל האַלטן אַ שטרענגע וואַך פֿאַר אונדזער פּעטטונג.

ווען איך זאָל מיך נישט געפינען אין אַזאַ משונהדיקער
לאַגע, וואָלט איך באַווונדערט דעם שכל און דעם טאַקט פֿון די דאָ.
זיקע חיות. זיי האָבן געפירט קעגן אונדז אַ רעגלמעסיקן קאמף.
ליידער האָב איך דעמאָלט געליטן צופיל הונגער און
דורשט און האָב אַ ציטער געטאָן יעדעס מאָל, ווען איך האָב
דערזען אַ נייעם אויפטו, אַ נייעם שכל פֿון די שדים.
אַזוי איז פֿאַרגאנגען די צייט. מיר האָבן שרעקלעך געליטן

פֿון הונגער און דורשט.

„מיר וועלן מוזן אַרויסקריכן פֿון אונדזער באַהעלטעניש און
פֿראַבירן אַנטלויפֿן“ — האָט ענדלעך בען בראַס געזאָגט. — „די
מאַלפעס קענען נישט לויפֿן שנעל אויף אַ פֿרייען פעלד. זיי לויפֿן
נאָר אויף ביימער, וווּ זיי קענען זיך אָנכאַפֿן אָן די צווייגן און

שפרינגען פון איין בוים צום אנדערן. אויף אזא ארט קען אַ גאַרילע אָדער אַן אנדער מאַלפע דורכלויפן דרייסיק - פערציק מייל און גאַרנישט מיד ווערן. ווען עס קומט אים אָבער אויס צו גיין אויף אַ פרייען פעלד, גייט ער זייער לאַנגזאַם. עס איז אים זייער שווער צו לויפן אויף זיינע פיר הענט.

איך בין געווען איינפאַרשטאַנען. איך האָב זייער גוט גע-וואוסט, אַז זיי וועלן זיך שטעלן קעגן אונדז. איך בין אָבער געווען אַנטשלאָסן בעסער צו קעמפן און צו ראַנגלען זיך מיט די גאַרילעס, איידער צו ליגן פאַרשפאַרט אין אונדזער ענגן קברל.

צו אונדזער שרעק אָבער האָבן מיר באַמערקט, אַז די גאַ-רילעס שווייגן אויך נישט. זיי טראַכטן אויך, ווי אַזוי אונדז בייצוקומען. זיי מאַכן אויך פלאַנען, ווי אַזוי אָנצופאַלן אויף אונדז. עס איז געווען דייטלעך, אַז עס איז זיי אויך לאַנגווייליק געוואָרן צו וואַרטן, ביז מיר וועלן זיך אונטערגעבן און זיי טראַכטן עפעס צו טאָן, אום אונדז צו צווינגען אַרויסצוקריכן פון אונדזער פעסטונג.

מיר האָבן געזען, ווי צוואַנציק - דרייסיק שטיק פאַרזאַמלען זיך, ברומען, שרייען און ליאַרמען. פּלוצלונג טיילן זיך אָפּ פינף - זעקס אָדער צען פון זיי אין פּאַלן אָן אויף אונדז מיט אַ שרעקליי-כער רציחה. מיר האָבן געמוזט זיך פאַרטיידיקן מיט אונדזערע ביקסן אָדער פאַרשטעלן די עפענונג פונם אויסגעהוילטן בוים מיט די קערפער פון די טויטע מלכים.

ליידער, האָט זיך אַרויסגעוויזן, אַז אויך אָט דער שוך וועט נישט לאַנג אויסהאַלטן. אייגער פון די טויטע מלכים איז שוין געווען אַזוי צעריסן, אַז ער האָט אונדז שוין מער נישט געקענט שיצן. מיר האָבן אים געמוזט אַוועקוואַרפן און נעמען אַן אנדערן. באַלד האָבן די גערייצטע גאַרילעס אָנגעהייבן צו רייסן און צו בייסן דעם צווייטן.

עס איז געוואָרן שפּעט, די זון איז שוין געשטאנען גאנץ
נידערדיק. מיר זענען געווען שרעקלעך הונגעריק און דורשטיק. די
גאַרילעס אָבער האָבן זיך אלץ נישט גערירט פונם אָרט. פון צייט
צו צייט פלעגט עס זיי פאַרדריטן, וואָס מיר ווילן זיך נישט אינ-
טערגעבן און זיי פלעגן אויף אונדז אָנפאַלן.

מיר האָבן שוין לענגער נישט געקענט אויסהאַלטן. מיר האָבן
געמוזט עפעס טאָן, כדי זיך צו ראטעווען. מיר האָבן געפילט, אז
מיר וועלן אַלנפאַלס נישט אויסהאַלטן די נאַכט. איך בין גאָר
געווען פאַרצווייפלט און האָב מיך אַנטשלאָסן צו לאָזן זיך אויף
גאַטס פאַראַט. בען בראַס אָבער האָט גאָרנישט צוגעטראַכט.

פלוצלינג איז ער אויפגעשפרונגען. אַ נייער געדאַנק איז
אים געקומען אין קאָפּ. ער האָט אָנגעהייבן עפעס צו טאָפּן און
עפעס צו זוכן אין אויסגעהוילטן בוים.

„וואָס זאָל ער זוכן?“ — האָב איך מיר אליין געפרעגט. —
„ער האָט שוין, דאַכט זיך, גענוג געזוכט אין דעם אָרט און האָט
גאָרנישט געפונען. אַלזא, וואָס נאָך זוכט ער?“
„הער נאָר, בילי!“ — האָט ער פלוצלינג אויסגערופן. —
„מיר דאַכט, אז עס וועט מיר געלונגען איבערצושרעקן די דאַזיקע
שדים, איך מוז עס פראָבירן.“

„וואָס מיינט איר, בען?“ — האָב איך געפרעגט.
„דו וועסט באַלד זען. וווּ איז דאָס פעל פונם לייב.“

אַן דעם פעל פונם לייב האָב איך אינגאנצן פאַרגעסן, זייט
די גאַרילעס זענען אויף אונדז אָנגעפאלן. איך האָב גאָרנישט
געווסט, וווּ עס איז אַהינגעקומען. בען בראַס איז אָבער געווען
פראַקטישער פון מיר. ווען מיר האָבן זיך געלייגט שלאָפן נעכטן
ביינאַכט, האָט בען בראַס זיך איינגעוויקלט אין דעם פעל, וווּ
אין אַ קאָלדרע. ווען מיר האָבן זיך אויפגעכאַפּט ביינאַכט, האָט
בען בראַס געטראָגן אויף זיך דאָס פעל מיט די האַר צום קערפער.

ווען מיר זענען אריינגעלאָפֿן אין אויסגעהוילטן בוים, האָט ער עס מיטגענומען מיט זיך. דאָן האָט ער עס ערגעץ אַוועקגעוואָרפֿן. איצט האָט ער עס געזוכט.

„צו וואָס דאַרמט איר עס?“ — האָב איך אים געפרעגט.

„העלף מיר עס אויסזוכן, איך דארף עס האָבן.“

מיר האָבן עס באַלד געפונען. בען בראַס האָט אָנגעהייבן אָנצוטאָן דאָס פעל פונם לייב.

„העלף מיר, בילי“, — האָט ער געזאָגט. — „צי עס אויס“

אזוי! בינד צו די פיס צו מיינע הענט.“

איך האָב אים געהאַלפֿן זיך אָנטאָן אין דעם פעל פון לייב. אין אייניקע מינוט איז בען בראַס געווען באַדעקט און איינגעהילט אין דעמדאָויקן פעל. איך האָב צוגעבוּדן די לאַפעס פונם לייב צו בענס הענט און האָב באַדעקט זיין קאָפּ מיט דעם פעל פונם לייב = קאָפּ.

„עס איז שוין טונקל“, — האָט בען געזאָגט. — „איך וועל

פראָבירן צרויסגיין און וועל אַ ביסל צוברומען. איך ווייס, אז די גאַרילעס ציטערן פאַר אַ לייב. אפשר וועלן זיי זיך דער-שרעקן פאַר מיר און וועלן אָנטלויפֿן, זאָלסטו באַלד מיר נאָכגיין. וועלן זיי זיך אָבער נישט דערשרעקן, זאָלסטו דו זיין גרייט מיר צו העלפֿן.“

„איך האָב מורא, אפשר...“

„דו האָסט נישט, וואָס מורא צו האָבן“, — האָט ער גע-

זאָגט. — „ערגער קען שוין נישט זיין. מיר מוזן פראָבירן. איך, ווייס, אז אַלע ווילדע חיות האָבן מורא פאַר אַ לייב און אָנטלויפֿן ווען זיי דערזעען אים. אפשר וועלן די גאַרילעס זיך דערשרעקן, ווען זיי וועלן דערזען אַ פאַלשן לייב.“

איך האָב געמוזט נאָכגעבן. וואָס דען האָב איך געזאָלט טאָן? אַלעמאָלס זענען מיר געווען אין דער גרעסטער געפאַר. פאַר

וואָס זאָלן מיר נישט פראָגירן דאָס לעצטע מיטל, וואָס איז נאָך
אונדז געבליבן?

ענדלעך האָט זיך דאָס מאסקירן געענדיקט. בען בראַס האָט
אויסגעזען ווי אַ לייב און איך מוז זאָגן דעם אמת, אז ער האָט
געשפּילט זיין ראָלע גאַרנישט שלעכט. פון דערווייטנס האָט ער
אויסגעוויזן ווי אַ גאנץ אָנשטענדיקער לייב. איך קען אייך נישט
זאָגן, זי און אמתער לייב וואָלט אים נישט דערקענט. און אנדערע
זיין אָבער וואָלט געקענט אַ טעות האָבן און מיינען, אז עס איז
ווירקלעך אַ לייב, יפרט פאַרנאָכט, ווען עס האָט שוין אָנגעהייבן
צו ווערן פינסטער.

דער נייער לייב איז לאַנגזאַם אַרויסגעקראַכן פונם אויסגע-
הוילטן בוים און האָט זיך אנידערגעשטעלט פאַר אים. דערביי
האָט ער אָנגעהייבן צו שאַקלען מיטן קאָפּ און צו ברומען. מיר
האָט זיך אויסגעוויזן, אז אַ קינד קען דערקענען, אז נישט אזוי
ברומט און עכטער לייב. עס האָט אָבער גאַרנישט געהאַלפּן.
בען בראַס האָט געברומט, ווי ער האָט געקענט.

שטעלט אייך אָבער פאַר אונדזער איבעראַשונג. קוים האָבן
די גאַרילעס דערזען דעם לייב, זענען זיי זיך צעלאָפּן אין אלע
זייטן מיט שרעקלעכע געשרייען און גוואַלדן. אין אייניקע
מינוט אַרום איז דער פּלאַץ אַרום בוים געוואָרן ליידיק אין איך
האַב געהערט, ווי דער נייער צווייפטיקער לייב האָט אַרויסגעלאָזן
אַ מוראדיק געלעכטער...

איצט בין איך אויך אַרויסגעשפרונגען פונם אויסגעהוילטן
בוים.

„שנעלער, ביילי! פאַמיר אַנטלויפן!“ — האָט דער לייב גע-
זאָגט. — „די גאַרילעס קענען נאָך דערקענען, אז מען האָט
זיי אָפּגעוואַרט, דאָן זענען מיר פאַרלאָרן.“

קאפיטל צוועלף.

איר קענט איך פֿאַרשטעלן, אז מיר זענען נישט געבליבן שטיין אויף איין אָרט. בען בראַס איז געקראָכן אויף אַלע זייטן און האָט געשפּילט די ראָלע פֿון אַ לייב. איך בין אים נאָכגעגאַנגען מיט אונדזערע ביקסן אין די הענט. אזוי זענען מיר צוגעקומען צום וואַסער. דאָ האָט בען בראַס אַראָפּגעוואָרפֿן פֿון זיך זיין מאַסקע!

„לאָמיר אַריבערשווימען דעם טייך“, האָט ער געזאָגט

צו מיר.

מיר האָבן זיך ביידע אַריינגעוואָרפֿן אין וואַסער און זענען אַריבערגעשוומען דעם טייך. מיר האָבן פֿאַרגעסן, אז אין טייך קען זיך געפינען אַן אַנדער געפֿאַר — אַ קראַקאַדייל.

צום גליק פֿאַר אונדז, האָט אונדז גאַרנישט פֿאַסירט. קוים זענען מיר געווען פֿון יענער זייט טייך, האָבן מיר אָפּגעאַטעמט פֿרייער. איצט זענען מיר ווייניקסטנס געווען זיכער.

עס איז נאָך נישט געווען שטאַרק פינסטער. מיר האָבן נאָך געקענט זען וווּ צו גיין און מיר זענען געגאַנגען. גוהיין אָבער?

וזהין זענען מיר געגאנגען אין ווילדן וואלד ? — בען בראט האָט
עס מיר דעקלערט.

„דער טייך פליסט געוויס אין ים, — האָט ער מיר גע-
אָגט. — ווען מיר זאָלן גיין ביי די ברעגעס פון טייך מיטן ווא-
סער אראָפּ, וועלן מיר געוויס צוקומען צום ים. דערט וועלן מיר
שוין זען, וואָס מיר האָבן צו טאָן.“

מיר זענען אזוי אוועקגעגאנגען אייניקע צייט. עס איז גע-
וואָרן שטארק פינטער. וויטער האָבן מיר שוין נישט געקענט
גיין. מיר האָבן געמוזט זיך אָפּשטעלן אויף נאכטלעכער. מיר
האָבן אויסגעזוכט אַ פּאַסיקן אָרט, וווּ מיר זאָלן איבערנעכטיקן.
האָבן פארלעגט אַ פּיער און האָבן זיך אַנדערגעזעצט לעבן אים.
וואסער האָבן מיר געהאַט גענוג, מיט וואסער אָבער קען
מען נישט לעבן. מיר האָבן נישט געגעסן פיראונצוואָנציק טעג
און מיר זענען געווען שרעקלעך הונגעריק. מיר האָבן מורא געהאַט
זיך צו רירן פון אָרט. מיר האָבן זיך שוין גוט איבערצייגט, צו
אַרומשאַפּצירן אין די וועלדער פון אַפריקע איז נישט קיין גרויס
פאַרגעניגן. מיר האָבן שוין געזען, אַז אין די וועלדער פון אַפריקע
געפינען זיך חיות, וועלכע זענען שטאַרקער פונם מענטשן און נישט
פיל בארישער פון אים...

מיר האָבן מורא געהאַט צו גיין ביינאַכט זוכן עפעס עסן.
מיר האָבן מורא געהאַט זיך צו רירן פון אָרט.
„לייג זיך שלאָפן, בילי, און איך וועל האלטן פאַר דיר
וואַך.“ — האָט בען בראט געזאָגט. — „די נאכט מוזן מיר צו-
ברענגען הונגעריקערהייט. מאָרגן פרי וועלן מיר שוין זוכן עפעס
עסן.“

איך האָב אים געפאַלגט און בין פאַר אַנטשלאָפן געוואָרן.
קעגן האַלבע נאַכט האָט מיך בען אויפגעוועקט. ער האָט זיך צו-
נעלייגט און איך האָב געהאַלטן וואַך.

גאָנג פרי זענען מיר געוואָרן אזוי הונגעריק, אז מיר האָבן
עס נישט געקענט אויסהאַלטן. מיר זענען אויפגעשטאַנען און האָבן
זיך געלאָזט גיין אין ווילדן וואַלד. איצט זענען מיר געוואַנגען
גלייך מיטן וואַסער אַראָפּ. מיר זענען געווען זיכער, אז מיר וועלן
איצט ערגעץ צוקומען.

א זיגער צען האָבן מיר דערווען עטלעכע אַנטילאָפּעס זיך
שפּילן אין הויכן גראַז. בען בראַס האָט זיך געצילט, האָט אויסגע-
שאַסן און האָט געטראָפּן אַ יונגער אַנטילאָפּע. מיר זענען צוגעלאָפּן
צו דער טויטער אַנטילאָפּע, ווי הונגעריקע וועלן. מיר האָבן קיין
צייט נישט געהאַט צו מאַכן פייער און אָפּבראַטן איר פלייש. מיר
האָבן אויסגעשניטן גרויסע שטיקער פלייש און האָבן זיי פאַרשלוג-
גען רויערהייט.

צום ערשטן מאָל אין מיין לעבן האָב איך געגעסן רוי-
פלייש. ווען מיר וווינען אין אַ שטאַט און עסן שטענדיק געקאַכט
אַדער געברייטן פלייש, מיינען מיר, אז עס איז גאָר אומגעלעך צו
עסן רוי פלייש. אין ווילדן וואַלד אָבער, בפרט נאָך, ווען מען
איז שטאַרק הונגעריק, שמעקט דאָס רויע פלייש זייער גוט. די
איינציקע אומאַנגענעמע זאך איז געווען, וואָס עס האָט מיר גע-
פעלט זאָלן. עס איז זייער אומאַנגענעם פאַר אַ ציוויליזירטן
מענטשן צו עסן פלייש אָן זאָלן.

ווען מיר האָבן געשטילט אונדזער ערשטן הונגער, האָבן
מיר פאַרלייגט אַ פייער און האָבן אָפּגעבראַטן אַ זייט פון דער
אַנטילאָפּע. איצט האָבן מיר זיך זאָט אָנגעגעסן און מיר וואָלטן
זיך געדאַרפט צולעצט אַ ביסל אָפרוען. בען בראַס האָט עס אָבער
אויף קיין פאַל נישט געוואָלט. ער האָט מיך געצווונגען ווייטער
צו גיין.

מיר האָבן אַרויפגעלייגט אַ זייט פון דער אַנטילאָפּע אויף
די פלייצעס און זענען האַסטיק געוואַנגען נאָענט ביים ברעג פונם

טייך. דאָס איז אַפילו נישט געווען קיין לייכטע אַרבעט. די ברע-
געס פון טייך זענען געווען שטאַרק פאַרוואַקסן מיט אַלערליי הוי-
כע גראַזן און ראָרביימלעך. צייטנווייז פלעגן מיר מוזן זיך אויס-
שניידן אַ וועג מיט אונדזערע מעסערס. מיר האָבן אָבער מורא גע-
האַט אַוועקצוגיין ווייט פונם טייך. דאָס איז געווען אונדזער בעסטע
וועגווייזער.

מיר זענען געגאַנגען אַ גאַנצן טאָג אין האָבן קיין זאָך
נישט באַגעגנט. דאָס האָט מיך פאַרדראַסן. איך האָב אַפילו זייער
נישט געוואָלט זיך ווידער באַגעגענען מיט אַ לייב אָדער מיט אַ
גאַרילע. עס איז מיר אָבער געווען זייער אומאַנגענעם, וואָס מיר
האַבן קיינעם נישט באַגעגנט.

„וואָס זאָר עס באַדייטן, בען?“ — האָב איך געפרעגט. —
„ווי קומט עס, וואָס מיר האָבן אַ גאַנצן טאָג נישט באַגעגנט קיין
אין ווילדע חיה?“

„איך מיינ, אַז די סיבה דערפון איז, וואָס מיר געפינען זיך
נישט ווייט פונם מלך דשינגאָ מוואמבאָ. די ווילדע חיות ווייסן,
אַז זייער ערנסטער פיינט, דער מענטש, איז נאָענט און זיי אַנט-
לויפן פון אים.“

„ווי אזוי ווערט מען עס אָבער געוואָר?“ — האָב איך
געפרעגט.

בען בראָס האָט זיך פאַרטראַכט. ער האָט געזוכט אַ מיטל,
ווי אזוי געוואָר צו ווערן, וווּ מיר געפינען זיך. פלוצלינג האָט
ער זיך עפעס דערמאָנט. אַ נייער געדאַנק איז אים געקומען
אין קאָפּ.

„הער נאָר, בילי“, — האָט ער מיר געזאָגט, — „איך ווייס,
אַז ווען די ווילדע פעלקער אין אַמעריקע פּאַרזירן אַמאָל זייער
וועג, — זיי ווערן פאַרבאַנדזשעט אין אַ וואַלד און ווייסן נישט,
ווי זיי געפונען זיך, קריכן זיי אַרויף אויף אַ הויכן בויס און קוקן

זיך צרום, ווו זיי זענען ערגעץ אין דער וועלט. מיר געפינען זיך איצט נישט ווייט פון ים. עס איז זייער מעגלעך, אז אונדזער שיף נעפינט זיך גארנישט ווייט פונדאנען. קלעטער ארויף, בילי, אויף א הויכן בוים אין זע, ווו מיר געפינען זיך איצט.

מיר האָבן באַלד אויסגעפונגען איינעם פון די העכסטע ביי-מער. איך בין אויף אים אַרויפגעקראַכן און האָב אָנגעהייבן צו קוקן אויף אַלע זייטן. מיר האָט זיך פאַרגעשטעלט אַ ווונדערלעך בילד. פון איין זייט האָב איך געזען וועלדער און בערג, פון דער אַנדערער זייט האָב איך געזען דעם גרויסן וועלט = ים, אַ טייך און אַ שיף.

„די „ראַפינאַ“! — האָב איך געשריען. — „דאָרט ליגט די „ראַפינאַ“!

איך האָב אַפילו נישט געקענט וויסן, צי דאָס איז טאָקע די „ראַפינאַ“, אָדער אַן אַנדער שיף. די גאַנצע שיף האָט מיר אויס-געוווּן נישט גרעסער פון אַ שיפל, מיט וועלכן קינדער שפילן זיך איך האָב אָבער פארשטאַנען, אז דאָס איז די „ראַפינאַ“.

איך בין באַלד אַראָפגעקראַכן פון בוים און האָב דערקלערט בען בראַסן, ווו איך האָב געזען אַ שיף.

„איצט ווייסן מיר ווייניקסטנס, ווהין צוגיין,“ — האָט בען באַמערקט. — „עס מאַכט מיר נישט אויס, צי עס איז די „ראַפינאַ“, אָדער אַן אַנדער שיף. ווען עס איז אונדז שוין באַשערט צו דינען אויף אַ שקלאַפנשיף, מאַכט דאָך אונדז נישט אויס, אויף וואָס פאַר אַ שקלאַפנשיף מיר וועלן דינען.“

מיר האָבן אָנגעהייבן צו גיין זייער האַסטיק. מיר זענען כמעט געלאָפן. די זון איז אונטערגעגאַנגען, עס איז געוואָרן פינס-טער און מיר זענען נאָך אַלץ געווען זייער ווייט פון ים. דאָס האָב איך שוין גאַרנישט געקענט פארשטיין און איך האָב געפרעגט בען בראַסן, פאַרוואָס דאָס איז אזוי.

„איך פארשטיי, וואָס דאָס איז,“ — האָט בען בראַס גע-
זאָגט, — „די לופט אין דער געגנט איז גאַנץ ריין. דער מענטש
קען זען אויף אַ ווייטער שטרעקע. דיר האָט זיך אויסגעוויזן, אַז
זי שיף איז נאָענט, מיר זענען אָבער נאָך גאַנץ ווייט פון איר.
איך וועל זיין צעפרידן, אַז מיר וועלן אָנקומען צו איר מאָרגן
נאָכמיטאָג.“

„אַלזוי, מיינט איר, אַז מיר וועלן מוזן צוברענגען נאָך אַ
נאַכט אין וואַלד?“

„דו וועסט זיין צעפרידן מיט איין נאַכט. עס קען זייער
זיין, אַז מיר וועלן נאָך מאָרגן אויך מוזן נעכטיקן אין וואַלד...“

בען בראַס איז געווען גערעכט. מיר האָבן איבערגענעכטיקט
די נאַכט אין וואַלד און האָבן געמוזט נעכטיקן נאָך אַ נאַכט אין
וואַלד. ערשט אויפן דריטן טאָג, אינדערפרי, זענען מיר געקומען
אין לאַגער פון מלך דשינגאָ מוואַמבאָ.

אונדזערע חברים האָבן זיך דערפרייט, ווען זיי האָבן אונדז
דערזען. זיי האָבן געגלויבט, אַז מיר זענען שוין טויט. מיר האָבן
זיך אויך זייער געפרייט. וואָס מיר זענען ענדלעך געקומען
„אָהיים“. איך וואָלט שוין אָנגעזאָגט מיינע קינדס קינדער, זיי זאָלן
נישט גיין אויף יאָגד אין די אַפריקאַנישע וועלדער.

צילעצט זענען מיר ווידער געווען צווישן מענטשן און האָבן
געעסן און געשלאָפן, ווי מענטשן.

אין דער צייט, וואָס מיר זענען געווען אין די וועלדער פון
אַפריקע, האָט מען געשמאַק געאַרבעט אויף דער „ראַפינאַ“. קליאַ-
זשע האָט צערעכט געמאַכט אַלע קעמערלעך און אַלע קראַמעס.
זיי מאַטראָן האָבן זיך באַשעפטיקט מיטן אויסגיסן דאָס געוואַלצענע
יס - וואַסער פון די כעסער און אָנגיסן אין זיי פויש וואַסער.
איך האָב פאַמערקט, אַז אין די פינף טעג, וואָס מיר זענען נישט

געווען אויפן שף, האָט מען געשמאק געארבעט. עס איז געווען
דייטלעך, אז מען האָט זיך געאיילט.

דעם אַנדערן טאָג נאָך אונדזער צוריקומען, זענען אָנגע-
קומען צוויי קליינע שיפלעך מיט עטלעכע נעגערס אין זענען צו-
געפאָרן גלייך צום לאַגער פון מלך דשינגאָ מוזאמבאָ. אין אַ קורצע
צייט אַרום האָט דער מלך געשיקט רופן אונדזער שיפקאפיטאָן.
איך האָב פאַרשטאנען, אז די נעגערס אין די שיפלעך האָבן געוויס
געבראַכט עפעס א ידיעה, עפעס אַ נייעס.

איך האָב געזען, אז ווען אונדזער קאפיטאָן איז צוריקגע-
קומען פון מלך דשינגאָ, איז ער געווען זייער אומרויק און האָט
פאַלד געשיקט רופן דעם ערשטן אָפיציר צו זיך. זיי האָבן זיך
איינגעשלאָסן אין קאפיטאָנס קאזיטע און האָבן אַוועקגעזעט אַ
לאַנגע צייט, דאָן זענען ביידע אַוועקגעפאָרן צום מלך.

איך בין געווען נייגעריק צו וויסן, ווער די נעגערס אין די
שיפלעך זענען. מען האָט מיר דערציילט, אז זיי געהערן צו אַ
פּאָלק, וואָס וווינט ביים וואַסער. די נעגערס האָבן געוויינלעך פיינט
דאָס וואַסער, נאָר אַט דאָס פּאָלק האָט ליב צו פאָרן אויפן וואַסער.
זיי זענען אַלע גאַנץ גוטע מאַטראָן און די שיפקאפיטאָנען נעמען
זיי אויף מיט פאַרגעניגן, ווען עס פעלן זיי אויס מאַטראָן.

דידאָזיקע דערקלערונג האָט מיר אָבער גאַרנישט געזאָגט,
גאַרנישט דערקלערט. וואָס האָב איך דען דערפון, וואָס די נעגערס
זענען גוטע מאַטראָן? פאַרוואָס איז אונדזער שיפקאפיטאָן געוואָרן
צוויי אומרויק, ווען זיי זענען אָנגעקומען? איך האָב געבעטן בען
בראַסה, ער זאָל געוואָר ווערן, וואָס דאָ איז.

ער איז באַלד אַלץ געוואָר געוואָרן און האָט עס מיר
דערקלערט.

„דידאָזיקע נעגערס,“ — האָט ער מיר דערציילט, — „דינען
אָיס שפּאַנען פאַרן מלך דשינגאָ מוזאמבאָ, ווי פאר אַלע שקלאַפּע-

הענדלער. זיי פאָרן אַרום אויפן וועלט = ים אין זעען נאָך, צי עס
מאָרט נישט קיין קרייצער, צי אַ שיף, וואָס יאָגט זיך נאָך שקלאַפּני-
הענדלער. ווען זיי דערזעען אַזאָ שיף, לויפן זיי וואָרענען דעם
מלך און דעם שיפקאַפיטאַן, זיי זאָלן זיך היטן און זאָלן באַהאַלטן
זייער לעבעדיקע סחורה. ווי עס ווייזט אויס, האָבן זיי דערזען אַ
קרייצער ערגעץ נישט ווייט און זענען געקומען עס מעלדן.

שפעטער זענען מיר געוואָרן געוואָרן, אַז אויסער דיִדאָזיקע
געגערס = שפיאָנען, געפינט זיך אַן ענגלישער שפיאָן נישט ווייט
פון דעם אָרט, וווּ אונדזער שיף איז געווען פאַראַנקערט. מיט
אַ דרייסיק = פערציק מייל ווייטער האָט אַן ענגלענדער אויסגע-
בויט אַ גרויסע פאַבריק פון פאַלמענאייַל. עס האָט אים נישט גע-
לויבט צו באַציען אַרבייטער פון ענגלאַנד און צו צאָלן זיי טייער,
האָבן ביי אים געאַרבעט בעגערס.

ער האָט געוואָלט, אַז אלע ענגלישע שיפן, וועלכע פאָרן
פאַרביי, זאָלן זיך אָפּשטעלן לעבן זיין פאַבריק און האָט געבעטן
דער ענגלישער רעגירונג, זי זאָל אים געבן דעם טיטל קאָנסול.
אַזוי ווי ער האָט נישט פאַרלאַנגט קיין געהאַלט און האָט זיך באַ-
לעצט אין אַ גאַנץ ווילדער געגנט, האָט אים די רעגירונג געגעבן
דעם טיטל קאָנסול מיט פאַרגעניגן. ענגלאַנד טוט עס זייער אָפט,
עס האָט דערביי אַ געוויסן צוועק. קוים וועט אַ מלך פון דער
געגנט באַליידיקן איר קאָנסול, וועס זי האָבן דאָס רעכט צו שיקן
טאָלדאַטן און אָפּנעמען זיין לאַנד.

אַלס ענגלישער קאָנסול, האָט דער רייכער ענגלענדער פאַר-
לאַנגט, אַז אלע ענגלישע שיפן, וועלכע פאָרן פאַרביי, זאָלן צו-
קומען צום אָרט, וווּ זיין פאַבריק איז געשטאַנען. פון זיי פלעגט
ער געוואָר ווערן, צי עס געפינען זיך אין ים עפעס אַ קרייצער. ווען
מען פלעגט אים זאָגן, אַז ער געפינט זיך יאָ ערגעץ נישט ווייט,

פלעגט ער שיקן וואָרענען די אַפריקאַנישע מלכים און די שקלאַפּן-
הענדלער.

דער ענגלישער קאָנסול האָט אַ וואַרום אַליין געדינט פאַר
אַ שפּיטן ביים מלך דשינגאַ מוואַמבאַ און ביי אַלע קאַפיטאַנען פון
שקלאַפּן. געאַרבעט האָט ער, נאַטירלעך, נישט אומזיסט. מלך
דשינגאַ און די קאַפיטאַנען פלעגן אים גוט באַצאָלן דערפאַר.

באלד האָבן אַלע מאַטראָון געוויסט, אז דער ענגלישער
קרייצער, וועלכער האָט אונדז נאַכגעיאָגט, איידער מיר זענען צו-
געפאַרן צום אַפריקאַנישן ברעג, געפינט זיך נישט ווייט פונדאנען
און באַוואַכט אונדז. עס איז אמת, אז די שוואַרצע שפּיטאַנען האָבן
נישט געוויסט אויף געוויס, צי עס איז דיזעלבע שיף, וואָס האָט
אונדז נאַכגעיאָגט. זיי האָבן נאָר געמאַרדן, אז אַ שיף געפינט זיך
אויפן ים נישט ווייט פונם אריינגאַנג אין טייך.

איצט האָבן איך פאַרשטאַנען, פאַרוואָס אונדזער קאַפיטאַן
איז געוואָרן אַזוי אומרויק און אַזוי דערשלאָגן. ווען די ענגלישע
קריגסשיף וועט ווירקלעך אַריינפאַרן אין טייך, איז די „ראַפינאַ“
פאַרלאָרן.

מלך דשינגאַ מוואַמבאַ איז אויך געווען אומרויק, ריכטיקער
געזאַגט, ער האָט זיך פאַרשטעלט, אז ער איז אומרויק. אין דער-
אמתן האָט עס אים זייער ווייניק געקומערט, וואָס אַן ענגלישע
שיף געפינט זיך נישט ווייט פון זיין לאַנד. ער האָט דאָך שוין
פאַרקויפט זיין סחורה און האָט פּגענומען זיין „געלט“. לאַז דער
קויפער טאָן מיט זיין סחורה, וואָס ער וויל.

דאָך איז מלך דשינגאַ נישט צעפרידן געווען מיט דעם ענג-
לישן קרייצער. ער האָט מורא געהאַט, אז די ענגלישע סאַלדאַטן
און מאַטראָון זאָלן נישט אָנפאַלן אויף זיינע מאַגאַזינעס און זאָלן
נישט צונעמען זיין ראָם, זיינע ביקסן און זיין פּוילווער. ער האָט
דעריבער באלד אַרויסגעגעבן אַ באַפעל צו זיינע אונטערטאַנען,

אז ווי זאלן בהחלטן זיינע טייערע זאכן און זיינע פארמעגנס אין די וועלדער, ערגעץ ווייט פון לאגער.

מלך דשינגאן איז געווען א דורכגעטריבענער סוחר. ער האט אפילו געוואלט באנקראטירן. ער האט פראבירט אינצורעדן אונדזער קאפיטאן, אז ער זאל אועקפירן זיינע געקויפטע שקלאפן אויך ערגעץ ווייט אין וואלד. דשינגאן מוואמבא האט געוואלט אים געבן זיין מלכשן צרנווארט, אז ווען די ענגלישע שיף וועט זיך אועק-פארן, וועט ער אים צוריקגעבן זיין אייגנטום.

אונדזער שיפקאפיטאן איז אפער געווען קליגער און דורכ-געטריבענער פון זיין שווארצער מאיעסטעט. אונדזער שיפקאפיטאן האט געוויסט, אז קוים וועט ער איבערגעבן זיינע שקלאפן מלך דשינגאן, וועט ער זי שוין קיינמאל נישט זען. זיין מאיעסטעט איז געווען א קעניגלעכער שווינדלער.

אונדזער שיפקאפיטאן איז געווען אן אלטער פוקס און האט נישט געטרויט זיין מאיעסטעט אויף א האלבן טריט.

קוים איז ער געוואר געווארן, אז אן ענגלישער קרייצער באוואכט אים, האט ער אונטיפגערויפן א קריגסראט פון זיינע פעסטע מאטראזן אין האט זיך מיט זיי באראטן, וואס צו טאן. מען האט זיך לאנג איבערגעלייגט און מען איז געקומען צום באשלוס, אז דאס איינציקע מיטל צו ראטעווען זיין סחורה איז צו אנטלויפן מען האט דאך שוין געזען, ווי מען האט זיך אויסגעדרייט פונם ענגלישן קרייצער. די „ראפינא“ איז א גוטע שיף, און ווען זי האט גענוג ווינט, קען זי זייער לייכט אנטלויפן פון א דאמפשיף.

די פראגע איז נאר געווען, ווער עס וועט פרייער פארכאפן דעם אפענעם ים. אין טייך איז די „ראפינא“ פארלארן. זי מיט אירע זעכציק מאטראזן קענען זיך אויף קיין פאל נישט שטעלן קעגן א קריגשיף מיט סאָלדאטן און הצדמאזן אויפן פרייען אפענעם, גרויסן וועלט-ים, אפער מען קען זיך זייער לייכט ארויסדרייען.

אונדזער שיפקאפיטאן האָט דעריבער געגעבן אַ באַפעל, מען זאָל באַלד אַרויספירן די שקלאַפן פון די שטאָלן, אין וועלכע מען האָט זיי געהאַלטן, און מען זאָל זיי אַרויפברענגען אויפן שיף. דאָן זאָל מען אָנגרייטן פּראָוויאַנט און אַרויספאַרן וואָס שנעלער. איצט האָט זיך אָנגעהייבן אַן אַרבעט אויף אונדזער שיף. איצט האָט מען אָנגעהייבן צו אַרבעטן, און זיך ערגסט צוגרייטן צו דער רייזע.

מ'יך דשינגאַ מוואַמבאַ האָט אונדו געגעבן אַלע זיינע שיפ-לעך. דער קאפיטאן האָט געהייסן אראַפּלאָזן אַלע שיפלעך פון דער „ראַפינאַ“. אַלע זענען געווען באַשעפטיקט מיט דעם טראַנס-פּאַרטירן די שקלאַפן פון די שטאָלן אויף דער „ראַפינאַ“.

ווי עס האָט מיך געעקלאַט, ווי עס האָט מיר אַצערסן דאָס האַרץ, ווען איך האָב געזען, ווי מען שלעפט פרויען און קינדער, ווי די שעפּסן און מען באַהאַנדלט זיי נאָך ערגער, ווי בהמות! איך האָב אָבער געמוזט העלפן. בען בראַס האָט אויך געמוזט אַריבערברענגען די אומגליקלעכע נעגערס אויף אונדזער שיף.

מען פלעגט אַרויסנעמען צוואַנציק = דרייסיק שטיק מיטאַמאָל, מען פלעגט זיי צוטרייבן צום ברעג און זיי אריינטרייבן אין קליינע שיפלעך. ווער עס האָט נישט געוואָלט גיין, דעם האָט מען געשלאָגן מיט שטעקנס אָדער מיט אַ בייטש פון קראַקאַדיל = לעדער. פון די שיפלעך האָט מען זיי אַרויפגעשלעפט אויף דער „ראַפינאַ“ און מען האָט זיי אַראַפּגעלאָזן אין די שטאָלן, וועלכע מען האָט אָנגע-גרייט פאַר זיי.

איך האָב שוין דערציילט, אז ביי די שקלאַפּנהענדלער איז געווען איינגעפירט, אז מען זאָל האַלטן מענער באַזונדער און פרויען באַזונדער. ס'איז פאַרשטענדלעך, אז זיי האָבן עס נישט געטאָן פון פּרומוקייט אָדער גוטסקייט. זיי האָבן עס געטאָן דערפאַר, ווייץ עס איז לייכטער אַרומצוגיין אַרום זיי, ווען מענער און

פרויען זענען אָפּגעטיילט. דאַקעגן, אָבער, פּלעגט מען האַלטן פּרויען און קינדער צוזאַמען.

אַלע שקלאַפּן זענען געווען נאַקעט, ווי די מוטער האָט זיי געבאַרן. זעלטן האָט אַיינער אָדער איינע פּון זיי געהאַט אַ שטיקל לייזונט אָדער אַ גאַרטל אַרום די לענדן, אום צו באַדעקן די טיילן פּון קערפּער, וועלכע מענטשן זענען געוויינט צו פאַרדעקן. די מענער האָט מען צונויפגעבונדן צו צוויי, צו דריי אָדער צו פיר צוזאַמען. די פּרויען זענען מייסטנס געווען פריי. איך האָב געזען גאָר זייער ווייניק פּרויען, וועלכע זענען געווען געשמידט אין קייטן. איך בין גישט געגאַנגען צו די באַראַקן, פּונדאָנען מען האָט זיי אַרויסגענומען. איך בין געשטאַנען אויפן דעק און האָב גאָר געזען, ווי מען האָט זיי אַראָפּגעלאָזן אין די קאַמערן, וועלכע מען האָט פאַר זיי אָנגעגרייט אויף דער „ראַפינאַ“.

זעלטן האָט מען צוגעבראַכט אַ פּרוי אין קייטן. עס פּלעגט אָבער דאָך פאַרקומען און איך האָב זייער גוט באַמערקט, ווי זייערע פייערדיקע שוואַרצע אויגן האָבן געברענט און געגלייט, ווען מען פּלעגט זיי אַרויפשלעפּן אויפן דעק. פּון דאָרט פּלעגט מען זיי אַראָפּפירן אין זייערע שטאַלן. די מענער פּלעגן גאָך שווייגן און זיך פאַרהאַלטן אַ ביסל רויק. די פּרויען אָבער פּלעגן שרייען, וויינען און ליאַרמען.

מלך דשינגאַ מוואַמבאַ מיט אונדזער שיפּקאַפיטאַן זענען געשטאַנען אויפן ברעג פונם טייך און האָבן אַכטונג געגעבן, ווי מען לאָדט אָן זיי שיף. זיי האָבן גערעדט פריינטלעך און צוטרוי-לעך, גלייך ווי זיי וואָלטן געווען טוהרים, וועלכע שיקן אַוועק לייערע סחורות קיין אינדיע אָדער קיין כינע.

דער מלך פּלעגט פון צייט צו צייט ווייזן אויף איינעם פון זיינע נעגערס און דערציילן, אַז ער איז שטאַרק און פּעיק, אַלאָ האָט ער מער ווערט פון די אַנדערע. דערביי פּלעגט ער זיך

גישת שעמען צו פאָדערן ביי אַנדער שיפקאַפּיטאַן נאָך אַ פּלאַש
דאָס, נאָך אַ מעסערל אָדער נאָך אַ קלייניקייט.

אונדזער שיפקאַפּיטאַן האט געהאַלטן אַ נאַטיצביכעלע
און האָט פאַרשריבן, וויפּל נעגערס מען האָט אַרויפגעפירט אויפן
שיף. ער איז געווען אַ גוטער בוכהאַלטער און האָט געפירט אַ
שטרענגן חשבון פון זיין לעבעדיקער סחורה.

זייער אָפּט פּלעגט דער מלך ווייזן אויף אייניקע פון די
נעגערס און פּלעגט זאָגן, אַז דער נעגער איז זייער אומרויק. מען
מיז אים צושמידן צו דער וואנט. דער שיפקאַפּיטאַן פּלעגט באַלד
מאַכן אַ צייכן מיט אַ שטיקל קרייט אויף די שוואַרצע פלייצעס
פונם נעגער, אַז מען זאָל אים אַנטאָן שווערע קייטן אָדער מען
זאָל אים נאָר צושמידן.

דער ערשטער אָפּיציר האָט איבערגענומען די סחורה. קיים
פּלעגט ער דערווען אויף די פלייצעס פונם נעגער אַ ווייסן צייכן,
האָט ער שוין געוואוסט. וואָס מיט אים צו טאָן.

ווי איינפאַך און ווי לייכט דאָס אַנלאָדן פון דער שיף איז
געווען, האָט עס דאָך פאַרנומען פיל צייט. אַרויפנעמען זעקסהונ-
דערט מענטשן אויף אַ שיף פאָדערט צייט, באַזונדערס ביי אַזעלכע
מענטשן, וועלכע מען האָט געמוזט האַלטן אין קייטן און מורא
האַבן, אַז זיי זאָלן נישט אַריינשפּרינגען אין וואַסער אין דער צייט,
ווען מען האָט זיי איבערגעפירט פון ברעג צום שיף.

די נעגערס האָבן זייער גוט געוואוסט, ווהיין מען פירט זיי און
צו וואָס פאַר אַ צוועק מען פירט זיי. עס האָבן זיך געפונען צווישן
זיי אַזעלכע מענטשן, וועלכע האָבן ליבערשט געוואָלט דערטרונקען
ווערן אינדערהיים, איידער צו ליידן אין אַמעריקע.

אזוי ווי עס האָט פאַרנומען פיל צייט און דער שיפקאַפּיטאַן
האָט מורא געהאַט, אַז די ענגלישע שיף זאָל אויף אים נישט
אַנפאַלן פּלוצלונג, האָט ער אַרויסגעשיקט אַ שיפּל מיט די נעגערס-

שפיאָנען, זיי זאָלן זען, ווהיזן די ענגלישע מיף פאַרט און וואָס זי וויל טאָן.

דעם ערשטן טאָג האָט מען אַריבערגעפירט פון די שטאָלן קנאַפּע פירהונדערט נעגערט. עס זענען געפליבן איבער צוויי הונדערט, וועלכע מען האָט געווענט אַריבערצופירן דעם אַנדערן טאָג.

דעם אַנדערן טאָג אין דער פרי האָט מלך דשינגאַ אין דער שימפּאַפּיטאַן דערזען מיט שרעק, אז דאָס שיפל פון די נעגער - שפיאָנען קומט צוריק. מען האָט געזען פון דערווייטנס אז זיי איילן זיך. מלך דשינגאַ און אינדזער שימפּאַפּיטאַן זענען זיי אַנטקעגן געלאָפּן.

איך האָב נישט געקענט הערן, וואָס די שפיאָנען האָבן דער- ציילט. איך האָב אָבער געזען, אז אינדזער שימפּאַפּיטאַן איז צוריקגעקומען שטאַרק באַאומרייקט. ער האָט באַלד געהייסן, אז מען זאָל וואָס ניכער אַריבערברענגען דעם רעשט פון זיין לעבעדיקער סחורה אויף זיין שיף. איצט האָט מען שוין נישט געקוקט וועמען מען האָט דאָרט. מען האָט אַרויסגעטריבן אַלע נעגערס פון די שטאָלן, מענער פרויען און קינדער, און מען האָט זיי געוואָרפּן אין די קליינע שיפלעך, ווי מען מען וואָרפט בינטלעך אָדער פעק- לעך סחורה.

עס איז געווען אַ שרעקלעך בילד. צו וואָס זאָל איך איך באשרייבן דיראַזיקע טרויעריקע סצענעס, וואָס איך האָב דעמאָלט געזען? איך בין גליקלעך, ווען איך פאַרגעס זיי.

אינדזער שימפּאַפּיטאַן האָט זיך געאייילט. זיין איינציקע רע- טונג איז איצט געווען דער ווינט. ער האָט געוויסט, אז די ענג- לישע קריגסשיף וועט מורא האָבן אַריינצוגיין אין אַן אומבאַקאַנטן טייך. אַ קריגסשיף קען זיך נישט אַזוי לייכט אויסדרייען אין אַ טייך. קיים וועט דער ווינט פּלאָזן פון דרום, וועט ער קענען ביי- באַכט אינדזערפּינסטער אַרויספאַרן שטילערהייט פונם טייך אין אַפּע-

נעם וועלט - ים. דאָרט, אויפן פרייען וועלט = ים, וועט ער שוין וויסן, ווי זיך אויסצודרייען.

איך האָב שוין דערציילט, אז אונדזער שיפקאפיטאן איז ווירקלעך געווען אַ פעיקער און טיכטיקער מאַטראָן. ער האָט זייער גוט געקענט דעם ים און די געגנט אַרום און ער האָט זיך אַנט-שלאָסן צו ריוויקירן, אין דער האַפענונג, אז פאַר גויט וועט ער אַריינפאַרן אין אַ טייד אַדער ער וועט זיך באַהאַלטן ערגעץ הינ-טער אַ קליין אינדול

אַלע מאַטראָן האָבן דעם גאַנצן טאַג געאַרבעט, ווי די שדים. מען האָט געשלעפט פעסער מיט פאַלמענאיי, זעק מיט הירוש און אַנדערע סאַרטן פראָוויאַנט. מען האָט צערעכט געמאַכט די זעגלען פון דער „ראַפינאַ“, מען האָט זיך פאַרוואַרגט מיט האַלץ צום קאַכן און מיט האַלץ צו מאַכן ברעטער און קאַמערן.

ענדלעך איז אַלץ פאַרטיק געוואָרן צום אַוועקפאַרן. די לעבעדיקע סחורה איז געווען פאַרפאַקט און פאַרוואַרגט. ביים אַרייבן גאַנג אין די קאַמערן, וווּ די נעגערס האָבן זיך געפונען, האָט מען אויסגעשטעלט אַ שמירה מיט געלאָדענע ביקסן אויף די פלייצעס. מען האָט נאָר געדאַרפט אויפהייבן די אַנקערס און אַרויס-פאַרן. אזוי ווי עס איז נאָך אַבער געווען פרי, עס איז ערשט גע-ווען קעגן פיר אַ זייגער נאַכמיטאַג, האָט מען געמוזט וואַרטן, ביז עס וועט פינסטער ווערן. בייטאַג וועט דאָך די ענגלישע שיף אונדז דערזען. ביינאַכט אַבער וועלן מיר זיך קענען אַרויסגבענען. אויסערדעם, האָט דער שיפקאפיטאן געוואַרט אויף נייע ידיעות פון די נעגער = שפּיאַנען. אַ ידיעה איז ענדלעך געקומען. די נע-גער = שפּיאַנען האָבן געפאַלדן, אז די ענגלישע שיף האָט זיך פאַראַנקערט נישט ווייט פונם אַריינגאַנג אין טייך אין דער רעכ-כער זייט.

אונדזער שיפקאפיטאן האָט זיך באַרויקט. ווען די ענגלישע

שיף האָט פאַראַנקערט רעכטס פּונם אַריינגאַנג אין טייך, קען ער
פאַרו לינקס און אָפּמאַרן דעם ענגלענדער.

ביז נאַכט איז אינדז נאָך געבליבן פון פיר ביז פינף שעה.
וואָס טוט מען אין אָט דער צייט? מען דערף אַ ביסל אינטער-
לעבן. ער האָט איינגעלאָדן דעם מלך דשינגאַ מיט זיינע מיניסטערן
צו זיך אויף מיטאָג און מען האָט געגעסן און געטרונקען, מער
וויפּל מען האָט געדאַרפט. ווען מען האָט אָפּגעגעסן און אָפּגע-
טרונקען, האָט מלך דשינגאַ זיך איינגעשפּאַרט, אַז דער שיפּ-
קאַפיטאַן מיט אַלע מאַטראָזן זאָלן קומען צו אים אויף אַ מיטאָג.
אינדזער שיפקאַפיטאַן האָט איינגעווייליקט. מלך דשינגאַ האָט
אים געגעבן צו פאַרשטיין, אַז וואָס שפּעטער ער וועט אַרויספאַרן
פּונם טייך, איז אַלץ בעסער פאַר אים. איך וואָלט קיינמאָל גישט
געגלייבט, אַז זיין שוואַרצע מאַיעסטעט זאָל זיין אזוי פּראַקטיש
און זאָל אזוי גוט קענען דעם כאַראַקטער פון די ענגלישע
קריגשיפּן.

נאָך האַלבע נאַכט וועלן אַלע שלאַפּן אויף דער ענגלישער
קריגשיפּ, — האָט מלך דשינגאַ מוואַובאַ דערקלערט, — דע-
מאָלט וועט זיין די בעסטע צייט אַרויסצופאַרן. ווען די וואַכן
אויפן ענגלישן קרייצער זאָלן אַפילו באַמערקן די „ראַפּיגאַ“, וועלן
זיי דאָך צוערשט מוזן אלאַרמירן, אויפוועקן דעם שיפקאַפיטאַן און
די אַפיצירן. דאָן וועלן די אַפיצירן אָנהייבן צו מאַכן הכנות צו אַ
שלאַכט. דאָס וועט פאַרנעמען ביי זיי צייט. דערווייל וועט די „ראַ-
פּיגאַ“ קענען אַנטלויפן.

בען בראַס האָט מיר איבערגעגעבן אַלץ, וואָס מלך דשינגאַ
האָט געזאָגט. איך האָב געשמוינט, ווען איך האָב דערהערט, ווי
קלוג, דורכגעטריבן און פּראַקטיש מלך דשינגאַ איז. איצט האָב
איך שוין געבעטן בען בראַסן, מען זאָל מיך אויך מיטנעמען אויפן
באָל צו זיין שוואַרצער מאַיעסטעט.

אך! איך האָב נישט געוואָסט, וואָס איך האָב געבעטן! איך
האָב נישט געוואָסט, וויפֿל לייַדן און שמערצן איך וועל איבערלעבן
ביים מלך דשינג.

דער שיפקאפיטאן האָט געהייסן, אז אלע מאַטראָון, אויטער
די וואַכן, זאָלן אַרומגיין אויפן ברעג, זיך געזעגענען מיט זיין מאַ-
יעסטעט, דעם גרויסן שטאַרקן און שרעקלעכן מלך דשינגאַ. מען
קען זיך לייכט פאַרשטעלן, אז אלע מאַטראָון האָבן געפאַלגט דעם
באַפעל מיט פאַרגעניגן. זיי האָבן געוואָסט, אז ביים מלך איז דאָ
וואָס צו עסן, וואָס צו טרינקען און איך שעם מיך עס צו זאָגן, —
פֿיר מאַטראָון האָבן געטראַכט פֿון שוואַרצע ווייבער...

וויפֿל פֿרויען האָט מלך דשינגאַ געהאט, קען איך אייך נישט
זאָגן. איך ווייס נאָר, אז פֿאַר זיינע פֿרויען האָט ער געהאַט אַ
באַזונדערן פּאַלאַץ, דאָס הייסט, אַ באַזונדערן שטאַל, וווּ ער פֿלעגט
זיי האַלטן פֿאַרשפּאַרט און פֿלעגט זיי אַרויכלאָזן נאָר דאָן. ווען ער
האַט געוואָלט.

מיר זענען פֿאַלד געווען אין דשינגאַס לאַגער און האָבן צו-
געזען מיט פאַרגעניגן, ווי עס ברענגען גרויסע פייערן, אויף וועלכע
עס בראָטן זיך גאַנצע אַנטילאָפּעס און אַנדערע חיות. אויף איין
פייער האָט זיך געבראָטן אַ גאַנצער אָקס

אַרום דעם מלכס פּאַלאַץ — אַן איינפאַך געצעלטל פֿון פעל
און לייַוונט, זענען געלעגן הויפּנס מיט אַלערליי פֿרוכטן. מאַנכע
פֿרוכטן זענען מיר געווען באַקאַנט, אַנדערע האָב איך געזען צום
ערשטן מאַל אין מיין לעבן. אַלץ איז געווען פֿריי. יעדער האָט
געקענט נעמען, וויפֿל ער האָט געוואָלט און וואָס ער האָט גע-
וואָלט.

אינדזערע מאַטראָון האָבן זיך נישט געלאָזן לאַנג בעטן. יע-
דער האָט זיך גענומען, וואָס ער האָט געוואָלט. דער מלך איז

געווען אזוי פריינטלעך, אז ער האָט געהייסן ברענגען אַ גאַנצן פעסל ראָם און האָט עס געשענקט אינדזערע מאַטראָזן.

ווען אַלע זענען געווען גוט פריילעך, האָט ער אַרויסגעליאָזן אַלע זיינע פרויען און האָט זיי געהייסן טאַנצן און שפּרינגען אַרום אונדז. מיר אַליין איז זייער טאַנצן גאַרנישט געפעלן. מיר האָט זיך אויסגעוויזן, אז די פרויען זענען זייער אומגליקלעך און טאַנצן נאָר דערפאַר, ווייל זיי האָבן מורא, דער מלך זאָל זיי נישט פאַרקויפן דעם שקלאַפּנהענדלעך.

דאָס פלעגט זיך טרעפן זייער אָפט. ווען אַ שלאַפּנהענדלעך האָט נאָר געגעבן אַ גוטן פרייז, האָט מלך דשינגאַ פאַרקויפט אַמילן. זיינע מיניסטאַרן און זיינע פרויען.

אין לאַגער איז געוואָרן פריילעך. אינדזער שיפקאַפיטאַן און דער ערשטער אַפּיצייר זענען געווען די איינציקע, וועלכע זענען נישט געווען שיפור. זיי האָבן גוט געקענט דעם שוואַרצן מלך און האָבן געוויסט, וואָס ער מיינט. ער האָט געוואַלט אלעמען אָנ-שיפורן, אַז די „ראַפּינאַ“ זאָל נישט קענען אַרויסגיין אין ים. די ענגלענדער וועלן אָנפאַלן אויף איר און וועלן באַפרייען אַלע שקלאַפּן. ער, אַלס מלך פון אַט די בערערס, וועט פּאָדערן, אז מען זאָל אים אָפּגעבן זיינע אונטערטאַנער. דער ענגלישער קאָנסול וועט באַשטעטיקן, אז דער מלך האָט רעכט און זיין מאַיעסטעט וועט האָבן צוריק זיינע שקלאַפּן און אינדזער, ראָם נאָך דערצו.

צווישן מלך דשינגאַ מוואַמבאַ און אינדזער שיפקאַפיטאַן האָט זיך איצט אָפּגעשפּילט אַ קלוגע פּאָליטיק. ביידע זענען איצט געווען די בעסטע פריינט. דער מלך האָט זיך אויפּגעהאַנגען אויפן האַרדז פון אינדזער שיפקאַפיטאַן, האָט אים איינגעלאָדן צו זיך אין געצעלט און האָט אים אָנגעבאַטן זיינע שענסטע פרויען. אונד-זער שיפקאַפיטאַן האָט זייער גוט געוויסט, פאַר וואָס דער שוואַר-צער מלך טוט עס און האָט געזוכט אים איידל אויסצומיידן.

אזוי זענען פארגאנגען די לעצטע שעהן פונם טאָג. די זון
האַט געהאַלטן ביים אינטערגייך. אונדזער שיפקאפיטאָן האָט אָנגע-
הייבן צו פייפן אין צו רופן זיינע מאַטראָן.

ווען אלע האָבן זיך פאַרזאַמלט, האָט דער מלך געבעטן, אַז
מען זאָל מיט אים טרינקען צום לעצטן מאָל פאַרן אוועקפאַרן.
מען האָט געמוזט אים צוליב טאָן.

איך בין געווען נאָך זייער יונג און דער מלך האָט מיך
זייער אינטערעסירט. איך האָב די גאַנצע צייט נישט אָפּגעטרעטן
פון אים און האָב באַטראַכט אלע זיינע מינעס און אלע זיינע
באַוועגונגען. איך האָב אָבער נישט באַמערקט, אַז ער קוקט אויף
מיר אויך. איך בין אים געפעלן. ביז אַהער האָט ער געזען פאַר
זיך מענטשן מיט בערד אָדער מיט ראַזירטע בערד. איך בין גע-
ווען דער ערשטער ווייטער מענטש אָן אַ באַרד, וועלכן מלך דשינ-
גאַ האָט געזען אין זיין לעבן.

ווען אונדזער שיפקאפיטאָן האָט צונויפגערופן אלע מאַטראָן,
אין האָט זיי געהייסן אַרויפגיין אויפן שיף, האָב איך און בען
בראַס אויך געוואָלט גיין מיט זיי. דער שיפקאפיטאָן האָט אָבער
געהייסן אונדז נאָך בלייבן אויפן ברעג, דערביי האָט ער עפעס
גערעדט שטילערהייט מיטן מלך.

מיר איז שטאַרק נישט געפעלן, וואָס דער מלך קוקט זיך
אזוי צו צו מיר.

„וואָס וויל ער פון מיר?“ — האָב איך מיך געפרעגט. —
„וואָס קוקט ער אזוי אויף מיר, גלייך ווי ער וויל מיך אויפגעסן?“
וואָס לענגער דער מלך האָט גערעדט מיטן שיפקאפיטאָן,
אַלץ אומרויקער בין איך געוואָרן. עס איז געווען דייטלעך, אַז
זיי רעדן פון מיר. ענדלעך האָב איך עס שוין נישט געקענט אויס-
האַלטן אין האָב געפרעגט בען בראַסן:

„וואָס רעדן זיי? וואָס וויל דער מלך פון מיר?“

„ער וויל דין קויפן, דו געפעלט אים“, — האָט בען בראַס

געענטפערט.

איך האָב מיך צעלאַכט. איך האָב מיר גאַרנישט געקענט
פאַרשטעלן, אז מען קען מיך פאַרקויפן. איך בין דאָך אַ פרייער
מענטש, אַ ווייטער. וועל קען עס קויפן אַדער פאַרקויפן אַ וויסן
מענטשן?

ווען איך האָב אָבער אַ קוק געטאָן אויף בען בראַסעס
ערנסטע געזיכט, איז אין מיר פאַרקילט געוואָרן די מילך, וועלכע
איך האָב געוויגן ביי מיין מוטער. איך האָב פאַרשטאַנען, אז בען
שפּאַסט נישט. מלך דשינגאַ מוואַמבאַ מיינט עס ערנסט.

איצט האָב איך אָנגעהייבן מיך צוצוקוקן צו די מינעס און
אום געזיכט פון אונדזער שיפקאפיטאַן. אזוי ווי איך האָב נישט
פאַרשטאַנען, וואָס זיי האָבן גערעדט, האָב איך געוואַלט לעזן אויף
זייערע געזיכטער און פאַרשן זייערע מינעס, וואָס זיי מיינען.

איך האָב באַמערקט, אז דער שיפקאפיטאַן וויל מיך נישט
פאַרקויפן. דער מלך אָבער האָט אים נישט אָפּגעלאָזן. ער האָט
אים עפעס געדראָט, האָט פון אים עפעס פאַרלאַנגט און האָט אים
עפעס צוגעזאָגט.

„וואָס זאָגט דער מלך?“ — האָב איך געפרעגט בען

בראַסן.

„ער וויל געבן פאַר דיר פינף שטאַרקע און געזונטע

שקלאַפן“, — האָט בען געענטפערט.

„אלזוי וויל דער שיפקאפיטאַן מיך פאַרקויפן?“ — האָב איך

אויסגערופן מיט שרעק.

„יא, ער וויל קיט איין דין צו פאַרקויפן. ער פאַרלאַנגט אָבער

זען שקלאַפן פאַר דיר.“

איך האָב אַ ציטער געטאָן. דער שיפקאפיטאַן וויל מיך

פארקויפן! איך בין נישט מער, ווי א שטיקל סחורה, און מען דינגט זיך, וויפל איך בין ווערט!

„ער וועט עס טאן, דער אויסוורף“, — האָב איך מיר גע-
טראַכט. — „ער ווייס, אז פאַר אַ גוטן, שטאַרקן נעגער וועט
ער באַקומען אין אמעריקע פון פיר ביז פינפהונדערט דאָלאַר.
ער קען אַלזאָ באַקומען פאַר מיר דרייטויזנט דאָלאַר. פאַרוואָס זאָל
ער מיך נישט פאַרקויפן? ווער וועט זיך עס שטעלן קעגן אים?
וועמען הערט ער! ער איז אַ שקלאַפּנהענדלער, אַ פאַרברעכער,
און איך בין אַנטלאָפּן פון מיינע עלטערן. דער איינציקער מענטש
וועלכער וואָלט געקענט מיך באַשיצן, איז אַן ענגלישער קאַנסול.
ווי נעמט מען אָבער אַן ענגלישן קאַנסול? דשינגאַ מוואַמבאַ וועט
געוויס מיך נישט פירן צו אַן ענגלישן קאַנסול, איך זאָל מיך
באַקלאַגן אויף אים.

אין דער צייט, ווען דידאַזיקע טרויעריקע געדאַנקען זענען
געקראַכן אין מיין קאָפּ, האָט דער שיפקאַפיטאַן זיך געדונגען און
צייגינערט מיטן מלך.

ענדלעך איז דער שיפקאַפיטאַן ערגעץ אַוועקגעגאַנגען מיט
אים. בען בראַס האָט מיר געזאָגט, אז זיי האָבן זיך אויסגעגלייכט.
דער מלך האָט ענדלעך איינגעווייליקט צו געבן פאַר מיר אַכט
געזונטע און שטאַרקע נעגערס.

איך בין געווען אויסער זיך. איך בין געווען משוגע. איין
גאַט ווייס, וואָס איך האָב דורכגעפילט און איבערגעליטן אין יענע
עטלעכע מינוטן. איך האָב אָבער נאָך אַלץ געהאַפּט, איך האָב נאָך
אַלץ גערעכנט, אז דער מלך וועט זיך איבערלייגן אָדער דער
שיפקאַפיטאַן וועט חרטה האָבן.

מיין האָפענונג איז אָבער באַלד פאַרשווונדן. איך האָב
געזען, אז דער שיפקאַפיטאַן איז געקומען מיטן מלך אונטערן אָרעם
און דשינגאַ האָט געוווּן אויף אַ הויפּן נעגערס, וועלכע זענען

געשטאנען נישט ווייט. דער שימקאפיטאן איז צוגעגאנגען צו זיי
און האָט אָנגעוויזן אויף עסלעכע פּוּן זיי. דער מלך האָט זיי געהייסן
אָוועקגיין אָן אַ ווייט.

איך האָב געזען מיט שרעק און פחד, אַז דער מלך האָט
פאַרקויפט זיינע מיניסטערן אָדער גענעראַלן. איך האָב זיי דער
קענט. איך האָב זיי געזען, ווען ער איז מיט זיי צום ערשטן מאל
געקומען אויף אונדזער שיף.

די פאַרקויפטע מיניסטערן האָבן פאַרשטאַנען וועגן וואָס עס
האַנדלט זיך. זיי ערע פּעך שוואַרצע פּנימער זענען געוואָרן אַש-
גרוי. זיי האָבן געוויסט, אַז דער מלך האָט זיי פאַרקויפט. מיר
האַט זיך אויסגעוויזן, אַז אייניקע האָבן אָנגעהייבן צו וויינען
דער שימקאפיטאן האָט געזאָגט עפעס צו איינעם פּוּן ד'
מאַטראָן. ער איז אָוועקגעפאַרן אויף דער "ראַפינאַ", אַיז באלד
צוריקגעקומען און האָט געבראַכט מיט זיך קייטן. איצט בין איך
פאַרלאָרן. פאַר מיר איז שוין קיין רעטונג נישטאַ. דער שימקאפי-
טאן האָט מיך פאַרקויפט!

איך האָב אויפגעהייבן מיינע אויגן צו בען בראַטן, מיינ
איינציקן רעטער און באַשיצער, דער איינציקער מענטש, פּוּן
וועלכן איך האָב געקענט דערוואַרטן הילף און שוץ. איך האָב
גערעכנט, אַז בען בראַס וועט זיך שטעלן פאַר מיר, וועט פּראָטעס-
טירן, וועט דערקלערן דעם שימקאפיטאן, אַז ער קען מיר נישט
פאַרקויפן, אַז ער האָט נישט די רעכט מיך צו פאַרקויפן.

צו מיינ גרעסטן שטוינען האָט בען בראַס אָבער געשוויגן. ער איז
געווען בלייך, ווי קאלף, און האָט געציטערט. ער האָט געזען אַלץ
וואָס איז פאַרגעקומען און האָט נישט גערעדט אַ וואָרט. איך בין
אויפגעשפרונגען און האָב געוואָלט אַרויפלאָן אויף אים און אים
זידלען. איך האָב מיר אָבער צוריק געהאַלטן. ערשט שפעטער בין
איך געוואָרן געוואָרן, אַז ער איז געווען גערעכט. ווען ער וואָלט

זיך געשטעלט פאר מיר, וואָלט דער שיפקאָפיטאָן אים געשלאָגן.
באַשטראָפּט אָדער אפשר אויך פארקויפט. דער שיפקאָפיטאָן איך
דאָך דאָ אַ קיסער. ער מעג דאָך טאָן, וואָס ער וויל. מלך דשינגאַ
האַט גענוג שוואַרצע שדים, וועלכע וועלן טאָן, וואָס ער וועט
זיי הייסן.

איך האָב אָנגעהייבן צו וויינען און צו שרייען. דער מלך,
דער שיפקאָפיטאָן, די מאַטראָן און דעם מלכס אונטערטאָנער האָבן
אָנגעהייבן צו לאַכן פון מיר.

איך בין געווען פאַרצווייפלט און האָב געוואָלט מיך אַרייַן-
וואַרפן אין וואַסער. עס איז פיל בעסער צו שטאַרבן מיטאַמאַל
איינער צו זיין אַ שקלאַף ביי אַ שוואַרצן ווילדן, האַרצלעאָן אַפריי-
קאַנישן קעניג.

בען בראַס האָט מיך אַרומגענומען, האָט מיך צוגעפּרעסט
צום האַרצן און האָט מיר געזאָגט שטילערהייט:

„פאַרהאַלט דיך רויק, בילי! קוים וועסטו שרייען, ליאַרמען
און זיין אומרויק, וועט דער שוואַרצער הונט הייסן דיך בינדן.
דאָן ביזטו פאַרלוירן, פאַרהאַלט דיך גאַנץ רויק און זוך אַ געלענג
הייט, ווי אַזוי צו אַנטלויפן. איך וועל שוין מאַכן, אַז די „ראַפינאַ“
זאָל גיין זייער לאַנגזאַם. איך וועל טאָן אַלץ, אַז מיר זאָלן זיך
דאָ פאַרווימען ביז מאַרגן. זיי פאַרויכטיק! פאַרשטעל זיך, אַז דו
גייסט מיט פאַרגעניגן צו אים. ער וועט דיך דאָן נישט דאַן און
דו וועט קענען אַנטלויפן.“

„וועהן זאָל איך אָבער אַנטלויפן?“

„דו זעסט דאָך, וועהן דער טייך פליסט. קוים וועסטו האָבן
אַ געלענגהייט צו אַנטלויפן, זאָסטו לויפן גלייך מיטן ברעג פונם
טייך. איך וועל שטיין אויף דער „ראַפינאַ“ און וועל נישט אַראָפּ-
לאָזן קיין אויג פונם וואַסער. קוים וועל איך דיך דערזען, וועל איך
דיר צוואַרפן אַ שטריק.“

„איך האָב אָבער מורא, אז דער שיפקאפיטאַן וועט מיך

דערזען, וועט ער מיך צוריקשיקן צו דשינגאַן.“

האָב קיין מורא נישט, ביילי! דער שיפקאפיטאַן וועט אפילו

זיין צעפרידן דרך צו האָבן אויפן שיף צוריק. ער דאַרף דרך האָבן.

קוים וועסטו זיין אויף דער „ראַפינאַ“, וועט ער אליין הייסן דרך

באַהאַלטן ערגעץ אין אַ ווינקלעלע. ער וועט זיין העכסט צעפרידן.

וואָס ער וועט אָפנאַרן זיין פריינט, דעם מלך דשינגאַן.“

מער האָט ער מיט מיר נישט געקענט רעדן, ווייל דער

שיפקאפיטאַן האָט געהייסן שמידן אין קייטן די אַכט נעגערס, וועלן

כע ער האָט אויסגעביטן פאַר מיר, און זיי אַריינזואַרפן אין שיפל.

דאָס האָט געדויערט נאָר עטלעכע מינוט. די אַכט אומגליקלעכע

וועלכע זענען נאָר וואָס געווען מיניסטאַרן אָדער גרויסע לייט,

זענען איצט געלעגן געבינדן, ווי די שעפסן אין שיפל.

דו געהערסט איצט צו זיין מאיעסטעט, דעם מלך דשינגאַן.

זוואַמבאַ, — האָט דער שיפקאפיטאַן געזאָגט צו מיר קורץ

און שאַרף.

מלך דשינגאַן האָט מיר אַ ווונק געטאָן, איך זאָל צוגיין צו

אים. ער און דער שיפקאפיטאַן זענען געווען זייער צעפרידן, וואָס איך

בין געבליבן רויק. זיי האָבן גערעכנט, אז איך וועל שרייען, וויינען

און מאַכן אַ לייאַרם. איך בין אָבער צוגעגאַנגען גאַנץ רויק צום

מלך און האָב מיך געשטעלט פאַר אים, גלייך ווי איך וואַלט גע-

וואַרט אויף זיינע באַפעלן.

דער מלך, דער שיפקאפיטאַן און איך זענען געגאַנגען אין

„פּאַלאַץ“. דאָרט האָט דער מלך געעפנט אַ פּלאַש ראָם און האָט

מכבד געווען זיין פריינט, דעם שיפקאפיטאַן צום לעצטן מאָל. ער

האָט מיר אויך געהייסן טרינקען. איך האָב מיך דערמאַנט, וואָס

בען בראַס האָט מיר אָנגעזאָגט, און איך האָב געטרונקען.

די פּלאַש איז געוואָרן ליידיק. דער שיפקאפיטאַן האָט זיך

צעזעגנט מיטן מלך און איז זיך אוועקגעגאנגען. אזוי ווי דעם
מלכס פאלאץ איז געווען נאָר אַ געצעלט פון ברעטער, לייונט און
פעל פון חיות, האָב איך געקענט זען, ווי דער שיפקאָפיטאָן איז
צוגעקומען צום ברעג, ווי ער האָט זיך אַריינגעזעצט אין זיין
באָט און ווי ער איז צוגעפאָרן צו דער „ראַפינאַ“.

איצט בין איך געווען גאַנץ אַליין און אַ שקלאַף ביי אַ שוואַרצן,
וויילדן אַפּריקאַנישן מושל! איך וואָלט געדאַרפט וויינען, שרייען
און ליאַרמען, איך האָב עס אָבער נישט געטאָן. איך האָב אַפּיץ
געוויזן, אַז איך בין פּריילעך און האָב געטרונקען דעם ראָם,
וועלכן זיין שוואַרצע מאַיעסטעט האָט מיר איצט אַליין דערלאָנגט
מיט זיינע מאַיעסטעטישע הענט. נאָכמער, איך האָב געמאַכט אַ
מינע, אַז איך וויל נאָך ראָם און האָב עס געזאָגט דעם מלך. ער
איז געווען אזוי פּריינטלעך, אַז ער איז באַלד אַליין אַריינגעלאָפּן
אין אַ קעמערל, וווּ ער האָט געהאַלטן זיין ראָם, און האָט מיר
געבראַכט צוויי פּלעשער מיטאַמאָל. זיין מאַיעסטעט, מלך דשינגאַ
איז געווען צעפּרידן מיט מיר.

דער מלך איז געווען זייער פּריינטלעך קעגן מיר. דאָס האָט
מיך אָבער זייער ווייניק געפּרייט. איך האָב אויף קיין פּאַל נישט
געקענט פאַרשטיין, צו וואָס ער האָט מיך געקויפט.

וואָס וויל ער מאַכן פון מיר? האָב איך מיך געפרעגט. וויל
ער מיך מאַכן פאַר זיין ערשטן מיניסטער? וויל ער מיך חתונה
מאַכן מיט איינע פון זיינע שוואַרצע טעכטער און מאַכן פון מיר
אַ פּרינץ, אפשר גאָר אַ קרוינפּרינץ? אָדער אפשר וויל ער גאָר
מאַכן פון מיר אַ שקלאַף? אפשר וויל ער, אַז זיך זאָל אים באַ-
דינען, ווען ער וועט עסן? — אפשר איז עס גאָר ביי אים אַ
כבוד, אַז אַ ווייסער מענטש זאָל אים באַדינען?

איך האָב פאַרשטאַנען, אַז ווען איך וועל זיך נאָר באַמיען
אים צו געפּעלן, וועל איך לעבן ביי אים גאַנץ רויק און צעפּרידן

און עס איז זייער מעגלעך, אז מיט דער צייט וואָלט איך געזעסן
אויסן טראָן פון מלך דשינגאַ מוואַמבאַ. זעלכע פאלן זענען פאָר-
געקומען אין אַפריקע און אין אַמעריקע. עס האָט זיך געמאַכט,
אז אַ וויסער מענטש איז פאָרוואָרפן געוואָרן אין אַ ווילדער
געגנט אין אַפריקע און איז אַריינגעפאלן אין די הענט פון אַ
ווילדן מושל. ער האָט עפעס געוויזן דעם מושל אָדער ער איז אים
אַזוי געפעלן געוואָרן און ער האָט אים געהאַלטן ביי זיך. דאָן
איז דער מלך געשטאַרפן און דער וויסער מענטש איז געבליבן
דער הערשער אין לאַנד.

אַזעלכע פאלן זענען פאָרגעקומען אין אינדיע. די מלכה
פון אַאוד האָט חתונה געהאַט מיט אַן ענגלישן אָפיציר און האָט
אים געמאַכט פאָרן מלך פון לאַנד אַאוד.

איך האָב געהאַט די בעסטע האָפענונג צו ווערן מיט דער
צייט אַ מושל. ליידער, האָט מיך פון דשינגאַ אַזוי געעקלט, אַז
עס פלעגט מיר ווערן נישט גוט, ווען איך פלעג שטיין אָדער זיצן
לעבן אים. איך האָב נישט געקענט ליידן זיין ווילדקייט און זיין
גראַבקייט. ווען איך בין געשטאַנען לעבן אים, האָט זיך מיר אויס-
געוויזן, אַז ער וויל מיך אויפעסן.

איך ווייס נישט, וואָס עס וואָלט געוואָרן פון מיר, ווען איך
זאָל געווען אַריינפאלן אין זיינע הענט און בען בראַס זאָל
נישט געווען אַפּרעדן מיט מיר, אַז איך זאָל אַנטלויפן. איך ווייס
נאָר, אַז אין דער צייט, וואָס איך האָב געטרונקען מיט אים, בין
איך געזעסן, ווי אויף הייסע קוילן.

קוים פלעגט זיך דשינגאַ אַ ביסל פאַרטראַכטן אָדער אָפּ-
טרעטן אַ ווילדע, פלעג איך אַ קוק טאָן דורך אַ שפּאַלט פון זיין
געזעלט אויף דער „ראַפינאַ“. איך האָב געזען, ווי מען ציט אַרויף
די שיפלעך, ווי מען באַפעסטיקט זיי, ווי די מאַטראָן לויפן אַרום
און מאַכן צערעכט די זעלען. איך האָב געזען, ווי מען ציט אַרויף

דעם שווערן אנקער. ענדלעך האָב איך געזען, ווי די „ראַפּינאַ“
הייבט זיך אָן צו ווירן.

עס האָט מיר פּאַרקלעמט ביים האַרצן, אַז איך וואָלט אָן-
געהייבן צו וויינען, ווען איך זאַל מיך נישט געווען דערמאנען אָן
די ווערטער, וועלכע בען בראַס האָט מיר געזאָגט, ווען ער האָט זיך
געזעגנט מיט מיר. איך האָב איבערגעטראַכט אַלע מעגלעכע פּלענער,
ווי צו אַנטלויפן. איך האָב גערעכנט, איך זאַל אַנטלויפן צום ענגי-
לישן קאָנסול, וועלכער האָט געוווינט צוואַנציק - דרייסיק מייל
ווייט פון דעם אָרט, וווּ דשינגאַ האָט אויפגעשלאָגן זיין לאַגער.

איך האָב אפילו געוויסט, אַז דערדאָזיקער ענגלישער קאָנסול
איז דשינגאַס בעסטער פריינט. זיי האָבן צוזאַמען געהאַנדלט מיט
שקלאַסן. ער איז אָבער דאָך אַן ענגלענדער, א ציוויליזירטער
מענטש. אַלזוי וועט ער דאָך מיטלייד האָבן מיט מיר

ענדלעך האָב איך געטראַכט, איך זאַל אַנטלויפן צום ברעג,
י, און זאַל דאָרט וואַרטן, ביז עס וועט אַנקומען אַ שיף. קורץ
איך האָב מיך אַנטשלאָסן צו אַנטלויפן. וועל איך קענען אַניאָגן די
„ראַפּינאַ“, איז געווען גוט. דאָרט האָב איך דאָך מיינ פריינט און
באַשיצער, בען בראַסן. וועט דאָס אָבער זיין אומעגלעך, דאָן
מוז איך אַנטלויפן צום ענגלישן קאָנסול אַדער צום ברעג פונם
אַטלאַנטישן ים.

דערהיייל האָט מלך דשינגאַ געוואָלט מיך צוציען צו זיך.
ער האָט מיך געגלעט, האָט מיך געהייסן טרינקען, האָט עפעס גע-
רעדט צו מיר. איך האָב אָבער נישט געקענט פאַרשטיין, וואָס ער
האַט גערעדט צו מיר. ער האָט געקענט נאָר עטלעכע ענגלישע
ווערטער, ווי ראָם, פּילוער און פּרעזענטן. אויסערדעם, איז ער
געווען אזוי שיכור, אַז זיינע אייגענע אונטערטאנער וואָלטן אים
נישט פאַרשטאַנען.

איך בין געווען זייער צעטרירן, וואָס זיין מאַיעסטעט איז

געווען אזוי טויט - שיכור און איך האָב אים אָלעמאָל דערלאָנגט די פּלאַש ראָס. איך האָב געמאַכט אַ מינע, אַז איך טרינק, פּדי ער זאָל אויך טרינקען. און ער האָט געטרינקען. זיין קאָפּ איז געוואָרן אַלעמאָל שווערער, זיין צונג האָט זיך קוים גערירט און זיינע אויגן האָבן זיך פאַרמאַכט.

ער איז אַנידערגעפאַלן אויף אַ הויפּן פּעל, וואָס איז געלעגן אין אַ ווינקעלע אין זיין געצעלט, און איז באַלד אַנט-שלאָפּן געוואָרן. אייניקע מינוט שפעטער האָט ער געכראָפעט ווי אַן אַקס.

איך האָב געטאַנצט פאַר פּרייד. איך בין געווען אַליין מיט אים אין געצעלט. מיין ערשטער געדאַנק איז געווען, איך זאָל געמען מיין מעסער און זאָל אים איבערשניידן דעם גאַרגל. ווען איך האָב אָבער גענומען דאָס מעסער אין דער האַנט, האָב איך מיך דערשראָקן פאַר זיך אַליין. עס איז גישט לייכט צו טויטן אַ מענטשן. מען מוז האָבן גענוג מוט צוצוגיין צו אַ לעבעדיקן מענטשן און אים צעשניידן דעם האַלדז.

איך האָב באַלד אַריינגעשטעקט דאָס מעסער צוריק אין גאַרטל און בין צוגעלאָפּן צום אַריינגאַנג אין פּאַלאַץ. איך קען עס גישט רופן טיר, ווייל עס איז געווען נאָר אַ פּעל, וועל-כעס האָט פאַרשטעלט די עפענונג אין געצעלט. איך האָב אַ קוק געטאָן אין דרויסן און האָב דערזען, ווי די „ראַפּינאַ“ שווימט לאַנגזאַם און פּאַרויכטיק אַראָפּ וואסער. דער שיפקאַפיטאַן האָט זיך גישט געאיילט. ער האָט געוואָלט אַרויספאַרן אין ים ערשט נאָך האַלבע נאַכט, ווען אַלע וועלן שלאָפּן אויף דעם ענגלישן קרייצער.

איך בין אַרויסגעגאַנגען פון געצעלט און האָב מיך אומגע-קוקט. עס איז קיינער גישט געווען. דעם מלכס גייע מיניסטאַרן, גענע-ראַלן און הויף - דינער זענען געשטאַנען ביים ברעג טייך און

האָבן געקוקט, ווי די „ראַפּינאַ“ שווימט זיך לאַנגזאַם אויפן וואַ-
סער. אייניקע האָבן עפעס געשריען צו די מאַטראָן פון דער
„ראַפּינאַ“ און די מאַטראָן האָבן זיי געענטפערט.

איך האָב מיך אַפילו געוונדערט, וואָס זיין שוואַרצע מאַיעס-
טעט האָט נישט אַוועקגעשטעלט קיין שמירה אַרום זיין פאַלאַץ.
איך בין אָבער דערמיט געווען זייער צעפּרידן.

איך בין געשטאַנען אייניקע מינוט און האָב זיך איבערגע-
לייגט וואָס צו טאָן. באַלד איז מיר איינגעפאַלן, אַז איצט איז די
בעסטע צייט צו אַנטלויפן. זיין מאַיעסטעט איז געשלאָפּן געשמאַק.
זיינע דינער און מיניסטאַרן זענען געשטאַנען ביים טייך.

„איך מוז רייזיקירן! איך מוז אַנטלויפן!“ — האָב איך גע-
זאָגט צו זיך אַליין.

איך בין שטילערהייט אריינגעגאַנגען אין ווילדן וואַלד און
האַב מיך באַהאַלטן צווישן די ביימער. דאָן האָב איך אָנגעהויבן
צו קריכן שטילערהייט אין דער זייט, וווּ די „ראַפּינאַ“ איז אַוועק-
געפאַרן. איך בין געווען זיכער, אַז בען בראַס וואַרט אויף מיר.
איר האָב געוואַסט, אַז ער וועט האַלטן וואָר.

אייניקע צייט בין איך געגאַנגען אין וואַלד און האָב מיך
אַלץ דערווייטערט פּונם לאַגער. דאָן האָב איך מיך אויסגעדרייט
און בין געגאַנגען צום ברעג טייך.

עס איז שוין געווען גענוג פינסטער, ווען איך בין צוגעקו-
מען צום טייך. איך האָב אַ קוק געטאָן אויפן וואַסער און האָב
געזען, אַז די „ראַפּינאַ“ איז אַוועקגעפאַרן גאַנץ ווייט. ווי לאַנגזאַם
זי איז געגאַנגען, איז זי דאָך געגאַנגען אַראָפּ וואַסער און איך
האַב געמוזט אָנווענדן אַלע מיינע כוחות, איך זאָל זי אָניאַגן. איך
האַב געמוזט לויפן.

וואַלט געווען אַן אויסגעטראַטענער וועג ביים ברעג פּונם
טייך, וואַלט איך זייער לייכט געקענט זי אָניאַגן. די ברעגעס פּונם

טייך זענען אָבער געווען פאָרוואַקסן מיט ביימער און מיט דערנער.
איך האָב געמוזט מיר דורכשניידן אַ וועג. עס איז געווען אַ פיינלעכע
און שווערע אַרבייט. פון לויפן האָט קיין רייד נישט געקענט זיין
איך האָב גאָר געוואָלט האַסטיק גיין. דאָס וואָלט אויך גענוג
עווען פאַר מיר.

צום גליק פאַר מיר, איז די נאַכט געווען אַ העלע, די לבנה
האַט געשיינט קלאַר און העל. מיליאָנען שטערן האָבן געלויכט
און געפינקלט אויפן הימל. איך האָב געזען די „ראַפינאַ“. איך בין
געווען זיכער, אַז בען בראַס וואַרט אויף מיר און איך בין געלאָפן
ווי ווייט איך האָב געקענט, דאָס הייסט, ווי ווייט די ביימער און
די דערנער האָבן עס מיר דערלויבט.

זייער אָפט האָב איך געמוזט פלייפן שטיין. איך האָב דער
זען ווילדע געשטאַלטן ביים וואַסער. דאָס זענען געווען ווילדע
חיות, וועלכע זענען געקומען טרינקען. איך האָב אָבער קיין צייט נישט
געהאַט זיי צו באַטראַכטן. איך בין געווען צעפרידן, וואָס זיי האָבן
מיך געלאָזט צוריק.

ווי איך בין שפעטער געוואָר געוואָרן, האָבן זיך אין אַט
דער געגנט געמונען פלויז שטילע חיות, ווי אַנטילאָפן און היפּאָ-
טאַמען, אַ גרויסע און שווערע חיה, וועלכע גערט זיך אָבער גאָר
טון גראָן. פלוטדורשטיקע חיות זענען אין אַט דער געגנט נישט
געווען. אַלנפאלס האָב איך געמוזט גיין זייער פאַרזיכטיק. איך האָב
אָבער געמוזט גיין און איך בין געגאַנגען. איך בין געלאָפן ווי
ווייט איך האָב געקענט.

איך בין געלאָפן און אויף מיין שטערן זענען אַרויסגעטרעטן
גרויסע טראָפן שווייס. די שטעכעדיקע דערנער האָבן געריסן מיין
לייב, איך האָב עס נישט געהערט. איך בין ווייטער געלאָפן, וויי-
טער געגאַנגען, מיך ווייטער געריסן.

ענדלעך איז עס מיר געלונגען. איך האָב דערגרייכט די

„ראפינא“! איך בין געשטאנען קעגן איר. ווי אזוי קומט מען
אַבער צו צו איר? זי איז געשווומען אין דער מיט פונם טייך.
איך האָב אַלזאָ געמוזט מיך אַרייַנוואַרפן אין וואַסער און צושווי-
מען צו איר.

איך האָב אייך שוין דערציילט, אז איך בין אַן אויסגעצייכנ-
טער שווימער. עס איז ביי מיר געווען א קלייניקייט צוצושווימען
אַזאָ קליינע שטרעקע, ווי דער טייך, אין וועלכן די „ראפינא“ איז
איצט געשווומען. איך בין געווען זיכער, אז בען בראַס וואַרט
אויף מיר. אַן אַנדער געדאַנק אַבער האָט מיך אויפגעהאַלטן. איך
האַב מורא געהאַט פאַר די קראַקאַדילן. איך האָב מיך דערמאַנט
אַן דעם אומגליקלעכן שפּאַניער. עס האָט זיך מיר פאַרגעשטעלט
די שרעקלעכע סצענע, ווען דער קראַקאַדיל האָט אים אָנגעכאַפט
ביי די פלייצע און האָט אים אַראָפּגעשלאָפּט אונטערן וואַסער.

„איך אַנטלויף פון דשינגאַן, פרי אַרייַנצופאַלן אין די שאַרפע
ציינער פון אַ קראַקאַדיל!“ — האָב איך אויסגערופּן.

עס איז אַבער קיין צייט נישט געווען פיל צו רעדן און צו
טראַכטן. איך האָב געמוזט באשליסן אַרייַנצושפּרינגען אין וואַסער
אַדער ווייטער צו לויפן אין ווילדן וואַלד. לאנג טראַכטן אין זיך
איבערלייגן האָב איך נישט געקענט. די „ראפינא“ איז נישט גע-
שטאַנען אויף איין אָרט. בלייבן אין וואַלד האָב איך אויך מורא
געהאַט דשינגאַן מיט זיינע מענטשן קענען זיך נאַכיאַגן נאָך מיר
און מיך כאַפּן.

איך בין אַרייַנגעשפּרונגען אין וואַסער און האָב אָנגעהייבן
צו שווימען.

פּלוצלונג האָט זיך מיר אויסגעוויזן, אז אַ קלאַץ אַדער אַ
שטיק האַלץ שווימט נישט ווייט פון מיר. אָנפאַנגס האָב איך מיך
דערפרייט: אויף אַ קלאַץ איז לייכטער צו שווימען, מען קען זיך
אַפרוען און מען קען זיך אויף אים ראַטעווען אין אַ גויט. איך

האָב פראָבירט צוזאָשוימען נענטער צום קלאָן. קוים בין איך אָבער
צוגעשוועמען אויף אַ צען שריט פון אים, האָט זיך דער קלאָן
אָנגעהייבן צו רירן און האָט אַ פאָטש געטאָן אויפן וואַסער מיט
זיין ברייטן און שטאַרקן עק.

איך בין אָפגעשפרונגען פון אים מיט שרעק. דאָס איז געווען
אַ קראַקאָדייל! מיינע האָר האָבן זיך אויפגעהייבן אויף מייַן קאָפּ, ווי
שפּילעך. מייַן בלוט איז מיר פאַרקילט געוואָרן אין די אָדערן. איך בין
איצט געשוועמען מיט אַלע כוחות. איך בין געלאָפּן, איך בין
אַנטלאָפּן.

דער קראַקאָדייל האָט זיך אָנפאַנגט אויך דערשראָקן פאַר
מיר. ער האָט זיך נישט געריכט אויף דעם, אז אַזאָ געשמאַקער
פרישטיק זאָל אים אַזוי לייכט אַרייַנפאַלן אין מויל. עס האָט זיך
אָנגעהייבן אַ יאָג: אַ קראַקאָדייל האָט זיך נאָכגעיאָגט נאָך אַ
מענטשן!

איך בין געשוועמען מיט אַלע מיינע קרעפטן. איך בין געווען
אַ גוטער שווימער און די געפאַר האָט מיר צוגעגעבן ריזן-כוחות.
וואָס האָט עס אָבער געהאַלטן? דער קראַקאָדייל איז געווען פליג-
קער פון מיר. ער האָט מיך באַלד אָנגעיאָגט.

דער קראַקאָדייל נערט זיך געוויינלעך פון פיש. ער האָט
אָבער נישט שטאַרק ליב קיין קאַלטע שפייזן. ער האָט ליב אַ מענטשן
אָדע אַזווי מיט וואַרעמען בלוט. ער לייגט זיך אַנידער ביים ברעג,
האַלט אָפּן דאָס מויל און וואַרט, ביז עס קומט צו צום וואַסער אַ
זיה טרינקען. דאָן כאַפט ער עס אָן ביים פוס און שלעפט עס
אַריין אין וואַסער. געפערלעך ווערט דער קראַקאָדייל, ווען ער
פאַרווכט אַ מאָל מענטשנפלייש. דאָן זוכט ער צו כאַפּן נאָר מענטשן.
דאָס מענטשנפלייש געפעלט אים אזוי, אז ער וויל שוין קיין אַנ-
דערע זאָך נישט עסן. ער זוכט דעמאָלט אויס די ערטער, וווּ
מענטשן קומען זיך באַדן אָדער שעפּן וואַסער, לייגט זיך אַנידער

ביים ברעג און כאפט זיי. עס מאכט זיך זייער אָפּט, אז אַ בעגערס
אַ ווייב גייט אָנשעפּן וואַסער. דער קראַקאָדיל כאַפט זי אָן ביי די
הענט און שלעפּט זי אַריין אין וואַסער.

די בעגער מאַכן דעריבער אַ סאָרט צוים, אַ פאַרקאַן אין
וואַסער. זיי שלאָגן אַריין פּלעקער אין וואַסער, אין אַ געוויסן אָרט
אין אַ האַלבן קרייז, און זייערע פרויען און קינדער גייען שעפּן
וואַסער אָדער זיך באַדן נאָר אונטערן שוץ פון פאַרקאַן.

דער קראַקאָדיל איז זייער שטאַרק. ער כאַפט אַ מאָל אָן אַ
לייב ביי אַ פּוס און שלעפּט אים אַריין אין וואַסער. ווער עס
האַט אַמאָל געזען אַ קראַקאָדיל, דער האָט געוויס באַמערקט, אַז
ער האָט אַ זייער גרויס מויל, וואָס פאַרנעמט כּמעט די העלפּט
פון זיין קערפּער. דאָס מויל האָט צוויי רייען שפיציקע ציין. ווען
דער קראַקאָדיל כאַפט עפעס אַריין אין מויל, איז עס אומגעלעך
ביי אים אַרויסצורייסן. זיין מויל פאַרמאַכט זיך אזוי פעסט, ווי
אַ מאַשין.

יך האָב דאָס אַלץ געוויסט. בען בראַס האָט מיר דערציילט
פיל מעשיות פון קראַקאָדילן. ווען איך האָב געזען, ווי אַ קראַקאָ-
דיל האָט צעריסן דעם שפּאַניער, האָב איך מיך זייער אינטערעסירט
צו וויסן אַלץ איבער דערדאָזיקער חיה, וואָס לעבט אין וואַסער
און אויף דער יבשה. אַזאַ חיה רופּן די געלערנטע אַ מ פ י ב י ע.
מיין ציל איז געווען די „ראַפינאַ“. איך בין שוין געווען
גאַרנישט ווייט פון איר. דער קראַקאָדיל אָבער האָט מיך נישט
אָפּגעלאָזן. מיין איינציקע רעטונג איז געווען זיך אויסצודרייען פון
אים. דער קראַקאָדיל קען נישט אויסדרייען דעם קאַפּ. ער מוז זיך
אינגאַנצן אויסדרייען. ער שווימט גלייך. איך האָב אַלזוי געמוזט
זען, ווהיזן ער שווימט און וואַרפן זיך אָן אַ זייט.
בען בראַס האָט געהאַלטן וואָרט. ער איז געשטאַנען אויפן
שיף און האָט געזען וואָס עס איז פאַרגעקומען מיט מיר אין וואַ-

סער. ער האָט געהאַלטן אַ שטריק אין די הענט און איז געווען גרייט מיר צוצוואַרפן דעם שטריק, ווען איך וועל זיין גענוג נאָענט צו דער שיף. ער האָט זייער גוט געזען די געפאַר, אין וועלכער איך האָב מיך געפונען. ער האָט מיר אָבער נישט געקענט העלפן. ער האָט מורא געהאַט צו שרייען און צו בעטן הילף ביי זיינע חברים. ער האָט זייער גוט געוואַסט, אַז קיים מאַכט ער אַ געוואַלט, וועט מען מיך צוריקשיקן צום מלך דשינגאַ. ווען מיר וועלן שוין זיין ווייט פון אַפריקע און דער שיפקאפיטאַן וועט געוואָרן ווערן, אַז איך געפין מיך אויף זיין שיף, וועט עס אים נישט אַרן. איצט אָבער זענען מיך נאָך צו נאָענט פון ברעג.

איך האָב אויפגעהייבן דעם קאַפּ איבערן וואַסער און האָב דערזען פאַר מיר דאָס גרויסע, רויטע מויל פונם קראַקאָדיל. נאָך אַ מינוט און ער וואַלט מיך געווען אָנגעכאַפט מיט זיינע שאַרפע ציינער. עס איז מיר אָבער נישט באַשערט געווען אזוי גיך צו שטאַרבן.

„אהער, בילי!“ — האָט ענדלעך בען בראַס אַ געשריי געטאָן.

דער קראַקאָדיל האָט זיך דערשראָקן אויף אַ מינוט, ווען ער האָט דערהערט די שטימע פון אַ מענטשן. איך האָב באַקומען פרישן אַמוט און בין צוגעשוואַמען נענטער צום שיף. — פּלוצלונג האָב איך דערהערט — פּלויך! און איינער האָט מיך אָנגעכאַפט ביים קאַפּ.

דאָס איז געווען בען בראַס. ער האָט צוגעבוּדן איין עק שטריק צום שיף און מיט דעם אַנדערן עק האָט ער זיך אַרומגע-בוּדן אַרום לייב. דאָן האָט ער זיך אַריינגעוואַרפן אין וואַסער און האָט מיך אָנגעכאַפט.

„שנעל, בילי! לאָמיר קלעטערן אויפן שטריק!“ — האָט ער

אויסגערופן. — „דו דארפסט דאנקען דעם פראנצויז' לע-גראַ, וואָס האָט דיך דעמאָלט אויסגעלערנט צו קלעטערן אויפן זעגלבוים“.

מיר האָבן זיך אויפגעהייבן קוים דריי פוס פונם וואַסער, ווען דער קראַקאָדיל איז צוגעקומען צום שיף. האָט אויפגעעפנט זיין גרויסן מויל און האָט אונדז געוואָלט אַנכאַפן. ווען ער האָט געזען, אז ער קען אונדז נישט דערגרייכן, האָט ער אויף אונדז געוואָרפן אזא שרעקלעכן בליק, אז איך האָב אַ ציטער גע-טאָן. ווער עס האָט נישט געזען קיין גערייטען קראַקאָדיל, דער קען גאָר קיין באַגריף נישט האָבן, וואָס פאַר אַ ביזע אויגן די-דאָזיקע ווילדע היה האָט.

מיר האָבן באַלד אַרויפגעקלעטערט אויפן שיף און בען בראַס האָט מיך אַוועקגעזעצט אין אַ ווינקלעלע און האָט מיר באַלד געבראַכט טרוקענע קליידער.

איך בין געווען זיכער, אז אונדזער שיפקאפיטאַן האָט גע-ווסט, אז איך בין ווידער דאָ אויף דער „ראַפינאַ“. פיל מאַטראָן האָבן געוויס געזען, ווי דער קראַקאָדיל האָט זיך נאַכגעיאָגט נאָך מיר. פיל האָבן געוויס געהערט דעם קלאַפ, ווען בען בראַס האָט זיך אַריינגעוואָרפן אין וואַסער. עס האָט אים אָבער נישט געאַרט. ער איז אַפילו געווען צעפרידן, וואָס ער האָט אָפגענאַרט דשינגאַן.

איך האָב מיך דאָן איבערצייגט, אז פיל מאַטראָן זענען גע-ווען אומצופרידן, וואָס דער שיפקאפיטאַן האָט מיך פאַרקויפט. ווי שלעכט, פאַרדאָרבן און פאַרגרעבט זיי זענען געווען, האָט זיי דאָך נישט געשמעקט, וואָס אַ וויסער מענטש האָט פאַרקויפט אַן אנדער וויסן מענטשן צו אַ נעגער פאַר אַ שיליאָף.

די נאַכט בין איך איבערגעלעגן באַהאַלטן אין אַ ווינקלעלע. דעם אנדערן טאָג האָב איך מיך אַרוינגעוויזן און קיינער האָט מיר נישט געזאָגט קיין וואָרט. קיינער האָט מיך נישט געפרעגט, ווי

אזוי איך בין צוריקגעקומען אויף דער „ראפינא“. יעדער האט זיך געמאכט נישט וויסנדיק. גלייך ווי עס וואלט גארנישט געשען.

עס איז זייער מעגלעך, אז ווען מ'לך דשינגא זאל געווען נאכשיקן א באט און זאל געווען פאדערן פונם שיפקאפיטאן, אז ער זאל מיך ארויסגעבן, וואלט דאס דער שיפקאפיטאן געטאן. מ'לך דשינגא איז אבער געשלאפן געשמאק, און ווען ער האט זיך אויפגעכאפט, האט ער געהייסן מיך זוכן ערגעץ אנדערש.

איך האב די גאנצע נאכט געציטערט, אז מען זאל אונדן נישט נאכיאגן. עס איז אבער נישט געשען, און א נייע טצענע האט זיך מיר פארגעשטעלט, וועלכע האט געמאכט, אז איך זאל פאר-געסן אן די אלטע ליידן.

די „ראפינא“ איז געשוואמען לאנגזאם און פארויכטיק. זי האט דאן געוואסט, אז דער ענגלישער קרייצער שטייט פאראנקערט גארנישט ווייט. א זיגער דריי פארטאג איז די לבנה אונטערגע-גאנגען. עס איז געווען טונקל. אט די מינוט האט געוואלט אויס-נוצן דער שיפקאפיטאן ארויסצופארן פון טייך אין דעם פרייען אפענעם וועלט. ים, און דאס איז אים אויך געלונגען.

ווען די „ראפינא“ איז צוגעקומען צו דעם ארט, ווו דער טייך גיסט זיך אריין אין ים, האבן מיר דערזען דעם ענגלישן קרייצער ליגן גאנץ שטיל אין דער רעכטער זייט פונם טייך. מיר האבן געזען די שיף גאנץ דייטלעך. מיר האבן געזען זיינע זעגל-ביימער. מיר האבן געזען די ליכט פון זיינע לאמטערנעס: פון איין זייט האט געפרענט א רויטע לאמטערנע און פון דער אנדערער זייט א גרינע.

י שמירה אויף דעם ענגלישן קרייצער האט אונדזנישט באמערקט, אדער האט זיך געמאכט, אז זי באמערקט אונדז נישט. גיז די „ראפינא“ איז ארויסגעפארן אין ים. די מאטראזן פון דער

„ראפינא“ האָבן זיך שוין געפרייט. אז עס איז זיי געלונגען צו אנטלויפן.

פלוצלונג האָבן מיר דערהערט פויקן און פייפן אויפן ענג-לישן קרייצער. מען האָט דאָרט אָנגעצונדן די לאַמטערנעס. פון דעם קוימען האָט אָנגעהייבן אַרויסצוגיין אַ דיקער, שוואַרצער רויך. אויפן דעק האָבן אָנגעהייבן אַרומצולויפן מענטשי אוי די מאַטראָזן האָבן גענומען קריכן אויף די זעגלביימער.

אונדזער שיפקאפיטאן האָט זייער גוט געוואוסט, וואָס מען מיינט דערמיט. ער האָט זייער גוט געוואוסט, אז דער קרייצער מאַכט זיך גרייט אונדז נאָכצויאָגן אין ער האָט אָנגעהייבן צו פירן די „ראפינא“. וואָלט די „ראפינא“ געווען מיט אַ פּאַר מיל ווייטער, וואָלט דער קאפיטאן שוין געוואוסט, ווי אזוי צו אַנטלויפן. מיר זענען אָבער געווען נאָך צו נאָנט צום ברעג. ווען דער ענגלענדער וואָלט אויסגעשטעלט זיינע האַרמאַטן קעגן אונדז און וואָלט אויסגעאַן מיט זיי, וואָלט ער געוויס געווען געטראָפן אין בויך פוי דער „ראפינא“ און מיר וואָלטן אַלע דערטרונקען געוואָרן.

דאָס האָט אָבער נישט געוואָלט דער שיפקאפיטאן פון דער ענגלישער קריגסשיף. ער האָט געוואָלט אונדז פאַנגען לעבעדיקער. הייט. עס איז זייער מעגלעך, אז ער האָט געוואָלט זיך באַרימען אין לאַנדן, אז ער האָט געפאַנגען אזאַ גרויסע שיף. ער האָט זייער געוואָלט זיך נאָכיאָגן נאָך אונדז און כאַפן די „ראפינא“ ווי זי שטייט און גייט.

„ער האָט דאָך נישט אַרױפגעצויגן דעם אנקער, — ער האָט אים אָפגעשניטן!“ — האָט דער ערשטער אָפיציר פון דער „ראפינא“ אויסגערופן. — ער אייבט זיך. ער וויל אונדז כאַפן!“ איך האָב געזען, ווי ער איז אַרױפגעלאָפן אויפן בריקל און האָט עפעס אָנגעהייבן צו רעדן מיטן שיפקאפיטאן. זיי האָבן זיך באַראַטן וואָס צו טאָן אין אזאַ פאַל.

אוי ווי איך האָב נאָך נישט געהאַט קיין אַרבעט און אַלע
זענען געווען שטאַרק באַשעפטיקט, האָב איך זיך געקענט צוקוקן
און זיך צוהערן צו אַלץ, וואָס איז פאַרגעקומען אויף אונדזער שיף
אין אויף דעם ענגלישן קרייצער. איך האָב געזען, ווי דער ענג-
לענדער דרייט זיך אויס און גייט אויף אונדז.

צו מיין גרעסטן פחד האָב איך דערזען, אז אונדזער שייף
קאָפיטאָן האָט אויסגעדרייט די „ראַפינאַ“ און האָט זי געפירט
גלייך אויף דעם ענגלענדער. דאָס האָב איך בשום אופן נישט
געקענט פאַרשטיין. נישט נאָר איך האָב עס נישט פאַרשטאַנען,
נאָר אַפילו די בעסטע מאַטראָנן פון דער „ראַפינאַ“ האָבן נישט
פאַרשטאַנען, וואָס אונדזער שיפקאָפיטאָן טוט און צו וואָס ער
פאַרט גראַדע צו זיין ערגסטן פיינט, וועלכער איז שטאַרקער פון אים.
באלד אָבער האָבן מיר דערזען, וואָס פאר אַ קונצשטיק
אונדזער שיפקאָפיטאָן האָט אויפגעטאָן. ווען דער ענגלענדער האָט
דערזען, אז די „ראַפינאַ“ דרייט זיך אויס און גייט גלייך אויף
אים, האָט ער זיך באלד אויסגעדרייט און האָט געלאָזן די „ראַפּי-
פינאַ“ פאַרן, ווהיין זי האָט געוואָלט. ער איז דאָך שוין געווען
זיכער, אז ער האָט זי שוין אין די הענט, אויב ער שיסט נאָר
אויס מיט די צוויי גרויסע האַרמאַטן, וועלכע זענען געשטאַנען ביי
אים אין פראַנט, וואָלט ער געקענט דורכלעכערן די „ראַפינאַ“ און
מאַכן, אז זי זאָל אונטערגיין. ער איז געווען זיכער, אז ער האָט
זי שוין.

די „ראַפינאַ“ איז דערווייט געפאַרן צוריק, גלייך ווי זי האָט
געוואָלט אַריינגיין צוריק אין טייך, פון וואַנען זי איז נאָר וואָס
אַרויסגעקומען.

איך האָב שוין פריער דערציילט, אז נישט ווייט פון דעם
אָרט, וווּ דער טייך איז אַריינגעפאַרן אין ים, האָט זיך געפוי-
זען אַ קליינע אינדול, וועלכע איז געווען באַוואַקסן מיט אַ געדיכטן

דאָס. פון דערווייטנס האָט מען געקענט מיינען, אז דאָס איז דער ברעג פון אַ גרויסער יבשה, ווייל צווישן דער אינדזל און דער יבשה איז געווען נאָר אַ גאַנץ שמאַלער קאַנאַל. דאָס איז געווען דאָס קינעטיץ פון אינדזער שיפקאַפיטאַן. אָנשטאַט אַרייבן צופאַרן אין טייך, איז ער אַריינגעפאַרן אין דעם שמאַלן קאַנאַל.

דער ענגלענדער האָט עס דערזען און איז אים נאָכגעלאָפן. ביים אַריינגיין אין קאַנאַל האָבן זיך אָבער געפונען צוויי שטיינער אונטער וואַסער. אין דער צייט פון צופלוס, ווען דאָס וואַסער קומט צו צו די ברעגעס, זענען די שטיינער באַדעקט מיט כוואַליעס. אין דער צייט אָבער פון אָפּפלוס, ווען דער ים גייט אַוועק פון די ברעגעס, האָט מען אַרויסגעזען די דאָזיקע צוויי שטיינער.

יעדער, ווער עס וווינט ביים ים ווייס, אז אַלע זעקס שעה קומט צו דער ים צו זיינע ברעגעס און פאַרדעקט זיי. אָט די צייט הייסט אָפּפלוס. נאָכדעם צייט זיך דער ים צוריק און די ברעגעס בלייבן ריידיק. אָט די צייט הייסט אָפּפלוס.

אינדזער שיפקאַפיטאַן האָט געוואוסט, אז צווישן די צוויי גרויסע שטיינער געפינט זיך אַ גאַנץ שמאַלער וועג. אַ שיף קען דורכגיין צווישן די שטיינער, ווען מען קען דעם וועג און מען פאַרט נאָרויכטיק; קוים אָבער איז מען נישט פאַרויכטיק, קען די שיף אַרויף אויף איינעם פון די שטיינער, און די שיף איז קאַפוט. ער האָט אַלזאָ פאַרנאָרט דעם ענגלישן קרייצער, פאַרפירט אים אויפן ריף.

דער ענגלענדער האָט צו שפעט דערזען, ווי דער שיפקאַפיטאַן פון דער „ראַפינאַ“ האָט אים פאַרפירט און פאַרנאָרט. ער איז ביזן געוואָרן און האָט געהייסן שיכן אויף אונדו, אָבער צו שפעט. ער האָט זיך נישט געקענט רירן. די „ראַפינאַ“ אָבער איז אַרומגעלאָפן און האָט זיך אויסגעהיט פון זיינע קוילן. נאָר איין מאָל האָט אַ קויל געטראָפן אין זעגלבוים און האָט אָנגעריסן אַ פּאָר רייען.

דערווייל איז געוואָרן טאָג. די זון איז אויפגעגאנגען. האָט
פאַרליכטן די שיינע געגנט. אונדזער שימקאָפיטאָן און דער
ערשטער אָפיציר האָבן גוט געזען, אַז דער ענגלענדער זיצט פעסט
אויפן ריף און האָבן זיך געהאַלטן ביי די זייטן פאַר געלעכטער.
פאַרד איז אָנגעקומען דער אָשפּלוס און יעדער פון אונדז
האַט געקענט זען, ווי דער ענגלישער קרייצער שטייט אָנגעבוּיגן
אויף אַ זייט. איצט האָט אונדזער שימקאָפיטאָן זיך ווידער געשטעלט
ביים רעדל און האָט אָנגעהייבן אַרויסצופירן די „ראַפינאַ“ פון דער
אַנדערער זייט קאַנאַל. דאָס האָט פאַרנומען פיל צייט און האָט
געקאָסט זייער פיל מי. אונדזער שימקאָפיטאָן האָט זיך געשפּילט
מיט אַ מעסער, וועלכער איז געווען שאַרף פון ביידע זייטן. די
„ראַפינאַ“ האָט אויך געקענט אַרויפאַרן אויף אַ ריף.
אַזוי האָט זיך געצויגן די צייט. איך בין געשטאַנען אויפן
דעק און האָב פאַטראַכט די דאָזיקע טצענע, וואָס האָט זיך אָפּגע
שפּילט פאַר אונדזערע אויגן. פּלוצלונג האָט זיך געקענט די טיר
פון אַ גאַנץ קליינער קאָיוטע און אַ מיידל פון אַ יאָר דרייצן.
פערצן איז אַרויסגעקומען. זי איז געווען גאַנץ שיין אָנגעטאָן און
האַט אויסגעוויזן צו זיין אַ קינד פון רייכע עלטערן.
איך בין געבליבן שטיין, ווי פאַרשטיינערט. איך האָב געוואַרט
אַז אויסער די געגער-פרויען, אינטן, אין די שטאַלן, געפינט זיך
נישט קיין פרוי אויף דער „ראַפינאַ“. אויף אונדזער וועג קיין אַפּ-
ריקע בין איך אויסגעווען אין אַלע קאַמערן, אין אַלע קאַמערלעך און
אין אַלע קאָיוטן פון דער „ראַפינאַ“ און האָב דאָרט קיין מיידל
נישט געזען. פּונדוואַנען האָט זי זיך איצט גענומען? אויסערדעם,
איז זי נאָך צו יונג, צו זיין דעם קאַפיטאַנס פרוי אַדער זיין גע-
ליבטע. זי איז נאָך געווען אַ קינד.
ווער איז פאָרט דאָס מיידל? ווי קומט זי צוהער? פאַר-
וואָס האָב איך זי פריער נישט געזען? — האָב איך געטראַכט.

אַבער קיינער האָט מיר נישט געענטפערט אויף מײַנע פראַגן.
אַלע מאַטראָן זענען געווען באַשעפטיקט. דער שיפּקאָפיטאַן האָט
נישט אויפגעהערט צו פייפן און צו רופן. עס איז נישט געווען
קײן לײכטע אַרבעט אַרויסצופירן די שיף פון קאַנאַל.

דאָס מײדל האָט זיך אומגעקוקט אין אַלע זײטן. זי האָט געזען
אז אַלע זענען באַשעפטיקט און האָט אָנגעהייבן צו רופן אײנעם
אויף פאַרטויגעוויש. באַלד איז אַרויסגעקומען דער בעגער, דער
קיכער פון דער „ראַפינאַ“. ער איז ציגעלאָפן צו איר, האָט זי
עפעס געפרעגט, האָט איר עפעס געזאָגט און איז אַוועקגעלאָפן
צוריק אין קיך.

דאָס מײדל איז נאָך געשטאַנען אײניקע מינוט אויפן דעק.
דאָן איז זי צוריק אַרײנגעגאַנגען אין איר קאַזיטע. איך האָב נאָך
געזען, ווי דער בעגער האָט געטראָגן צו איר וואַסער, טעלעָר,
לעפּל, ברויט און אנדערע עסנס.

דאָס האָט מיך נאָכמער פאַראינטערעסירט און איך האָב
געוואָלט פרעגן וועמען, ווער דאָס קינד איז. אין אַט דער מינוט
אַבער האָט מען מיר געהייסן אַרויפקריכן אויף אַ זעגלבוים און
עפעס צורעכט מאַכן.

מיר האָבן אַוועקגעאַרבעט אַ גאַנצן טאָג זײער שווער. ערשט
פאַרנאַכט איז עס אונדז געלונגען אַרויסצופאַרן פון דעם שמאַלן
קאַנאַל. אַבער אויך איצט האָבן מיר נישט געקענט זיך אָפּרוען.
דער שיפּקאָפיטאַן און דער ערשטער אָפיציר האָבן אונדז נישט
געלאָזט רוען. מיר האָבן געזען, אז אויף דעם ענגלישן קרייצער
שווייגט מען אויך נישט, אַלע מאַטראָן און אַלע סאָלדאַטן האָבן
געאַרבעט. מען האָט געזוכט אַראַפּצונעמען די שיף פונם שטיין.

מיר האָבן אַלע געמוזט אַרבעטן מיט אַלע קרעפטן, צו
אַנטלויפן פון דעם אַפריקאַנישן ברעג, ווי עס געפינען זיך קריי-
צעך - שיפן, וועלכע יאָגן זיך נאָך שקלאַפּנהענדלעך. קיינער פון

אונדז איז נישט געשלאָפֿן די גאנצע נאַכט. ערשט אינדערפרי, ווען מיר האָבן זיך אומגעקוקט אין אַלע זייטן און האָבן קיין שיף נישט געזען, האָט דער שיפּקאָפיטאַן אונדז דערלויבט זיך אָפֿ צורוען.

מען האָט אויסגעשטעלט וואַכן פאַר די שטאַלן, וווּ די בעגערס האָבן זיך געמונען און וואַכן אויפן בריקל פון דער שיף מיט שפּאַקטיוועס אין די הענט, זיי זאָלן זען זענען פון דערווייטנס צי עס קומט נישט אָן אַ טרייצער. די איבעריקע מאַטראָן זענען געגאנגען עסן און שלאָפֿן.

איך האָב עטלעכע מאָל אַ קוק געטאָן אויף דער קאָיוטע' פּונדוואַנען דאָס מיידל איז אַרויסגעגאנגען. איר האָב זי אָבער מער נישט געזען.

דעם ערשטן טאָג, ווען מיר האָבן זיך געמונען ווייטער פון אַפריקע, זענען מיר אַלע געווען זייער מיד און האָבן כּסדר פאַר' בראַכט אין עסן און שלאָפֿן. ערשט דעם צווייטן און דעם דריטן טאָג פון אונדזער רייזע האָט זיך אָנגעהויבן אויפן שיף דאָס פּריערדיקע לעבן. די מאַטראָן פלעגט טרינקען, זינגען שפּילן אין קארטן און זיך קריגן אָדער שלאָגן.

מיר האָבן אָפּילו איצט געהאַט מער אַרבעט, ווי אויף דער רייזע קיין אַפריקע: מיר האָבן געמוזט קאָכן עסן פאַר זעקסהונד- דערט מענטשן. דער בעגער, אונדזער קיכער איז נישט געווען אימזשטאַנד צו קאָכן איינער אַליין פאַר אַלעמען. דער שיפּקאָפיטאַן האָט געמוזט אים צוגעבן פינף מאַטראָן, וועלכע פלעגן אַ גאַנצן טאָג שטיין און קאָכן. אַנדערע מאַטראָן פלעגן אַראָפּטראָגן דאָס עסן אין די קאַמערן אָדער שטאַלן, וווּ מען האָט געהאַלטן די בעגערס.

יעדן טאָג פלעגט מען אַרויסלאָזן די אומגליקלעכע אויף אייניקע מינוט אויפן דעק. מען פלעגט זיי אָבער נישט אַרויסלאָזן

אלע מיטאמאָל, באַר פינף, זעקס און צען אויף אמאָל. אזוי ווי
י פלעגן לייגן גאנצע טעג פארשפארט, האָט אונדזער שיפקאפיטאָן
געוואָלט, אז זיי זאָלן זיך באַוועגן אין דער צייט, וואָס מען פלעגט
זיי אַרויפנעמען אויפן דעק. ווי אזוי מאַכט מען דאָס אָבער? דער
דעק איז געווען נישט גרויס און איז געווען פאַרלייגט און פאַר-
וואָרפן מיט האַלץ און מיט פעסער.

אונדזער שיפקאפיטאָן איז געווען אַ דורכגעטריבענער פּויקס.
קוים פלעגט מען אַרויפנעמען אַ פאַרטיע פון עטלעכע בעגערס אויפן
דעק, פלעגט מען זיי הייסן טאַנצן. ווען זיי האָבן אָבער נישט
געוואָלט טאַנצן, פלעגט מען זיי שלאַגן מיט אַ קנוט, אויסגע-
פלאַכטן פון קראַקאָדייל - לעדער. די אוימגליקלעכע בעגערס האָבן
געמוזט טאַנצן.

ווי קלוג און ווי פאַרזיכטיק דער קאפיטאָן איז געווען מיט
זיין לעבעדיקער סחורה, האָט ער דאָך נישט געקענט איינהייטן, אז
זייע שקלאָפן זאָלן נישט קראַנק ווערן און שטאַרבן. דאָס איז
גאַרנישט קיין ווונדער. אין אייניקע קעמערלעך זענען זיי געווען
אַנגעפאַקט, ווי די הערינג אין אַ פעסל. פיל האָבן שרעקלעך גע-
ליטן פון דער ים - קראַנקהייט. זייערע קאַמערן אָדער שטאַלן זע-
נען געוואָרן אזוי שמוציק, דאָרט איז געווען אזא שרעקלעכע לופט,
אז אפילו אונדזערע אַלטע און שטאַרקע מאַטראָן פלעגן נישט קע-
נען עס אויסהאַלטן.

דער שיפקאפיטאָן האָט געהייסן רייניקן די שטאַלן און דער
ערשטער אָפיציר האָט דערקלערט, אז ווען מען וועט נישט האַלטן
ריין די בעגערס, קענען זיי קראַנק ווערן און די קראַנקהייט קען
איבערגיין אויף די מאַטראָן.

עס האָט אָבער נישט געהאַלפן. דער שיפקאפיטאָן האָט איי-
מאָל געשיקט מיך מיט נאָך עטלעכע מאַטראָן רייניקן די שטאַלן.
איך האָב קוים געקענט אויסהאַלטן ביי אַ שעה צייט. עס איז גע-

קומען צוויי הייט, אז דער שיפקאפיטאן האָט געמוזט הייסן די בעגערס, זיי זאָלן אַליין רייניקן דעם שמוץ פון זייערע קאַמערן.

אויפן פינפטן טאָג פון אונדזער נייער נסיעה זענען געשטאַרפן צוויי: א פרוי און א קינד. דער שיפקאפיטאן האָט געהייסן זיי אַרוימשלעפן אויפן דעק און זיי אַריינזאָרפן אין ים. דעם אַנדערן טאָג האָבן מיר געהאַט דריי טויטע.

איך בין געשטאַנען אויפן דעק, ווען מען האָט אַריינגעוואָרפן די אומגליקלעכע אין וואַסער. איך האָב עס געזען צום ערשטן מאָל אין מיין לעבן און עס האָט מיר פאַרקלעמט ביים האַרצן. זיי זענען אויך געווען מענטשן! פאַרוואָס קומט עס זיי, אז מען זאָל זיי באַהאַנדלען, ווי חיות? — עס פלעגט מיך באַזונדערס קרענקען, ווען די מאַטראָן פון דער „ראַפינאַ“ פלעגן בעת מעשה אַרויסלאָזן אַ ווילד געלעכטער יעדעס מאָל, ווען מען פלעגט אַריינזאָרפן אַ טויטן נעגער אין וואַסער.

צום אומגליק פאַר מיר, פלעגן די טויטע קערפער נאָכשוויימען גאָכן שיף. דאָס איז געווען גאַנץ איינפאַך. מען פלעגט זיי נישט אַראָפּוואָרפן ווייט פון שיף. דאָס איז געווען אומגעגלעך. מען פלעגט נישט צובינדן צו זיי קיין שטיינער, אז זיי זאָלן אַראָפּפאַלן אויפן דאָג. מען פלעגט זיי אַריבערוואָרפן איבערן פאַרענץ אין די שיף האָט זיי מיטגעשליעפּט מיט זיך.

דאָס האָט אָבער געדויערט נאָר אַ פאַר טעג. באַלד האָט זיך געוווּן דער הייפיש און ער האָט שוין געטאָן דאָס זייניקע.

דער הייפיש איז אייבער פון די גרעסטע און שרעקלעכסטע פיש פונם ים. מען רופט אים דער ים = וואָלף און ער פאַרדינט גאַנץ ערלעך דעמדאָויקן נאָמען. ער איז שטענדיק הונגעריק, ווי אַ וואָלף און ער פאַרשלינגט אַלץ, ווי אַ וואָלף. ער פאַרשלינגט אַלץ, וואָס מען וואַרפט אַרויס פון דער שיף. ער פאַרשלינגט פלעשער, שטיי-

קער האָלץ, ווען זיי זענען באשמירט מיט בלוט אָדער מיט פעטס.
ער פאַרשלינגט אַפילו שטיקער אייזן.

קוים האָבן די הייפיש דערשמעקט די טויטע נעגערס, זע-
נען זיי נישט אָפגעטרעטן פון דער „ראַפּינאַ“. אַנפאַנגס האָבן
אונדז באַגלייט נאָר צוויי — דריי הייפיש, באַלד אָבער איז
צוגעקומען צו אונדזער שיף אַ גאַנצע כאַליאַסטרע — צוואַנציק,
דרייסיק שטיק, וועלכע האָבן אַרומגערינגלט אונדזער שיף און
פּלעגן נישט אָפטרעטן פון איר אויף אַ מינוט.

אויף אונדזער רייזע קיין אַפריקע האָבן מיר אויך געזען
הייפיש. זיי פּלעגן זיך אָבער האַלטן ווייט פון אונדזער שיף, נאָר
פון צייט צו צייט פּלעגט איינער אויפהייבן דעם קאָפּ פונם וואַ-
סער און פּלעגט אַ קוק טאָן אויף אונדז מיט זיינע גרויסע פייער-
דיקע אויגן. איצט אָבער פּלעגן מיר זיי זען אַזוי נאַענט, גלייך ווי
מיר זען העכט אויף אַ פישמאַרק.

קוים פּלעגט מען אַראָפּוואַרפן אַ טויטן נעגער, פּלעגן זיי
זיך אַרויפּוואַרפן אויף אים, פּלעגן זיך רייסן און בייסן איבער
אים, ביז זיי פּלעגן אים צערייסן אויף שטיקער פאַר אונד-
זערע אויגן.

די מאַטראָזן פּלעגן שטיין און לאַכן פון דעמדאָזיקן בילד...
איך שעם מיך נישט צו זאָגן: דאָס ערשטע מאָל, ווען איך
האַב דערזען, ווי די הייפיש צערייסן אַ טויטן נעגער, האָב איך
געוויינט ווי אַ קינד. שפּעטער בין איך געוויינט געוואָרן דערצו
און עס האָט מיך שוין מער נישט געאַרט. איך האָב שוין געקענט
זען גלייכגילטיק, ווי די הייפיש רייסן זיך איבער אַ טויטן
נעגער.

ערשט איצט האָב איך מיך דערמאַנט, אַז איך האָב אַמאָל
געלעזן, אַז די הייפיש זענען זייער קלוג, זיי ווייסן וואָס פאַר אַ
שיף נאָכצווייגן. זיי דערשמעקן דעם ריח פון די לעבעדיקע נעגערס.

און זיי ווייסן, אז פריער זאָרען שפעטער וועט מען זיי צוואַרפֿן
זייער פאַרזייע.

איך פֿלעג זען צוויי נאָפּט די היימיש, אז איך האָב אָנגעהויבן
צו דערקענען מאַנכע פון זיי. אַנדערע האָבן געהאַט צייכנס אויף
זייערע קערפער. זיי האָבן זיך געוויס געשלאָגן און געפיסן מיט
עמעצן און אויף זייערע קערפער זענען פאַרבליבן צייכענס. אזוי
היי איך פֿלעג זיי זען אַלע טאָג און אפילו עטלעכע מאָל אין טאָג,
האָב איך זיי זייער לייכט געקענט דערקענען.

זיי זענען געוואָרן אזוי צוגעוויינט צו דער „ראַפּינאַ“, אז
קוים פֿלעגט א מאַטראָז צוקומען צום פאַרענץ און א קוק טאָן
אויפן ים, פֿלעגט באַלד אַ היימיש אַרויסשטעקן דעם קאָפּ פון וואַ-
טער און פֿלעגט קוקן אויף אים מיט זיינע בלוטדורשטיקע אויגן,
גלייך ווי ער וואָלט געפֿרעגט: האַסטו שוין עפעס פֿאַר מיר ?

אזוי זענען פאַרגאַנגען עטלעכע טעג. די נעגערס האָבן אָג-
געהייבן מער צו שטאַרבן און אינדזערע מאַטראָזן האָבן געהאַט
מער אַרבעט.

מיר זענען דעמאָלט געווען שוין ווייט פון אפריקע, אינדזער
שיפּקאָפּיטאָן איז נישט געפאַרן אויפן וועג, וווּ עס פאַרן געוויינלעך
שיפּן. ער איז געפאַרן אָן אַ זייט. ער האָט געמוזט אויסמיידן
פֿרעמדע שיפּן. אין דער צייט פון אַכצן טעג האָבן מיר נישט באַ-
גענוג קיין איין שיף.

איך האָב ווידער געאַרבעט זייער שווער און האָב ווייניק
צייט געהאַט צו רעדן מיט מיין פֿרײַנט בען בראַס. איך האָב נאָך
עטלעכע מאָל געזען דאָס יונגע מיידל, דאָס קינד, שטיין אויפן
דעק. איך האָב נישט געוואַגט צוגויין צו איר. איך האָב נישט גע-
וואַגט צו רעדן מיט איר. איך האָב געפֿרעגט בען בראַסן, ווער זי
איז. ער האָט אָבער נישט געוואַסט און האָט נישט געקענט וויסן.

ער האָט זיך אויך זייער ווייניק אינטערעסירט עס צו וויסן. ער
איז לעצטנס געווען שטארק פאַרטראַכט און טרויעריק.
און די שיף איז דערווײַל געגאַנגען פאַרויס. דער קאַפיטאַן
אַט געשיכורט, דער ערשטער אָפּיציר האָט געשיכורט און זיך
עפטער באַלעקט פון גרויס הנאה.
עס האָט אויסגעזען, אַז אַלעמען איז גוט און פריילעך און
אַז זיי לעבן אין אַ גן עדן.
אַבער אַך און וויי צו זייער שיכורן לעבן און נאָך טויזנטער
מאָל מער אַך און וויי איז צו דעם „לעבן“ פון יענע אומגליקלעכע
וואָס האָבן זיך געשטיקט, ווי הערינג, אין די אונטערשטע פאַר-
שטונקענע קברים פון דער שיף...

קאפיטל פער צו.

די נסיעה האָט אָנגעהייבן צו ווערן לאַנגווייליק. מיר זענען איצט געווען ווייט פון יבשה און האָבן זיך געפונען אין דער סאַמע הייסער געגנט פון דעם אַטלאַנטישן וועלט - ים. בייטאָג פלעגט די היץ זיין מערדערלעך, די מאַטראָזן פלעגן מוזן זיך אָפּגיסן מיט וואַסער פון ים. וואָלטן נישט געשווומען אַזויפיל היימיש אַרום אונדזער שיף, וואָלטן מיר יעדן טאָג זיך אַראָפּגעלאָזן און וואָלטן זיך געבאָדן.

דאָס איז אָבער געווען אומעגלעך. קוים פלעגט מען אַראָפּ-לאָזן אַן עמער אין וואַסער, פלעגן די היימיש אים באַפאַלן, ווי די היישעריקן און מיר פלעגן אָפט מוזן אַרויסרייסן דעם עמער פון זייערע ציין. איינמאָל האָבן זיי אַפילו אַרויסגעריסן אַן עמער פון אונדזערע הענט.

אונדזער שיף איז געגאַנגען זייער לאַנגזאַם. אין יענער געגנט מאַכט זיך זייער אָפט, אַז עס פעלט אויס ווינט. עס פארגייען טעג און אַפילו וואַכן, ווען עס איז נישטאָ דער קלענסטער ווינט.

א זעגלשיף קען זיך אין אזא פאל נישט רירן פון אָרט.
ווען זי האָט נישט קיין ווינט, קען זי נישט גיין.

עס זענען געווען טעג, ווען די „ראַפינאַ“ איז אַ גאַנצן טאָג
געשטאַנען אויף איין אָרט, גלייך ווי זי וואָלט געווען פאַראַנקערט.
ערשט ביינאַכט פלעגט זיך אויפהייבן אַ ווינטל און מיר פלעגן זיך
שלעפּן לאַנגזאַם, ווי אַ שווערער וואָגן מיט פּוילע אַקסן אויף אַ
בלאָטיקן וועג.

עס איז ענדלעך לאַנגווייליק געוואָרן די מאַטראָן צו שפּילן
אין קאָרטן און צו קריגן זיך. זיי פלעגן שלאָפּן דעם גאַנצן טאָג
אין פאַרקאַסטל, פלעגן גענעצן און פלעגן לאַנגוויילן. דער שיפּקאַ-
פיטאַן האָט זייער גוט פאַרשטאַנען זיין לאַגע. ער האָט מוראַ גע-
האַט, אַז די מאַטראָן זאָלן נישט קראַנק ווערן און האָט געמאַכט
פאַר זיי בעלער און קאַנצערטן. עס האָט זיך געפונען אַ מאַטראָן,
וועלכער האָט געהאַט ביי זיך אַ פּידעלע און ער האָט געשפּילט,
ווי ער האָט געקענט. דאָס האָט געהייסן אַ קאַנצערט. נאָכן קאַנ-
צערט האָט מען געטרונקען.

די נעגערס האָבן אָנגעהייבן אויסשטאַרבן איינער נאָכן אנדערן,
עס פלעגן זיין טעג, ווען מיר האָבן געהאַט ביז צען טויטע. דער
שיפּקאַפיטאַן פלעגט מוזן אויסלופטערן זיין לעבעדיקע סחורה. ער
פלעגט הייסן אַרויפטרײבן אויפן דעק צוואַנציק - דרייסיק נעגערס
מיטאַמאָל און פלעגן זיי הייסן טאַנצן. איך האָב שוין דערציילט,
ווי אזוי ער האָט עס געמאַכט, און די אומגליקלעכע האָבן געמוזט
טאַנצן.

דאָס פּידעלע האָט געשפּילט, די בייטש פון קראַקאָדיל-לע-
דער האָט געקנאַקט איבער די נאַקעטע שוואַרצע לייבער פון מענער,
פרויען און קינדער, און די נעגער האָבן געטאַנצט. איך האָב בא-
מערקט מיט שרעק ווי די הויט איז זיי אַלעמאָל געוואָרן בלייכער
און איז ענדלעך געוואָרן אשפאַרביק. ווען דער נעגער איז געזונט,

גלאנצט זיין הויט, ווי אן אָפגעפּוצטער שטיוול. ווען ער וועט
אָבער קראַנק, אָדער ער ליידט, ענדערט זיך די פאַרב פון זיין
הויט און ווערט אַשפּאַרביק.

איך בין נישט אומשטאַנד אייך צו באַשרייבן, וואָס פאַר אַ
שרעקלעכן איינדרוק דאָס האָט געמאַכט אויף מיר. איך פלעג אָפט
וויינען שטילערהייט, ווען איך פלעג זען, ווי די אומגליקלעכע
טאַנצן. עס האָט מיר אָבער גאַרנישט געהאַלפּן. מיר, ווייסע מענטשן,
פלעגן אויך זייער אָפט מוזן טאַנצן, אום זיך צו באַוועגן.

איין טאָג בין איך אויפגעשטאַנען שפעטער, ווי געוויינלעך.
ביזאַהער פלעגט מען מיך אויפוועקן גאַנץ פרי. איך האָב שוין
געוואוסט, אַז אַ זייגער פינף אינדערפרי וועל איך הערן די גראַבע
און ווילדע שטימע פונם ערשטן אָפיציר, אָדער פון אַן אַנדער
מאַטראָן, וועלכער פלעגט מיך אויפוועקן. דאָס איז שוין ביי מיר
קיינ ניט נישט געווען. עס האָט מיך דעריבער געוואונדערט, וואָס
מען האָט מיך היינט געלאָזן שלאָפּן, וויפּל איך האָב געוואָלט. איך
האָב מיך באַנוצט מיט דער געלעגנהייט און בין געשלאָפּן גאַנץ
שפעט.

ענדלעך האָב איך מיך אויפגעכאַפט און בין אַרויסגעלאָפּן
אויפן דעק. איך בין געווען זיכער, אַז מען וועט מיך שלאָגן מיט
אַ שטריק. איך וועל שוין האָבן מיין שטראָף דערפאַר, וואָס איך
האָב מיך פאַרשלאָפּן. איך האָב מיך געוואָלט באַלד נעמען צו דער
אַרבעט, אין דער האַפענונג, אַז מיינע פייניקער וועלן מיך נישט
זען אָדער וועלן זיך פאַרגעסן אָן מיר.

איך בין אַראָפגעלאָפּן אוינטן, דאָרט, וווּ די מאַטראָן פלעגן
געוויינלעך שפּילן אין קאָרטן אויפן דעק און זיי האָבן זיך אויס-
געקליבן אַ פּלאַץ אוינטן, נישט ווייט פון דעם קאַפיטאַנס קאַיוטע.
דאָרט איז געווען קיל און איך פלעג דאָרט שטענדיק טרעפּן צוואַן-
ציק - דרייסיק מאַטראָן מיטאַמאָל.

ווי מבולבל בין איך אָבער גע-אַרן, ווען איך האָב דאָרט געפונען נאָר צוויי מאַטראָנן. זיי זענען געוועסן פאַרטראכט און פאַרזאָרגט און האָבן עפעס גערעדט צווישן זיך אויף אַ לשון, וועלכן איך האָב נישט פאַרשטאַנען. ווי יונג איך בין געווען, האָב איך דאָך פאַרשטאַנען, אז אויף אונדזער שיף איז עפעס נישט גלאַט. „וואָס זאָל עס זיין?“ — האָב איך מיך אַליין געפרעגט. — „האָט מען אפשר ווידער דערזען אַן ענגלישן אַדער פראנצויזישן קרייצער?“

איך האָב פּראָבירט רעדן מיט די צוויי מאַטראָנן, זיי האָבן אָבער געוואָרפן אויף מיר אַ ביזן בליק און האָבן מיר נישט גע-ענטפערט. איך בין געוואָרן פאַראינטערעסירט און האָב מיר דער-לויבט אַרויפצוגיין אויפן דעק. די ערשטע זאָך, וואָס איך האָב געטאָן אויפן דעק, איז געווען — זיך אַרומצוקוקן אין אַלע זייטן, די מען זעט נישט אַ זעגל אָדער דעם רויך פון אַ דאַמפער. דער הימל איז איצט געווען קלאָר, העל און בלוין. איך האָב אויף אים נישט געזען קיין שום וואַלקן. ווי ווייט מיין אויג האָט געקענט גרייכן, האָב איך געזען נאָר הימל און וואַסער.

„קיינער יאָגט אונדז נישט נאָך“, — האָב איך מיך גע-זאָגט. — „איך האָב דאָך אַ שאַרף אויג און איך זע גאָרנישט. עס מוז זיין עפעס אַנדערש“

איך האָב אַ קוק געטאָן אויפן בריקל, און האָב דאָרט דער-זען אונדזער שיפקאפיטאַן, דעם ערשטן אָפיציר און עטלעכע פון די עלטסטע מאַטראָנן. זיי האָבן עפעס גערעדט, עפעס געמאַכט מיט די הענט, זיך געבייזערט, זיך געקריגט, געשוואָרן און זיך פאַרענטפערט.

איך האָב מיך אומגעקערט אין אַן אַנדער זייט און האָב דערזען, ווי די מאַטראָנן לויפן אַראָפּ אין די שפייזקאמערן מיט בלעכלעך און פלעשער, און לויפן באַלד צוריק ביז און אויפ-

געבראכט בלייך און אויפגערעגט. אייניקע זענען אַרויפגעקומען פון די שפייזקאמערן אַזוי דערשראָקן און אַזוי בלייך, אַז זיי האָבן זיך קוים געהאַלטן אויף די פיס.

איך בין געווען איבעראַשט און דערשראָקן. איך האָב אויף קיין פאַר נישט געקענט פאַרשטיין, וואָס דאָ קומט פאַר. איך האָב מיך געלאָזן גיין צו דער קיך, אפשר וועל איך דאָרט געפינען בען בראַסן און וועל אים פרעגן, וואָס דאָ טוט זיך. נישט ווייט פון דער קיך זענען געשטאַנען עטלעכע פעסער וואַסער. אַרום די פעסער זענען געשטאַנען מאַטראָזן. אייניקע האָבן געקלאַפט אויף די פעסער מיט די הענט אָדער מיט שטיקער האַלץ, צו זען, צי זיי זענען פול. ווען זיי האָבן געזען, אַז אַ פאַס איז פול, האָבן זיי געעפנט דעם שפונט און האָבן אָנגעהייבן צו שעפן און צו פרוּבירן דאָס וואַסער.

מען האָט פראָבירט איין פאַס אין מען האָט ווידער פאַר-שטעקט מיטן שפונט. מען האָט פראָבירט אַ צווייט פאַס. דער ער-שטער מאַטראָאָ, וועלכער האָט אַ זופ געטאָן דאָס וואַסער, האָט זיך פאַרקרימט און האָט עס באַלד מיט עקל אויסגעשפייט.

איך האָב געזוכט מיין פריינט בען בראַסן און האָב אים אין ערגעץ נישט געפונען. ער איז וואַרשיינלעך, אויך אראָפּגעגאַנגען אין די שפייזקאמערן. איך וואָלט צוגעגאַנגען נענטער צו די מאַטראָזן, וועלכע זענען געשטאַנען אַרום די פעסער לעבן דער קיך. דאָרט אָבער איז געשטאַנען לע - גראָ, אויף וועלכן איך האָב נישט געקענט קוקן און פאר וועלכן איך האָב שטענדיק מורא געהאַט.

איך בין געווען שרעקלעך פאראויסערעצירט צו וויסן, וואָס דאָ איז געשען. איך האָב זייער גוט פאַרשטאַנען, אַז דאָס איז געשען עפעס אַן אומגליק, אָבער וואָס פאַר אַן אומגליק?

אַזוי ווי איך האָב גאַרנישט געקענט געוואָרן ווערן ביי דער קיך, בין איך צוגעגאַנגען צום פאַרקאַסל. אויפן וועג איז מיר

אנטקעגן געקומען דער ערשטער אפיציר. איך בין געווען זיכער אז ער וועט אנהייבן מיך צו שלאגן אדער צו זידלען. ער איז אבער אוועקגעלאפן און האט זיך גאר אויף מיר נישט אומגעקוקט. דאס האט מיך איבעראשט. עס האט נאך קיינמאל נישט געטראפן, אז ווען ער זאל אנטאגענען, זאל ער נישט געבן א זעץ, אדער, ווען ער איז שוין געווען גאר פריינדלעך, זאל ער נישט זאגן א שלעכט ווארט. יעצט האט ער זיך אויף מיר נישט אומגעקוקט און איז ווייטער געלאפן.

איך האב מער נישט געקענט אויסהאלטן און האב אנגעהויבן צו זוכן בען בראסן. איך האב אים געפונען. ער איז געשטאנען מיט עטלעכע מאטראזן אונטן, אין דער אפטיילונג פונם שף, ווו עס האט זיך געפונען דער רעזערוו פון וואסער. ער האט עפעס געזוכט, עפעס געטאפט אין עפעס געפארשט. ענדלעך האט ער געזאגט צו זיינע חברים:

„עס איז אומזיסט! מען האט אויף זיי נישט אכטונג געגעבן און זיי האבן געטאן, וואס זיי האבן געוואלט, דאס הייסט, זיי האבן גארנישט געטאן.“

זיין שטימע האט געקלונגען טרויעריק און פארצוהייפלט. איך האב נישט געקענט זען זיין געזיכט, ווייל עס איז געווען טונקל.

„לאמיר גיין“, — האט בען בראס געזאגט צו זיינע חברים. מיר זענען ארויפגעגאנגען אויפן דעק. איך האב אנגעכאפט בען בראסן ביי דער האנט, האב אים אוועקגעשלעפט אין א זייט און האב אים געפרעגט:

„וואס איז געשען, בען?“

„ס'איז שלעכט, בילי!“ — האט ער געענטפערט.

„וואס פארט?“

„מיר האבן נישט קיין וואסער צום טרינקען!“

איך בין געווען צו יונג און האב נישט געקענט ווי געהעריק

אָפּשאַצן בען בראַסעס ווערטער: מיר האָבן נישט קיין וואַסער צו טרינקען! איך האָב גאַרנישט געקענט פאַרשטיין, ווי אזוי מען קען שווימען אינדערמיט פונם וועלט - ים, זען אַרום זיך נאָר הימל און וואַסער און דאָך נישט האָבן וואָס צו טרינקען. דער ענין איז מיר אַבער שפּעטער קלאַרער געוואָרן.

איך האָב אייך שוין דערציילט, אַז אויף דער „ראַפינאַ“ האָבן זיך געפונען עטלעכע הונדערט פעסער מיט ים - וואַסער. זיי האָבן געדינט אַלס באַלאַסט, אַז מאַכן די שיף שווערער. ווען מיר זענען געשטאַנען אין טייך לעבן דשינגאַס לאַגער, האָט דער שיפקאָפיטאַן געהייסן אויסגיטן דאָס ים - וואַסער פון די פעסער און אָנגיסן אין זיי פריש, זיס וואַסער פון אַ קליין טייכל, וועלכע כּעס איז געפלאַסן נישט ווייט פון דשינגאַס לאַגער, מען וואָלט געקענט אָנגיסן די פעסער פון דעם טייך, וווּ די „ראַפינאַ“ איז געשטאַנען. דאָס וואַסער איז אַבער דאָרט געווען נישט ריין און מלך דשינגאַס מיט זיין לאַגער האָבן עס געמאַכט נאָך שמוציקער.

אונדזער שיפקאָפיטאַן האָט געוואַסט, וואָס פאַר אַ ווערט פריש וואַסער האָט אויפן ים. ער, זיינע מאַטראָן און זיין לעבע-דיקע סחורה האָבן געמוזט טרינקען. ווען מען וועט נישט געבן די בעגערס גענוג וואַסער אין דער צייט פון דער רייזע, וועלן זיי אויסשטאַרבן אין די ענגע און שמוציקע לעגער, אין וועלכע מען האָט זיי געהאַלטן. ער וועט דאָן פאַרלירן זיין גאַנץ פאַרמעגן.

ער האָט דעריבער געגעבן אַ באַפעל, אַז מען זאָל אויסליי-דיקן אַלע וואַסערפעסער, מען זאָל זיי גוט אויסשווענקען, גוט אויסרייניקן, דאָן זאָל מען זיי אָנגיסן מיט פריש, ריין וואַסער פון דעם טייכל נישט ווייט פון מלך דשינגאַס לאַגער. דאָס איז געווען נישט קיין לייכטע אַרבעט. מען האָט געמוזט קייקלען די ליידיקע פעסער צום טייך, דאָן זיי אויסשווענקען, אויסרייניקן, זיי אָנגיסן

מיט ריין וואסער, זיי צוקייקלעך צום ברעג, זיי צרויפלייגן אויף
שיפלעך און זיי צופירן צום שיף.

דאָס מאַכט אָבער נישט אויס. ווי שווער אָן אַרבעט איז,
טוען זי דאָך די מאַטראָזן, באַזונדערס ווען זיי ווייכן, אַז זייער
לעבן הענגט דערפון אָפּ. דערצו אָבער מוז מען אויף זיי אַכטונג
געבן, מען מוז אויפפאַסן און ווייזן זיי, וואָס צו טאָן און ווי אַזוי
עס צו טאָן. ווען די מאַטראָזן פון דער „ראַפינאַ“ וואָלטן געווען
געוויינלעכע און ערלעכע מענטשן, וואָלטן זיי עס אפשר לייכט
אַליין געטאָן, ווי עס דאַרף צו זיין. דאָס איז אָבער געווען אַ ווילדע
באַנדע פון באַנדיטן און מערדער, וועלכע האָבן זייער גוט גע-
וואַסט, אַז זייער לעבן איז שטענדיק אין געפאַר און זיי האָבן גע-
וואָלט לעבן אַ גוטן טאָג אין לאַגער פון מלך דשינגאַ.

זיי האָבן איבערגעגעבן די דאָזיקע שווערע און וויכטיקע אַר-
בעט דעם מלכס שוואַרצע אונטערטאַנער אָדער שקלאַפן און
אַליין זענען זיי געגאַנגען טרינקען און לעבן אַ טאָג מיט זיינע
ווייבער.

בען בראַס איז דעמאָלט געווען מיט מיר אויף יאַגד. מיר
האָבן גערעכנט צו פאַרבכענגען אויף יאַגד נאָר אַ פּאַר טאָג און
מיר האָבן פאַרבראַכט אין די וועלדער גאַנצע זעקס טעג. בען
בראַס האָט אַזוי נישט געקענט אַכטונג געבן אויף דער אַרבעט.
דער צווייטער גוטער מאַטראָז אויף דער „ראַפינאַ“ איז
געווען דער פראַנצויז לעגראַ. ער איז אָבער געווען אַזוי פאַר-
דאַרבן און אַזוי אויסגעלאַסן, אַז ער האָט גאַרנישט געוואָלט אָפּ-
טרעטן פון די שוואַרצע ווייבער.

דער שיפקאָפיטאן און דער ערשטער אָפיציר זענען געווען
באַשעפטיקט מיט עפעס אַנדערש, ווי איך בין עס שפעטער געוואָר
געוואָרן. מלך דשינגאַ האָט געהאַנדלט נישט נאָר מיט שקלאַפן,
נאָר מיט אויף מיט אַנדערע אַרטיקלען. איינס פון זיינע בעסטע

ארטיקלען איז געווען העלפאנדביין. דאָס איז זייער אַ גוטער אַר-
נוקל, וועלכן מען קען פארקויפן אין יעדער גרויסער שטאָט. אַ
פאָר גרויסע, שווערע ציינער פון העלפאנד זענען ווערט עטלעכע
הונדערט דאָלאַר.

איך ווייס נישט, וואָס אונדזער שיפקאפיטאן האָט געגעבן
דעם מלך פאר זיין העלפאנדביין און ווי זיי האָבן געהאנדלט. איך
ווייס נאָר, אז אונדזער שיפקאפיטאן מיטן ערשטן אַפיציר האָבן ביי
אים אָפגעקויפט אָדער אויסגענאָרט צוואַנציק אַזעלכע ציינער. דאָס
איז אַ פאַרמעגן. מלך דשינגאַ איז אָבער געווען אַ דורכגעטריבע-
נער שווינדלער. ער האָט קיין זאך נישט געשענקט אומזיסט. עס
האָט געקאָסט אונדזער שיפקאפיטאן גענוג מי, איידער ער האָט
אויסגענאָרט ביי אים אַנט דאָס פאַרמעגן. דערווייל האָט ער אָבער קיין
צייט נישט געהאַט אַכטונג צו געבן אויף זיינע מאַטראָן און זיי
האָבן געטאָן, וואָס זיי האָבן געוואָלט. זיי האָבן זיך פאַרלאָזן
אויף מלך דשינגאַס שקלאַפן, אַנצוגיסן די פעסער מיט פריש
וואַסער.

אויפן שיף איז אויך נישט געווען קיין אויפזעער, וועלכער
זאָל אַכטונג געבן, אז מען זאָל אויסגיסן דאָס ים - וואַסער פון
אַלע פעסער. מען האָט דעריבער אָנגעגאַסן מיט פריש וואַסער
בלויז די אויבערשטע פעסער. אין די אינטערשטע איז געבליבן
דאָס ים - וואַסער...

עס איז זייער מעגלעך, אז ווען מען זאָל זיך נישט געווען
אזוי איילן פארן אוועקפאָרן, וואָלט מען זיך געווען אומגעקוקט
אויף די פעסער מיט וואַסער. דאָס איז די פליכט פון יעדן שיף-
קאָפיטאן. מען האָט זיך אָבער שטאַרק געאיילט אַרויסצופאָרן
פון טייך און מען האָט זיך נישט אומגעקוקט, צי מען האָט גענוג
פראַוויאַנט

אין דער ערשטער צייט אויף דער רייזע האָט מען פריי
געטרונקען וואַסער. מען איז געווען זיכער, אז עס איז דאָ גענוג
וואַסער, נאָכמער, ווי מען האָט געדאַרפט.

און היינט אינדערפרי, אז מען האָט זיך געשטעלט קאָכן
הירזש פאַר די געגערס און מען האָט אַרויפגעקייקלט אַ פאַס וואָס
סער און אָנגעגאַסן אין די קעסלעך, האָט איינער פון די מאַטראָן
צופעליק פאַרזוכט דאָס וואַסער און האָט איינגעפונען, אז עס איז
געזאַלצן און ביטער. מען האָט אַרויפגעקייקלט נאָך אַ פאַס, — עס
איז ווידער געזאַלצן. האָט מען געפרוווט אַ דריטן, אַ פערטן
פאַס, — אלע זענען געזאַלצן. אין זיי געפינט זיך אַלט, פאַר-
שטונקען ים - וואַסער!

מען האָט אָנפאַנגט מורא געהאַט עס אויסצוזאָגן דעם שיפ-
קאַפיטאַן. ער וועט שרייען, ער וועט שלאָגן, ער וועט באַטראָפן
די מאַטראָן, וועלכע האָבן געדאַרפט טאָן דידאַזיקע אַרבעט. עס
האָט אָבער גאַרנישט געהאַלפן. מען האָט געמיוט קאָכן, מען האָט
געזוּט טרינקען און דאָ איז נישט געווען קיין וואַסער.

עס איז געוואָרן אַ ליאַרם צווישן די מאַטראָן. דער שיפ-
קאַפיטאַן, דער ערשטער אָפיציר און די עלטסטע מאַטראָן זענען
געווען אויסער זיך. יעדער מאַטראָן איז אַראָפגעלאָפן אונטן זען,
אפּשר וועט ער געפינען נאָך אַ פאַס פריש וואַסער. מען האָט גע-
עפנט אייניקע פעסער און מען האָט ווידער געפונען, אז זיי זענען פול
מיט פאַרשימלט און פאַרשטונקען וואַסער...

מען האָט געמאַכט אַ שטרענגע רעזולוציע און מען האָט
געפונען, אז אייניקע פעסער זענען גאָר ליידיק. מען האָט פון זיי
אויסגעגאַסן דאָס ים - וואַסער. מען האָט אָבער נישט אָנגעגאַסן
אין זיי קיין פריש וואַסער. מלך דשינגאַס שקלאָפן האָבן זיך גע-
פּוילט צו טאָן אזאָ שווערע אַרבעט.

עס האָבן זיך אָנגעהייבן קריגערייען, באַשולדיקונגען און גע-

שרייען. יעדער האָט געוואָלט ארויפֿוואַרפֿן די שולד אויפֿן אַנדערן.
יעדער האָט געוואָלט ווייזן, אז ער איז נישט שולדיק און אז שול-
דיק איז נאָר דער אַנדערער.

ענדלעך האָט מען זיך דאָך באַדאַכט, אז פֿון די געשרייען,
קריגערייען און זידלערייען וועט גאַרנישט אַרויסקומען. מען מוז
עפעס טאָן. מען מוז זוכן אַ מיטל, ווי זיך צו העלפֿן און ווי זיך
צו ראַטעווען. דאָס ערשטע, וואָס מען מוז טאָן, איז צו באַזיממען
אַון צו וויסן קלאָר און גענוי, וויפֿל פֿריש וואַסער עס געפינט זיך
נאָך אויפֿן שיף. דער שיפֿקאָפיטאַן, דער ערשטער אָפּיציר, בען
בראַס און אייניקע אַנדערע מאַטראָזן האָבן געקענט רעכענען.
אַזוי, מוז מען וויסן פינקטלעך און גענוי, וויפֿל פֿריש וואַסער
געפינט זיך אויף דער „ראַפינאַ“. ווען מען וועט וויסן, וויפֿל קוואַרט
וואַסער מיר האָבן, קען מען אויסרעכענען אויף וויפֿל טעג דאָס
וועט זיין גענוג, ווען מען זאָל לעבן עקאָנאָמיש און מען זאָל געבן
יעדן איינעם נאָר אַ גאַנץ קליינע פּאַרציע, דאָס נייטיקסטע צו
דערהאַלטן דאָס לעבן.

ווען מען וועט דאָס וויסן און מען וועט איינגעפינען, אז
מיר האָבן צו ווייניק וואַסער, וועט מען אויסרעכענען, ווי ווייט
מיר געפינען זיך פֿון אַ ברעג. עס מאַכט שוין נישט אויס, וואָס
פֿאַר אַ ברעג דאָס איז, דאָרט וועט מען שוין געפינען וואַסער.

ווי גראָב און ווי פֿאַרדאָרבן די מאַטראָזן פֿון דער „ראַפינאַ“
זענען געווען. האָבן זיי דאָך געהאַנדלט פֿראַקטיש אין דעם פֿאַל.
זיי האָבן אויסגעוויילט אַ קאָמיטעט פֿון פינף מאַטראָזן, וועלכע
זאָלן אַלץ באַטראַכטן און באַרעכענען און דאָן דערקלערן, וואָס
מען קען טאָן, זיך צו ראַטעווען. עס פֿאַרשטייט זיך, אז בען בראַס
איז געווען איינער פֿון די קאָמיטעט - לייט. דעם שיפֿקאָפיטאַן און
דעם ערשטן אָפּיציר האָט מען מורא געהאַט צו געטרויען.

דער קאָמיטעט האָט געטאָן זיין אַרבעט גאַנץ ערלעך. יעדער

האַט געוואסט, או עס האנדלט זיך וועגן טויט און לעבן. יעדער האָט זייער גוט פאַרשטאַנען, אין וואָס פאַר א געפאַר אַלע געפינען זיך און יעדער האָט געטאַן, וואָס ער האָט נאָר געקענט.

דער קאָמיטעט האָט אויסגעפונען, אַז אויפן שיף געפינען זיך נאר דריי פּעסער פּריש וואַסער, די איבעריקע פּעסער זענען אָנגעפילט מיט ים - וואַסער, אָדער זיי זענען גאָר ליידיק. אין יעדן פּאַס האָט זיך געפונען אַן ערך פינפהונדערט קוואַרט וואַסער. צוזאַמען אַלזוי האָבן מיר געהאַט טויזנט פינפהונדערט קוואַרט וואַסער. ווען מען זאָל לעבן עקאָנאָמיש און מען זאָל אויסטיילן יעדן מענטשן נאָר איין קוואַרט וואַסער א טאָג, וואָלטן מיר געקענט אויסהאַלטן אַ דריי וואָכן. אויף דער „ראַפּינאַ“ זענען געווען זיבעץ ציך ווייסע מענטשן. ווען מען זאָל איינטיילן דאָס וואַסער בלוי צווישן זיי, וואָלט מען געקענט אויסהאַלטן דריי, אָדער קנאַפּע דריי וואָכן.

וואָס טוט מען אָבער מיט די נעגערס? עס האָבן זיך נאָך געפונען פּירהונדערט פינפּאונצוואַנציק נעגערס אין די קאַמערן. ווען מען זאָל יעדן נעגער אויך געבן א קוואַרט וואַסער אַ טאָג, וועלן מיר האָבן וואַסער אויף פיר טעג. אַלזאָ, וואָס טוט מען?

יעדער האָט געוואסט, אַז קוים וועט אויסגיין דאָס וואַסער, וועלן אַלע אויסשטאַרבן פאַר דורשט פון די שרעקלעכע היצן. ווייסע און שוואַרצע, הערן און שקלאַפּן, פייניקער און געפייניקטע, טיראַ-נען און טיראַניזירטע - אַלע וועלן גלייך אויסשטאַרבן.

עס איז געבליבן צו פאַרהאַנדלען נאָך אַ פונקט: מען זאָל זען צופאָרן וואָס גיכער, צו אַ פאַרט, צו אַ ברעג. ווי מען קען קריגן וואַסער. דער קאָמיטעט האָט דאָס אויך געטאַן. אין דעם פונקט איז בען בראַס געווען דער טיכטיקסטער מענטש. ער האָט געלעערנט אין אַ מאַרינע - שולע און האָט געוואסט, ווי אזוי מען

קען אינדערמיט פונם וועלט = ים אויסרעכענען, ווו מען געפינט זיך
און ווי ווייט מען איז פון א ברעג.

בען בראַס און נאָך איינער, א דייטשער מאַטראַן, מיטן
נאָמען ענגלמאַן, האָבן גענומען די אינסטרומענטן און האָבן אַלץ
אויסגערעכנט. זיי האָבן אויסגעפונען, אז דאָס נאָנטסטע לאַנד איז
אַפריקע. די „ראַפינאַ“ איז איצט געווען צווייטוינט מייל ווייט
פון אַפריקע. ווען מיר זאָלן האָבן אַ גיטן ווינט, וואָלטן מיר אין
אַכצן = צוואַנציק טעג געקענט צוקומען צו אַ ברעג אין אַפריקע.

ליידער האָבן מיר עטלעכע טעג גאָר קיין ווינט נישט געהאַט
און די „ראַפינאַ“ פלעגט שעהנלאַנג שטיין אויף איין אָרט, גלייך
ווי זי וואָלט געווען פאַראַנקערט.

אַלואַ, וואָס טוט מען? די הויפט - פראַגע איז געווען, וואָס
טוט מען מיט די בעגערס? געבען זיי אויך וואַסער? וועלן מיר אַלע
שטאַרבן. זאָל מען זיי נישט געבן קיין וואַסער, וועלן זיי שרייען,
ליאַרמען, משויגע ווערן, וועלן אפשר צעברעכן זייערע שטאַלן און וועלן
אַרויסלויפן אויפן דעק. דאָז זענען מיר פאַרלאָרן. זיי זענען זאָך
עטלעכע הונדערט?

„אונדזער לעבן איז אונדז ליבער!“ — האָט אויסגערופן
איינער פון די מיטראָנן. — „מיר דאַרפן אַליין האָבן דאָס וואַסער.
די בעגערס זענען נישט קיין מענטשן. זיי מעגן אַוועקפגורן, ווי
די הינט.“

„לאַמיר זיי אַריינזאַרפן אין וואַסער!“ — האָט געשריען דער
דער פראַנצויז לע - גראַ. — „צו וואָס דאַפן מיר זיי! אין וואַסער
אַלע מיטאַמאָל!“

ביז אהער האָט קיינער נישט געפרעגט דעם שיפקאפיטאַן
און קיינער האָט אים נישט געבעטן, ער זאָל זאָגן זיין מיינונג.
זינט מען האָט אויסגעפונען, אז עס איז נישטאָ קיין וואַסער אויפן
שיף, האָט דער שיפקאפיטאַן פאַרלאָרן זיין מאַכט. קיינער האָט

אים נישט געהערט און האָט נישט געוואָלט וויסן פון אים. אויף דער „ראַפּינאַ“ איז איצט געוואָרן אַ סלייבּע רעפּובליק, וווּ יעדער האָט געטאָן, וואָס ער האָט געוואָלט.

איצט אָבער האָט דער שיפקאָפיטאַן געפונען פאַר נייטיק זיך אַריינצומישן. ער האָט געציטערט פאַר זיינע נעגערס, — פאַר זיין סחורה. ווען ער וועט נישט ברענגען קיין אַמעריקע ווייניקסטנס צווייגודערט נעגערס, איז ער רואינירט. זיין גאַנץ פאַרמעגן באשטייט אין זיינע שקלאָפּן און אין דעם ביסל העלפּאַנד - בייך, וואָס ער האָט געקויפט ביים מלך דשינגאַ. ווען ער וועט נישט האָבן זיינע שקלאָפּן, וועט ער מיזן פאַרקויפן די שיף און באַצאָלן די מאַטראָן.

דעריבער האָט ער זיך אָנגענומען פאַר די נעגערס.

„חברים!“ — האָט ער אויסגערופן. — „זייט נישט אַזוי פאַר-צווייפּלט. עס וועלן זיך נאָך געפינען מיטלען ווי אַזוי צו שאַפן וואַסער מיר זענען עטלעכע און זעכציק שטאַרקע מענער. מיר האָבן גענוג ביקסן און פּוילווער. מיר קענען אויפזוכן עפעס אַ שיף, אָנפאַלן אויף איר און ביי איר צונעמען דאָס וואַסער און אלץ, וואָס זי האָט. מיר האָבן עס פּיו אַהער נישט געטאָן, ווייל מיר זענען געווען זיכער, אַז מיר וועלן אונדזער סחורה ברענגען קיין אַמעריקע, און וועלן דאָרט מאַכן גוטע געשעפטן. איצט אָבער, ווען מיר געפינען זיך אין אַזא נויט, מיזן מיר עס טאָן. מיר דאַרפן צוריק פאַרן אַ גאַנץ קליינע שטרעקע, קומען אויף דער ליניע, וווּ עס פאַרן געוויינלעך שיפן. אויף דער ערשטער שיף, וועלכע מיר וועלן באַגעגענען, וועלן מיר אָנפאַלן און וועלן זי צונעמען...“

דער פּלאַן איז געווען אַ ריכטיקער. עס האָבן זיך אַפּילו געפונען מאַנכע מענטשן, ווי בען בראַס, ענגלמאַן, און אַנדערע, וועלכע זענען נישט געווען איינפאַרשטאַנען מיט דעם פּלאַן. זיי האָבן נישט געוואָלט זיין קיין פּיראַטן. עס האָט זיי אָבער נישט

געהאלפן. די איבעריקע מאטראָן זענען געווען מסכים מיטן שיפ-קאפיטאן, זיי זענען געווען באַנדיטן און מערדער אינדזעהים און זיי האָבן געוואָלט פראָבירן זייער אַלטע מלאכה אויפן ים.

„אַבער וואָס טוט מען מיט די נעגערס?“ — האָט פּלוצלונג איינע געפרעגט.

„מיר האָבן אויסגערעכנט, אַז מיר וועלן האָבן גענוג וואסער, ווען מען זאָל איינטיילן צו קוואַרט וואסער אַ טאָג אויף יעדן מענטשן,“ — האָט דער שיפקאפיטאן געענטפערט. — „מיר געפינען אין זיך אין אַ נויט, אין דער גרעסטער נויט, מיר מוזן זיך דערוי-בער אנטשליסן צו ליידן אַ קורצע צייט. איך מיין, אַז ווען אַ מענטש קען טרינקען ראָם און קאַניאָק אַנטשטאַט וואסער, קען ער זיך באַנוגענען מיט אַ האַלבע קוואַרט וואסער אַ טאָג. אזויצרום וועלן מיר אָפּשאַרן פינפּאונדרייסיק קוואַרט וואסער אַ טאָג. די פינפּאונ-דרייסיק קוואַרט וואסער וועלן מיר איינטיילן צווישן די נעגערס. נאָר זיי וועט עס זיין גענוג. ווען עס וועט נישט זיין גענוג און אַ טך מוזן זיי וועלן אויסשטאַרבן, וועלן דאָך בלייבן אייניקע, די שטאַרקסטע מוזן זיי. אפשר וועלן אויסהאַלטן צוויי הונדערט פון זיי — הינט דערט און פּופּזיק — גאָר הונדערט!.. ווען מיר וועלן פּרענגען קיין אַמעריקע הונדערט שטאַרקע נעגערס, וועלן מיר אויך ווילן גיכע צו קויפן נייע סחורה און צו פאַרן נאָך אַמאָל צום מלך דשינגאַ.“

„אינדזער שיפקאפיטאן האָט רעכט!“ — האָט געשריען דער פראנצויז לע = גראָ. — „אַ קוואַרט וואסער אויף אַ מענטשן איז צופיל אין אַזאַ נויט, אין וועלכער מיר געפינען זיך. עס איז גענוג אַ גלאָז וואסער אַ טאָג אויף אַ מענטשן! דאָס איבעריקע וועלן מיר פאַרטרינקען מיט ראָם.“

„די נעגערס וועלן דאָך אַבער שרייען! זיי קענען משוגע

ווען און צורייסן זייערע קייטן, צעברעכן די קאמערן און ארויס-
לויפן אויפן דעק" — האָט אָן אנדער מאַטראָז באַמערקט.
„דאָס קען מען באַוואַרענען" — האָט דער שימקאָפיטאָן גע-
ענטפערט. — „מיר קענען גוט באַפעסטיקן די טירן פֿון די שטאַלן
און מיר קענען שטעלן לעבן זיי אַ שטאַרקע וואַך. וועלן זיי ווערן
שטאַרק אומרויק, וועט מען שיסן אויף זיי. עס וועט גאַרנישט
שאַדן, ווען מען וועט טויטן איינעם אַדער צוויי.
נאָך לאַנגע ויכוחים און געשרייען, איז געבליבן. אַז מען זאָג
געבן די נעגערס פּערציק קוואַרט וואַסער אַ טאָג. בען בראַס, דער
דייטשער מאַטראָז און נאָך אייניקע זענען דערמיט זייער צעטויד.
געווען. זיי האָבן בעסער געוואַלט לייַדן דורשט, איידער צו נעמען
עטלעכע הונדערט מענטשן אין אַרייַגוואַרפן זיי אין ים.

קאפיטל פופצן.

איך האָב עס אייך דערציילט אין עטלעכע ווערטער. איר קענט מיינען, אז אלץ האָט פאָסירט אין אַ האַלבע שעה. אינדער-אמתן אָבער האָט די געשיכטע געדויערט פון זעקס אינדערפרי ביז מיר אַ זייגער נאָכמיטאָג. קיינער אויפן שיף האָט אין דער צייט נישט געגעסן און נישט געטרונקען. די געפאָר צו שטאַרבן פון דורשט האָט אָפגענומען ביי אַלעמען דעם אַפעטיט.

די אומגליקלעכע נעגערס, וועלכע זענען געווען געוויינט, אז מען זאָל זיי ברענגען אַלע אינדערפרי זייער פאַרציע וואַסער, האָבן שטאַרק געליטן. די היץ איז געווען שרעקלעך. אין זייערע ענגע קעמערלעך אונטן אין שיף איז נישט געווען אויסצוהאַלטן. ווען זיי האָבן געזען, אז עס ווערט שפעט און מען ברענגט זיי נישט קיין עסן און קיין טרינקען, האָבן זיי אָנגעהייבן צו שרייען:

„אָגאַ! אָגאַ! אָגאַ! וואַסער! וואַסער!“

די געשרייען זענען געוואָרן אַלעמאָל העכער, אַלעמאָל שרעקלעכער, אַלע מאָל אומדערטרעגלעכער. אַ זייגער צוויי נאָכמיטאָג

האַבן מיר נישט געקענט איינשטיין אונטערן בריקל, וווּ מיר האָבן זיך באַראַטן וואָס צו טאָן מיט זיי און מיר האָבן געמוזט אַוועק-גיין ביים עק פֿון שיף, דאָרט, וווּ דער רודער געפינט זיך. אָבער אויך דאָרט האָבן מיר געהערט די שרעקלעכע געשרייען פֿון די נעגערס:

אַגאַאַ! אַגאַאַ! וואַסער! וואַסער!

מיר האָבן זיי אָבער גאַרנישט געקענט העלפֿן. מען האָט געמוזט אָפּוואַרטן, ביז מען וועט זיך צונויפרעדן און מען וועט באַשליסן, וואָס צו טאָן מיט זיי. צולעצט איז דאָך באַשלאָסן געוואָרן, מען זאָל זיי געבן פּערציק קוואַרט וואַסער אַ טאָג. מען האָט באַלד אויסגעוויילט אַ קאַמיטעט פֿון פינף מענטשן, וועמען מען האָט פֿאַרטרויט דאָס וואַסער. זיי האָבן געהייסן אַרייַן-קייקלען די דריי פּעסער וואַסער אין אַ באַזונדער קאַמער, וועלכע מען האָט געהאַלטן פֿאַרשלאָסן מיט צוויי שלעסער. פֿאַר דער קאַ-מער האָט מען געשטעלט אַ וואַך.

ערשט אַרום זעקס אַ זייגער ביינאַכט האָט מען דערלאָנגט די נעגערס זייער פֿאַרציע וואַסער, אָבער וואָס פֿאַר אַ פֿאַרציע! זיי האָבן קוים געהאַט צו באַנעצן זייערע פֿאַרברענטע ליפֿן. די געשרייען און די געוואַלדן: אַגאַאַ! אַגאַאַ! זענען געווען שרעקלעך. די מאַטראָן זענען אַרומגעגאַנגען בייז, אויפֿגערעגט און פֿאַרטראַכט. אייניקע זענען אַרויפֿגעקראַכן אויף די זעגלביימער זיך אָפּוואַקילן; אַנדערע זענען געשטאַנען צו צוויי, צו דריי ביים פֿאַרענץ פֿונם שיף און האָבן גערעדט שטילערהייט. אויף דער „ראַפינאַ“ איז איצט געהאַנגען אַ שוואַרצער שלייער פֿון נויט און פֿאַרצווייפֿלונג, דער שיפֿקאַפיטאַן און דער ערשטער אָפיציר פֿלעגן פֿון צייט צו צייט אַרויפֿגיין אויפֿן בריקל מיטן שפּאַקטיוו אין דער האַנט און פֿלעגן אַרויסקוקן אויפֿן ים, טאַמער וועלן זיי דערווען אַ שיף.

ליידער, האָבן זיי גאַרנישט געזען. די „ראַפּינאַ“ איז איצט געווען צו ווייט פון דעם וועג, אויף וועלכן עס גייען געוויינלעך די שיפן. מען האָט זיך אַפילו אויסגעדרייט און מען איז געפאָרן צום ברעג. עס איז אָבער קיין ווינט נישט געווען און מיר האָבן זיך געפונען גראַדע אין דעם אָרט פון דעם אטלאַנטישן אָקעאַן. וווּ אין געוויסע צייטן פון יאָר איז גאָר קיין ווינט נישטאָ.

דידאָזיקע געגנטן הייסן „די טויטע געגנטן“ אָדער „די שטיצע געגנטן“. דער ים איז גלאַט, ווי אַ שפּיגל. אַ גאנצן טאָג בלאָזט נישט קיין לופטעלע. די זון ברענט, ווי פייער. די לופט און דער ים זענען שטיל און רויק, ווי דער טויט. נאָר אין אַזונט און פאַרטאָג הייבט זיך אויף אַ לייכטער ווינט. ער געדויערט אָבער נאָר אַ פּאָר שעה, דאָן ווערט ווידער אַלץ שטיל.

אזוי איז פאַרגאַנגען די נאַכט. אַלע מענטשן האָבן אויף דער „ראַפּינאַ“ זייער ווייניק געשלאָפּן, אינדערפרי איז די זון אויפגעגאַנגען און האָט ווידער באַגאַסן דעם גרויסן וועלט - ים מיט אירע הייסע שטראַלן. די מאַטראָזן האָבן געוואַרט מיט אומגעדרולט, עס זאָל שוין קומען די צייט, ווען מען וועט זיי אויסטיילן זייערע פאַרציעט וואַסער.

ענדלעך איז געקומען די צייט, ווען מען האָט אָפּגעמאַסטן פאַר יעדן צוויי גלאָז וואַסער. — אַך! איר גליקלעכע מענטשן! וועלכע וויגען אין גרויסע און קליינע שטעט, וווּ וואַסער האָט נישט קיין ווערט! איר פאַרשטייט גאַרנישט וואָס פאַר אַ טייערע זאָך וואַסער איז! איר האָט גאַרנישט קיין באַגריף, וואָס עס הייסט אַ ביטל וואַסער, ווען מען דאַרף עס?

יעדער מאַטראָז האָט צוגענומען זיין ביסל וואַסער שטייל, רויק, טרויעריק, מיט שמערץ און פאַרצווייפּלונג אין האַרצן. וואָס זאָל ער פריער טאָן מיטן ביסל וואַסער? זאָל ער עס אויסטרינקען מיטאַמאָל? זאָל ער דערמיט באַנעצן זיין ברענענדיק געזיכט? זאָל

ער עס באהאלטן אויף שפעטער, ווען די היץ וועט ברענען און די צינג וועט פארטריקנט ווערן אין גומען?

אייניקע האָבן אויסגעטרונקען זייער וואַסער מיטאַמאָל, אַנ-דערע האָבן עס באַהאַלטן אין זייערע קאַסטנס. אַנדערע, ווידער, האָבן עס צעמישט מיט ראָם אָדער קאַניאַק און האָבן עס געהאַלטן אין פֿלעשער. איך און בען בראַס האָבן אַריינגעגאַסן אונדזער וואַסער אין פֿלעשער און האָבן עס געהאַלטן פאַרשלאָסן, ווי מען האַלט ברייאַנטן.

צו האַלפֿן טאָג, ווען די היץ איז געוואָרן שרעקלעך, אומדער-טרעגלעך, האָבן פיל מאַטראָן געעפנט די קאַמערן, ווי עס האָבן זיך געפינען די פעסלעך מיט ראָם און האָט געטרונקען וויפֿל מען האָט געוואָלט.

פון נויט און פאַרצווייפֿלונג האָבן די מאַטראָן געטרונקען מער, וויפֿל זיי האָבן געדאַרפט. באַלד האָט מען געזערט אויפֿן דעק ליידער און שיפורז געלעכטער. אַך! וואָס פאַר אַ נעלעכטער איז דאָס געווען!

אַרום צוויי אַ זיגער האָט מען אויסגעטיילט די בעגערס זייער וואַסער, דאָן האָט מען אָנגעהייבן זיי אַרויסצופירן אויפֿן דעק און זיי צווינגען צום סאַנצן. איצט האָבן די מאַטראָן מער נישט געלאַכט פֿון די אימגליקלעכע. קיינעם איז שוין נישט געלעגן אין אין זינען צו לאַכן. יעדער האָט געזען פאַר זיך דעם שרעקלעכן טויט. דאָס וואַסער אין די פעסער איז געוואָרן אַלעמאָל ווייניקער און די היץ איז געוואָרן אַלעמאָל שטאַרקער און אומדערטרעגלעכער. עס פֿלעגן זיין טעג, ווען עס האָט פשוט געברענט. דאָס פֿער, מיט וועלכן מען האָט פאַרשמירט די שפּאַלטן פֿון דער שף, עס איז צעשמאָלצן געוואָרן און האָט גערונען איבערן דעק, ווי וואַסער. עס איז געוועזן אומגעלעך זיך צוצורירן צו אַ שטיקל אייזן. אפילו דאָס האַלץ אויפֿן שיף איז געוואָרן הייס, ווי פייער.

פון צייט צו צייט פלעגט מען הערן א ווילד, אומענטשליכע, שרעקליכען שרייען: „אגאָא! אגאָא!“ — דאָס האָבן געשרייען זיי אומגליקליכע נעגערס אין זייערע שטאָלן. עס איז געווען אוממעגלעך זיי איינצוהאלטן אָדער זיי צו דערקלערן, אָז מיר געפינען זיך אין אַ נויט.

ענדליעך זענען זיי געוואָרן ווילד און משוגע. זיי האָבן אַנגעהויבן צוצורייסן די קראַטעס, צו שפּרינגען און צו קראַצן די ווענט מיט זייערע נעגל. איינמאָל האָבן זיי אפילו אויסגעבראָכן די קראַטעס אין איינער פון די קאמערן און האָבן געוואָלט אַרויס-לויפן אויפן דעק. מען האָט געמוזט זיי צוריקהאלטן אין צוריק-טרייבן מיט ביקסן און שווערדן.

הער קלייאַטשע האָט געמוזט באַסעטיקן די קראַטעס און באַשלאָגן יעדע קאמער מיט נייע ברעטער. ווער ווייס, וואָס די אומגליקליכע וואָלטן ווייטער געטאָן, ווען עס זאָל זיך נישט גע-ווען טרעפן אַ ניי אומגליק, וואָס האָט אומגעבראַכט די „ראַפינאַ“ און וואָס האָט געמאַכט אַ סוף צו די ליידן פון די אַרעמע נעגערס. אויפן דריטן טאָג זענען די געשרייען פון די נעגערס גע-וואָרן אַזוי שרעקליך, אָז אפילו די ווילדע מאַטראָן פון דער „ראַפינאַ“ האָבן עס שוין נישט געקענט אויסהאלטן.

וואָס וועלן מיר זיי נאָך האַלטן? — האָט אויסגערופן דער פראַנצויז לע - גראָ. — „צו וואָס זאָלן מיר זיי אוועקגעבן אינדזער לעצט ביסל וואַסער? לאַמיר זיי אריינגוואַרפן אין ים! לאַמיר פון זיי לויז ווערן!“

מיר האָבן אַליין נישט וואָס צו טרינקען און מוזן אַוועק-געבן אינדזער וואַסער די שוואַרצע שדים!“ — האָט געלאַכט אַן אַנדערער.

„לאַמיר זיי אויסשניידן ווי די שעפּסן!“ — האָט גערופּן אַ דריטער.

מען האָט געשריען, געליארמט און געמאכט געוואָרדן. קיי-
נער האָט נישט געוואָלט הערן, וואָס דער אנדערער זאָגט. איך בין
אנטלאָפן און האָב מיך באַהאלטן אין אַ ווינקעלע. בען בראַס איז
געשטאַנען פֿון דערווייטנס און האָט זיך נישט געוואָלט אַריינמישן.
ער האָט מורא געהאַט פֿאַר זיינע ווילדע חברים. ער האָט געוואוסט,
אַז זיי זענען איצט אַזוי ווילד, אַז עס איז אומעגלעך מיט זיי צו
רעדן אָן ערנסט וואָרט.

עס איז זייער מעגלעך, אַז די ווילדע און פאַרראָרבענע
מאַטראָנן וואָלטן ענדלעך אויסגעפירט זייער דראָנג און וואָלטן
ווירקלעך אַריינגעוואָרפן די נעגערס אין ים. זיי האָבן שוין קיינעם
נישט געהערט און האָבן שוין קיינעם נישט געוואָלט פּאַלגן. דער
שיפּקאַפיטאַן האָט איבער זיי מער קיין מאַכט נישט געהאַט. עס
איז נישט געווען קיינער אויפן שיף, וועמען זיי זאָלן וועלן
הערן.

פּלוצלונג האָב איך דערהערט אַ געשריי :

„פּייער ! פּייער !“

איך בין אַרויסגעלאָפן פֿון מיין ווינקעלע, ווי אַ משוגענער,
און בין געלאָפן. — ווהין ? דאָס האָב איך אַליין נישט געוואוסט.
איך בין געלאָפן, ווייל אַלע זענען געלאָפן.

ווען איך בין צוגעקומען צו דער קיך, האָב איך דערזען,
ווי דער שיפּקאַפיטאַן און דער ערשטער אָפיציר זענען געשטאַנען
מיט שטריק אין די הענט און האָבן געשלאָגן דעם נעגער, אונדזער
קיכער, דערביי האָבן זיי געשריען אינדערהויך :

„זאָג אויס, דו הונט ! דערצייל, שניימאַן !“

איך האָב פאַרגעסן צו דערציילן, אַז די מאַטראָנן פֿון דער
„ראַפּינאַ“ פלעגן אים רופן : וויסמאַן אָדער שניימאַן, סנאָאי.
דער נעגער איז שוין געווען געוויינט מיט אָט דעם צונאַמען

און פלעגט זיך נישט באליידיקן, ווען מען פלעגט אים רופן ווייסמאן.

דעמאלט אָבער האָבן דער שיפקאפיטאן און דער ערשטער אָפיציר גאַרנישט געשפּאַסט. עס איז געווען אַ בלוטיקער ערנסט. זיי זענען געווען שרעקלעך ביז און שרעקלעך אויפגערעגט. וועל איך בין צוגעקומען, איז דעם נעגערס רוקן שוין געווען באַדעקט מיט בלוט.

מען האָט אָנגעהייבן צו שרייען און צו פרעגן, וואָס דאָ איז געשען, וואָס איז דאָס און פאַרוואָס האָט דער שיפקאפיטאן מיט ערשטן אָפיציר געשלאָגן דעם נעגער. עס איז אָבער אומעגלעך געווען פון זיי עפעס אַרויסצוקריגן. אַלע זענען געווען דער-שראָקן, אַלע זענען געווען אויפגערעגט און אַלע זענען אַרומ געלאָפּן, ווי די משוגעים, האבן געשריען, געליארעמט און גאַרנישט געטאָן.

שפעטער איז די זאך קלאָר געוואָרן.

איך האָב שוין דערציילט, אַז זייט מען האָט אָנגעהייבן אויסצוטיילן דאָס וואַסער אין קליינע פּאַרציעס, האָט מען געעפנט די קאַמערן, ווי עס זענען געשטאַנען די פעסלעך מיט ראָם און שנאַפּס און יעדער האָט געטרוגקען, וויפּל ער האָט געוואָלט. די מאַטראָן פון דער „ראַפינאַ“ האָבן דערווייל געשיכורט אויף וואָס די וועלט שטייט.

דער נעגער ווייסמאן, דער קיכער, האָט אויך געטאָן דאָס, אייגענע. אין דעם טאָג, ווען עס האָט אויסגעבראַכן דאָס פּייער האָט ער זיך דערמאָנט, אַז אין אַ ווייטער קאַמער ערגעץ ליגט אַ פעסלעך ראָם, וואָס דער שיפקאפיטאן האָט באַהאַלטן אויף אַ באַזונדערן פּאַל. דאָס איז געווען אַ באַזונדערס גוטער סאַרט: עכטער „אַמאיקער ראָם, די בעסטע מאַרקע, וואָס האָט זיך געפונען אויף דער „ראַפינאַ“.

אַלס קיכער האָט סנאָאי, ווייסמאַן לייב געהאַט דאָס בעסטע
און דאָס פיינסטע. עס איז אים מיאוס געוואָרן דער געוויינלעכער
ראָם, וועלכן אַלע האָבן געטרונקען און ער האָט געוואָלט פאַרזוכן
דעם שטאַרקן און גוטן יאַמאַיקער ראָם; ער האָט אָבער מורא
געהאַט, אַז דער שיפקאַפיטאַן זאָל דערפון נישט געוואָר ווערן און
זאָל אים נישט שלאָגן. ער איז דעריבער געגאַנגען שטילער הייט
אין קעמערל, וווּ דער ראָם האָט זיך געפונען. דאָרט איז געווען
פיינסטער. אָבער דער נעגער האָט מורא געהאַט צו עפענען דאָס
קלייבע, רונדע פענסטערל פון קעמערל.

ווי ער האָט גענומען אַ שליסל צום קעמערל, ווייס איך נישט,
איך ווייס נאָר, אַז ער האָט גענומען אַ פאַר פֿלעשער און אַ לייכט
אין איז גאַנץ פרי אַראָפגעגאַנגען אין קעמערל אָנצאַפן ראָם. דאָס
פעסל איז געווען שטאַרק פאַרשפונטעוועט און עס האָט אים געקאַסט
פיל מי, ביז ער האָט עס געעפנט. בשעת דער אַרבעט, האָט ער
אַנידערגעשטעלט דאָס לייכט אויפן פעסל.

ווען ער האָט ענדלעך ארויסגעריסן דעם שפונט פונם פעסל,
איז דאָס לייכט אַריינגעפאַלן אין פעסל און דער ראָם האָט זיך
אַנגעצונדן. דער נעגער האָט זיך שטאַרק דערשראַקן, ווען ער האָט
דערזען דאָס בלויזע פייער פונם ראָם און ער האָט אין די ערשטע
פאַר מינוט נישט געוואוסט וואָס צו טאָן.

ווען ער איז געקומען צו זיך און האָט אָנגעהייבן צו טראַכטן
וואָס צו טאָן, האָט ער מורא געהאַט צו מאַכן אַ גוואַלד און אויס-
צוזאָגן, אַז דער ראָם ברענט. ער האָט זייער גוט געקענט דעם
שיפקאַפיטאַן און האָט געציטערט פאַר אים.

ער האָט דעריבער באַשלאָסן אַליין אָפצולעזען דאָס פייער.
ער איז אַרויפגעלאָפן אויפן דעק, האָט געכאַפט אַן עמער וואַסער
און אַראָפגעלאָפן מיט אים און האָט אים אַריינגעגאַסן אין פעסל

דאָס. עס האָט אָבער נישט געהאַלטן. ער האָט אָנגעהייבן צו לויפן
אויפן דעק, כאָפן עמערס מיט וואַסער און אַראָפּלויפן מיט זיי.
ווען ער וואָלט באלד דערציילט דעם שיפּקאַפּיטאַן אָדער
אַנדערע פעיקע מאַטראָן, וואָס עס איז געשען, וואָלט מען זייער
לייכט געקענט אויסלעשן דאָס פייער. פאַר נויט האָט מען געקענט
פאַרשפּונטעווען דאָס פּאַס און עס אַרויסקייקלען אויפן דעק און
אַרויסוואַרפן אין ים.

דער נעגער אָבער האָט מורא געהאַט אויסצוזאָגן, אז דער
ראָם ברענגט אונטן, און האָט געוואָלט אים אַליין אויסלעשן.
דער ערשטער אָפיציר איז גראַדע געשטאַנען אויפן בריקל
און האָט געקוקט אויפן ים, טאַמער וועט ער דערזען אַ שיף. אוי
ווי קיין שיף האָט זיך נישט געוויזן, האָט ער אַראָפּגעקוקט אויפן
דעק פונם שיף און דאָ האָט ער דערזען, ווי דער נעגער כאַפּט אַלע
מאָל אַן עמער וואַסער און לויפט מיט אים אַראָפּ אין קעמערל,
ווי מען האָט געהאַלטן די בעסטע זאַכן.

דאָס איז אים געווען שטאַרק פאַרדעכטיק. ער האָט גערעכנט,
אז דער נעגער בּאַהאַלט עפעס אָדער גנבעט עפעס. ער איז אַראָפּ-
געלאָפן פון בריקל, האָט געפונען דעם שיפּקאַפּיטאַן און ביידע
האַבן אָנגעהייבן צו שלאָגן דעם נעגער, ער זאָל אויסזאָגן, וואָס
ער טוט דאָרט אונטן.

„פייער!“ — האָט אויסגערופן דער נעגער.

„פייער!“ — האָבן גענומען שרייען עטלעכע מאַטראָן, וועלכע

זענען געשטאַנען דערביי.

ווי איך פאַרשטיי, איז דער שיפּקאַפּיטאַן דעמאָלט אויך גע-
ווען שיפור און ער האָט נישט געוויסט, וואָס עס טוט זיך מיט
אים. קוים האָט ער דערהערט, אז אויף זיין שיף האָט אויסגע-
בראַכן אַ שריפה, איז ער נישט געלאָפן איינלעשן דאָס פייער, נאָר
גענומען ממיתן און פאַלמעסו דעם נעגער

ווען בען בראס, לע-גראָ און אנדערע עלטערע מאַטראָן
האַבן דערהערט דאָס געשריי: „פייער!“ זענען זיי באַלד געקומען
צולויפן און האָבן דערווען, ווי דער שיפקאָפיטאָן און דער ערש-
טער אָפיציר שלאָגן דעם נעגער. זיי האָבן גערעכנט, אז מען האָט
שוין אויסגעלאָשן דאָס פייער און האָבן געוואָלט אוועקגיין. דער
אומגליקלעכער נעגער אָבער האָט געזאָלט אין איין שרייען
„פייער! לעשט דאָס פייער!“

„ווי איז דאָס פייער? ווי ברענט עס? מיר זעען דאָך נישט!“

האַבן די מאַטראָן געשריען.

אזוי ווי קיינער האָט זיי נישט געענטפערט, — דער שיפ-
קאָפיטאָן האָט נאָך אַלץ געממיתט דעם נעגער, — האָט דער פראַנצויז
לע-גראָ א פּרעג געטאָן דעם קאָפיטאָן:

„איז דאָס פייער שוין אויסגעלאָשן? ווי איז דאָס פייער?“

דער שיפקאָפיטאָן האָט זיך איצט דערשראַקן און האָט אָפּ-
געלאָזט דעם נעגער.

„ווי איז דאָס פייער?“ — האָט ער געפרעגט, א שיכורער.

„אונטן אין קאָמער נומער פּופצן.“ — האָט דער נעגער

געענטפערט.

„וואָס ברענט?“

„א פּעסל ראָם.“

אַלע האָבן זיך א וואָרף געטאָן צום קעמערל נומער פּופצן.
מען איז געלאָפן, מען איז געפאלן איינער איבערן אנדערן און
מען האָט זיך געריסן צום קעמערל. יעדער האָט געוואָלט וויסן,
וואָס עס טוט זיך און ווי גרויס איז די געפאַר.

יעדער האָט געוויסט, אז עס איז נישטאָ קיין שרעקלעכערע
זאך אויף דער וועלט, ווי פייער אויף אַ שיף. דאָכט זיך, אז די
שיף שטייט אין וואסער און דעריבער איז זייער לייכט צו לעשן
דאָס פייער, און דאָך איז נישטאָ קיין שווערערע זאך אין דער

וועלט, ווי צו לעשן א פייער אויף א שיף. מען האָט זיך נישט
ווי צו רירן. ווען עס ברענט אַ הויז, קען מען שטיין פוגדערווייטנס
און עס לעשן. אויף אַ שיף אָבער מוז מען שטיין אויף דער שיף
גופא און עס לעשן. עס קומט אויס דאָסזעלבע, ווען אַ הויז זאָל
ברענען און די איינזויגער פון הויז זאָלן וועלן לעשן דאָס פייער
פון אינעווייניק.

דאָס האָבן זייער גוט געוואוסט די מאַטראָנן פון דער „ראַ-
פינאַ“ און דערפאר זענען זיי געלאָפן מיט אַזא שרעק צום קעמערל
גומער פופצן.

ווען מען האָט ענדלעך אויפגעריסן די טיר פון קעמערל,
האָט מען ערשט דערזען, ווי גרויס עס איז די געפאר. דאָס גאַנצע
קעמערל איז געווען פול מיט געזיכטן רויך. אין דער צייט, וואָס
דער שיקאפּיטאָן האָט געפאַלמעסט דעם נעגער, האָט זיך דאָס
פייער ערשט גוט צעברענט אין קעמערל.

עס איז געווען אומעגלעך אַריינצוגיין אַהין. אלע זענען גע-
בליבן שטיין, ווי פאַרשטיינערט און האָבן נישט געוואוסט וואָס צו
טאָן. איצט איז שוין געווען אומעגלעך אַרויסצוקייקלען דאָס פעסל
מיט ראָם. דאָס האַלץ האָט זיך שוין אָנגעצונדן.

אזוי ווי אלע זענען געשטאַנען אזוי דערשראָקן און פאַר-
שטיינערט, האָט עס געגעבן מיטאַמאָל אַ קנאַק און אַ הילף, גלייך
ווי מען וואָלט אויסגעשאָסן פון אַ האַרמאַט. דאָס ביסל ראָם, וואָס
איז נאָך געבליבן אין פעסל, האָט זיך צעגאָסן איבערן קעמערל.
עס האָט זיך באַוווּזן אַ בלויער פלאַם...

אלע ווערק פון זשול-ווערן

ביז איצט דערשינען די 1-טע 10 בענדער

4.50	—	—	—	I	אין דער הימלישער אימפעריע (ראָמאַן)
4.50	—	—	—	II	אויפן שאַנסעלאָר (א טראַגישע נסיעה)
4.50	—	—	—	III	דעם קאַפּיטאַן גראַנטס קינדער, 1-טער באַנד (ראָמאַן)
4.50	—	—	—	IV	2-טער באַנד " " " "
4.50	—	—	—	V	דעם צאַרס קוירער (ראָמאַן)
4.50	—	—	—	VI	די שולע פון די ראָבינזאָנס (ראָמאַן)
4.50	—	—	—	VII	אונטער דער זון פון אַפריקע (ראָמאַן)
4.50	—	—	—	VIII	אויף די וועגן פון דער וועלט, 1-טער באַנד (ראָמאַן)
4.50	—	—	—	IX	2-טער באַנד " " " "
4.50	—	—	—	X	מענטש אין ווונדער (ראָמאַן)

קירצלעך דערשיינט פון דרוק די 2-טע סעריע, 10 בענדער.

אלע ווערק פון מייזן-ריד

ביז איצט דערשינען

4.50	—	—	—	I	א שפּיל מיטן טויט
4.50	—	—	—	II	א קאַמף מיטן לויטן

אלע ביכער פיין געדרוקט, אויף

גוטן פאַפּיר, שיין אַרויסגעגעבן.

פאַרלאַג — פּוּבליקאַטאָר

E. Gitlin, Warszawa, Nalewki 1
(Kramy Nalewkwskie)

